

II

(Незаконодателни актове)

РЕГЛАМЕНТИ

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2016/2067 НА КОМИСИЯТА

от 22 ноември 2016 година

за изменение на Регламент (ЕО) № 1126/2008 за приемане на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета във връзка с Международен стандарт за финансово отчитане 9

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 19 юли 2002 г. за прилагането на международните счетоводни стандарти ⁽¹⁾, и по-специално член 3, параграф 1 от него,

като има предвид, че:

- (1) С Регламент (ЕО) № 1126/2008 на Комисията ⁽²⁾ бяха приети някои международни стандарти и разяснения, които съществуваха към 15 октомври 2008 г.
- (2) На 24 юли 2014 г. Съветът по международни счетоводни стандарти (СМСС) публикува Международен стандарт за финансово отчитане (МСФО) 9 *Финансови инструменти*. Със стандарта се цели да се подобри финансовото отчитане на финансовите инструменти чрез преодоляване на проблемите, които възникнаха в тази област по време на финансовата криза. По-специално МСФО 9 е приет в отговор на призива на Г-20 за възприемане на ориентиран в по-голяма степен към бъдещето модел за признаване на очакваните загуби по финансови активи.
- (3) Приемането на МСФО 9 предполага като логическо следствие изменения на Международни счетоводни стандарти (МСС) 1, 2, 8, 10, 12, 20, 21, 23, 28, 32, 33, 36, 37 и 39, МСФО 1, 2, 3, 4, 5, 7 и 13, Разяснения 2, 5, 10, 12, 16 и 19 на Комитета за разяснения на международните стандарти за финансово отчитане (КРМСФО) и Разяснение 27 на Постоянния комитет за разяснения (ПКР), за да се осигури съгласуваност между международните счетоводни стандарти. С цел да се осигури съгласуваност с правото на Съюза, в настоящия регламент не е предвидено произтичащо от новия стандарт изменение на МСС 39, свързано с отчитането на хеджирането по справедлива стойност. Освен това МСФО 9 отменя Разяснение 9 на КРМСФО.
- (4) След като проведе консултации с Европейската консултативна група по финансовото отчитане и разгледа възникналите при консултациите въпроси, по-специално по отношение на въздействието на прилагането на МСФО 9 върху застрахователния сектор, се стигна до заключението, че МСФО 9 отговаря на критериите за приемане, изложени в член 3, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1606/2002.
- (5) Комисията трябва да приема международните счетоводни стандарти своевременно, за да не се компрометира разбирането и доверието на инвеститорите. При все това едновременно с изразяването на подкрепа за МСФО 9 се потвърждава необходимостта да се предостави възможност за отлагане на неговото прилагане за застрахователния

⁽¹⁾ ОВ L 243, 11.9.2002 г., стр. 1.⁽²⁾ Регламент (ЕО) № 1126/2008 на Комисията от 3 ноември 2008 г. за приемане на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 320, 29.11.2008 г., стр. 1).

сектор. СМСС започна инициатива за разрешаване на този проблем и се очаква да представи предложение, за да се осигури единно международно признато решение. Ако обаче разпоредбите, приети от СМСС до 31 юли 2016 г., не бъдат сметнати за задоволителни, Комисията възнамерява да даде възможност на застрахователния сектор да не прилага МСФО 9 за ограничен период от време.

- (6) Поради това Регламент (ЕО) № 1126/2008 следва да бъде съответно изменен.
- (7) Мерките, предвидени в настоящия регламент, са в съответствие със становището на Счетоводния регулаторен комитет,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

1. Приложението към Регламент (ЕО) № 1126/2008 се изменя, както следва:

- а) добавя се Международен стандарт за финансово отчитане (МСФО) 9 *Финансови инструменти*, изложен в приложението към настоящия регламент;
- б) следните международни счетоводни стандарти се изменят в съответствие с МСФО 9 *Финансови инструменти*, изложен в приложението към настоящия регламент:
- i) МСС 1 *Представяне на финансови отчети*,
 - ii) МСС 2 *Материални запаси*,
 - iii) МСС 8 *Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки*,
 - iv) МСС 10 *Събития след края на отчетния период*,
 - v) МСС 12 *Данъци върху дохода*,
 - vi) МСС 20 *Счетоводно отчитане на безвъзмездни средства, предоставени от държавата, и оповестяване на държавна помощ*,
 - vii) МСС 21 *Ефекти от промените в обменните курсове*,
 - viii) МСС 23 *Разходи по заеми*,
 - ix) МСС 28 *Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия*,
 - x) МСС 32 *Финансови инструменти: представяне*,
 - xi) МСС 33 *Нетна печалба на акция*,
 - xii) МСС 36 *Обезценка на активи*,
 - xiii) МСС 37 *Провизии, условни пасиви и условни активи*,
 - xiv) МСС 39 *Финансови инструменти: признаване и оценяване*,
 - xv) МСФО 1 *Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане*,
 - xvi) МСФО 2 *Плащане на базата на акции*,
 - xvii) МСФО 3 *Бизнес комбинации*,
 - xviii) МСФО 4 *Застрахователни договори*,
 - xix) МСФО 5 *Нетекущи активи, държани за продажба, и преустановени дейности*,
 - xx) МСФО 7 *Финансови инструменти: оповестяване*,
 - xxi) МСФО 13 *Оценяване по справедлива стойност*,
 - xxii) Разяснение 2 на Комитета за разяснения на международните стандарти за финансово отчитане (КРМСФО) *Дялове на членове в кооперации и сходни инструменти*,

- xxiii) Разяснение 5 на КРМСФО Права за участие във фондове за извеждане от експлоатация и възстановяване на околната среда,
 - xxiv) Разяснение 10 на КРМСФО Междинно финансово отчитане и обезценка,
 - xxv) Разяснение 12 на КРМСФО Концесионни споразумения за услуги,
 - xxvi) Разяснение 16 на КРМСФО Хеджиране на нетна инвестиция в чуждестранна дейност,
 - xxvii) Разяснение 19 на КРМСФО Погасяване на финансови пасиви с инструменти на собствения капитал,
 - xxviii) Разяснение 27 на Постоянния комитет за разяснения (ПКР) Оценяване на съдържанието на операции, включващи правната форма на лизинг.
- в) Разяснение 9 на КРМСФО Преоценка на внедрени деривативи се отменя в съответствие с МСФО 9, изложен в приложението към настоящия регламент.
2. Всички дружества престават да прилагат следните разпоредби относно позоваванията на МСФО 9 от началната дата на първата си финансова година, започваща на 1 януари 2018 г. или по-късно:
- а) член 1, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1254/2012 на Комисията ⁽¹⁾;
 - б) член 1, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1255/2012 на Комисията ⁽²⁾;
 - в) член 1, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 183/2013 на Комисията ⁽³⁾;
 - г) член 1, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 313/2013 на Комисията ⁽⁴⁾;
 - д) член 1, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1174/2013 на Комисията ⁽⁵⁾;
 - е) член 1, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1361/2014 на Комисията ⁽⁶⁾;
 - ж) член 1, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2015/28 на Комисията ⁽⁷⁾;
 - з) член 1, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2015/2173 на Комисията ⁽⁸⁾;

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 1254/2012 на Комисията от 11 декември 2012 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 1126/2008 за приемане на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на Международен стандарт за финансово отчитане 10, Международен стандарт за финансово отчитане 11, Международен стандарт за финансово отчитане 12, Международен счетоводен стандарт 27 (2011 г.) и Международен счетоводен стандарт 28 (2011 г.) (ОВ L 360, 29.12.2012 г., стр. 1).

⁽²⁾ Регламент (ЕС) № 1255/2012 на Комисията от 11 декември 2012 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 1126/2008 за приемане на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета във връзка с Международен счетоводен стандарт 12, Международни стандарти за финансово отчитане 1 и 13 и Разяснение 20 на Комитета за разяснения на международните стандарти за финансово отчитане (ОВ L 360, 29.12.2012 г., стр. 78).

⁽³⁾ Регламент (ЕС) № 183/2013 на Комисията от 4 март 2013 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 1126/2008 за приемане на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета във връзка с Международен стандарт за финансово отчитане (МСФО) 1 (ОВ L 61, 5.3.2013 г., стр. 6).

⁽⁴⁾ Регламент (ЕС) № 313/2013 на Комисията от 4 април 2013 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 1126/2008 за приемане на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на консолидираните финансови отчети, съвместните предприятия и оповестяването на дялови участия в други предприятия: насоки за преминаване към прилагането (изменения на Международните стандарти за финансово отчитане 10, 11 и 12) (ОВ L 95, 5.4.2013 г., стр. 9).

⁽⁵⁾ Регламент (ЕС) № 1174/2013 на Комисията от 20 ноември 2013 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 1126/2008 за приемане на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета във връзка с Международни стандарти за финансово отчитане (МСФО) 10 и 12 и Международен счетоводен стандарт (МСС) 27 (ОВ L 312, 21.11.2013 г., стр. 1).

⁽⁶⁾ Регламент (ЕС) № 1361/2014 на Комисията от 18 декември 2014 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 1126/2008 за приемане на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета във връзка с Международни стандарти за финансово отчитане 3 и 13 и Международен счетоводен стандарт 40 (ОВ L 365, 19.12.2014 г., стр. 120).

⁽⁷⁾ Регламент (ЕС) 2015/28 на Комисията от 17 декември 2014 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 1126/2008 за приемане на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета във връзка с Международни стандарти за финансово отчитане 2, 3 и 8 и Международни счетоводни стандарти 16, 24 и 38 (ОВ L 5, 9.1.2015 г., стр. 1).

⁽⁸⁾ Регламент (ЕС) 2015/2173 на Комисията от 24 ноември 2015 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 1126/2008 за приемане на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета във връзка с Международен стандарт за финансово отчитане 11 (ОВ L 307, 25.11.2015 г., стр. 11).

- и) член 1, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2015/2441 на Комисията ⁽¹⁾;
- й) член 1, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2016/1703 на Комисията ⁽²⁾;
- к) член 1, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2016/1905 на Комисията ⁽³⁾.

3. Ако дадено дружество избере да прилага МСФО 9 *Финансови инструменти* за финансовите си години, започващи преди 1 януари 2018 г., за тези финансови години то прилага разпоредбите на параграф 2.

Член 2

Всички дружества прилагат измененията, посочени в член 1, най-късно от началната дата на първата си финансова година, започваща на 1 януари 2018 г. или по-късно.

Член 3

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 22 ноември 2016 година.

За Комисията
Председател
Jean-Claude JUNKER

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) 2015/2441 на Комисията от 18 декември 2015 година за изменение на Регламент (ЕО) № 1126/2008 за приемане на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета във връзка с Международен счетоводен стандарт 27 (ОВ L 336, 23.12.2015 г., стр. 49).

⁽²⁾ Регламент (ЕС) 2016/1703 на Комисията от 22 септември 2016 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 1126/2008 за приемане на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета във връзка с Международни стандарти за финансово отчитане 10 и 12 и Международен счетоводен стандарт 28 (ОВ L 257, 23.9.2016 г., стр. 1).

⁽³⁾ Регламент (ЕС) 2016/1905 на Комисията от 22 септември 2016 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 1126/2008 за приемане на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета във връзка с Международен стандарт за финансово отчитане 15 (ОВ L 295, 29.10.2016 г., стр. 19).

ПРИЛОЖЕНИЕ

МСФО 9 Финансови инструменти

Международен стандарт за финансово отчитане 9

Финансови инструменти

ГЛАВА 1 Цел

- 1.1. Целта на настоящия стандарт е да установи принципите за финансово отчитане на *финансовите активи и финансовите пасиви*, които да предоставят уместна и полезна информация на ползвателите на финансови отчети за тяхната оценка на размера, времевите параметри и несигурността на бъдещите парични потоци на предприятието.

ГЛАВА 2. Обхват

- 2.1. Настоящият стандарт се прилага от всички предприятия по отношение на всички видове финансови инструменти, с изключение на:
- а) тези дялове в дъщерни предприятия, асоциирани предприятия и съвместни предприятия, които биват отчитани счетоводно съгласно МСФО 10 *Консолидирани финансови отчети*, МСС 27 *Индивидуални финансови отчети* или МСС 28 *Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия*. В някои случаи обаче МСФО 10, МСС 27 или МСС 28 изискват или разрешават предприятието да отчете дял в дъщерно, асоциирано или съвместно предприятие в съответствие с някои или всички изисквания на настоящия стандарт. Предприятията прилагат настоящия стандарт и за деривативите за участие в дъщерни предприятия, асоциирани предприятия и съвместни предприятия, освен ако деривативите не отговарят на определението в МСС 32 *Финансови инструменти: представяне*;
 - б) лизингови права и задължения, за които се прилага МСС 17 *Лизинг*. Уточнения:
 - i) лизинговите вземания, признати от лизингодателя, са обект на изискванията за отписване и обезценка на настоящия стандарт;
 - ii) задължения по финансов лизинг, признати от лизингополучател, са обект на изискванията за отписване на настоящия стандарт; и
 - iii) деривативи, внедрени в лизингови договори, са обект на изискванията, касаещи внедрените деривативи, на настоящия стандарт;
 - в) права и задължения на работодатели по планове за доходи на наети лица, към които се прилага МСС 19 *Доходи на наети лица*;
 - г) финансови инструменти, емитирани от предприятието, които отговарят на дефиницията на инструмент на собствения капитал в МСС 32 (включително опции и варианти) или които се изисква да се класифицират като инструменти на собствения капитал съгласно параграфи 16А и 16Б или параграфи 16В и 16Г от МСС 32. Притежателят на такива инструменти на собствения капитал обаче трябва да прилага настоящия стандарт към тези инструменти, освен ако те не отговарят на изключението по буква а);
 - д) права и задължения, възникващи съгласно: i) договор за застраховка, определен в МСФО 4 *Застрахователни договори*, различни от правата и задълженията на издателя, възникващи съгласно застрахователен договор, който отговаря на определението за договор за финансова гаранция, или ii) договор, който попада в обхвата на МСФО 4, тъй като той съдържа допълнителен, негарантиран доход. Настоящият стандарт обаче се прилага за деривативи, които са внедрени в договор в обхвата на МСФО 4, когато деривативът сам по себе си не е договор в обхвата на МСФО 4. Нещо повече, ако издателят на договори за финансова гаранция преди е заявил изрично, че счита такива договори за застрахователни договори и е използвал отчитане, приложимо за застрахователни договори, издателят може да избере да прилага или настоящия стандарт, или МСФО 4 за такива договори за финансова гаранция (вж. параграфи Б2.5—Б2.6). Издателят може да направи този избор за всеки отделен договор, но изборът за всеки договор е неотменим;

- е) всеки форуърден договор между купувач и акционер продавач за покупка или продажба на придобито предприятие, с който би се постигнала бизнес комбинация в обхвата на МСФО 3 *Бизнес комбинации* на бъдеща дата на придобиване. Срокът на форуърдния договор не следва да надвишава разумен период, който е обичаен за получаването на необходимите разрешения и приключването на сделката;
- ж) кредитни ангажименти, различни от описаните в параграф 2.3. Издателят на кредитен ангажимент прилага обаче изискванията за обезценка на настоящия стандарт към кредитни ангажименти, които при други обстоятелства не попадат в обхвата на настоящия стандарт. Също така, всички кредитни ангажименти са обект на изискванията за отписване на настоящия стандарт;
- з) финансови инструменти, договори и задължения по сделки с плащане на базата на акции, за които се прилага МСФО 2 *Плащане на базата на акции*, с изключение на договори, попадащи в обхвата на параграфи 2.4—2.7 от настоящия стандарт, за които се прилага настоящият стандарт;
- и) права за плащания за компенсиране на предприятие за разходите, които предприятието трябва да направи, за да уреди пасив, който то признава като провизия съгласно МСС 37 *Провизии, условни пасиви и условни активи* или за който в по-ранен период е била призната провизия съгласно МСС 37;
- й) права и задължения, попадащи в обхвата на МСФО 15 *Приходи от договори с клиенти*, които са финансови инструменти, с изключение на тези, за които в МСФО 15 е уточнено, че се отчитат в съответствие с настоящия стандарт.

2.2. Изискванията за обезценка на настоящия стандарт се прилагат към тези права, за които в МСФО 15 е уточнено, че се отчитат в съответствие с настоящия стандарт, за целите на признаването на печалби или загуби от обезценка.

2.3. Следните кредитни ангажименти попадат в обхвата на настоящия стандарт:

- а) кредитни ангажименти, които предприятието определя като финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата (вж. параграф 4.2.2). Предприятие, което има практика от миналото да продава активите, възникнали в резултат на кредитните му ангажименти малко след възникването на тези кредитни ангажименти, прилага настоящия стандарт към всички кредитни ангажименти от същата група;
- б) кредитни ангажименти, които могат да бъдат уреждани нетно в парични средства или чрез прехвърлянето или емитирането на друг финансов инструмент. Тези кредитни ангажименти са деривативи. Кредитен ангажимент не се счита за уреден нетно, само защото заемът се изплаща на вноски (например ипотечен заем за строителство, който се изплаща на вноски съобразно етапа на строителството);
- в) ангажименти за предоставяне на заем с лихвен процент, по-нисък от пазарния лихвен процент (вж. параграф 4.2.1, буква г).

2.4. Настоящият стандарт се прилага към тези договори за покупка или продажба на нефинансова позиция, които могат да бъдат уредени нетно в парични средства или друг финансов инструмент или чрез размяна на финансови инструменти, все едно че договорите са финансови инструменти, с изключение на договорите, които са сключени и продължават да бъдат държани за целите на получаване или предоставяне на нефинансова позиция в съответствие с очаквани потребности на предприятието от покупка, продажба или използване. Настоящият стандарт се прилага обаче към тези договори, които предприятието определя като оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата в съответствие с параграф 2.5.

2.5. Договор за покупка или продажба на нефинансова позиция, който може да бъде уреден нетно в парични средства или друг финансов инструмент или чрез размяна на финансови инструменти, все едно че договорът е финансов инструмент, може да бъде неотменимо определен като оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата, дори когато е бил сключен за целите на получаване или предоставяне на нефинансова позиция в съответствие с очаквани потребности на предприятието от покупка, продажба или използване. Това определяне може да бъде направено само в началото на договора и само когато чрез него се елиминира или намалява значително несъответствието от признаването (понякога наричано „счетоводно несъответствие“), което иначе би възникнало от непризнаването на този договор, тъй като той не попада в обхвата на настоящия стандарт (вж. параграф 2.4).

- 2.6. Съществуват различни начини, по които договор за покупка или продажба на нефинансова позиция може да бъде уреден нетно в парични средства или друг финансов инструмент или чрез размяна на финансови инструменти. Те включват:
- а) когато условията на договора позволяват на всяка една от страните да го уреди нетно в парични средства или друг финансов инструмент или чрез размяна на финансови инструменти;
 - б) когато възможността да се извърши нетно уреждане в парични средства или друг финансов инструмент или чрез размяна на финансови инструменти не е изрично посочена в условията на договора, но предприятието има практика на уреждане на сходни договори нетно в парични средства или друг финансов инструмент или чрез размяна на финансови инструменти (независимо дали с контрагента — чрез сключване на компенсационни договори, или чрез продажба на договора преди неговото изпълнение или изтичане);
 - в) когато за сходни договори предприятието има практика да поема доставката на основния обект и продажбата му в рамките на кратък период от време след доставката с оглед генериране на печалба от краткосрочни колебания в цената или дилърския марж; и
 - г) когато нефинансовата позиция, която е предмет на договора, е лесно обратима в парични средства.

Договор, по отношение на който се прилага буква б) или в), не е сключен за целите на получаването или доставката на нефинансова позиция в съответствие с очакваните потребности на предприятието от покупка, продажба или използване и съответно е в обхвата на настоящия стандарт. Други договори, към които се прилага параграф 2.4, се оценяват, за да се определи дали те са сключени и продължават да се държат за целите на получаването или доставката на нефинансова позиция в съответствие с очаквани потребности на предприятието от покупка, продажба или използване и съответно дали са в обхвата на настоящия стандарт.

- 2.7. Издадена опция за покупка или продажба на нефинансова позиция, която може да бъде уредена нетно в парични средства или друг финансов инструмент или чрез размяна на финансови инструменти в съответствие с параграф 2.6, буква а) или г), попада в обхвата на настоящия стандарт. Такъв договор не може да се сключи за целите на получаването или доставката на нефинансова позиция в съответствие с очаквани потребности на предприятието от покупка, продажба или използване.

ГЛАВА 3. Признаване и отписване

3.1. ПЪРВОНАЧАЛНО ПРИЗНАВАНЕ

- 3.1.1. **Предприятието признава финансов актив или финансов пасив в своя отчет за финансовото състояние тогава и само тогава, когато предприятието стане страна по договорните условия на този инструмент (вж. параграфи Б3.1.1 и Б3.1.2). Когато предприятие признава за първи път финансов актив, то трябва да го класифицира в съответствие с параграфи 4.1.1–4.1.5 и да го оцени в съответствие с параграфи 5.1.1–5.1.3. Когато предприятие признава за първи път финансов пасив, то трябва да го класифицира в съответствие с параграфи 4.2.1 и 4.2.2 и да го оценява в съответствие с параграф 5.1.1.**

Обичайни покупки или продажби на финансови активи

- 3.1.2. **Обичайните покупки или продажби на финансови активи се признават и отписват, както е уместно, при използването на счетоводно отчитане на база датата на сделката или счетоводно отчитане на база датата на уреждане (вж. параграфи Б3.1.3–Б3.1.6).**

3.2. ОТПИСВАНЕ НА ФИНАНСОВИ АКТИВИ

- 3.2.1. В консолидирания финансов отчет параграфи 3.2.2–3.2.9, Б3.1.1, Б3.1.2 и Б3.2.1–Б3.2.17 се прилагат на консолидирано ниво. Следователно предприятието първо консолидира всички дъщерни предприятия в съответствие с МСФО 10, след което прилага тези параграфи към получената в резултат група.

3.2.2. Преди да се прецени дали и до каква степен е подходящо *отписване* по параграфи 3.2.3—3.2.9, предприятието определя дали тези параграфи се прилагат към част от финансов актив (или към част от група от подобни финансови активи) или към финансов актив (или група от подобни финансови активи) в неговата цялост, както следва:

- а) параграфи 3.2.3—3.2.9 се прилагат към част от финансов актив (или част от група от сходни финансови активи), ако и само ако частта, чието отписване се разглежда, отговаря на едно от следните три условия:
 - i) частта се състои само от конкретно идентифицирани парични потоци от финансов актив (или група от сходни финансови активи). Например, когато предприятието сключи стрип на лихвения процент, при който контрагентът придобива правото върху паричните потоци от лихвата, но не и върху паричните потоци от главницата по даден дългов инструмент, параграфи 3.2.3—3.2.9 се прилагат към паричните потоци от лихвата;
 - ii) частта се състои само от напълно пропорционален (съразмерен) дял от паричните потоци от финансов актив (или група от сходни финансови активи). Например, когато предприятието сключи договор, съгласно който контрагентът придобива правото върху 90 процентен дял от всички парични потоци по дългов инструмент, параграфи 3.2.3—3.2.9 се прилагат към 90 процента от тези парични потоци. При повече от един контрагент не е задължително всеки контрагент да разполага с пропорционален дял от паричните потоци, при условие че прехвърлящото предприятие разполага изцяло с пропорционален дял;
 - iii) частта се състои само от напълно пропорционален (съразмерен) дял от конкретно идентифицирани парични потоци от финансов актив (или група от сходни финансови активи). Например, когато предприятието сключи договор, съгласно който контрагентът придобива правото върху 90 процентен дял от паричните потоци от лихви по финансов актив, параграфи 3.2.3—3.2.9 се прилагат към 90 процента от тези парични потоци от лихви. При повече от един контрагент не е задължително всеки контрагент да разполага с пропорционален дял от конкретно идентифицираните парични потоци, при условие че прехвърлящото предприятие разполага изцяло с пропорционален дял;
- б) във всички останали случаи параграфи 3.2.3—3.2.9 се прилагат към финансовия актив в неговата цялост (или към групата от сходни финансови активи в тяхната цялост). Например, когато предприятието прехвърли i) правата върху първите или последните 90 процента от събраните парични суми от даден финансов актив (или група от финансови активи), или ii) правата върху 90 процента от паричните потоци от група вземания, но предостави гаранция за компенсиране на купувача за всякакви кредитни загуби до 8 процента от сумата на главницата по вземанията, параграфи 3.2.3—3.2.9 се прилагат към финансовия актив (или група от сходни финансови активи) в неговата цялост.

В параграфи 3.2.3—3.2.12 понятието „финансов актив“ се отнася или за част от финансов актив (или за част от група от подобни финансови активи), както е посочен в буква а) по-горе, или в противен случай за финансов актив (или група от подобни финансови активи) в неговата цялост.

3.2.3. Предприятието отписва финансов актив тогава и само тогава, когато:

- а) договорните права за паричните потоци от този финансов актив са изтекли; или
- б) предприятието прехвърли финансовия актив, както е посочено в параграфи 3.2.4 и 3.2.5, и прехвърлянето отговаря на изискванията за отписване съгласно параграф 3.2.6.

(вж. параграф 3.1.2 за обичайните продажби на финансови активи)

3.2.4. Предприятието прехвърля финансов актив, ако и само ако то или:

- а) прехвърли договорните права за получаване на паричните потоци от финансовия актив; или**
- б) запази договорните права за получаване на паричните потоци от финансовия актив, но поеме договорно задължение за плащане на паричните потоци на един или повече получатели по споразумение, което отговаря на условията в параграф 3.2.5.**

3.2.5. Когато предприятието запази договорните права за получаване на паричните потоци от даден финансов актив („първоначалния актив“), но поеме договорно задължение за плащане на тези парични потоци на едно или повече предприятия („крайните получатели“), предприятието разглежда сделката като прехвърляне на финансов актив, ако и само ако всяко от посочените по-долу три условия е изпълнено:

- а) предприятието няма задължение да плати суми на крайните получатели, освен ако не събере еквивалентни суми от първоначалния актив. Краткосрочните аванси от предприятието с право на пълно възстановяване на заетата сума плюс начислената лихва по пазарните проценти не нарушават това условие;**
- б) съгласно условията на договора за прехвърляне на предприятието е забранено да продава или залага първоначалния актив, освен като обезпечение на крайните получатели за задължението да им плати парични потоци;**
- в) предприятието е задължено да преведе всякакви парични потоци, които събере от името на крайните получатели, без съществено закъснение. В допълнение предприятието няма право да реинвестира такива парични потоци, освен за инвестиции в парични средства или парични еквиваленти (както са дефинирани в МСС 7 *Отчети за паричните потоци*), по време на краткия период на уреждане от датата на събирането до датата на задължителното прехвърляне към крайните получатели, а получената от тези инвестиции лихва се предава на крайните получатели.**

3.2.6. Когато предприятието прехвърля финансов актив (вж. параграф 3.2.4), то трябва да оцени степента, в която запазва рисковете и ползите от собствеността върху този финансов актив. В този случай:

- а) ако предприятието прехвърли по същество всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, то трябва да отпише финансовия актив и да признае отделно като активи или пасиви всякакви права и задължения, създадени или запазени при прехвърлянето;**
- б) ако предприятието запази по същество всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, то трябва да продължи да признава финансовия актив;**
- в) ако предприятието нито прехвърли, нито запази по същество всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, то трябва да определи дали е запазило контрол върху финансовия актив. В този случай:**
 - i) ако предприятието не е запазило контрол, то трябва да отпише финансовия актив и да признае отделно като активи или пасиви всякакви права и задължения, които са били създадени или запазени при прехвърлянето;**
 - ii) ако предприятието е запазило контрол, то трябва да продължи да признава финансовия актив до степента на продължаващото си участие във финансовия актив (вж. параграф 3.2.16).**

3.2.7. Прехвърлянето на рисковете и ползите (вж. параграф 3.2.6) се оценява посредством сравняването на експозицията на предприятието преди и след прехвърлянето с променливостта на сумите и времето на възникване на нетните парични потоци на прехвърления актив. Предприятието е запазило по същество всички рискове и ползи от собствеността върху финансов актив, ако неговата експозиция към променливостта в настоящата стойност на бъдещите нетни парични потоци от финансовия актив не се променя съществено в резултат от прехвърлянето (например защото предприятието е продало финансовия актив, предмет на договор за неговото обратно изкупуване по фиксирана цена или по продажна цена плюс възвръщаемост на заемодателя). Предприятието е прехвърлило по същество всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, ако неговата експозиция към такава променливост вече не е съществена по отношение на общата променливост в настоящата стойност на бъдещите нетни парични потоци, свързани с

финансовия актив (например защото предприятието е продало финансов актив, предмет единствено на опция за обратното му изкупуване по неговата *справедлива стойност* в момента на обратното изкупуване, или е прехвърлило изцяло пропорционален дял от паричните потоци от по-голям финансов актив в споразумение като например съучастие в заем, който отговаря на условията в параграф 3.2.5).

- 3.2.8. Често ще бъде очевидно дали предприятието е прехвърлило, или е запазило по същество всички рискове и ползи от собствеността, в който случай няма да бъде необходимо да прави каквито и да било изчисления. В други случаи предприятието ще трябва да изчисли и сравни експозицията си към променливостта в настоящата стойност на бъдещите нетни парични потоци преди и след прехвърлянето. Изчисляването и сравняването се правят при използването като дисконтов процент на подходящ текущ пазарен лихвен процент. Под внимание се взема цялата разумно възможна променливост в нетните парични потоци, като по-голяма тежест се придава на тези резултати, които е по-вероятно да възникнат.
- 3.2.9. Дали предприятието е запазило контрол (вж. параграф 3.2.6, буква в) върху прехвърления актив зависи от способността на получателя да продаде актива. Ако получателят разполага с практическата възможност да продаде актива в неговата цялост на несвързано трето лице и може да упражни тази способност едностранно и без да е необходимо да налага допълнителни ограничения върху прехвърлянето, предприятието не е запазило контрол. Във всички останали случаи предприятието е запазило контрол.

Прехвърления, които отговарят на условията за отписване

- 3.2.10. Ако предприятието прехвърли финансов актив в прехвърляне, което отговаря на условията за отписване в неговата цялост, и запази правото да обслужва финансов актив срещу възнаграждение, то трябва да признае или актив по обслужването, или пасив от обслужването, във връзка с този договор за обслужване. Ако не се очаква възнаграждението, което ще бъде получено, да компенсира адекватно предприятието за предоставеното обслужване, за задължението за обслужване се признава пасив от обслужването по неговата справедлива стойност. Ако се очаква възнаграждението, което ще бъде получено, да бъде повече от адекватна компенсация за предоставеното обслужване, за правото на обслужване се признава актив по обслужването на стойност, определена на базата на разпределението на балансовата стойност на по-големия финансов актив в съответствие с параграф 3.2.13.
- 3.2.11. Ако в резултат от прехвърлянето финансовият актив бъде отписан в неговата цялост, но прехвърлянето води до придобиването от страна на предприятието на нов финансов актив или до поемането на нов финансов пасив или на пасив от обслужването, предприятието признава новия финансов актив, финансов пасив или пасив от обслужването по справедлива стойност.
- 3.2.12. При отписването на финансов актив в неговата цялост разликата между:
- а) балансовата стойност (оценена към датата на отписването) и
 - б) полученото възнаграждение (включително всеки придобит нов актив минус всеки нов поет пасив)
- се признава в печалбата или загубата.
- 3.2.13. Ако прехвърленият актив е част от по-голям финансов актив (например когато предприятието прехвърли парични потоци от лихви, които са част от дългов инструмент, вж. параграф 3.2.2, буква а) и прехвърлената част отговаря на условията за отписване в нейната цялост, предишната балансова стойност на по-големия финансов актив се разпределя между частта, която продължава да се признава, и частта, която е отписана, на базата на относителните справедливи стойности на тези части към датата на прехвърлянето. За тази цел запазеният актив по обслужването се третира като част, която продължава да се признава. Разликата между:
- а) балансовата стойност (оценена към датата на отписването), разпределена към отписаната част, и
 - б) полученото възнаграждение за отписаната част (включително всеки придобит нов актив, минус всеки нов поет пасив)
- се признава в печалбата или загубата.

- 3.2.14. Когато предприятието разпределя предишната балансова стойност на по-голям финансов актив между частта, която продължава да се признава, и частта, която е отписана, справедливата стойност на частта, която продължава да се признава, трябва да бъде оценена. Когато предприятието има история на продажби на части, подобни на частта, която продължава да се признава, или за тези части има други пазарни сделки, последните цени на действителните сделки осигуряват най-добрата приблизителна оценка на нейната справедлива стойност. Когато няма ценови котировки или скорошни пазарни сделки, които да подкрепят справедливата стойност на частта, която продължава да се признава, най-добрата приблизителна оценка на справедливата стойност е разликата между справедливата стойност на по-големия финансов актив като цяло и възнаграждението, получено от получателя за частта, която е била отписана.

Прехвърляне, което не отговаря на условията за отписване

- 3.2.15. Ако дадено прехвърляне не води до отписване, тъй като предприятието е запазило по същество всички рискове и ползи от собствеността върху прехвърления актив, предприятието продължава да признава прехвърления актив в неговата цялост и признава финансов пасив за полученото възнаграждение. В следващите периоди предприятието признава всякакви приходи от прехвърления актив и всякакви разходи, извършени във връзка с финансовия пасив.

Продължаващо участие в прехвърлените активи

- 3.2.16. Ако нито прехвърля, нито запазва по същество всички рискове и ползи от собствеността върху прехвърлен актив, и запази контрол върху прехвърления актив, предприятието продължава да признава прехвърления актив до степента на своето продължаващо участие. Степента на продължаващото участие на предприятието в прехвърления актив е степента, в която то е изложено на промени в стойността на прехвърления актив. Например:

- а) когато продължаващото участие на предприятието приеме формата на гарантиране на прехвърления актив, степента на продължаващото участие на предприятието е по-ниското от i) стойността на актива и ii) максималната сума на полученото възнаграждение, което предприятието би могло да бъде задължено да изплати обратно („гарантираната стойност“);
- б) когато продължаващото участие на предприятието приеме формата на издадена или закупена опция (или и двете) върху прехвърления актив, степента на продължаващото участие на предприятието е стойността на прехвърления актив, който предприятието може да изкупи обратно. В случая обаче на издадена пут опция върху даден актив, който се оценява по справедлива стойност, степента на продължаващото участие на предприятието е ограничена до по-ниското от справедливата стойност на прехвърления актив и цената на упражняване на опцията (вж. параграф Б3.2.13);
- в) когато продължаващото участие на предприятието приеме формата на опция, уреждана с парични средства, или друга подобна клауза върху прехвърления актив, степента на продължаващото участие на предприятието се оценява по същия начин като това, което произтича от опции, които не се уреждат с парични средства, както е посочено в буква б) по-горе.

- 3.2.17. Когато предприятието продължи да признава актив до степента на своето продължаващо участие, предприятието признава и свързания с това пасив. Независимо от другите изисквания за оценяване, съдържащи се в настоящия стандарт, прехвърленият актив и свързаният с него пасив се оценяват на база, която отразява правата и задълженията, които предприятието е запазило. Свързаният пасив се оценява по такъв начин, че нетната балансова стойност на прехвърления актив и свързания с него пасив е:

- а) амортизираната стойност на правата и задълженията, запазени от предприятието, ако прехвърленият актив се оценява по амортизирана стойност; или
- б) равна на справедливата стойност на правата и задълженията, запазени от предприятието, когато се оценяват самостоятелно, ако прехвърленият актив се оценява по справедлива стойност.

- 3.2.18. Предприятието продължава да признава всякакви приходи, възникващи от прехвърления актив, до степента на своето продължаващо участие, както и всякакви разходи, извършени във връзка със свързания с него пасив.
- 3.2.19. За целите на последващото оценяване признатите промени в справедливата стойност на прехвърления актив и свързания с него пасив се отчитат последователно една на друга в съответствие с параграф 5.7.1 и не следва да бъдат компенсирани.
- 3.2.20. Ако продължаващото участие на предприятието е само в част от даден финансов актив (например когато предприятието запази опция за обратно изкупуване на част от прехвърления актив или запази остатъчен дял, което не води до запазването по същество на всички рискове и ползи от собствеността, и предприятието запази контрол), то разпределя предишната балансова стойност на финансовия актив между частта, която продължава да признава във връзка с продължаващото участие, и частта, която вече не признава, на базата на относителните справедливи стойности на тези части към датата на прехвърлянето. За целта се прилагат изискванията на параграф 3.2.14. Разликата между:
- а) балансовата стойност (оценена към датата на отписването), разпределена към частта, която предприятието вече не признава; и
 - б) полученото възнаграждение за частта, която предприятието вече не признава,
- се признава в печалбата или загубата.
- 3.2.21. Ако прехвърленият актив се оценява по амортизирана стойност, предвиденото в настоящия стандарт право на избор за определяне на финансов пасив като оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата не се прилага по отношение на свързания с него пасив.

Всички прехвърления

- 3.2.22. Ако прехвърлен актив продължава да се признава, активът и свързаният с него пасив не следва да бъдат компенсирани. По същия начин предприятието не трябва да компенсира приходи, възникващи от прехвърления актив, с разходи, извършени във връзка със свързания с него пасив (вж. МСС 32, параграф 42).
- 3.2.23. Ако прехвърлителят предостави непарично обезпечение (като например дългов или капиталов инструмент) на получателя, счетоводното отчитане на обезпечението от прехвърлителя и от получателя зависи от това дали получателят има право да продаде, или заложи повторно обезпечението, както и дали прехвърлителят е в нарушение. Прехвърлителят и получателят отчитат счетоводно обезпечението по следния начин:
- а) ако получателят има право по договор или обичай да продаде или заложи повторно обезпечението, тогава прехвърлителят прекласифицира този актив в своя отчет за финансовото състояние (напр. като даден в заем актив, заложен капиталов инструмент или вземане по обратно изкупуване) отделно от другите активи;
 - б) ако получателят продаде заложеното в негова полза обезпечение, той признава постъпленията от продажбата и пасива, оценен по справедлива стойност, за своето задължение да върне обезпечението;
 - в) ако прехвърлителят изпадне в нарушение съгласно условията на договора и вече няма право да си върне обезпечението, той отписва обезпечението, а получателят признава обезпечението като свой актив, оценяван първоначално по справедлива стойност или, ако вече е продал обезпечението, отписва своето задължение да върне обезпечението.
 - г) с изключение на предвиденото в буква в), прехвърлителят продължава да води обезпечението като свой актив, а получателят не признава обезпечението като актив.

3.3. ОТПИСВАНЕ НА ФИНАНСОВИ ПАСИВИ

- 3.3.1. Предприятието изважда финансовия пасив (или част от финансовия пасив) от своя отчет за финансовото състояние тогава и само тогава, когато той е погасен — т.е. когато задължението, посочено в договора, е изпълнено, е анулирано или срокът му е изтекъл.

- 3.3.2. Размяна между съществуващ заемополучател и заемотател на дългов инструмент по същество с различни условия се отчита счетоводно като погасяване на първоначалния финансов пасив и признаване на нов финансов пасив. По подобен начин, една значителна промяна в условията на съществуващ финансов пасив или част от него (независимо дали се дължи на финансови затруднения на длъжника, или не) се отчита счетоводно като погасяване на първоначалния финансов пасив и признаване на нов финансов пасив.
- 3.3.3. Разликата между балансовата стойност на финансов пасив (или част от финансов пасив), който е бил погасен или прехвърлен на друго лице, и платеното възнаграждение, включително всякакви прехвърлени непарични активи или поети пасиви, се признава в печалбата или загубата.
- 3.3.4. Ако предприятието изкупи обратно част от финансов пасив, то разпределя предишната балансова стойност на финансовия пасив между частта, която продължава да се признава, и частта, която е била отписана, на базата на относителните справедливи стойности на тези части на датата на обратното изкупуване. Разликата между а) балансовата стойност, разпределена към отписаната част, и б) платеното възнаграждение, включително всякакви прехвърлени непарични активи или поети пасиви, за отписаната част, се признава в печалбата или загубата.

ГЛАВА 4. Класификация

4.1. КЛАСИФИКАЦИЯ НА ФИНАНСОВИ АКТИВИ

- 4.1.1. С изключение на случаите, в които се прилага параграф 4.1.5, предприятието класифицира финансовите активи като оценявани впоследствие по амортизирана стойност, по справедлива стойност през друг всеобхватен доход или справедлива стойност през печалбата или загубата на базата на следните две условия:

- а) бизнес модела за управление на финансовите активи на предприятието; и
- б) характеристиките на договорните парични потоци на финансовия актив.

- 4.2.1. Даден финансов актив се оценява по амортизирана стойност, ако са изпълнени следните две условия:

- а) финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци; и
- б) съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Параграфи Б4.1.1–Б4.1.26 предоставят насоки относно начина за прилагане на тези условия.

- 4.1.2А Даден финансов актив се оценява по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, ако са изпълнени следните две условия:

- а) финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел, чиято цел е както събиране на договорни парични потоци, така и продажби на финансови активи, и
- б) съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Параграфи Б4.1.1–Б4.1.26 предоставят насоки относно начина за прилагане на тези условия.

- 4.1.3. За целите на прилагането на параграф 4.1.2, буква б) и параграф 4.1.2А, буква б):

- а) главница е справедливата стойност на финансовия актив при първоначалното признаване. Параграф Б4.1.7Б дава допълнителни насоки по отношение значението на понятието „главница“.

- б) лихвата обхваща възнаграждението за стойността на парите във времето, за кредитния риск, свързан със сумата на непогасената главница през определен период от време, и за други основни рискове и разходи по кредитирането, както и марж на печалба. Параграфи Б4.1.7А и Б4.1.9А—Б4.1.9Д дават допълнителни насоки по отношение значението на понятието „лихва“, включително значението на „стойността на парите във времето“.

- 4.1.4. Даден финансов актив се оценява по справедлива стойност през печалбата или загубата, освен ако се оценява по амортизирана стойност в съответствие с параграф 4.1.2 или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход в съответствие с параграф 4.1.2А. При първоначалното признаване обаче предприятието може да направи неотменим избор за конкретни инвестиции в капиталови инструменти, които иначе биха били оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, да представя последващите промени на справедливата стойност в друг всеобхватен доход (вж. параграфи 5.7.5—5.7.6).

Право на избор за определяне на финансов актив като оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата

- 4.1.5. Независимо от параграфи 4.1.1—4.1.4, предприятието може при първоначалното признаване неотменимо да определи даден финансов актив като оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата, ако това ще елиминира или намали значително несъответствието в оценяването или признаването (понякога наричано „счетоводно несъответствие“), което в противен случай би произтекло от оценяването на активи или пасиви или признаване на печалбите и загубите от тях на различни бази (вж. параграфи Б4.1.29—Б4.1.32).

4.2. КЛАСИФИКАЦИЯ НА ФИНАНСОВИ ПАСИВИ

- 4.2.1. Предприятието класифицира всички финансови пасиви като оценявани впоследствие по амортизирана стойност, с изключение на:

- а) *финансови пасиви по справедлива стойност през печалбата или загубата*. Тези пасиви, включително *деривативи*, които са пасиви, се оценяват впоследствие по справедлива стойност;
- б) *финансови пасиви, които произтичат от прехвърлянето на финансов актив, неотговарящо на условията за отписване, или когато се прилага подходът на продължаващото участие*. Към оценяването на тези финансови пасиви се прилагат параграфи 3.2.15 и 3.2.17;
- в) *договори за финансова гаранция*. След първоначалното му признаване издателят на такъв договор го оценява впоследствие (освен ако не се прилага параграф 4.2.1, буква а) или б) по по-високата от:
- i) стойността на коректива за загуби, определена в съответствие с раздел 5.5, и
 - ii) първоначално признатата стойност (вж. параграф 5.1.1) минус, когато е уместно, кумулативната стойност на прихода, признат в съответствие с МСФО 15;
- г) *ангажименти за отпускане на заем с лихвен процент, който е по-нисък от пазарния*. Издателят на такъв ангажимент го оценява впоследствие (освен ако не се прилага параграф 4.2.1, буква а) по по-високата от:
- i) стойността на коректива за загуби, определена в съответствие с раздел 5.5, и
 - ii) първоначално признатата стойност (вж. параграф 5.1.1) минус, когато е уместно, кумулативната стойност на прихода, признат в съответствие с МСФО 15;
- д) *условно възнаграждение, признато от купувача в бизнес комбинация, за която се прилага МСФО 3*. Такова условно възнаграждение се оценява впоследствие по справедлива стойност, като промените се признават в печалбата или загубата.

Право на избор за определяне на финансов пасив като оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата

4.2.2. Предприятието може, при първоначалното признаване, неотменимо да определи финансов пасив като оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата, когато това е разрешено от параграф 4.3.5 или когато това би довело до по-уместна информация, тъй като то или:

- а) елиминира или намалява значително несъответствието в оценяването или признаването (понякога наричано „счетоводно несъответствие“), което в противен случай би възникнало от оценяването на активи или пасиви, или признаването на печалби и загуби от тях на различни бази (вж. параграфи Б4.1.29—Б4.1.32); или
- б) група от финансови пасиви или финансови активи и финансови пасиви се управлява и нейните резултати се оценяват на база справедлива стойност в съответствие с документирана стратегия за управление на риска или инвестициите, а информацията за групата се предоставя вътрешно на такава база на ключовия управленски персонал на предприятието (както е дефинирано в МСС 24 *Оповестяване на свързани лица*), например съвета на директорите и главния изпълнителен директор на предприятието (вж. параграфи Б4.1.33—Б4.1.36).

4.3. ВНЕДРЕНИ ДЕРИВАТИВИ

4.3.1. Внедреният дериватив е компонент на хибриден договор, който включва също и недеривативен основен договор — ефектът е в това, че някои от паричните потоци на комбинирания инструмент варират подобно на тези на самостоятелен дериватив. Внедреният дериватив става причина някои или всички парични потоци, които иначе се изискват от договора, да се видоизменят в зависимост от промените в конкретен лихвен процент, цена на финансов инструмент, цена на стока, валутен курс, индекси на цени или проценти, кредитен рейтинг или кредитен индекс или други променливи, посочени по отношение на нефинансова променлива, когато променливата не се отнася конкретно за страна по договора. Дериватив, който съпътства финансов инструмент, но е прехвърляем по договор независимо от инструмента, или има различен контрагент, не е внедрен дериватив, а е отделен финансов инструмент.

Хибридни договори с основни договори финансови активи

4.3.2. Ако хибриден договор съдържа основен договор, който е актив в обхвата на настоящия стандарт, предприятието прилага изискванията в параграфи 4.1.1—4.1.5 по отношение на целия хибриден договор.

Други хибридни договори

4.3.3. Ако хибриден договор съдържа основен договор, който не е актив в обхвата на настоящия стандарт, внедреният дериватив се отделя от основния договор и се отчита счетоводно като дериватив съгласно настоящия стандарт, ако и само ако:

- а) икономическите характеристики и рисковете на внедрения дериватив не са тясно свързани с икономическите характеристики и рискове на основния договор (вж. параграфи Б4.3.5 и Б4.3.8);
- б) отделен инструмент със същите условия като внедрения дериватив отговаря на дефиницията за дериватив; и
- в) хибридният договор не се оценява по справедлива стойност с признаване на промените в справедливата стойност в печалбата или загубата (т.е. дериватив, който е внедрен във финансов пасив, оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата, не се отделя).

4.3.4. Ако внедрен дериватив е бил отделен, основният договор се отчита счетоводно в съответствие с приложимите стандарти. Настоящият стандарт не разглежда дали внедреният дериватив трябва да бъде представен отделно в отчета за финансовото състояние.

4.3.5. Независимо от параграфи 4.3.3 и 4.3.4, ако даден договор съдържа един или повече внедрени деривативи и основният договор не е актив в обхвата на настоящия стандарт, предприятието може да определи целия хибриден договор като оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата, освен ако:

- а) внедреният/-те дериватив/-и не променя/-т съществено паричните потоци, които в противен случай биха били изисквани от договора; или

- б) е очевидно, с незначителен или без анализ, когато подобен хибриден инструмент се разглежда за първи път, че отделянето на внедрения/-те дериватив/-и е забранено, като например опция за предсрочно погасяване, внедрена в заем, която позволява на притежателя ѝ да погаси предсрочно заема приблизително по неговата амортизирана стойност.

4.3.6. Ако настоящият стандарт изисква от предприятието да отдели внедрен дериватив от неговия основен договор, но не е в състояние да оцени внедрения дериватив отделно или при придобиването му, или в края на следващия финансов отчетен период, то трябва да определи целия хибриден договор като оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата.

4.3.7. Ако предприятието не е в състояние да оцени надеждно справедливата стойност на внедрен дериватив на базата на неговите условия, справедливата стойност на внедрения дериватив е разликата между справедливата стойност на хибридният договор и справедливата стойност на основния договор. Ако предприятието не е в състояние да оцени справедливата стойност на внедрения дериватив чрез използването на този метод, се прилага параграф 4.3.6 и хибридният договор се определя като оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата.

4.4. ПРЕКЛАСИФИКАЦИЯ

4.4.1. Тогава и само тогава, когато предприятието промени своя бизнес модел за управление на финансови активи, то трябва да прекласифицира всички засегнати финансови активи в съответствие с параграфи 4.1.1—4.1.4. Вж. параграфи 5.6.1—5.6.7, Б4.4.1—В4.4.3 и Б5.6.1—В5.6.2 за допълнителни насоки относно прекласифицирането на финансови активи.

4.4.2. Предприятието не трябва да прекласифицира никой финансов пасив.

4.4.3. Посочените по-долу промени в обстоятелствата не представляват прекласификации за целите на параграфи 4.4.1—4.4.2:

- а) позиция, която преди това е била определен и ефективен хеджиращ инструмент при хеджиране на паричен поток или хеджиране на нетна инвестиция, вече не отговаря на условията за това;
- б) позиция става определен и ефективен хеджиращ инструмент при хеджиране на паричен поток или хеджиране на нетна инвестиция; и
- в) промени в оценяването в съответствие с раздел 6.7.

ГЛАВА 5. Оценяване

5.1. ПЪРВОНАЧАЛНО ОЦЕНЯВАНЕ

5.1.1. С изключение на търговските вземания, попадащи в обхвата на параграф 5.1.3, при първоначалното признаване предприятието оценява даден финансов актив или финансов пасив по неговата справедлива стойност, плюс или минус, в случай на финансов актив или финансов пасив, неоценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата, разходите по сделката, които са пряко свързани с придобиването или издаването на финансовия актив или финансовия пасив.

5.1.1A Ако обаче справедливата стойност на финансовия актив или финансовия пасив при първоначалното му признаване се различава от цената на сделката, предприятието прилага параграф Б5.1.2A.

5.1.2. Когато предприятието използва счетоводно отчитане на база датата на уреждане за даден актив, който впоследствие се оценява по амортизирана стойност, активът се признава първоначално по неговата справедлива стойност на датата на сделка (вж. параграфи Б3.1.3—Б3.1.6).

5.1.3. Въпреки изискването в параграф 5.1.1, при първоначалното признаване предприятието оценява търговските вземания, които нямат съществен компонент на финансиране (определен в съответствие с МСФО 15), по съответната им цена на сделката (както е определено в МСФО 15).

5.2. ПОСЛЕДВАЩО ОЦЕНЯВАНЕ НА ФИНАНСОВИТЕ АКТИВИ

5.2.1. След първоначалното му признаване предприятието оценява даден финансов актив в съответствие с параграфи 4.1.1—4.1.5 по:

- а) амортизирана стойност;
- б) справедлива стойност през друг всеобхватен доход; или
- в) справедлива стойност през печалбата или загубата.

5.2.2. Предприятието прилага изискванията за обезценка в раздел 5.5 по отношение на финансовите активи, които се оценяват по амортизирана стойност в съответствие с параграф 4.1.2, и по отношение на финансовите активи, които се оценяват по справедлива стойност през друг всеобхватен доход в съответствие с параграф 4.1.2А.

5.2.3. Предприятието прилага изискванията за счетоводно отчитане на хеджирането в параграфи 6.5.8—6.5.14 (и, ако е приложимо, в параграфи 89—94 от МСС 39 за счетоводно отчитане на хеджирането на справедлива стойност при хеджиране на портфейл срещу лихвен риск) по отношение на финансов актив, който е определен като хеджирана позиция. ⁽¹⁾

5.3. ПОСЛЕДВАЩО ОЦЕНЯВАНЕ НА ФИНАНСОВИ ПАСИВИ

5.3.1. След първоначалното признаване на даден финансов пасив предприятието го оценява в съответствие с параграфи 4.2.1—4.2.2.

5.3.2. Предприятието прилага изискванията за счетоводно отчитане на хеджирането в параграфи 6.5.8—6.5.14 (и, ако е приложимо, в параграфи 89—94 от МСС 39 за счетоводно отчитане на хеджирането на справедлива стойност при хеджиране на портфейл срещу лихвен риск) по отношение на финансов пасив, който е определен като хеджирана позиция.

5.4 ОЦЕНЯВАНЕ ПО АМОРТИЗИРАНА СТОЙНОСТ

Финансови активи

Метод на ефективната лихва

5.4.1. Приходите от лихви се изчисляват чрез използването на *метода на ефективната лихва* (вж. допълнение А, както и параграфи Б5.4.1—Б5.4.7). При това изчисление *ефективният лихвен процент* се прилага към *брутната балансова стойност на финансовия актив*, с изключение на:

- а) *закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка*. За тези финансови активи предприятието прилага *коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент* към *амортизираната стойност на финансовия актив* при първоначалното признаване;
- б) *финансови активи, които не са закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка, но впоследствие са станали финансови активи с кредитна обезценка*. За тези финансови активи предприятието прилага *ефективния лихвен процент* към *амортизираната стойност на финансовия актив* в последващите отчетни периоди.

5.4.2. Предприятието, което през отчетен период изчислява приходите от лихви, като прилага метода на ефективната лихва към амортизираната стойност на финансов актив в съответствие с параграф 5.4.1, буква б), изчислява през последващите отчетни периоди приходите от лихви, като прилага *ефективния лихвен процент* към *брутната балансова стойност*, ако кредитният риск по финансовия инструмент се подобрява, така че финансовият актив вече не е с кредитна обезценка и подобряването може обективно да бъде свързано със събитие, настъпило след като са били приложени изискванията в параграф 5.4.1, буква б) (например подобрене в кредитния рейтинг на длъжника).

⁽¹⁾ В съответствие с параграф 7.2.21 предприятието може да избере като своя счетоводна политика да продължи да прилага изискванията за счетоводно отчитане на хеджирането в МСС 39 вместо изискванията в глава 6 от настоящия стандарт. Ако предприятието направи този избор, позоваванията в настоящия стандарт на конкретни изисквания за счетоводно отчитане на хеджирането в глава 6, не са от значение. Вместо това предприятието прилага съответните изисквания за счетоводно отчитане на хеджирането по МСС 39.

Модифициране на договорни парични потоци

- 5.4.3. Когато договорните парични потоци на финансов актив бъдат предоговорени или модифицирани по друг начин и предоговарянето или модифицирането не води до отписването на този финансов актив в съответствие с настоящия стандарт, предприятието преизчислява брутната балансова стойност на финансовия актив и признава *печалба или загуба от модифициране* в печалбата или загубата. Брутната балансова стойност на финансовия актив се преизчислява като настоящата стойност на предоговорените или модифицираните договорни парични потоци, които са дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент по финансовия актив (или коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент за закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка), или, когато е приложимо, с преразгледания ефективен лихвен процент, изчислен съгласно параграф 6.5.10. Балансовата стойност на модифицирания финансов актив се коригира за всякакви извършени разходи и такси, които се амортизират за оставащия срок на модифицирания финансов актив.

Отписване

- 5.4.4. **Предприятието намалява директно брутната балансова стойност на финансов актив, когато предприятието няма разумни очаквания за възстановяване на финансовия актив в неговата цялост или на част от него. Отписването представлява преустановяване на признаването (вж. параграф Б3.2.16, буква с).**

5.5 ОБЕЗЦЕНКА**Признаване на очаквани кредитни загуби****Общ подход**

- 5.5.1. **Предприятието признава коректива за загуби за очаквани кредитни загуби от финансов актив, който се оценява в съответствие с параграф 4.1.2 или параграф 4.1.2А, лизингови вземания, актив по договор или договор за кредитен ангажимент или финансова гаранция, по отношение на които се прилагат изискванията за обезценка в съответствие с параграф 2.1, буква ж), параграф 4.2.1, буква в) или параграф 4.2.1, буква г).**
- 5.5.2. Предприятието прилага изискванията за обезценка за признаването и оценяването на коректив за загуби за финансови активи, които се оценяват по справедлива стойност през друг всеобхватен доход в съответствие с параграф 4.1.2А. Корективът за загуби обаче се признава в друг всеобхватен доход и не намалява балансовата стойност на финансовия актив в отчета за финансовото състояние.
- 5.5.3. **При спазване на изискванията на параграфи 5.5.13—5.5.16, към всяка отчетна дата предприятието оценява коректива за загуби за финансов инструмент в размер, равен на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента, ако кредитният риск на този финансов инструмент се е увеличил значително след първоначалното признаване.**
- 5.5.4. Целта на изискванията за обезценка е да бъдат признати очакваните кредитни загуби за целия срок на всички финансови инструменти, чийто кредитен риск се е увеличил значително след първоначалното признаване — независимо дали са оценени индивидуално или колективно — като се взема предвид цялата разумна и аргументирана информация, включително и за бъдещи периоди.
- 5.5.5. **При спазване на изискванията на параграфи 5.5.13—5.5.16, ако към отчетната дата кредитният риск на финансов инструмент не се е увеличил значително след първоначалното признаване, предприятието оценява коректив за загуби за този финансов инструмент в размер, равен на очакваните кредитни загуби за 12 месеца.**
- 5.5.6. По отношение на кредитни ангажименти и договори за финансова гаранция за дата на първоначалното признаване се счита датата, на която предприятието става страна по неотменяем ангажимент, за целите на прилагането на изискванията за обезценка.
- 5.5.7. Ако през предходния отчетен период е оценило коректив за загуби за финансов инструмент в размер, равен на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента, но към текущата отчетна дата предприятието определя, че условията по параграф 5.5.3 вече не са изпълнени, то оценява коректив за загуби в размер, равен на очакваните кредитни загуби за 12 месеца към текущата отчетна дата.

- 5.5.8. Предприятието признава в печалбата или загубата — като печалба или загуба от обезценка, размера на очакваните кредитни загуби (или обратно възстановяване), необходим с оглед корективът за загуби да бъде приравнен към отчетната дата на сумата, която трябва да бъде призната в съответствие с настоящия стандарт.

Определяне на значително увеличение на кредитния риск

- 5.5.9. Към всяка отчетна дата предприятието оценява дали кредитният риск на финансов инструмент се е увеличил значително след първоначалното признаване. При оценката си предприятието отчита промяната в риска от настъпване на неизпълнение през очаквания срок на финансовия инструмент, а не промяната в размера на очакваните кредитни загуби. За да направи тази оценка, предприятието сравнява риска от настъпване на неизпълнение по финансовия инструмент към отчетната дата и към датата на първоначалното признаване и взема предвид разумната и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия, която удостоверява значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване.
- 5.5.10. Предприятието може да приеме, че кредитният риск на даден финансов инструмент не се е увеличил значително след първоначалното признаване, ако бъде установено, че финансовият инструмент е с нисък кредитен риск към отчетната дата (вж. параграфи Б5.5.22—Б5.5.24).
- 5.5.11. Ако съществува разумна и аргументирана информация за бъдещи периоди, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия, предприятието не може да разчита единствено на информация за просрочие, когато определя дали кредитният риск се е увеличил значително след първоначалното признаване. Когато обаче не е възможно да се осигури информация, която касае по-скоро бъдещото развитие, а не статуса по отношение на просрочието (на индивидуална или колективна основа), без извършване на излишни разходи или усилия, предприятието може да използва информация за просрочие, за да определи дали е имало значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване. Независимо от начина, по който предприятието оценява значителното увеличение на кредитния риск, съществува оборима презумпция, че кредитният риск на финансов актив се е увеличил значително след първоначалното признаване, когато просрочието по договорните плащания надхвърля 30 дни. Предприятието може да обори тази презумпция, ако разполага с разумна и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия, която удостоверява, че кредитният риск не се е увеличил значително след първоначалното признаване, въпреки че просрочието по договорните плащания надхвърля 30 дни. Ако предприятието определи, че е налице значително увеличение на кредитния риск преди просрочието по договорните плащания да надхвърли 30 дни, оборимата презумпция не се прилага.

Модифицирани финансови активи

- 5.5.12. Ако договорните парични потоци на финансов актив са били предоговорени или модифицирани и финансовият актив не е отписан, предприятието оценява дали е настъпило значително увеличение на кредитния риск на финансовия инструмент в съответствие с параграф 5.5.3, като съпоставя:
- а) риска от настъпване на неизпълнение към отчетната дата (въз основа на модифицираните договорни условия); и
 - б) риска от настъпване на неизпълнение към датата на първоначалното признаване (въз основа на първоначалните, немодифицирани договорни условия).

Закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка

- 5.5.13. Независимо от параграфи 5.5.3 и 5.5.5, към отчетната дата предприятието признава единствено кумулативните промени в очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента след първоначалното признаване като коректив за загуби за закупените или първоначално създадените финансови активи с кредитна обезценка.
- 5.5.14. Към всяка отчетна дата предприятието признава в печалбата или загубата стойността на промяната в очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента като печалба или загуба от обезценка. Предприятието признава благоприятните промени в очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента като печалба от обезценка, дори ако очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента са по-малки от размера на очакваните кредитни загуби, които са били включени в приблизително оценените парични потоци при първоначалното признаване.

Опростен подход за търговски вземания, активи по договор и лизингови вземания

- 5.5.15.** Независимо от параграфи 5.5.3 и 5.5.5, предприятието винаги оценява коректив за загуби в размер, равен на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента за:
- a)** търговски вземания или активи по договор, които произтичат от сделки, попадащи в обхвата на МСФО 15, и които:
 - i)** не съдържат съществен компонент на финансиране (или, когато предприятието прилага практически целесъобразна мярка за договори със срок от една година или по-кратък) в съответствие с МСФО 15; или
 - ii)** съдържат съществен компонент на финансиране в съответствие с МСФО 15, ако предприятието е избрало като своя счетоводна политика да измерва коректив за загуби в размер, равен на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента. Тази счетоводна политика се прилага за всички подобни търговски вземания или активи по договор, но може да се прилага и отделно за търговски вземания и активи по договор;
 - б)** лизингови вземания, които произтичат от сделки, попадащи в обхвата на МСФО 17, ако предприятието е избрало като своя счетоводна политика да измерва коректив за загуби в размер, равен на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента. Тази счетоводна политика се прилага за всички лизингови вземания, но може да се прилага и отделно за вземанията по финансов и по оперативен лизинг.
- 5.5.16.** Предприятието може да определя независими една от друга счетоводни политики по отношение на търговските вземания, лизинговите вземания и активите по договори.

Оценяване на очаквани кредитни загуби

- 5.5.17.** Предприятието оценява очакваните кредитни загуби по финансов инструмент така, че да бъде взета предвид:
- a)** сумата, определена безпристрастно и претеглена на базата на вероятността чрез оценяване на обхвата на възможните резултати;
 - б)** стойността на парите във времето; и
 - в)** разумната и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия към отчетната дата, за минали събития, текущи условия и прогнозираните бъдещи икономически условия.
- 5.5.18.** Когато оценява очакваните кредитни загуби, предприятието не трябва непременно да определя всеки възможен сценарий. То отчита обаче риска или вероятността от възникването на кредитна загуба, като разглежда както възможността да възникне кредитна загуба, така и възможността да не възникне такава, дори ако възможността от възникване на кредитна загуба да е много ниска.
- 5.5.19.** Максималният срок, който се взема предвид при оценяването на очакваните кредитни загуби, е максималният срок на договорите (в т.ч. опции за удължаване), през който предприятието е изложено на кредитен риск, а не по-дълъг срок, дори той да съответства на стопанската практика.
- 5.5.20.** Някои финансови инструменти обаче включват както кредит, така и ангажимент по неусвоен кредит, като договорните права на предприятието да изисква погасяване и отмяна на ангажимента по неусвоен заем не ограничават експозицията на предприятието към кредитни загуби само за договорния срок на предизвестие. Единствено по отношение на такива финансови инструменти предприятието оценява очакваните кредитни загуби за срока, през който предприятието е изложено на кредитен риск, а очакваните кредитни загуби не могат да бъдат намалени чрез мерки за управление на кредитния риск, дори ако този срок надхвърля максималния договорен срок.

5.6. ПРЕКЛАСИФИКАЦИЯ НА ФИНАНСОВИ АКТИВИ

- 5.6.1.** Ако предприятието прекласифицира финансови активи в съответствие с параграф 4.4.1, то прилага прекласификацията за бъдещи периоди от датата на прекласификация. Предприятието не преизчислява никакви признати преди това печалби, загуби (включително печалби или загуби от обезценка) или лихви. В параграфи 5.6.2—5.6.7 се посочват изискванията за прекласификация.

- 5.6.2. Ако предприятието прекласифицира финансов актив от категория „оценявани по амортизирана стойност“ в категория „оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата“, неговата справедлива стойност се оценява към датата на прекласификация. Всяка печалба или загуба, произтичаща от разликата между предишната амортизирана стойност на финансовия актив и неговата справедлива стойност, се признава в печалбата или загубата.
- 5.6.3. Ако предприятието прекласифицира финансов актив от категория „оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата“ в категория „оценявани по амортизирана стойност“, неговата справедлива стойност към датата на прекласификация става новата му брутна балансова стойност. (вж. параграф Б5.6.2 за насоки за определяне на ефективния лихвен процент и коректив за загуби към датата на прекласификация).
- 5.6.4. Ако предприятието прекласифицира финансов актив от категория „оценявани по амортизирана стойност“ в категория „оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“, неговата справедлива стойност се оценява към датата на прекласификация. Всяка печалба или загуба, произтичаща от разликата между предишната амортизирана стойност на финансовия актив и неговата справедлива стойност, се признава в друг всеобхватен доход. Ефективният лихвен процент и оценяването на очакваните кредитни загуби не се коригират в резултат на прекласификацията. (вж. параграф Б5.6.1.)
- 5.6.5. Ако предприятието прекласифицира финансов актив от категория „оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“ в категория „оценявани по амортизирана стойност“, финансовият актив се прекласифицира по неговата справедлива стойност към датата на прекласификация. Кумулативната печалба или загуба, призната преди това в друг всеобхватен доход, се изважда обаче от собствения капитал и се коригира за сметка на справедливата стойност на финансовия актив към датата на прекласификация. В резултат на това финансовият актив се оценява към датата на прекласификация, все едно че винаги е бил оценяван по амортизирана стойност. Тази корекция засяга другия всеобхватен доход, но не засяга печалбата или загубата и следователно не представлява корекция от прекласификация (вж. МСС 1 *Представяне на финансови отчети*). Ефективният лихвен процент и оценяването на очакваните кредитни загуби не се коригират в резултат на прекласификацията. (вж. параграф Б5.6.1.)
- 5.6.6. Ако предприятието прекласифицира финансов актив от категория „оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата“ в категория „оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“, финансовият актив продължава да се оценява по справедлива стойност. (вж. параграф Б5.6.2 за насоки за определяне на ефективния лихвен процент и коректив за загуби към датата на прекласификация).
- 5.6.7. Ако предприятието прекласифицира финансов актив от категория „оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“ в категория „оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата“, финансовият актив продължава да се оценява по справедлива стойност. Кумулативната печалба или загуба, призната преди това в друг всеобхватен доход, се прекласифицира от собствения капитал в печалбата или загубата като корекция от прекласификация (вж. МСС 1) към датата на прекласификация.

5.7. ПЕЧАЛБИ И ЗАГУБИ

- 5.7.1. Печалба или загуба от финансов актив или финансов пасив, който се оценява по справедлива стойност, се признава в печалбата или загубата, освен ако:
- а) е част от хеджиращо взаимоотношение (вж. параграфи 6.5.8—6.5.14 и, ако е приложимо, параграфи 89—94 от МСС 39 за счетоводното отчитане на хеджирането на справедлива стойност при хеджиране на портфейл срещу лихвен риск);
 - б) е инвестиция в капиталов инструмент и предприятието е избрало да представя печалбите и загубите от тази инвестиция в друг всеобхватен доход в съответствие с параграф 5.7.5;
 - в) е финансов пасив, определен като оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата, и предприятието е задължено да представи ефекта от промените в *кредитния риск* на пасива в друг всеобхватен доход в съответствие с параграф 5.7.7; или
 - г) е финансов актив, оценен по справедлива стойност през друг всеобхватен доход в съответствие с параграф 4.1.2А, и предприятието е задължено да признава някои промени в справедливата стойност в другия всеобхватен доход в съответствие с параграф 5.7.10.

- 5.7.1А Дивидентите се признават в печалбата или загубата само когато:
- а) правото на предприятието да получи плащане на дивидент е установено;
 - б) има вероятност предприятието да получи икономически ползи, свързани с дивидента; и
 - в) размерът на дивидента може да бъде надеждно оценен.
- 5.7.2. Печалба или загуба от финансов актив, който се оценява по амортизирана стойност и не е част от хеджиращо взаимоотношение (вж. параграфи 6.5.8—6.5.14 и, ако е приложимо, параграфи 89—94 от МСС 39 за счетоводно отчитане на хеджирането на справедлива стойност при хеджиране на портфейл срещу лихвен риск), се признава в печалбата или загубата, когато финансовият актив се отписва или прекласифицира в съответствие с параграф 5.6.2 чрез процеса на амортизация или с оглед признаване на печалби или загуби от обезценка. Предприятието прилага параграфи 5.6.2 и 5.6.4, когато прекласифицира финансови активи от категория „оценявани по амортизирана стойност“. Печалба или загуба от финансов пасив, който се оценява по амортизирана стойност и не е част от хеджиращо взаимоотношение (вж. параграфи 6.5.8—6.5.14 и, ако е приложимо, параграфи 89—94 от МСС 39 за счетоводно отчитане на хеджирането на справедлива стойност при хеджиране на портфейл срещу лихвен риск), се признава в печалбата или загубата, когато финансовият пасив се отписва и чрез процеса на амортизация. (вж. параграф Б5.7.2 за насоки относно печалбите и загубите от валутни операции)
- 5.7.3. Печалба или загуба по финансов актив или финансов пасив, които са хеджирани позиции в хеджиращо взаимоотношение, се признават в съответствие с параграфи 6.5.8—6.5.14 и, ако е приложимо, параграфи 89—94 от МСС 39 за счетоводно отчитане на хеджирането на справедлива стойност при хеджиране на портфейл срещу лихвен риск.
- 5.7.4. Ако предприятието признава финансови активи при използване на счетоводно отчитане на база датата на уреждане (вж. параграфи 3.1.2, Б3.1.3 и Б3.1.6), промяната в справедливата стойност на актива, който ще бъде получен през периода между датата на сделката и датата на уреждане, не се признава за активите, оценявани по амортизирана стойност. За активите, оценявани по справедлива стойност обаче, промяната в справедливата стойност се признава в печалбата или загубата или в друг всеобхватен доход, както е уместно съгласно параграф 5.7.1. За дата на сделката се счита датата на първоначалното признаване за целите на прилагане на изискванията за обезценка.

Инвестиции в капиталови инструменти

- 5.7.5. При първоначалното признаване предприятието може да направи неотменим избор да представя в друг всеобхватен доход последващите промени в справедливата стойност на инвестиция в капиталов инструмент в обхвата на настоящия стандарт, който нито се държи за търгуване, нито е условно възнаграждение, признато от купувача в бизнес комбинация, за която се прилага МСФО 3. (вж. параграф Б5.7.3 за насоки относно печалбите и загубите от валутни операции)
- 5.7.6. Ако предприятието направи избора по параграф 5.7.5, то признава в печалбата или загубата дивидентите от тази инвестиция в съответствие с параграф 5.7.1А.

Пасиви, определени като оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата

- 5.7.7. Предприятието представя печалбата или загубата от финансов пасив, който е определен като оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата в съответствие с параграф 4.2.2 или 4.3.5, по следния начин:
- а) сумата на промяната в справедливата стойност на финансовия пасив, която се дължи на промени в кредитния риск на този пасив, се представя в друг всеобхватен доход (вж. параграфи Б5.7.13—Б5.7.20), и
 - б) оставащата сума от промяната в справедливата стойност на пасива се представя в печалбата или загубата,

освен ако третирането на ефекта от промените в кредитния риск на пасива, описано в буква а), би създадо или увеличило счетоводното несъответствие в печалбата или загубата (в който случай се прилага параграф 5.7.8). Параграфи Б5.7.5—Б5.7.7 и Б5.7.10—Б5.7.12 предоставят насоки, за да се определи дали ще бъде създадено, или увеличено счетоводното несъответствие.

5.7.8. Ако изискванията в параграф 5.7.7 биха създали или увеличили счетоводното несъответствие в печалбата или загубата, предприятието представя всички печалби или загуби от този пасив (включително ефекта от промените в кредитния риск на този пасив) в печалбата или загубата.

5.7.9. Независимо от изискванията в параграфи 5.7.7 и 5.7.8, предприятието представя в печалбата или загубата всички печалби и загуби по кредитни ангажименти и договори за финансова гаранция, които са определени като оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

5.7.10. Печалба или загуба от финансов актив, оценяван по справедлива стойност през друг всеобхватен доход в съответствие с параграф 4.1.2А, се признава в друг всеобхватен доход, с изключение на печалби или загуби от обезценка (вж. раздел 5.5) и печалби и загубите от валутни операции (вж. параграфи Б5.7.2—Б5.7.2А) до момента на отписване или прекласификация на финансовия актив. Когато финансовият актив се отписва, кумулативната печалба или загуба, призната преди това в друг всеобхватен доход, се прекласифицира от собствения капитал в печалбата или загубата като корекция от прекласификация (вж. МСС 1). Ако финансовият актив се прекласифицира от категория „оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“, предприятието взема предвид кумулативната печалба или загуба, която е била призната в друг всеобхватен доход в съответствие с параграфи 5.6.5 и 5.6.7. Лихвата, която се изчислява чрез използването на метода на ефективната лихва, се признава в печалбата или загубата.

5.7.11. Както е описано в параграф 5.7.10, ако финансов актив се оценява по справедлива стойност през друг всеобхватен доход в съответствие с параграф 4.1.2А, сумите, признати в печалбата или загубата, са същите като сумите, които би трябвало да бъдат признати в печалбата или загубата, ако финансовият актив е оценяван по амортизирана стойност.

ГЛАВА 6. Счетоводно отчитане на хеджирането

6.1 ЦЕЛИ И ОБХВАТ НА СЧЕТОВОДНОТО ОТЧИТАНЕ НА ХЕДЖИРАНЕТО

6.1.1. Със счетоводното отчитане на хеджирането се цели във финансовите отчети да бъде представен ефектът от дейностите на предприятието по управление на риска, при които се използват финансови инструменти за управление на експозиции, възникващи вследствие на особени рискове, които могат да окажат въздействие върху печалбата или загубата (или върху друг всеобхватен доход при инвестиции в капиталови инструменти, за които предприятието е избрало да представя промените в справедливата стойност в друг всеобхватен доход в съответствие с параграф 5.7.5). Този подход има за цел да пресъздаде особеностите на хеджиращите инструменти, за които се прилага счетоводно отчитане на хеджирането, за да може да се вникне в тяхното предназначение и действие.

6.1.2. Предприятието може да избере да определи хеджиращото взаимоотношение между хеджиращ инструмент и хеджирана позиция в съответствие с параграфи 6.2.1—6.3.7 и Б6.2.1—Б6.3.25. По отношение на хеджиращите взаимоотношения, които отговарят на съответните критерии, предприятието отчита печалбата или загубата от хеджиращия инструмент и хеджираната позиция в съответствие с параграфи 6.5.1—6.5.14 и Б6.5.1—Б6.5.28. Ако хеджираната позиция представлява група от позиции, предприятието спазва допълнителните изисквания, посочени в параграфи 6.6.1—6.6.6 и Б6.6.1—Б6.6.16.

6.1.3. При хеджиране на справедлива стойност на лихвена експозиция по портфейл от финансови активи или финансови пасиви (и само при такова хеджиране) предприятието може да приложи изискванията за счетоводно отчитане на хеджирането в МСС 39 вместо посочените в настоящия стандарт. В този случай предприятието трябва също да приложи специфичните изисквания за счетоводно отчитане на хеджирането на справедлива стойност при хеджиране на портфейл срещу лихвен риск и да определи като хеджирана позиция част, която е в чуждестранна валута (вж. параграфи 81А, 89А и НП114—НП132 от МСС 39).

6.2 ХЕДЖИРАЩИ ИНСТРУМЕНТИ

Инструменти, отговарящи на критериите

6.2.1. Всеки дериватив, оценен по справедлива стойност през печалбата или загубата, може да бъде определен като хеджиращ инструмент, с изключение на някои издадени опции (вж. параграф Б6.2.4).

- 6.2.2. Недеривативен финансов актив или недеривативен финансов пасив, оценен по справедлива стойност през печалбата или загубата, може да бъде определен като хеджиращ инструмент, освен ако не е финансов пасив, определен по справедлива стойност през печалбата или загубата, за който сумата на промяната в справедливата стойност, която се дължи на промени в кредитния риск на този пасив, се представя в друг всеобхватен доход в съответствие с параграф 5.7.7. При хеджиране на валутен риск валутният компонент на недеривативен финансов актив или недеривативен финансов пасив може да бъде определен като хеджиращ инструмент, при условие че не е инвестиция в капиталов инструмент, за който предприятието е избрало да представя промените в справедливата стойност в друг всеобхватен доход в съответствие с параграф 5.7.5.
- 6.2.3. За целите на счетоводното отчитане на хеджирането като хеджиращи инструменти може да бъдат определени само договорите с контрагент, който е външно лице по отношение на отчитащото се предприятие (т.е. външно лице за групата или отделното предприятие, което се отчита).

Определяне на хеджиращи инструменти

- 6.2.4. Инструмент, отговарящ на критериите, трябва да бъде определен в своята цялост като хеджиращ инструмент. Единствените позволени изключения са:
- а) отделяне на вътрешната стойност и времевата стойност на опционен договор и определяне като хеджиращ инструмент само на промяната във вътрешната стойност на опцията, а не промяната във времевата стойност (вж. параграфи 6.5.15 и Б6.5.29—Б6.5.33);
 - б) отделяне на форуърд елемента и спот елемента на форуърден договор и определяне като хеджиращ инструмент само на промяната в стойността на спот елемента на форуърдния договор, а не форуърдния елемент; по подобен начин, основният спред на чуждестранна валута може да бъде отделен и изключен при определянето на финансов инструмент като хеджиращ инструмент (вж. параграфи 6.5.16 и Б6.5.34—Б6.5.39); и
 - в) пропорционална част от целия хеджиращ инструмент, например 50 % от номиналната стойност, може да се определи като хеджиращ инструмент в хеджиращо взаимоотношение. Въпреки това хеджиращ инструмент не може да се определи само за част от промяната в справедливата му стойност, отнасяща се само за част от времевия период, през който хеджиращият инструмент остава в обращение.
- 6.2.5. Предприятието може да разглежда в комбинация и съвместно да определя като хеджиращ инструмент (включително когато риск/-ове, възникващ/-и от някои хеджиращи инструменти компенсират/-т тези, които произхождат от други инструменти) всяка една от следните комбинации:
- а) деривативи или пропорционални части от тях; и
 - б) недеривативи или пропорционални части от тях;
- 6.2.6. Въпреки това деривативен инструмент, който комбинира издадена опция и закупена опция (например „диапазон на лихвен процент“), не отговаря на условията за хеджиращ инструмент, ако към датата на определянето представлява, по същество, нетна издадена опция (освен ако не отговаря на условията в съответствие с параграф Б6.2.4). По подобен начин, два или повече инструмента (или пропорционални части от тях) могат да бъдат съвместно определени като хеджиращ инструмент, само ако към датата на определянето не представляват в комбинация, по същество, нетна издадена опция (освен ако не отговаря на условията в съответствие с параграф Б6.2.4).

6.3. ХЕДЖИРАНИ ПОЗИЦИИ

Позиции, отговарящи на критериите

- 6.3.1. Хеджирана позиция може да бъде признат актив или пасив, непризнат *неотменил ангажимент*, *прогнозна операция* или нетна инвестиция в чуждестранна дейност. Хеджираната позиция може да бъде:
- а) самостоятелна позиция; или
 - б) група от позиции (при спазване на изискванията на параграфи 6.6.1—6.6.6 и Б6.6.1—Б6.6.16).

Хеджирана позиция може също така да бъде компонент от такава позиция или група позиции (вж. параграфи 6.3.7 и Б6.3.7—Б6.3.25).

- 6.3.2. Хеджираната позиция трябва да е надеждно оценима.**
- 6.3.3. Ако хеджираната позиция е прогнозна сделка (или компонент от нея), тази сделка трябва да бъде много вероятна.**
- 6.3.4. Съвкупна експозиция, която е комбинация от експозиция, която отговаря на критериите за хеджирана позиция в съответствие с параграф 6.3.1, и дериватив, може да бъде определена като хеджирана позиция (вж. параграфи Б6.3.3—Б6.3.4). Тук спада прогнозна сделка със съвкупна експозиция (т.е. недоговорена, но очаквана бъдеща сделка, която ще доведе до експозиция и дериватив), ако съвкупната експозиция е много вероятна и, след като е възникнала и следователно вече не е прогнозна, отговаря на критериите за хеджирана позиция.**
- 6.3.5. За целите на счетоводното отчитане на хеджирането само активи, пасиви, неотменими ангажменти или много вероятни прогнозни сделки с контрагент, който е външно лице по отношение на отчитащото се предприятие, могат да бъдат определяни като хеджирани позиции. Счетоводното отчитане на хеджирането може да бъде приложено и за сделки между предприятия в същата група единствено в индивидуалните или отделните финансови отчети на тези предприятия, но не и в консолидираните финансови отчети на групата, с изключение на консолидираните финансови отчети на инвестиционно предприятие по смисъла на МСФО 10, когато сделките между инвестиционно предприятие и неговите дъщерни дружества, които са оценени по справедлива стойност през печалбата или загубата, няма да бъдат елиминирани от консолидираните финансови отчети.**
- 6.3.6. Като изключение на посоченото в параграф 6.3.5 обаче, валутният риск на вътрешна за групата парична позиция (например задължение/вземане между две дъщерни предприятия) може да отговори на условията да бъде хеджирана позиция в консолидираните финансови отчети, ако води до излагане на риск от печалба или загуба от сделки с валута, който не се елиминира напълно при консолидация в съответствие с МСС 21 *Ефекти от промените в обменните курсове*. В съответствие с МСС 21 валутните печалби и загуби от вътрешно групови парични позиции не се елиминират напълно при консолидация, когато вътрешно груповата парична позиция е от сделки между две предприятия от групата, които имат различни функционални валути. В допълнение, валутният риск във връзка с много вероятна прогнозна вътрешно групова сделка може да се квалифицира като хеджирана позиция в консолидираните финансови отчети, при условие че сделката е деноминирана във валута, различна от функционалната валута на предприятието, сключващо тази сделка, и валутният риск ще повлияе върху консолидираната печалба или загуба.**

Определяне на хеджирани инструменти

- 6.3.7. Предприятието може да определи дадена позиция в нейната цялост или компонент на дадена позиция като хеджирана позиция в хеджиращо взаимоотношение. Под цяла позиция се разбира всички промени в паричните потоци или справедливата стойност на позицията. Под компонент се разбира промяна, която е по-малка от цялостна промяна на справедливата стойност или променливостта на паричните потоци на позиция. В този случай предприятието може да определи само следните видове компоненти (включително комбинации) като хеджирани позиции:**
- а) само промените в паричните потоци или справедливата стойност на дадена позиция, която се дължи на конкретен риск или рискове (рисков компонент), при условие че въз основа на оценка, изготвена в рамките на конкретната пазарна структура, рисковият компонент е отделно разграничим и надеждно оценим (вж. параграфи Б6.3.8—Б6.3.15). Рисковите компоненти включват определянето единствено на промените в паричните потоци или справедливата стойност на хеджирана позиция над или под определена цена или друга променлива (еднопосочен риск);**
 - б) един или повече избрани договорни парични потоци;**
 - в) компоненти на номиналната стойност, т.е. определена част от стойността на дадена позиция (вж. параграфи Б6.3.16—Б6.3.20).**

6.4 КРИТЕРИИ ПО ОТНОШЕНИЕ НА СЧЕТОВОДНОТО ОТЧИТАНЕ НА ХЕДЖИРАНЕТО

- 6.4.1. Хеджиращо взаимоотношение отговаря на условията за счетоводно отчитане на хеджирането, когато и само когато са изпълнени всички от следните критерии:**
- а) хеджиращото взаимоотношение обхваща единствено отговарящи на критериите хеджиращи инструменти и отговарящи на критериите хеджирани позиции;**

- б) в началото на хеджиращото взаимоотношение се извършва формално определяне и документиране на хеджиращото взаимоотношение, както и на определените от предприятието цел за управление на риска и стратегия за извършване на хеджирането. Тази документация включва определяне на хеджиращия инструмент, хеджираната позиция, естеството на хеджирания риск и начините, които предприятието ще използва за оценка дали хеджиращото взаимоотношение покрива изискванията за ефективност на хеджирането (включително неговия анализ на източниците на неефективност на хеджирането и как определя коефициента на хеджиране);
- в) хеджиращото взаимоотношение отговаря на всяко едно от следните изисквания за ефективност на хеджирането:
 - i) съществува икономическа връзка между хеджираната позиция и хеджиращия инструмент (вж. параграфи Б6.4.4—Б6.4.6);
 - ii) ефектът от кредитния риск не доминира над промените в стойността, произтичащи от тази икономическа връзка (вж. параграфи Б6.4.7—Б6.4.8); и
 - iii) коефициентът на хеджиране на хеджиращото взаимоотношение е същият като коефициента, получен от количеството на хеджираната позиция, хеджирана фактически от предприятието, и количеството на хеджиращия инструмент, използван фактически от предприятието за хеджиране на този обем от хеджираната позиция. Това определяне обаче не трябва да отразява дисбаланса между теглата на хеджираната позиция и хеджиращия инструмент, който би създал неефективност на хеджирането (призната или не), която може да доведе до счетоводни данни, които са несъвместими с целта на счетоводното отчитане на хеджирането (вж. параграфи Б6.4.9—Б6.4.11).

6.5 СЧЕТОВОДНО ОТЧИТАНЕ НА ХЕДЖИРАНЕТО НА ОТГОВАРЯЩИ НА КРИТЕРИИТЕ ХЕДЖИРАЩИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ

6.5.1. Предприятието прилага счетоводно отчитане на хеджирането по отношение на хеджиращи взаимоотношения, които отговарят на критериите в параграф 6.4.1 (който включва решението на предприятието да определи хеджиращото взаимоотношение).

6.5.2. Съществуват три вида хеджиращи взаимоотношения:

- а) хеджиране на справедлива стойност: хеджиране на експозицията към риск от промени в справедливата стойност на признат актив, пасив, непризнат неотменим ангажимент или на компонент от всяка такава позиция, който се дължи на конкретен риск и може да окаже влияние върху печалбата или загубата;
- б) хеджиране на паричен поток: хеджиране на експозицията към променливост на паричните потоци, която се дължи на конкретен риск, свързан с целия или част от признат актив или пасив (например всички или някои бъдещи лихвени плащания по дълг с променлив лихвен процент), или с много вероятна прогнозна сделка, и която може да окаже влияние върху печалбата или загубата;
- в) хеджиране на нетна инвестиция в чуждестранна дейност, както е дефинирана в МСС 21.

6.5.3. Ако хеджираната позиция е капиталов инструмент, за който предприятието е избрало да представя промените в справедливата стойност в друг всеобхватен доход в съответствие с параграф 5.7.5, хеджираната експозиция, посочена в параграф 6.5.2, буква а), трябва да бъде тази, която може да засегне друг всеобхватен доход. Само в този случай признатата неефективност на хеджирането се представя в друг всеобхватен доход.

6.5.4. Хеджиране на валутния риск на неотменим ангажимент може да се отчете като хеджиране на справедлива стойност или като хеджиране на паричен поток.

6.5.5. Ако хеджиращо взаимоотношение вече не отговаря на изискванията за ефективност на хеджирането във връзка с коефициента на хеджиране (вж. параграф 6.4.1, буква в), подточка iii), но целта за управление на риска за това определено хеджиращо взаимоотношение остава непроменена, предприятието коригира коефициента на хеджиране на хеджиращото взаимоотношение, така че отново да покрива съответните критерии (в настоящия стандарт това е посочено като „възстановяване на баланса“ — вж. параграфи Б6.5.7—Б6.5.21).

6.5.6. Предприятието прекратява счетоводното отчитане на хеджирането за бъдещи периоди само когато хеджиращото взаимоотношение (или част от него) вече не отговаря на установените критерии (след като се вземе предвид всяко възстановяване на баланса на хеджиращото взаимоотношение, ако е приложимо). Това включва случаи, при които хеджиращият инструмент е с изтекъл срок или е продаден, прекратен или упражнен. За тази цел замяната или револвирането на хеджиращия инструмент с друг хеджиращ инструмент не представлява достигане на крайна дата на валидност или прекратяване, ако такава замяна или револвиране е част от и е съгласувано

с документираната цел за управление на риска на предприятието. В допълнение, поради тази причина не настъпва достигане до крайна дата на валидност или прекратяване на хеджиращия инструмент, ако:

- а) в резултат на законови или подзаконови разпоредби или в резултат от въвеждането на законови или подзаконови разпоредби страните по хеджиращия инструмент се споразумеят, че един или повече контрагенти за клиринг заменят първоначалния им контрагент и се превръщат в нов контрагент за всяка една от страните. За тази цел контрагент за клиринг означава централен контрагент (наричан понякога „организация за клиринг“ или „агенция за клиринг“) или предприятие или предприятия, например клирингов член на организация за клиринг или клиент на клирингов член на организация за клиринг, които действат като контрагент, за да извършат клиринг от централен контрагент. Ако обаче страните по хеджиращия инструмент заменят първоначалните си контрагенти с различни контрагенти, изискването по настоящата буква е изпълнено само ако всяка от страните извършва клиринг със същия централен контрагент;
- б) другите промени, ако такива се налагат, на хеджиращия инструмент се ограничават до промени, необходими за осъществяване на замяната на контрагента. Такива промени се ограничават до промените, които са в съответствие с условията, които биха били очаквани, ако клирингът на хеджиращия инструмент е бил първоначално извършен от контрагента за клиринг. Тези промени включват промени в изискванията за обезпечение, в правата за компенсиране на баланси между вземания и задължения и в налаганите такси.

Прекратяването на счетоводното отчитане на хеджирането може да засяга цялото хеджиращо взаимоотношение или само част от него (в който случай счетоводното отчитане на хеджирането продължава да се прилага за остатъчното хеджиращо взаимоотношение).

6.5.7. Предприятието прилага:

- а) параграф 6.5.10, когато то прекратява счетоводното отчитане на хеджирането за хеджиране на справедлива стойност, по което хеджираната позиция е (или е част от) финансов инструмент, оценяван по амортизирана стойност; и
- б) параграф 6.5.12, когато то прекратява счетоводното отчитане на хеджирането за хеджиране на паричен поток.

Хеджиране на справедлива стойност

6.5.8. Ако хеджирането на справедлива стойност отговаря на критериите в параграф 6.4.1, хеджиращото взаимоотношение се отчита по следния начин:

- а) печалбата или загубата от хеджиращия инструмент се признава в печалбата или загубата (или в друг всеобхватен доход, ако хеджиращият инструмент е капиталов инструмент, за който предприятието е избрало да представя промените в справедливата стойност в друг всеобхватен доход в съответствие с параграф 5.7.5);
- б) хеджиращата печалба или загуба от хеджираната позиция коригира балансовата стойност на хеджираната позиция (ако е приложимо) и се признава в печалбата или загубата. Ако хеджираната позиция е финансов актив (или част от него), който се оценява по справедлива стойност през друг всеобхватен доход в съответствие с параграф 4.1.2А, хеджиращата печалба или загуба от хеджираната позиция се признава в печалбата или загубата. Ако хеджираната позиция е обаче капиталов инструмент, за който предприятието е избрало да представя промените в справедливата стойност в друг всеобхватен доход в съответствие с параграф 5.7.5, тези суми остават в друг всеобхватен доход. Когато хеджираната позиция е непризнат неотменим ангажимент (или част от него), кумулативна промяна в справедливата стойност на хеджираната позиция след нейното определяне се признава като актив или пасив с признаване на съответната печалба или загуба в печалбата или загубата.

- 6.5.9. Когато хеджирана позиция в хеджиране на справедлива стойност е неотменим ангажимент (или част от него), за да се придобие актив или поеме пасив, първоначалната балансова стойност на актива или пасива, който възниква в резултат на изпълнението на неотменимия ангажимент от страна на предприятието, се коригира, за да се включи кумулативната промяна в справедливата стойност на хеджираната позиция, която е била призната в отчета за финансовото състояние.
- 6.5.10. Всички корекции, произтичащи от параграф 6.5.8, буква б), се амортизират в печалбата или загубата, ако хеджираната позиция е финансов инструмент (или част от него), оценяван по амортизирана стойност. Амортизирането може да започне веднага при наличие на корекцията и започва не по-късно от момента, в който хеджираната позиция престане да бъде коригирана за хеджиращата печалба или загуба. Амортизацията се базира на преизчислен ефективен лихвен процент от датата, на която започва тази амортизация. При финансов актив (или част от него), който е хеджирана позиция и се оценява по справедлива стойност през друг всеобхватен доход в съответствие с параграф 4.1.2А, се прилага идентична амортизация, но за сумата, която представлява натрупаната печалба или загуба, призната преди това в съответствие с параграф 6.5.8, буква б), а не се коригира балансовата стойност.

Хеджиране на паричен поток

- 6.5.11. Ако хеджирането на паричен поток отговаря на критериите в параграф 6.4.1, хеджиращото взаимоотношение се отчита по следния начин:
- а) отделният компонент на собствения капитал, свързан с хеджираната позиция (резерв от хеджиране на паричен поток), се коригира до размера на по-малката от следните (като абсолютна стойност):
 - i) кумулативната печалба или загуба от хеджиращия инструмент от началото на хеджирането; и
 - ii) кумулативната промяна в справедливата стойност (настояща стойност) на хеджираната позиция (например настоящата стойност на кумулативната промяна в хеджираните очаквани бъдещи парични потоци) от началото на хеджирането;
 - б) частта от печалбата или загубата от хеджиращия инструмент, която се определя като ефективно хеджиране (т.е. частта, която се компенсира от промяната в резерва от хеджиране на паричен поток, изчислен в съответствие с буква а), се признава в друг всеобхватен доход;
 - в) всяка друга печалба или загуба по хеджиращия инструмент (или всяка печалба или загуба, необходима за изравняване на промяната в резерва от хеджиране на паричен поток, изчислен в съответствие с буква а) е неефективност на хеджирането, която се признава в печалбата или загубата;
 - г) сумата, която е била натрупана в резерва от хеджиране на паричен поток в съответствие с буква а), се отчита по следния начин:
 - i) ако хеджирана прогнозна сделка води впоследствие до признаване на нефинансов актив или на нефинансов пасив или ако хеджирана прогнозна сделка за нефинансов актив или нефинансов пасив става неотменим ангажимент, за който се прилага счетоводно отчитане на хеджирането на справедлива стойност, предприятието изважда тази сума от резерва от хеджиране на паричен поток и я включва в първоначалната цена на придобиване или в друга балансова стойност на актива или пасива. Това не представлява корекция от прекласификация (вж. МСС 1) и следователно не засяга другия всеобхватен доход;
 - ii) при хеджиране на паричен поток, различно от посочените в подточка i), тази сума се прекласифицира от резерва от хеджиране на паричен поток в печалбата или загубата като корекция от прекласификация (вж. МСС 1) в същия период или периоди, през които хеджираните очаквани бъдещи парични потоци оказват влияние върху печалбата или загубата (например в периоди, през които лихвеният приход или лихвеният разход се признава или при осъществяване на прогнозната продажба);
 - iii) въпреки това, ако тази сума представлява загуба и предприятието очаква, че цялата или част от тази загуба няма да бъде възстановена в един или повече бъдещи периоди, то прекласифицира незабавно сумата, която се очаква да не бъде възстановена, в печалбата или загубата като корекция от прекласификация (вж. МСС 1).

- 6.5.12. Когато предприятието прекратява счетоводното отчитане на хеджирането за хеджиране на паричен поток (вж. параграф 6.5.6 и параграф 6.5.7, буква б), то отчита размера, който е бил натрупан в резерва от хеджиране на паричен поток в съответствие с параграф 6.5.11, буква а), по следния начин:
- а) ако все още се очаква хеджираните бъдещи парични потоци да възникнат, тази сума остава в резерва от хеджиране на паричен поток, докато бъдещите парични потоци възникват или се прилага параграф 6.5.11, буква г), подточка iii). Параграф 6.5.11, буква г) се прилага, когато бъдещите парични потоци възникват.
 - б) ако вече не се очаква хеджираните бъдещи парични потоци да възникнат, тази сума незабавно се прекласифицира от резерва от хеджиране на паричен поток в печалбата или загубата като корекция от прекласификация (вж. МСС 1). Хеджиран бъдещ паричен поток, който вече е малко вероятно да възникне, може въпреки това да се очаква да възникне.

Хеджиране на нетна инвестиция в чуждестранна дейност

- 6.5.13. **Хеджиране на нетна инвестиция в чуждестранна дейност, включително хеджиране на парична позиция, която се отчита като част от нетната инвестиция (вж. МСС 21), се отчита подобно на хеджирането на паричен поток:**
- а) **частта от печалбата или загубата от хеджиращия инструмент, която се определя като ефективно хеджиране, се признава в друг всеобхватен доход (вж. параграф 6.5.11); и**
 - б) **неефективната част се признава в печалбата или загубата.**
- 6.5.14. **Кумулативната печалба или загуба от хеджиращия инструмент, свързана с ефективната част на хеджирането, която е била натрупана в резерва за преизчисляване на чуждестранна валута, се прекласифицира от собствен капитал в печалба или загуба като корекция от прекласификация (вж. МСС 1) в съответствие с параграфи 48—49 от МСС 21 при освобождаване или частично освобождаване от чуждестранната дейност.**

Отчитане на времевата стойност на опции

- 6.5.15. Когато предприятие отделя вътрешната стойност и времевата стойност на опционен договор и определя като хеджиращ инструмент само промяната във вътрешната стойност на опцията (вж. параграф 6.2.4, буква а), то отчита времевата стойност на опцията по следния начин (вж. параграфи Б6.5.29—Б6.5.33):
- а) предприятието разграничава времевата стойност на опциите от типа на хеджираната позиция, която се хеджира с опцията (вж. параграф Б6.5.29):
 - i) хеджирана позиция, свързана със сделка; или
 - ii) хеджирана позиция, свързана с времеви период;
 - б) промяната в справедливата стойност на времевата стойност на опция, с която се хеджира хеджирана позиция, свързана със сделка, се признава в друг всеобхватен доход до степента, до която тя се отнася до хеджираната позиция, и се натрупва като отделен компонент на собствения капитал. Кумулативната промяна в справедливата стойност, възникваща от времевата стойност на опцията, натрупана като отделен компонент на собствения капитал („сумата“), се отчита по следния начин:
 - i) ако хеджираната позиция води впоследствие до признаване на нефинансов актив или на нефинансов пасив или на неотменим ангажимент за нефинансов актив или нефинансов пасив, за който се прилага счетоводно отчитане на хеджирането на справедлива стойност, предприятието изважда тази сума от отделния компонент на собствения капитал и я включва в първоначалната цена на придобиване или в друга балансова стойност на актива или пасива. Това не представлява корекция от прекласификация (вж. МСС 1) и следователно не засяга другия всеобхватен доход;
 - ii) при хеджиращи взаимоотношения, различни от обхванатите в подточка i), тази сума се прекласифицира от отделния компонент на собствения капитал в печалбата или загубата като корекция от прекласификация (вж. МСС 1) в същия период или периоди, през които хеджираните очаквани бъдещи парични потоци оказват влияние върху печалбата или загубата (например при осъществяване на прогнозната продажба);

- iii) ако обаче се очаква, че цялата или част от тази сума няма да бъде възстановена в един или повече бъдещи периоди, сумата, която се очаква да не бъде възстановена, се прекласифицира незабавно в печалбата или загубата като корекция от прекласификация (вж. МСС 1);
- в) промяната в справедливата стойност на времевата стойност на опция, с която се хеджира хеджирана позиция, свързана с времеви период, се признава в друг всеобхватен доход до степента, до която тя се отнася до хеджираната позиция, и се натрупва като отделен компонент на собствения капитал. Времевата стойност към датата на определяне на опцията като хеджиращ инструмент до степента, до която тя се отнася до хеджираната позиция, се амортизира на систематична и рационална основа през периода, през който хеджираната корекция за вътрешната стойност на опцията може да окаже влияние върху печалбата или загубата (или друг всеобхватен доход, ако хеджираната позиция е капиталов инструмент, за който предприятието е избрало да представя промените в справедливата стойност в друг всеобхватен доход в съответствие с параграф 5.7.5). Следователно през всеки отчетен период амортизационната сума се прекласифицира от отделния компонент на собствения капитал в печалбата или загубата като корекция от прекласификация (вж. МСС 1). Ако обаче счетоводното отчитане на хеджирането бъде прекратено за хеджиращо взаимоотношение, което включва промяна във вътрешната стойност на опцията като хеджиращ инструмент, нетната сума (т.е. включително натрупаната амортизация), която е била натрупана в отделния компонент на собствения капитал, се прекласифицира незабавно в печалбата или загубата като корекция от прекласификация (вж. МСС 1).

Отчитане на форуърдния елемент на форуърдни договори и основен спред на чуждестранна валута на финансови инструменти

- 6.5.16. Когато отделя форуърдния елемент и спот елемента на форуърден договор и определя като хеджиращ инструмент само промяната в стойността на спот елемента на форуърдния договор или когато отделя основния спред на чуждестранна валута на финансов инструмент и го изключва при определянето на този финансов инструмент като хеджиращ инструмент (вж. параграф 6.2.4, буква б), предприятието може да прилага параграф 6.5.15 по отношение на форуърдния елемент на форуърден договор или на основния спред на чуждестранна валута по същия начин, както по отношение на времевата стойност на опция. В този случай предприятието следва насоките за приложение в параграфи Б6.5.34—Б6.5.39.

6.6 ХЕДЖИРАНЕ НА ГРУПА ОТ ПОЗИЦИИ

Допустимост на група от позиции като хеджирана позиция

- 6.6.1. **Група от позиции (включително група от позиции, които представляват нетна позиция; вж. параграфи Б6.6.1—Б6.6.8) е допустима хеджирана позиция само ако:**
- а) **се състои от позиции (включително компоненти на позиции), които са сами по себе си допустими хеджирани позиции;**
 - б) **позициите в групата се управляват заедно на групова основа за целите на управлението на риска; и**
 - в) **при хеджиране на паричен поток на група от позиции, чиято променливост по отношение на паричните потоци не се очаква да бъде приблизително пропорционална на съвкупната променливост по отношение на паричните потоци на групата, така че да възникнат компенсиращи се рискови позиции:**
 - i) **е хеджиране на валутен риск; и**
 - ii) **при определянето на тази нетна позиция се посочва отчетен период, през който се очаква прогнозните сделки да окажат влияние върху печалбата или загубата, както и тяхното естество и размер (вж. параграфи Б6.6.7—Б6.6.8).**

Определяне на компонент на номинална стойност

- 6.6.2. Компонент, който е пропорционална част от група от позиции, отговаряща на условията за допустимост, е допустима хеджирана позиция, при условие че това определяне съответства на целта за управление на риска.
- 6.6.3. Пластов компонент на съвкупна група от позиции (например най-долният пласт) отговаря на условията за счетоводно отчитане на хеджирането само ако:
- а) **е отделно разграничим и надеждно оценим;**
 - б) **целта на управление на риска е хеджиране на пластов компонент;**

- в) позициите от съвкупната група, от които се формира пластът, са изложени на същия хеджиран риск (така че оценяването на хеджирания пласт не се влияе съществено от това точно кои позиции от съвкупната група участват в хеджирания пласт);
- г) при хеджиране на съществуващи позиции (например непризнат неотменим ангажимент или признат актив) предприятието може да установи и проследи съвкупната група от позиции, от които се формира хеджираният пласт (така че предприятието е в състояние да спазва изискванията за отчитане на отговарящи на критериите хеджиращи взаимоотношения); и
- д) всички позиции в групата, които съдържат опции за предсрочно погасяване, отговарят на изискванията по отношение на компонентите на номиналната стойност (вж. параграф Б6.3.20).

Представяне

- 6.6.4. За хеджирането на група от позиции с компенсиращи се рискови позиции (т.е. при хеджиране на нетна позиция), чиито хеджиран риск оказва влияние върху различни статии в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, всяка печалба или загуба от хеджиране се представя в този отчет на отделен ред от тези, върху които хеджираните позиции оказват влияние. Следователно в този отчет сумата по статията, свързана със самата хеджирана позиция (например приходите или разходите от продажби), остава непроменена.
- 6.6.5. Печалбата или загубата по активи и пасиви, които са хеджирани заедно като група при хеджиране на справедлива стойност, се признава в отчета за финансовото състояние на отделните активи и пасиви като корекция на балансовата стойност на съответните отделни позиции, обхващащи групата в съответствие с параграф 6.5.8, буква б).

Нулеви нетни позиции

- 6.6.6. Ако хеджираната позиция е група, която е нулева нетна позиция (т.е. хеджирани позиции, които помежду си напълно компенсират риска, управляван на групова основа), предприятие има право да определи тази позиция като хеджиращо взаимоотношение, което не включва хеджиращ инструмент, при условие че:
- а) хеджирането е част от повтаряща се стратегия за нетно хеджиране на риска, при която предприятието по правило хеджира новите позиции от същия вид с течение на времето (например когато сделките преминават във времеви хоризонт, за който предприятието извършва хеджиране);
 - б) с развитието на повтарящата се стратегия за нетно хеджиране на риска се променя размерът на хеджираната нетна позиция и предприятието използва допустими хеджиращи инструменти за хеджиране на нетния риск (т.е. когато нетната позиция не е нулева);
 - в) счетоводно отчитане на хеджирането се прилага по принцип по отношение на такива нетни позиции, когато нетната позиция не е нулева и е хеджирана с допустими хеджиращи инструменти; и
 - г) неприлагането на счетоводното отчитане на хеджирането по отношение на нулевата нетна позиция би довело до непоследователни счетоводни резултати, тъй като при отчитането няма да бъдат признати компенсиращите се рискови позиции, които иначе биха били признати при хеджиране на нетна позиция.

6.7 ПРАВО НА ИЗБОР ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА КРЕДИТНА ЕКСПОЗИЦИЯ КАТО ОЦЕНЯВАНА ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА

Допустимост на кредитни експозиции, които могат да бъдат определени по справедлива стойност през печалбата или загубата

- 6.7.1. Ако предприятието използва кредитен дериватив, който се оценява по справедлива стойност през печалбата или загубата, с цел управление на кредитния риск на финансов инструмент или на част от него (кредитна експозиция), то може да определи този финансов инструмент или съответно частта от него, за която се прилага управление на кредитния риск, като отчитан/-а по справедлива стойност през печалбата или загубата, ако:
- а) наименованието на кредитната експозиция (например длъжник или притежател на кредитен ангажимент) съответства на референтната единица по кредитния дериватив („съответствие на наименованието“); и
 - б) рангът на финансовия инструмент съответства на ранга на инструментите, които могат да бъдат доставени съгласно кредитния дериватив.

Предприятието може да извърши това определяне независимо от това дали финансовият инструмент, чийто кредитен риск се управлява, попада в обхвата на настоящия стандарт (например предприятието може да определи кредитни ангажменти, които са извън обхвата на настоящия стандарт). Предприятието може да определи този финансов инструмент по време на или след първоначалното признаване, както и докато той не е признат. Същевременно предприятието документира определянето.

Отчитане на кредитни експозиции, определени по справедлива стойност през печалбата или загубата.

- 6.7.2. Ако финансов инструмент е определен в съответствие с параграф 6.7.1 като оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата след първоначалното му признаване или преди това не е бил признат, разликата към момента на определянето между балансовата стойност, ако има такава, и справедливата стойност се признава незабавно в печалбата или загубата. За финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход в съответствие с параграф 4.1.2А, кумулативната печалба или загуба, призната преди това в друг всеобхватен доход, се прекласифицира незабавно от собствения капитал в печалбата или загубата като корекция от прекласификация (вж. МСС 1).
- 6.7.3. Предприятието прекратява оценяването на финансовия инструмент (или на пропорционална част от него), който поражда кредитния риск, по справедлива стойност през печалбата или загубата, ако:
- а) съответните критерии в параграф 6.7.1 вече не са изпълнени, например:
 - i) кредитният дериватив или свързаният с него финансов инструмент, който поражда кредитния риск, е с изтекъл срок или е продаден, прекратен или упражнен; или
 - ii) кредитният риск на финансовия инструмент вече не се управлява чрез кредитни деривативи. Например подобна ситуация може да настъпи вследствие на подобрения в кредитното качество на заемополучателя или притежателя на кредитен ангажимент или на промени в наложените на предприятието капиталови изисквания; и
 - б) не се налага финансовият инструмент, който поражда кредитния риск, да бъде оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата (т.е. бизнес моделът на предприятието не се е променил междувременно, така че да се налага прекласификация в съответствие с параграф 4.4.1).
- 6.7.4. Когато предприятието прекратява оценяването на финансовия инструмент (или на пропорционална част от него), който поражда кредитния риск, по справедлива стойност през печалбата или загубата, справедливата стойност на финансовия инструмент към датата на прекратяването става неговата нова балансова стойност. Впоследствие се прилага същото оценяване, което е било използвано преди финансовият инструмент да бъде определен по справедлива стойност през печалбата или загубата (включително амортизация в резултат на новата балансова стойност). Например, финансов актив, който първоначално е бил класифициран като оценяван по амортизирана стойност, ще се оценява отново по този метод, а неговият ефективен лихвен процент ще бъде преизчислен въз основа на новата му брутна балансова стойност към датата, на която се прекратява оценяването по справедлива стойност през печалбата или загубата.

ГЛАВА 7. Дата на влизане в сила и преходни разпоредби

7.1. ДАТА НА ВЛИЗАНЕ В СИЛА

- 7.1.1. Предприятието прилага настоящия стандарт за годишните периоди, започващи на или след 1 януари 2018 година. По-ранното прилагане е разрешено. Ако предприятието избере да прилага настоящия стандарт по-рано, то трябва да оповести този факт и да прилага същевременно всички изисквания по настоящия стандарт (но вж. също параграфи 7.1.2, 7.2.21 и 7.3.2). Също така то прилага същевременно измененията в допълнение В.
- 7.1.2. Независимо от изискванията в параграф 7.1.1, за годишните периоди, започващи преди 1 януари 2018 г., предприятието може да избере да прилага по-рано само изискванията за представянето на печалби и загуби от финансови пасиви, определени по справедлива стойност през печалбата или загубата в параграф 5.7.1, буква в), параграфи 5.7.7—5.7.9, 7.2.14 и Б5.7.5—Б5.7.20, без да прилага останалите изисквания от настоящия стандарт. Ако предприятието избере да прилага само тези параграфи, то оповестява този факт и предоставя постоянно съответните оповестявания, посочени в параграфи 10—11 от МСФО 7 (изменен от МСФО 9 (2010 г.)) (вж. също параграфи 7.2.2 и 7.2.15)

- 7.1.3. С Годишни подобрения на МСФО, цикъл 2010—2012 г., публикувани през декември 2013 г., се изменят параграфи 4.2.1 и 5.7.5 вследствие изменението на МСФО 3. Предприятието прилага това изменение за бъдещи периоди за бизнес комбинации, за които се прилага изменението на МСФО 3.
- 7.1.4. С МСФО 15, публикуван през май 2014 г., се изменят параграфи 3.1.1, 4.2.1, 5.1.1, 5.2.1, 5.7.6, Б3.2.13, Б5.7.1, В5 и В42 и заличават параграф В16 и заглавието към него. Към допълнение А се добавят параграфи 5.1.3 и 5.7.1А, както и дефиниция. Предприятието прилага тези изменения, когато прилага МСФО 15.

7.2. ПРЕХОДНИ РАЗПОРЕДБИ

- 7.2.1. Предприятието трябва да прилага настоящия стандарт със задна дата в съответствие с МСС 8 *Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки*, освен както е посочено в параграфи 7.2.4—7.2.26 и 7.2.28. Настоящият стандарт не се прилага по отношение на позиции, които вече са били отписани към датата на първоначалното му прилагане.
- 7.2.2. За целите на преходните разпоредби в параграфи 7.2.1, 7.2.3—7.2.28 и 7.3.2 датата на първоначалното прилагане е датата, на която предприятието прилага за първи път изискванията на настоящия стандарт, и трябва да съвпада с началото на отчетния период след издаването на настоящия стандарт. В зависимост от подхода, избран от предприятието за прилагане на МСФО 9, преходните разпоредби може да се отнасят до една или повече от една дата на първоначално прилагане за различни изисквания.

Преходни разпоредби за класификация и оценка (глави 4 и 5)

- 7.2.3. Към датата на първоначалното прилагане предприятието оценява дали даден финансов актив отговаря на условията в параграф 4.1.2, буква а) или параграф 4.1.2А, буква а) на базата на фактите и обстоятелствата, които съществуват на тази дата. Произтичащата от това класификация се прилага със задна дата, независимо от бизнес модела на предприятието в преходните отчетни периоди.
- 7.2.4. Ако към датата на първоначалното прилагане за предприятието е практически неприложимо (както е дефинирано в МСС 8) да оцени елемента на изменението на стойността на парите във времето в съответствие с параграфи Б4.1.9Б—Б4.1.9Г въз основа на фактите и обстоятелствата, които са съществували при първоначалното признаване на финансовия актив, предприятието оценява характеристиките на договорните парични потоци от финансовия актив въз основа на фактите и обстоятелствата, които са съществували при първоначалното признаване на финансовия актив, без да взема предвид изискванията, свързани с промяната на елемента на изменението на стойността на парите във времето по параграфи Б4.1.9Б—Б4.1.9Г. (вж. също така параграф 42С от МСФО 7).
- 7.2.5. Ако към датата на първоначалното прилагане за предприятието е практически неприложимо (както е дефинирано в МСС 8) да оцени дали справедливата стойност на характеристиката за предсрочно погасяване е била незначителна в съответствие с параграфи Б4.1.12, буква в) въз основа на фактите и обстоятелствата, които са съществували при първоначалното признаване на финансовия актив, предприятието оценява характеристиките на договорните парични потоци от финансовия актив въз основа на фактите и обстоятелствата, които са съществували при първоначалното признаване на финансовия актив, без да взема предвид изключението за характеристики за предсрочно погасяване по параграф Б4.1.12. (вж. също така параграф 42Т от МСФО 7).
- 7.2.6. Ако предприятието оценява хибриден договор по справедлива стойност в съответствие с параграфи 4.1.2А, 4.1.4 или 4.1.5, но справедливата стойност на хибридният договор не е била оценявана през сравнителните отчетни периоди, справедливата стойност на хибридният договор в сравнителните отчетни периоди ще бъде равна на сумата от справедливите стойности на компонентите (т.е. на недеривативния основен и внедрения дериватив) към края на сравнителния отчетен период, ако предприятието преизчислява преходните периоди (вж. параграф 7.2.15).
- 7.2.7. Ако предприятието е приложило параграф 7.2.6, то към датата на първоначалното прилагане предприятието признава всяка разлика между справедливата стойност на целия хибриден договор към датата на първоначалното прилагане и сумата от справедливите стойности на компонентите на хибридният договор към датата на първоначалното прилагане, в началното салдо на неразпределената печалба (или в друг компонент на собствения капитал, както е уместно) на отчетния период, който включва датата на първоначалното прилагане.

7.2.8. Към датата на първоначалното прилагане предприятието може да определи:

- а) финансов актив като оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата в съответствие с параграф 4.1.5; или
- б) инвестиция в капиталов инструмент като оценявана по справедлива стойност през друг всеобхватен доход в съответствие с параграф 5.7.5.

Това определяне се прави на базата на фактите и обстоятелствата, съществуващи към датата на първоначалното прилагане. Тази класификация се прилага със задна дата.

7.2.9. Към датата на първоначалното прилагане предприятието:

- а) отменя своето предишно определяне на даден финансов актив като оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата, ако този финансов актив не отговаря на условието в параграф 4.1.5.
- б) може да отмени своето предишно определяне на даден финансов актив като оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата, ако този финансов актив отговаря на условието в параграф 4.1.5.

Тази отмяна се прави на базата на фактите и обстоятелствата, които съществуват към датата на първоначалното прилагане. Тази класификация се прилага със задна дата.

7.2.10. Към датата на първоначалното прилагане предприятието:

- а) може да определи финансов пасив като оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата в съответствие с параграф 4.2.2, буква а);
- б) отменя своето предишно определяне на даден финансов пасив като оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата, ако това определяне е било направено при първоначалното признаване в съответствие с условието, което понастоящем е в параграф 4.2.2, буква а), и това определяне не отговаря на това условие към датата на първоначалното прилагане;
- в) може да отмени своето предишно определяне на даден финансов пасив като оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата, ако това определяне е било направено при първоначалното признаване в съответствие с условието, което понастоящем е в параграф 4.2.2, буква а), и това определяне отговаря на това условие към датата на първоначалното прилагане.

Такова определяне и отмяна се правят на базата на фактите и обстоятелствата, които съществуват към датата на първоначалното прилагане. Тази класификация се прилага със задна дата.

7.2.11. Ако за предприятието е практически неприложимо (както е дефинирано в МСС 8) да приложи със задна дата метода на ефективната лихва, предприятието третира:

- а) справедливата стойност на финансовия актив или финансовия пасив към края на всеки представен сравнителен период като брутната балансова стойност на този финансов актив или като амортизираната стойност на този финансов пасив, ако предприятието преизчислява предходните периоди; и
- б) справедливата стойност на финансовия актив или финансовия пасив към датата на първоначалното прилагане като брутната балансова стойност на този финансов актив или като амортизираната стойност на този финансов пасив към датата на първоначалното прилагане на настоящия стандарт.

7.2.12. Ако предприятието е отчитало преди това по цена на придобиване (в съответствие с МСС 39) инвестиция в капиталов инструмент, която няма котирана цена на активен пазар за идентичен инструмент (т.е. входяща информация на равнище 1), (или деривативен актив, който е свързан със и трябва да бъде уреден чрез предоставянето на такъв капиталов инструмент), то оценява този инструмент по справедлива стойност към датата на първоначалното прилагане. Всяка разлика между предишната балансова стойност и справедливата стойност се признава в началното салдо на неразпределената печалба (или в друг компонент на собствения капитал, както е уместно) на отчетния период, който включва датата на първоначалното прилагане.

7.2.13. Ако предприятието е отчитало счетоводно преди това деривативен пасив, който е свързан със и трябва да бъде уреден чрез предоставянето на капиталов инструмент, който няма котирана цена на активен пазар за идентичен инструмент (т.е. входяща информация на ниво 1), по цена на придобиване в съответствие с МСС 39, то трябва да оцени този деривативен пасив по справедлива стойност към датата на първоначалното прилагане. Всяка разлика между предишната балансова стойност и справедливата стойност се признава в началното салдо на неразпределената печалба на отчетния период, който включва датата на първоначалното прилагане.

- 7.2.14. Към датата на първоначалното прилагане предприятието определя дали третирането в параграф 5.7.7 би създадо или увеличило счетоводно несъответствие в печалбата или загубата на базата на фактите и обстоятелствата, които съществуват към датата на първоначалното прилагане. Настоящият стандарт се прилага със задна дата на базата на това определяне.
- 7.2.15. Независимо от изискването в параграф 7.2.1, предприятие, което прилага посочените в настоящия стандарт изисквания за класификация и оценяване (включващи изискванията, свързани с оценяване на амортизираната стойност на финансови активи и обезценка в раздели 5.4 и 5.5), представя оповестяванията, посочени в параграфи 42Л—42О на МСФО 7, но не трябва да преизчислява предходните периоди. Предприятието може да преизчислява предходните периоди, ако и само ако това е възможно без използване на получена впоследствие информация. Ако предприятието не преизчисли предходните периоди, то трябва да признае всяка разлика между предишната балансова стойност и балансовата стойност към началото на годишния отчетен период, който включва датата на първоначалното прилагане, в началното салдо на неразпределената печалба (или в друг компонент на собствения капитал, както е уместно) за годишния отчетен период, който включва датата на първоначалното прилагане. Ако обаче предприятието преизчисли предходните периоди, преизчисленият финансов отчет трябва да отразява всички изисквания, съдържащи се в настоящия стандарт. Ако предприятието избере подход, при който резултатите по МСФО 9 се прилагат към повече от една дата на първоначално прилагане за различни изисквания, настоящият параграф се прилага към всяка дата на първоначално прилагане (вж. точка 7.2.2). Такъв би бил например случаят, при който предприятието избира да прилага по-рано само изискванията за представяне на печалби и загуби от финансови пасиви, определени по справедлива стойност през печалбата или загубата в съответствие с параграф 7.1.2, без да прилага останалите изисквания от настоящия стандарт.
- 7.2.16. Ако предприятието изготвя междинни финансови отчети в съответствие с МСС 34 *Междинно финансово отчитане*, предприятието не трябва да прилага изискванията на настоящия стандарт по отношение на междинните периоди, които са преди датата на първоначалното прилагане, ако това е практически неприложимо (както е дефинирано в МСС 8).

Обезценка (раздел 5.5)

- 7.2.17. Предприятието прилага изискванията за обезценка в раздел 5.5 със задна дата в съответствие с МСС 8, при спазване на изискванията на параграфи 7.2.15 и 7.2.18—7.2.20.
- 7.2.18. Към датата на първоначалното прилагане предприятието използва разумната и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия, за определяне на кредитния риск към датата, на която финансовият инструмент е бил първоначално признат (или по отношение на кредитни ангажименти или договори за финансова гаранция — към датата, на която предприятието е станало страна по неотменяем ангажимент в съответствие с параграф 5.5.6), и го сравнява с кредитния риск към датата на първоначално прилагане на настоящия стандарт.
- 7.2.19. Когато определя дали е настъпило значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване, предприятието може да прилага:
- а) изискванията в параграфи 5.5.10 и Б5.5.22—Б5.5.24; и
 - б) оборимата презумпция в параграф 5.5.11 за договорните плащания, просрочието по които надхвърля 30 дни, ако предприятието ще прилага изискванията за обезценка чрез установяване на значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване за тези финансови инструменти въз основа на информация за просрочия.
- 7.2.20. Ако към датата на първоначалното прилагане определянето — дали е настъпило значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване, би довело до излишни разходи или усилия, предприятието признава коректив за загуби в размер, равен на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента, към всяка отчетна дата, докато този финансов инструмент бъде отписан (освен ако този финансов инструмент е с нисък кредитен риск към отчетната дата, в който случай се прилага параграф 7.2.19, буква а).

Преходни разпоредби за счетоводно отчитане на хеджирането (глава 6)

- 7.2.21. Когато прилага за първи път настоящия стандарт, предприятието може да избере като своя счетоводна политика да продължи да прилага изискванията за счетоводно отчитане на хеджирането в МСС 39 вместо изискванията в глава 6 от настоящия стандарт. Предприятието прилага тази политика по отношение на всички свои хеджиращи взаимоотношения. Предприятие, което избира тази политика, прилага също КРМСФО Разяснение 16 *Хеджиране на нетна инвестиция в чуждестранна дейност* без измененията, които привеждат това разяснение в съответствие с изискванията в глава 6 от настоящия стандарт.

- 7.2.22. С изключение на предвиденото в параграф 7.2.26, предприятието прилага изискванията за счетоводно отчитане на хеджирането по настоящия стандарт за бъдещи периоди.
- 7.2.23. За да се прилага счетоводното отчитане на хеджирането от датата на първоначалното прилагане на изискванията за счетоводно отчитане на хеджирането по настоящия стандарт, трябва към тази дата да бъдат изпълнени всички съответни критерии.
- 7.2.24. Хеджиращи взаимоотношения, които са отговаряли на критериите за отчитане на хеджиране в съответствие с МСС 39 и които също отговарят на критериите за счетоводно отчитане на хеджирането по настоящия стандарт (вж. параграф 6.4.1), след като се вземе предвид всяко възстановяване на баланса на хеджиращото взаимоотношение при прехода (вж. параграф 7.2.25, буква б), се разглеждат като продължаващи хеджиращи взаимоотношения.
- 7.2.25. При първоначалното прилагане на изискванията за счетоводно отчитане на хеджирането по настоящия стандарт предприятието:
- а) може да започне да прилага тези изисквания от момента, в който престава да прилага изискванията за счетоводно отчитане на хеджирането по МСС 39; и
 - б) взема предвид коефициента на хеджиране в съответствие с МСС 39 като отправна точка за възстановяване на баланса на коефициента на хеджиране на продължавашо хеджиращо взаимоотношение, ако е приложимо. Всяка печалба или загуба от възстановяването на баланса се признава в печалбата или загубата.
- 7.2.26. Като изключение на прилагането за бъдещи периоди на изискванията за счетоводно отчитане на хеджирането по настоящия стандарт, предприятието:
- а) прилага със задна дата отчитането на времевата стойност на опции в съответствие с параграф 6.5.15, ако в съответствие с МСС 39 единствено промяната във вътрешната стойност на опцията е била определена като хеджиращ инструмент в хеджиращо взаимоотношение. Прилагането със задна дата важи само за тези хеджиращи взаимоотношения, които са съществували към началото на най-ранния сравнителен период или са били определени след това;
 - б) може да прилага със задна дата отчитането на форуърден елемент на форуърдни договори в съответствие с параграф 6.5.16, ако в съответствие с МСС 39 единствено промяната в спот елемента на форуърден договор е била определена като хеджиращ инструмент в хеджиращо взаимоотношение. Прилагането със задна дата важи само за тези хеджиращи взаимоотношения, които са съществували към началото на най-ранния сравнителен период или са били определени след това. В допълнение, ако предприятието избере да го прилага със задна дата, отчитането се прилага спрямо всички хеджиращи взаимоотношения, които отговарят на критериите за такъв избор (например при прехода този избор не може да бъде прилаган поотделно за всяко хеджиращо взаимоотношение). Отчитане на спредове на чуждестранна валута (вж. параграф 6.5.16) може да се прилага със задна дата за тези хеджиращи взаимоотношения, които са съществували към началото на най-ранния сравнителен период или са били определени след това;
 - в) прилага със задна дата изискването по параграф 6.5.6, че не е достигната крайната дата на хеджиращия инструмент или че той не е прекратен, ако:
 - i) в резултат на законови или подзаконови разпоредби или в резултат от въвеждането на законови или подзаконови разпоредби страните по хеджиращия инструмент се споразумеят, че един или повече контрагенти за клиринг заменят първоначалния им контрагент и се превръщат в нов контрагент за всяка една от страните и
 - ii) другите промени, ако такива се налагат, на хеджиращия инструмент се ограничават до промени, необходими за осъществяване на замяната на контрагента.

Предприятия, които по-рано са прилагали МСФО 9 (2009 г.), МСФО 9 (2010 г.) или МСФО 9 (2013 г.)

- 7.2.27. Предприятието прилага преходните изисквания в параграфи 7.2.1–7.2.26 към съответната дата на първоначално прилагане. Предприятието прилага всяка една от преходните разпоредби в параграфи 7.2.3—7.2.14 и 7.2.17—7.2.26, само веднъж (т.е. ако предприятието избере подход на прилагане на МСФО 9 с повече от една дата на първоначално прилагане, то не може да прилага някоя от тези разпоредби отново, ако тя е била вече приложена по-рано). (вж. параграфи 7.2.2. и 7.3.2.)
- 7.2.28. Предприятие, което по-рано е прилагало МСФО 9 (2009 г.), МСФО 9 (2010 г.) или МСФО 9 (2013 г.) и впоследствие прилага настоящия стандарт:
- а) отменя своето предишно определяне на даден финансов актив като оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата, ако това определяне е било направено в съответствие с условието, посочени в параграф 4.1.5, но в резултат от прилагането на настоящия стандарт това условие вече не е изпълнено;

- б) може да определи даден финансов актив като оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата, ако това определяне преди това не би отговаряло на условието, посочено в параграф 4.1.5, но в резултат от прилагането на настоящия стандарт това условие вече е изпълнено;
- в) отменя своето предишно определяне на даден финансов пасив като оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата, ако това определяне е било направено в съответствие с условието, посочено в параграф 4.2.2, буква а), но в резултат от прилагането на настоящия стандарт това условие вече не е изпълнено; и
- г) може да определи даден финансов пасив като оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата, ако това определяне преди това не би отговаряло на условието, посочено в параграф 4.2.2, буква а), но в резултат от прилагането на настоящия стандарт това условие вече е изпълнено.

Такова определяне и отмяна се правят на базата на фактите и обстоятелствата, които съществуват към датата на първоначалното прилагане на настоящия стандарт. Тази класификация се прилага със задна дата.

7.3. ОТМЯНА НА КРМСФО 9, МСФО 9 (2009 г.), МСФО 9 (2010 г.) ИЛИ МСФО 9 (2013 г.)

- 7.3.1. Настоящият стандарт заменя КРМСФО 9 *Преценка на внедрени деривативи*. Изискванията, добавени към МСФО 9 през октомври 2010 г., включват изискванията, съдържащи се преди това в параграфи 5 и 7 от КРМСФО 9. Като последващо изменение МСФО 1 *Прилагане за първи път на международните стандарти за финансово отчитане* включва изискванията, съдържащи се преди това в параграф 8 от КРМСФО 9.
- 7.3.2. Настоящият стандарт заменя МСФО 9 (2009 г.), МСФО 9 (2010 г.) или МСФО 9 (2013 г.) За годишните периоди, започващи преди 1 януари 2018 г., предприятието може обаче да избере да прилага тези по-ранни версии на МСФО 9 вместо настоящия стандарт, ако и само ако съответната дата на първоначално прилагане на предприятието е преди 1 февруари 2015 г.

Допълнение А

Дефинирани термини

Настоящото допълнение е неразделна част от стандарта.

Очаквани кредитни загуби за 12 месеца	Частта от очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента , която представлява очакваните кредитни загуби , които произтичат от неизпълненията по финансов инструмент, които е възможно да настъпят в рамките на 12 месеца след отчетната дата.
амортизирана стойност на финансов актив или финансов пасив	Стойността, по която са оценяват финансовите активи или финансовите пасиви при първоначалното им признаване, минус погашенията на главницата, плюс или минус натрупаната амортизация на разликата между тази първоначална стойност и стойността на падежа, изчислявана по метода на ефективната лихва , а за финансови активи — коригирана за всеки коректив за загуби .
активи по договор	Тези права, уточнени в МСФО 15 <i>Приходи от договори с клиенти</i> , се отчитат в съответствие с настоящия стандарт за целите на признаването и оценяването на печалби или загуби от обезценка.
финансов актив с кредитна обезценка	Финансов актив е с кредитна обезценка, когато са настъпили едно или повече събития, оказващи неблагоприятно въздействие върху очакваните бъдещи парични потоци от този финансов актив. Като доказателство за кредитната обезценка на финансов актив могат да послужат наблюдавани данни за следните събития: а) значително финансово затруднение на емитента/издателя или на длъжника; б) нарушаване на договор като неизпълнение или просрочие; в) заемодателят/-те, по икономически или договорни причини, свързани с финансовото затруднение на заемополучателя, прави отстъпка/-и на заемополучателя, каквато/каквито заемодателят/-те не би/биха направил/-и при други обстоятелства; г) става вероятно, че заемополучателят ще бъде обявен в несъстоятелност или ще подлежи на друго финансово оздравяване;

- д) изчезване на активен пазар за този финансов актив заради финансови затруднения; или
- е) закупуване или първоначално създаване на финансов актив с голям отбив, който отразява понесени **кредитни загуби**.

Може да не е възможно да се идентифицира единично, самостоятелно събитие; влошаването на кредитния рейтинг на финансовия актив може да е причинено по-скоро от комбинирания ефект на няколко събития.

кредитна загуба

Разликата между всички договорни парични потоци, дължими на предприятието по договор, и всички парични потоци, които предприятието очаква да получи (т.е. целия паричен недостиг), дисконтирани с първоначалния **ефективен лихвен процент** (или **коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент** за закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка). Предприятието оценява паричните потоци, като взема предвид всички договорни условия по финансовия инструмент (например опции за предсрочно погасяване, удължаване, кол-опции и други подобни опции) за очаквания срок на този финансов инструмент. Паричните потоци, които се вземат предвид, включват парични потоци от продажбата на държани обезпечения или други кредитни подобрения, които са неразделна част от договорните условия. Допуска се, че очакваният срок на финансовия инструмент може да бъде оценен приблизително по надежден начин. В редките случаи обаче, когато не е възможно очакваният срок на финансовия инструмент да бъде оценен приблизително по надежден начин, предприятието използва оставащия договорен срок на финансовия инструмент.

коригиран за кредитни загуби ефективен лихвен процент

Процентът, който точно дисконтира приблизително оценените бъдещи парични плащания или постъпления за очаквания срок на финансовия инструмент до **амортизираната стойност на финансов актив**, който е **закупен или първоначално създаден финансов актив с кредитна обезценка**. При изчисляване на коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент предприятието оценява приблизително очакваните парични потоци, като взема предвид всички договорни условия по финансовия актив (например опции за предсрочно погасяване, удължаване, кол-опции и други подобни опции), както и **очакваните кредитни загуби**. Изчисляването включва всички такси и други възнаграждения, платени или получени от контрагентите по договора, които са неразделна част от ефективния лихвен процент (вж. параграфи Б5.4.1-Б5.4.3), **разходите по сделката** и всички други премии и отбивы. Предполага се, че паричните потоци и очакваният срок на групата от подобни финансови инструменти могат да се оценят приблизително по надежден начин. В редките случаи обаче, когато не е възможно паричните потоци или оставащият срок на финансовия инструмент (или групата от финансови инструменти) да се оценят приблизително по надежден начин, предприятието използва договорните парични потоци през пълния договорен срок на финансовия инструмент (или групата от финансови инструменти).

отписване

Премахването на признат преди това финансов актив или финансов пасив от отчета за финансовото състояние на предприятието.

дериватив

Финансов инструмент или друг договор в обхвата на настоящия стандарт, който притежава всяка една от следните три характеристики:

- а) неговата стойност се променя в отговор на промяната в определен лихвен процент, цена на финансов инструмент, цена на стока, валутен курс, индекс на цени или лихвени проценти, кредитен рейтинг или кредитен индекс, или друга променлива, при условие че в случай на нефинансова променлива, променливата не е специфична за дадена страна по договора (наричана понякога „основна“);
- б) той не изисква първоначална нетна инвестиция или изисква първоначална нетна инвестиция, която е по-малка от тази, която би се изисквала за други видове договори, за които би могло да се очаква да имат подобен отговор на промените в пазарните фактори;
- в) се урежда на бъдеща дата.

дивиденди

разпределение на печалбите между притежатели на капиталови инструменти пропорционално на участието им в конкретен клас капитал.

метод на ефективната лихва

Методът, използван при изчисляване на **амортизираната стойност на финансов актив или финансов пасив** и при разпределяне и признаване на лихвените приходи или лихвените разходи в печалбата или загубата през съответния период.

ефективен лихвен процент

Процентът, който точно дисконтира приблизително оценените бъдещи парични плащания или постъпления за очаквания срок на финансов актив или финансов пасив до **брутната балансова стойност на финансов актив или до амортизираната стойност на финансов пасив**. При изчисляване на ефективния лихвен процент предприятието оценява приблизително очакваните парични потоци, като взема предвид всички договорни условия по финансовия инструмент (например опции за предсрочно погасяване, удължаване, кол-опции и други подобни опции), но не взема предвид **очакваните кредитни загуби**. Изчисляването включва всички такси и други възнаграждения, платени или получени от контрагентите по договора, които са неразделна част от ефективния лихвен процент (вж. параграфи Б5.4.1-Б5.4.3), **разходите по сделката** и всички други премии или отбиви. Предполага се, че паричните потоци и очакваният срок на група от подобни финансови инструменти могат да се оценят приблизително по надежден начин. В редките случаи обаче, когато не е възможно паричните потоци или очакваният срок на финансовия инструмент (или групата от финансови инструменти) да се оценят приблизително по надежден начин, предприятието използва договорните парични потоци през пълния договорен срок на финансовия инструмент (или групата от финансови инструменти).

очаквани кредитни загуби

Среднопретеглената стойност на **кредитните загуби**, като за тях служат съответните рискове от настъпване на неизпълнение.

договор за финансова гаранция

Договор, който изисква от издателя да направи определени плащания, за да възстанови на притежателя загубата, която е претърпял, тъй като даден длъжник не е направил плащане, когато е било дължимо, в съответствие с първоначалните или променени условия на дългов инструмент.

финансов пасив, оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата

Финансов пасив, който отговаря на някое от следните условия:

- отговаря на дефиницията за **държан за търгуване**;
- при първоначалното му признаване е определен от предприятието като оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата в съответствие с параграф 4.2.2 или 4.3.5;
- при първоначалното признаване или впоследствие е определен по справедлива стойност през печалбата или загубата в съответствие с параграф 6.7.1;

неотменим ангажимент

Обвързващо споразумение за размяната на определено количество ресурси на определена цена на определена дата или дати в бъдеще.

прогнозна сделка

Недоговорена, но очаквана бъдеща операция.

брутна балансова стойност на финансов актив

Амортизираната стойност на финансов актив, преди да бъде преизчислена с **коректив за загуби**.

коефициент на хеджиране

Съотношението между количеството на хеджиращия инструмент и количеството на хеджираната позиция от гледна точка на съответното им относително тегло.

държан за търгуване

Финансов актив или финансов пасив, който:

- е придобит или поет основно с цел продажба или обратно изкупуване в краткосрочна перспектива;
- при първоначалното му признаване е част от портфейл от идентифицирани финансови инструменти, които се управляват заедно и за които има доказателства за скоросен и реален модел на реализиране на краткосрочна печалба; или
- е **дериватив** (с изключение на дериватив, който е договор за финансова гаранция или определен и ефективен хеджиращ инструмент).

печалба или загуба от обезценка

Печалби или загуби, които се признават в печалбата или загубата в съответствие с параграф 5.5.8 и които възникват в резултат на прилагане на изискванията за обезценка в раздел 5.5.

очаквани кредитни загуби за целия срок на инструмента

Очакваните кредитни загуби, които произтичат от всички възможни случаи на неизпълнение през очаквания срок на финансов инструмент.

коректив за загуби	Корективът за очаквани кредитни загуби по финансови активи, оценявани в съответствие с параграф 4.1.2, лизингови вземания и активи по договори , натрупаната обезценка за финансови активи, оценявани в съответствие с параграф 4.1.2А, и провизиите за очаквани кредитни загуби по кредитни ангажименти и договори за финансова гаранция .
печалба или загуба от модифициране	Сумата, произтичаща от коригиране на брутната балансова стойност на финансов актив с оглед отразяване на предоговорените или модифицираните договорни парични потоци. Предприятието преизчислява брутната балансова стойност на финансовия актив като настоящата стойност на приблизително оценените бъдещи парични плащания или постъпления за очаквания срок на предоговорения или модифицирания финансов актив, които са дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент по финансовия актив (или първоначалния коригиран за кредитни загуби ефективен лихвен процент за закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка), или, когато е приложимо, с преразгледания ефективен лихвен процент , изчислен съгласно параграф 6.5.10. При приблизителното оценяване на очакваните парични потоци по финансов актив предприятието взема предвид всички договорни условия по финансовия инструмент (например опции за предсрочно погасяване, кол-опции и други подобни опции), но не взема предвид очакваните кредитни загуби , освен ако финансовият актив е закупен или първоначално създаден финансов актив с кредитна обезценка , в който случай предприятието взема предвид и първоначално очакваните кредитни загуби, които са били взети под внимание при изчисляване на първоначалния коригиран за кредитни загуби ефективен лихвен процент .
просрочие	Финансов актив се счита за просрочен, когато контрагентът не е извършил плащане, станало изискуемо по договор.
закупен или първоначално създаден финансов актив с кредитна обезценка	Закупен/-и или първоначално създаден/-и финансов/-и актив/-и, който/които е/са с кредитна обезценка при първоначалното признаване.
дата на прекласификация	Първият ден на първия отчетен период след промяната в бизнес модела, която води до прекласифициране на финансови активи от предприятието.
обичайна покупка или продажба	Покупка или продажба на финансов актив съгласно договор, чиито условия изискват представянето на актива в период от време, установен обикновено със законодателство или конвенция, действащи на съответния пазар.
разходи по сделката	Допълнителните разходи, които са пряко свързани с придобиването, издаването или освобождаването от финансови активи или финансови пасиви (вж. параграф Б5.4.8). Допълнителният разход е този, който не би възникнал, ако предприятието не е придобило, издало или освободило финансовия инструмент.

Изброените по-долу термини са дефинирани в параграф 11 от МСС 32, допълнение А към МСФО 7, допълнение А към МСФО 13 или допълнение А към МСФО 15 и се използват в настоящия стандарт със значенията им, определени в МСС 32, МСФО 7, МСФО 13 или МСФО 15:

- а) кредитен риск ⁽¹⁾;
- б) инструмент на собствения капитал (капиталов инструмент);
- в) справедлива стойност;
- г) финансов актив;
- д) финансов инструмент;
- е) финансов пасив;
- ж) цена на сделката.

⁽¹⁾ Този термин (дефиниран в МСФО 7) се използва при изискванията за представяне на ефекта от промените в кредитния риск на пасиви, определени по справедлива стойност през печалбата или загубата (вж. параграф 5.7.7).

Допълнение Б

Насоки за приложение

Настоящото допълнение е неразделна част от стандарта.

ОБХВАТ (ГЛАВА 2)

- Б2.1 Някои договори изискват плащане на базата на климатични, геологически или други физически променливи. (Тези, които са базирани на климатични променливи, понякога се наричат „климатични деривативи“.) Ако договорите не попадат в обхвата на МСФО 4, те попадат в обхвата на настоящия стандарт.
- Б2.2 Настоящият стандарт не променя изискванията, свързани с плановете за доходи на наети лица, които се подчиняват на МСС 26 *Счетоводство и отчитане на плановете за пенсионно осигуряване*, и със споразуменията за авторски и лицензионни възнаграждения, свързани с обема на продажбите или приходите от услуги, които се отчитат според МСС 15 *Приходи от договори с клиенти*.
- Б2.3 Понякога предприятието прави инвестиция, която възприема като „стратегическа инвестиция“ в капиталови инструменти, емитирани от друго предприятие, като цели да установи и поддържа дългосрочно оперативно взаимоотношение с предприятието, в което е направена инвестицията. Инвестиращото предприятие или стопанската единица, участваща в съвместно предприятие, използва МСС 28, за да определи дали счетоводният метод на собствения капитал трябва да се приложи за такава инвестиция.
- Б2.4 Настоящият стандарт се прилага към финансовите активи и финансовите пасиви на застрахователите, с изключение на правата и задълженията, изключени по параграф 2.1, буква д), заради възникването им по договори от обхвата на МСФО 4 *Застрахователни договори*.
- Б2.5 Договорите за финансова гаранция могат да приемат различни правни форми, например гаранция, някои видове акредитиви, договор за предпазване от кредитен риск или застрахователен договор. Тяхното счетоводно третиране не зависи от правната им форма. Следват примери за подходящо третиране (вж. параграф 2.1, буква д):
- а) въпреки че договорът за финансова гаранция отговаря на определението за застрахователен договор в МСФО 4, ако прехвърленият риск е значителен, издателят прилага настоящия стандарт. Въпреки това, ако издателят изрично е заявил преди това, че счита такива договори за застрахователни договори и е използвал счетоводно отчитане, което е приложимо за застрахователни договори, издателят може да избере да прилага или настоящия стандарт, или МСФО 4 за такива договори за финансова гаранция. Ако се прилага настоящият стандарт, параграф 5.1.1 изисква издателят да признае договора за финансова гаранция първоначално по справедлива стойност. Ако договорът за финансова гаранция е издаден на несвързано лице в самостоятелна честна сделка между несвързани лица, неговата справедлива стойност в началото вероятно е равна на получената премия, освен ако има доказателства за обратното. Впоследствие, освен ако договорът за финансова гаранция при възникването е бил определен за отчитане по справедлива стойност през печалбата или загубата, или освен, когато се прилагат параграфи 3.2.15–3.2.23 и Б3.2.12–Б3.2.17 (когато прехвърлянето на финансов актив не отговаря на изискванията за отписване или се прилага подходът на продължаващо участие), издателят го оценява по по-високата от следните стойности:
 - i) стойността, определена в съответствие с раздел 5.5; и
 - ii) първоначално признатата стойност минус, когато е уместно, кумулативната стойност на признатия приход в съответствие с МСФО 15 (вж. параграф 4.2.1, буква в);
 - б) някои гаранции, свързани с кредити, не изискват като предварително условие за плащане притежателят да е изложен на риск и да е понесъл загуба от невъзможността на длъжника да направи плащанията върху гарантирания актив, когато са дължими. Пример за подобна гаранция е тази, която изисква плащания в отговор на промени в конкретен кредитен рейтинг или кредитен индекс. Такива гаранции не са договори за финансова гаранция, както е определено в настоящия стандарт, и не са застрахователни договори, както е определено в МСФО 4. Такива гаранции са деривативи и издателят прилага към тях настоящия стандарт;
 - в) ако договор за финансова гаранция е издаден във връзка с продажба на стоки, издателят прилага МСФО 15, за да определи кога да признае прихода от гаранцията и от продажбата на стоки.

- Б2.6 Твърденията, че издателят разглежда договори като застрахователни договори, обичайно се откриват в комуникациите на издателя с клиентите и регулаторните органи, договорите, бизнес документацията и финансовите отчети. Нещо повече, застрахователните договори често са подчинени на счетоводни изисквания, които са различни от изискванията за други типове сделки, като например, договори, издадени от банки или търговски компании. В такива случаи финансовите отчети на издателя обикновено включват изявление, че издателят е прилагал тези счетоводни изисквания.

ПРИЗНАВАНЕ И ОТПИСВАНЕ (ГЛАВА 3)

Първоначално признаване (раздел 3.1)

- Б3.1.1 Като последица от принципа в параграф 3.1.1, предприятието признава всички свои договорни права и задължения по деривативи в своя отчет за финансовото състояние съответно като активи и пасиви, с изключение на деривативите, които не позволяват отчитане на прехвърлянето на финансовите активи като продажба (вж. параграф Б3.2.14). Ако прехвърлянето на финансов актив не отговаря на изискванията за отписване, получателят не признава прехвърления актив като свой актив (вж. параграф Б3.2.15).
- Б3.1.2 По-долу са посочени примери за прилагането на принципа в параграф 3.1.1:
- а) безусловните вземания и задължения се признават като активи или пасиви, когато предприятието стане страна по договора и, като последица от това, има законовото право да получи или законовото задължение да плати парични средства;
 - б) активите, които ще бъдат придобити, и пасивите, които ще бъдат поети, в резултат от неотменим ангажимент за покупка или продажба на стоки или услуги по принцип не се признават до момента, в който поне едната от страните не изпълни задълженията си по договора. Например предприятие, което получава неотменима поръчка по принцип не признава актив (а предприятието, което дава поръчката, не признава пасив) в момента на ангажимента, а вместо това отлага признаването до момента, в който поръчаните стоки или услуги бъдат изпратени, доставени или предоставени. Ако неотменим ангажимент за покупка или продажба на нефинансови позиции попада в обхвата на настоящия стандарт съгласно параграфи 2.4—2.7, неговата нетна справедлива стойност се признава като актив или пасив на датата на поемане на ангажимента (вж. параграф Б4.1.30, буква в). В допълнение, ако непризнат преди това неотменим ангажимент бъде определен като хеджирана позиция в хеджиране на справедлива стойност, всяка промяна в нетната справедлива стойност, относима към хеджирания риск, се признава като актив или пасив след началото на хеджирането (вж. параграф 6.5.8, буква б) и параграф 6.5.9);
 - в) форуърден договор, който е в обхвата на настоящия стандарт (вж. параграф 2.1), се признава като актив или пасив на датата на поемане на ангажимента, а не на датата, на която става уреждането. Когато предприятие стане страна по форуърден договор, справедливите стойности на правото и задължението често са равни, тоест нетната справедлива стойност на форуърда е равна на нула. Ако нетната справедлива стойност на правото и задължението не е равна на нула, договорът се признава като актив или пасив;
 - г) опционен договор, който е в обхвата на настоящия стандарт (вж. параграф 2.1), се признава като актив или пасив, когато притежателят или издателят стане страна по договора;
 - д) планирани бъдещи сделки, без значение колко вероятни са, не са активи и пасиви, тъй като предприятието не е станало страна по договор.

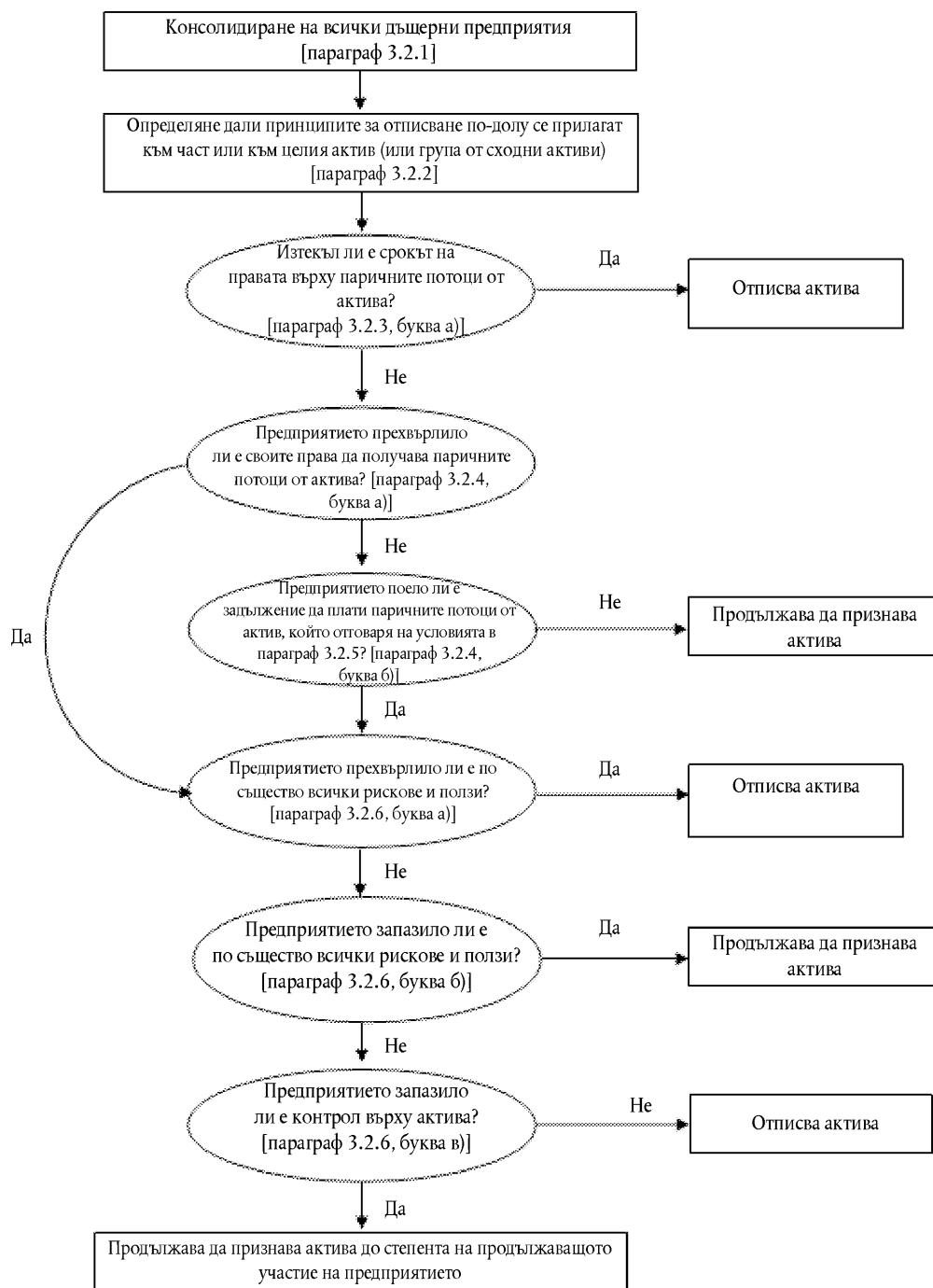
Обичайни покупки или продажби на финансови активи

- Б3.1.3 Обичайна покупка или продажба на финансови активи се признава чрез използването или на счетоводно отчитане на база датата на сделката, или на счетоводно отчитане на база датата на уреждане, както е описано в параграфи Б3.1.5 и Б3.1.6. Предприятието прилага един и същ метод последователно по отношение на всички покупки и продажби на финансови активи, които са класифицирани по един и същ начин в съответствие с настоящия стандарт. За целта, активите, които се оценяват задължително по справедлива стойност през печалбата или загубата, формират отделна класификация от активите, определени като оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата. В допълнение, инвестициите в капиталови инструменти, отчетени чрез използване на правото на избор, описано в параграф 5.7.5, формират отделна класификация.

- Б3.1.4 Договор, който изисква или допуска нетно уреждане на промяната в стойността на договора, не е обичаен договор. Вместо това този договор се отчита счетоводно като дериватив в периода между датата на търгуване и датата на уреждане.
- Б3.1.5 Датата на сделка е датата, на която предприятието се ангажира да купи или продаде даден актив. Счетоводното отчитане на база датата на сделката се отнася до а) признаването на актив, който ще бъде получен, и на задължението да се плати за него на датата на сделка, и б) отписването на актив, който е продаден, признаването на всяка печалба или загуба от освобождаването от и признаването на вземане от купувача за плащане на датата на сделка. По принцип, лихва върху актива и съответстващия пасив не започва да се начислява до датата на уреждане, когато се прехвърля собствеността.
- Б3.1.6 Датата на уреждане е датата, на която активът се предава на или от предприятието. Счетоводното отчитане на база датата на уреждане се отнася до а) признаването на актив на датата, на която е получен от предприятието, и б) отписването на актив и признаването на всяка печалба или загуба от продажбата на датата, на която той е предаден от предприятието. Когато се прилага счетоводно отчитане на база датата на уреждане предприятието отчита всяка промяна в справедливата стойност на актива, който ще бъде получен през периода между датата на сделка и датата на уреждане, по същия начин, по който отчита придобит актив. С други думи, за активи, оценявани по амортизирана стойност, не се признава промяна в стойността; тя се признава в печалбата или загубата за активи, класифицирани като финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата; както и тя се признава в друг всеобхватен доход за финансов актив, оценяван по справедлива стойност през друг всеобхватен доход в съответствие с параграф 4.1.2А, и за инвестиции в капиталови инструменти, отчитани в съответствие с параграф 5.7.5.

Отписване на финансови активи (раздел 3.2)

Б3.2.1 Схемата по-долу илюстрира оценката дали и до каква степен даден финансов актив е отписан.

Споразумения, съгласно които предприятието запазва договорните права за получаване на паричните потоци от финансов актив, но поема договорно задължение да плати паричните потоци на един или повече получатели (параграф 3.2.4, буква б)

- Б3.2.2 Ситуацията, описана в параграф 3.2.4, буква б) (когато предприятието запазва договорните си права да получава паричните потоци от финансов актив, но поема договорно задължение да плати паричните потоци на един или повече получатели), настъпва, например ако предприятието е тръст и издаде на инвеститорите си изгодни участия в основните финансови активи, които притежава, и осигурява обслужване на тези финансови активи. В този случай финансовите активи отговарят на условията за отписване, ако са изпълнени условията в параграфи 3.2.5 и 3.2.6.
- Б3.2.3 При прилагането на параграф 3.2.5 предприятието би могло да бъде например първоначален създател на финансов актив или група, която включва дъщерно предприятие, което е придобило финансов актив и прехвърля паричните потоци на несвързани трети лица — инвеститори.

Оценка на прехвърлянето на рисковете и ползите от собствеността (параграф 3.2.6)

- Б3.2.4 Примери за това, кога предприятието е прехвърлило по същество всички рискове и ползи от собствеността, са:
- а) безусловна продажба на финансов актив;
 - б) продажба на финансов актив заедно с опция за обратно изкупуване на финансов актив по неговата справедлива стойност на датата на обратното изкупуване; и
 - в) продажба на финансов актив заедно с пут- или кол-опция, която е много „извън пари“ (т.е. опция, която е толкова много „извън пари“, че има много малка вероятност да стане „в пари“ преди изтичане на нейния срок).
- Б3.2.5 Примери за това, кога предприятието е запазило по същество всички рискове и ползи от собствеността, са:
- а) сделка за продажба и обратно изкупуване, при която цената на обратното изкупуване е фиксирана цена или продажна цена плюс възвръщаемост за заемото;
 - б) споразумение за предоставяне в заем на ценни книжа;
 - в) продажба на финансов актив заедно със суап за обща доходност който прехвърля експозицията към пазарен риск обратно на предприятието;
 - г) продажба на финансов актив заедно с пут- или кол-опция, която е много „в пари“ (т.е. до този момент опцията е толкова много „в пари“, че има много малка вероятност да излезе „извън пари“ преди изтичане на нейния срок); и
 - д) продажба на краткосрочни вземания, с което предприятието гарантира, че ще компенсира получателя за кредитните загуби, които могат да настъпят.

- Б3.2.6 Ако предприятие определи, че в резултат от прехвърлянето е прехвърлило по същество всички рискове и ползи от собствеността върху прехвърления актив, то не признава прехвърления актив отново в бъдещ период, освен ако не го придобие обратно в нова сделка.

Оценка на прехвърлянето на контрол

- Б3.2.7 Предприятието не е запазило контрол върху даден прехвърлен актив, ако получателят разполага с практическата възможност да продаде прехвърления актив. Предприятието е запазило контрол върху даден прехвърлен актив, ако получателят не разполага с практическата възможност да продаде прехвърления актив. Получателят има практическата възможност да продаде прехвърления актив, ако той се търгува на активен пазар, тъй като би могъл да закупи обратно прехвърления актив на пазара, ако трябва да го върне обратно на предприятието. Например получателят може да има практическата възможност да продаде прехвърлен актив, ако този актив е предмет на опция, която позволява на предприятието да го закупи обратно, но получателят може лесно да придобие прехвърления актив на пазара, ако опцията бъде упражнена. Получателят няма практическата възможност да продаде прехвърления актив, ако предприятието запази такава опция и получателят не може лесно да придобие прехвърления актив на пазара, ако предприятието упражни своята опция.

- Б3.2.8 Получателят има практическата възможност да продаде прехвърления актив само ако той може да продаде прехвърления актив в неговата цялост на несвързано трето лице и е в състояние да упражни тази способност едностранно и без да налага допълнителни ограничения върху прехвърлянето. Въпросът от най-важно значение е какво получателят може да направи на практика, а не какви договорни права има относно това какво може да направи с прехвърления актив или какви договорни забрани съществуват. По-конкретно:
- а) договорното право да се освободи от прехвърления актив има несъществен практически ефект, ако за прехвърления актив няма пазар; и
 - б) способността да се освободи от прехвърления актив има несъществен практически ефект, ако не може да бъде упражнена свободно. Поради това:
 - i) способността на получателя да се освободи от прехвърления актив трябва да бъде независима от действията на други лица (т.е. тя трябва да бъде едностранна способност), и
 - ii) получателят трябва да бъде в състояние да се освободи от прехвърления актив, без да е необходимо да прилага ограничителни условия или „уговорки“ към прехвърлянето (напр. условия за това как да се обслужва кредитен актив или опция, даваща на получателя правото да закупи актива обратно).
- Б3.2.9 Фактът, че получателят е малко вероятно да продаде прехвърления актив, сам по себе си не означава, че прехвърлителят е запазил контрол върху прехвърления актив. Ако обаче пут опция или гаранция ограничава получателя да продаде прехвърления актив, тогава прехвърлителят е запазил контрол върху прехвърления актив. Например, ако пут опция или гаранция е достатъчно ценна, тя ограничава получателя да продаде прехвърления актив, тъй като получателят на практика няма да продаде прехвърления актив на трето лице, без да приложи подобна опция или други ограничителни условия. Вместо това получателят ще държи прехвърления актив, за да получи плащанията по гаранцията или пут опцията. При тези обстоятелства прехвърлителят е запазил контрол върху прехвърления актив.

Прехвърления, които отговарят на условията за отписване

- Б3.2.10 Предприятието може да запази правото върху част от лихвените плащания по прехвърлените активи като възнаграждение за обслужването на тези активи. Частта от лихвените плащания, от които предприятието ще се откаже при прекратяването или прехвърлянето на договора за обслужване, се разпределя към актива по обслужването или пасива от обслужването. Частта от лихвените плащания, от които предприятието няма да се откаже, е вземане по стрип само на лихвата. Например, ако предприятието не се откаже от никаква лихва при прекратяването или прехвърлянето на договора за обслужване, целият лихвен спред е вземане по стрип само на лихвата. За целите на прилагането на параграф 3.2.13 справедливите стойности на актива по обслужването и вземането по стрип само на лихвата се използват за разпределянето на балансовата стойност на вземането между частта от актива, която е отписана, и частта, която продължава да се признава. Ако няма посочена такса за обслужване или ако не се очаква, че таксата, която ще бъде получена, ще компенсира адекватно предприятието за предоставянето на обслужването, пасивът за задължението за обслужване се признава по справедлива стойност.
- Б3.2.11 Когато оценява справедливите стойности на частта, която продължава да се признава, и на частта, която е отписана, за целите на прилагането на параграф 3.2.13, предприятието прилага изискванията за оценяване по справедлива стойност в МСФО 13 в допълнение към параграф 3.2.14.

Прехвърляне, което не отговаря на условията за отписване

- Б3.2.12 Посоченото по-долу е приложение на принципа, очертан в параграф 3.2.15. Ако гаранцията, предоставена от предприятието за загуби от неизпълнение по прехвърления актив, не позволява прехвърленият актив да бъде отписан, защото предприятието е запазило по същество всички рискове и ползи от собствеността върху него, прехвърленият актив продължава да се признава в неговата цялост, а полученото възнаграждение се признава като пасив.

Продължаващо участие в прехвърлените активи

- Б3.2.13 По-долу са дадени примери за начина, по който предприятието оценява прехвърления актив и свързания с него пасив съгласно параграф 3.2.16.

Всички активи

- а) Ако гаранция, предоставена от предприятието във връзка с плащането на загуби от неизпълнение по прехвърлен актив, възпрепятства отписването на прехвърления актив до степента на продължаващото участие, към датата на прехвърлянето прехвърленият актив се оценява по по-ниската от i) балансовата стойност на актива и ii) максималната сума на полученото възнаграждение при прехвърлянето, което предприятието би могло да бъде задължено да върне („сума на гаранцията“). Свързаният с него пасив се оценява първоначално по сумата на гаранцията плюс справедливата стойност на гаранцията (която обичайно е възнаграждението, получено за гаранцията). Впоследствие, първоначалната справедлива стойност на гаранцията се признава в печалбата или загубата при (или към момента на) удовлетворяване на задължението (в съответствие с принципите от MCC 15), а балансовата стойност на актива се намалява с всякакви корекции за загуби.

Активи, оценявани по амортизирана стойност

- б) Ако задължение по пут опция, издадена от предприятието, или кол опция, държана от предприятието, възпрепятства отписването на прехвърлен актив и предприятието оценява прехвърления актив по амортизирана стойност, свързаният с него пасив се оценява по неговата цена на придобиване (т.е. полученото възнаграждение), коригирана с амортизацията на всяка разлика между тази цена на придобиване и брутната балансова стойност на прехвърления актив на датата, на която срокът на опцията изтича. Например да допуснем, че брутната балансова стойност на актива на датата на прехвърлянето е 98 BE, а полученото възнаграждение е 95 BE. Брутната балансова стойност на актива на датата на упражняване на опцията ще бъде 100 BE. Първоначалната балансова стойност на свързания с него пасив е 95 BE, а разликата между 95 BE и 100 BE се признава в печалбата или загубата с използването на метода на ефективната лихва. Ако опцията бъде упражнена, всяка разлика между балансовата стойност на свързания пасив и цената на упражняване се признава в печалбата или загубата.

Активи, оценявани по справедлива стойност

- в) Ако правото по кол опция, запазено от предприятието, възпрепятства отписването на прехвърления актив и предприятието оценява прехвърления актив по справедлива стойност, активът продължава да бъде оценяван по неговата справедлива стойност. Свързаният с него пасив се оценява по i) цената на упражняване на опцията минус времевата стойност на опцията, ако опцията е „във или на пари“, или ii) справедливата стойност на прехвърления актив минус времевата стойност на опцията, ако опцията е „извън пари“. Корекцията на оценката на свързания пасив гарантира, че нетната балансова стойност на актива и свързания пасив е справедливата стойност на правото по кол опцията. Например, ако справедливата стойност на основния актив е 80 BE, цената на упражняване на опцията е 95 BE, а времевата стойност на опцията е 5 BE, балансовата стойност на свързания пасив е 75 BE (80 BE — 5 BE), а балансовата стойност на прехвърления актив е 80 BE (т.е. неговата справедлива стойност).
- г) Ако пут опция, издадена от предприятието, възпрепятства отписването на прехвърления актив и предприятието оценява прехвърления актив по справедлива стойност, свързаният пасив се оценява по цената на упражняване на опцията плюс времевата стойност на опцията. Оценяването на актива по справедлива стойност е ограничено до по-ниската от справедливата стойност и цената на упражняване на опцията, защото предприятието няма право на увеличения в справедливата стойност на прехвърления актив над цената на упражняване на опцията. Това гарантира, че нетната балансова стойност на актива и свързания пасив е справедливата стойност на задължението по пут опцията. Например, ако справедливата стойност на основния актив е 120 BE, цената на упражняване на опцията е 100 BE и времевата стойност на опцията е 5 BE, балансовата стойност на свързания пасив е 105 BE (100 BE + 5 BE), а балансовата стойност на актива е 100 BE (в този случай цената на упражняване на опцията).
- д) Ако диапазон (колар) във формата на закупена кол и издадена пут опция възпрепятства отписването на прехвърления актив и предприятието оценява актива по справедлива стойност, то продължава да оценява актива по справедлива стойност. Свързаният пасив се оценява по i) сумата от цената на упражняване на кол опцията и справедливата стойност на пут опцията, минус времевата стойност на кол опцията, ако кол опцията е „във или на пари“, или ii) сумата от справедливата стойност на актива и справедливата стойност на пут опцията, минус времевата стойност на кол опцията, ако кол опцията е „извън пари“. Корекцията на свързания пасив гарантира, че нетната балансова стойност на актива и свързания пасив е справедливата стойност на опциите, притежавани и издадени от предприятието. Например да допуснем, че предприятието прехвърли финансов актив, който се оценява по справедлива стойност, и в същото

време закупи кол опция с цена на упражняване от 120 BE и издаде пут опция с цена на упражняване от 80 BE. Да допуснем още, че справедливата стойност на актива към датата на прехвърлянето е 100 BE. Времевата стойност на пут и на кол опциите е съответно 1 BE и 5 BE. В този случай предприятието признава актив от 100 BE (справедливата стойност на актива) и пасив от 96 BE $[(100 \text{ BE} + 1 \text{ BE}) - 5 \text{ BE}]$. Това води до нетна стойност на актива от 4 BE, което е справедливата стойност на опциите, притежавани и издадени от предприятието.

Всички прехвърляния

- Б3.2.14 До степента, в която прехвърлянето на финансов актив не отговаря на условията за отписване, договорните права или задължения на прехвърлителя, свързани с прехвърлянето, не се считат отделно като деривативи, ако признаването както на деривативите, така и на прехвърления актив или на пасива, произтичащ от прехвърлянето, ще доведе до признаването на същите права или задължения два пъти. Например кол-опция, запазена от прехвърлителя, може да не позволи отчитането на прехвърлянето на финансовите активи като продажба. В този случай кол опцията не се признава отделно като деривативен актив.
- Б3.2.15 До степента, в която прехвърлянето на финансов актив не отговаря на условията за отписване, получателят не признава прехвърления актив като свой актив. Получателят отписва платените парични средства или друго платено възнаграждение и признава вземане от прехвърлителя. Ако прехвърлителят има право и задължение да придобие отново контрол върху целия прехвърлен актив срещу фиксирана сума (например съгласно споразумение за обратно изкупуване), получателят може да оцени своето вземане по амортизирана стойност, ако то отговаря на критериите в параграф 4.1.2.

Примери

- Б3.2.16 Примерите по-долу илюстрират прилагането на принципите за отписване, съдържащи се в настоящия стандарт.
- а) *Споразумения за обратно изкупуване и даване в заем на ценни книжа.* Ако финансов актив бъде продаден съгласно споразумение за обратно изкупуване по фиксирана цена или по продажна цена плюс възвръщаемост на заемодателя, или ако бъде даден в заем съгласно споразумение за връщането му на прехвърлителя, той не се отписва, тъй като прехвърлителят запазва по същество всички рискове и ползи от собствеността. Ако получателят получи правото да продаде или заложи актива, прехвърлителят прекласифицира актива в своя отчет за финансовото състояние, например като даден в заем актив или вземане по обратно изкупуване.
- б) *Споразумения за обратно изкупуване и даване в заем на ценни книжа — активи, които са по същество едни и същи.* Ако финансов актив бъде продаден съгласно споразумение за обратно изкупуване на същия или по същество същия актив по фиксирана цена или по продажна цена плюс възвръщаемост на заемодателя, или ако финансов актив бъде взет или предоставен в заем съгласно споразумение за връщане на същия или на по същество същия актив на прехвърлителя, той не се отписва, тъй като прехвърлителят запазва по същество всички рискове и ползи от собствеността.
- в) *Споразумения за обратно изкупуване и даване в заем на ценни книжа — право на замяна.* Ако споразумение за обратно изкупуване по фиксирана цена на обратното изкупуване или по цена, равна на продажната цена плюс възвръщаемост на заемодателя, или друга подобна сделка за даване в заем на ценни книжа, предостави на получателя правото да замени активите, които са подобни и с равна справедлива стойност на прехвърления актив към датата на обратното изкупуване, продажният или даденият в заем актив съгласно споразумението за обратно изкупуване или в сделката за даване в заем на ценни книжа не се отписва, тъй като прехвърлителят запазва по същество всички рискове и ползи от собствеността.
- г) *Право на обратно изкупуване с право на първи отказ по справедлива стойност.* Ако предприятието продаде финансов актив и запази само правото на първи отказ от обратното изкупуване на прехвърления актив по справедлива стойност, ако получателят впоследствие го продаде, предприятието отписва актива, тъй като е прехвърлило по същество всички рискове и ползи от собствеността.

- д) *Сделка с привидна продажба.* Обратното изкупуване на финансов актив почти веднага след неговата продажба понякога се нарича привидна продажба. Тази обратна покупка не пречи на отписването, при условие че първоначалната сделка отговаря на изискванията за отписване. Ако обаче споразумението за продажба на финансов актив се сключи едновременно със споразумението за обратно изкупуване на същия актив по фиксирана цена или по продажна цена плюс възвръщаемост за заемотателя, тогава активът не се отписва.
- е) *Пут опции и кол опции, които са много „в пари“.* Ако прехвърленият финансов актив може да бъде поискан обратно от прехвърлителя и кол опцията е много „в пари“, прехвърлянето не отговаря на изискванията за отписване, тъй като прехвърлителят е запазил по същество всички рискове и ползи от собствеността. По същия начин, ако финансовият актив може да бъде върнат обратно от получателя и пут опцията е много „в пари“, прехвърлянето не отговаря на изискванията за отписване, тъй като прехвърлителят е запазил по същество всички рискове и ползи от собствеността.
- ж) *Пут опции и кол опции, които са много „извън пари“.* Финансов актив, който е прехвърлен, предмет единствено на пут опция много „извън пари“, държана от получателя, или кол опция много „извън пари“, държана от прехвърлителя, се отписва. Това е така, защото прехвърлителят е прехвърлил по същество всички рискове и ползи от собствеността.
- з) *Леснодостъпни активи, предмет на кол опция, която не е нито много „в пари“, нито много „извън пари“.* Ако предприятието притежава кол опция за леснодостъпен актив на пазара и опцията не е нито много „в пари“, нито много „извън пари“, активът се отписва. Това е така, защото предприятието i) нито е запазило, нито е прехвърлило по същество всички рискове и ползи от собствеността, и ii) не е запазило контрола. Ако активът обаче не е леснодостъпен на пазара, отписването се ограничава до размера на стойността на актива, който е предмет на кол опция, тъй като предприятието е запазило контрол върху актива.
- и) *Актив, който не е леснодостъпен, предмет на пут опция, издадена от предприятието, която не е много „в пари“, нито много „извън пари“.* Ако предприятието прехвърли финансов актив, който не е леснодостъпен на пазара, и издаде пут опция, която не е много „извън пари“, предприятието нито запазва, нито прехвърля по същество всички рискове и ползи от собствеността поради издадената пут опция. Предприятието запазва контрол върху актива, ако пут опцията е достатъчно ценна, за да възпре получателю да продаде актива, в който случай активът продължава да се признава до степента на продължаващото участие на прехвърлителя (вж. параграф Б3.2.9). Предприятието прехвърля контрола върху актива, ако пут опцията не е достатъчно ценна, за да възпре получателю да продаде актива, в който случай активът се отписва.
- й) *Активи, предмет на пут или кол опция по справедлива стойност, или на форуърден договор за обратно изкупуване.* Прехвърлянето на финансов актив, който е предмет само на пут или кол опция, или на форуърден договор за обратно изкупуване, който има цена на упражняване или цена на обратно изкупуване, която е равна на справедливата стойност на финансовия актив към момента на обратното изкупуване, води до отписване поради прехвърлянето по същество на всички рискове и ползи от собствеността.
- к) *Кол или пут опции, уреждани в парични средства.* Предприятието оценява прехвърлянето на финансов актив, който е предмет на пут или кол опция, или на форуърден договор за обратно изкупуване, който ще бъде уреден нетно в парични средства, за да определи дали е запазило или прехвърлило по същество всички рискове и ползи от собствеността. Ако предприятието не е запазило по същество всички рискове и ползи от собствеността върху прехвърления актив, то определя дали е запазило контрол върху прехвърления актив. Това че пут или кол опцията, или форуърдният договор за обратно изкупуване се уреждат нетно в парични средства, не означава автоматично, че предприятието е прехвърлило контрола (вж. параграфи Б3.2.9 и букви ж), з) и и) по-горе).

- л) *Условие за премахване на сметки.* Условието за премахване на сметки представлява безусловна опция за обратно изкупуване (кол-опция), която дава на предприятието правото да поиска обратно прехвърлените активи, предмет на някои ограничения. Като се има предвид, че тази опция води до това, че предприятието нито запазва, нито прехвърля по същество всички рискове и ползи от собствеността, тя ограничава отписването само до размера на сумата, предмет на обратно изкупуване (при допускането, че получателят не може да продаде активите). Например, ако балансовата стойност и постъпленията от прехвърлянето на кредитните активи са в размер на 100 000 BE и всеки индивидуален заем би могъл да се поиска обратно, но общата стойност на кредитите, които биха могли да бъдат изкупени обратно, не може да превишава 10 000 BE, 90 000 BE от заемите ще отговорят на условията за отписване.
- м) *Опции за покупка на остатъчна част от финансови активи.* Предприятието, което може да бъде прехвърлител, което обслужва прехвърлените активи, може да притежава опция за покупка на остатъчната част от прехвърлените активи (закриваща опция), когато стойността на активите в обръщение спадне до определено ниво, при което стойността на обслужване на тези активи става обременителна спрямо ползите от обслужването. При условие че тази закриваща опция води до това, че предприятието нито запазва, нито прехвърля по същество всички рискове и ползи от собствеността и получателят не може да продаде активите, тя ограничава отписването само до размера на стойността на активите, които са предмет на кол опцията.
- н) *Субординирани запазени лихви и гаранции по кредити.* Предприятието може да предостави на получателя механизъм за повишаване на качеството на кредита, като субординира част или цялата лихва, запазена в прехвърления актив. Като алтернатива, предприятието може да предостави на получателя механизъм за повишаване на качеството на заема под формата на гаранция по кредит, която би могла да бъде неограничена или ограничена до определена сума. Ако предприятието запази по същество всички рискове и ползи от собствеността върху прехвърления актив, активът продължава да бъде признаван в неговата цялост. Ако предприятието запази някои, но по същество не всички, рискове и ползи от собствеността, и запази контрол, отписването се ограничава до размера на сумата на паричните или други активи, които предприятието би могло да бъде задължено да плати.
- о) *Суапове за обща доходност.* Предприятието може да продаде финансов актив на получател и да сключи с получателя суап за обща доходност, при който всички парични потоци от лихвени плащания от основния актив се превеждат на предприятието в замяна на фиксирано плащане или плащане с променлива ставка, а всякакви увеличения или намаления в справедливата стойност на основния актив се поемат от предприятието. В този случай отписването на целия актив е забранено.
- п) *Лихвени суапове.* Предприятието може да прехвърли на получател финансов актив с фиксиран лихвен процент и да сключи лихвен суап с получателя за получаването на лихви при фиксиран лихвен процент и плащането на лихви при променлив лихвен процент, базиран върху условна стойност, която е равна на стойността на главницата на прехвърления финансов актив. Лихвеният суап не възпрепятства отписването на прехвърления актив, при условие че плащанията по суапа не зависят от плащанията, направени по прехвърления актив.
- р) *Амортизиращи се лихвени суапове.* Предприятието може да прехвърли на получателя финансов актив с фиксиран лихвен процент, който се изплаща с течение на времето, и да сключи амортизиращ се лихвен суап с получателя за получаването на лихви при фиксиран лихвен процент и плащането на лихви при променлив лихвен процент, базиран върху условна стойност. Ако условната стойност на суапа се амортизира, така че да се изравни със сумата на главницата на прехвърления финансов актив, която остава непогасена, във всеки момент от времето, суапът по принцип ще доведе до това предприятието да запази съществен риск от предсрочно погасяване, в който случай предприятието или продължава да признава целия прехвърлен актив, или продължава да признава прехвърления актив до степента на своето продължаващо участие. И обратно, ако амортизацията на условната стойност на суапа не е свързана със стойността на непогасената главница на прехвърления актив, този суап няма да доведе до запазване от страна на предприятието на риска от предсрочно погасяване на актива. Следователно, той няма да спре отписването на прехвърления актив, при условие че плащанията по суапа не зависят от това дали са били направени лихвените плащания по прехвърления актив и суапът не води до запазване от страна на предприятието на никакви други съществени рискове и ползи от собствеността върху прехвърления актив.

- с) *Отписване* Предприятието няма разумни очаквания за възстановяване на договорните парични потоци по финансов актив в тяхната цялост или на част от тях.

Б3.2.17 Настоящият параграф илюстрира прилагането на подхода на продължаващото участие, когато продължаващото участие на предприятието е в част от финансов актив.

Да приемем, че предприятието разполага с портфейл от подлежащи на предсрочно погасяване кредити, чийто купон и ефективен лихвен процент е 10 процента, и чиято главница и амортизирана стойност е 10 000 BE. То сключва сделка, при която в замяна на плащането на 9 115 BE получателят получава правото върху 9 000 BE от всякакви събрани суми по главницата плюс лихвата върху нея в размер на 9,5 процента. Предприятието запазва правото върху 1 000 BE от всякакви събрани суми по главницата плюс лихвата върху нея в размер на 10 процента, плюс допълнителния спред от 0,5 процента върху оставащата стойност от 9 000 BE от главницата. Събраните суми от предсрочните погашения се разпределят между предприятието и получателя пропорционално в съотношение 1:9, но всякакви неустойки се приспадат от лихвата на предприятието от 1 000 BE до момента, в който тя бъде изцяло погасена. Справедливата стойност на кредитите към датата на сделката е 10 100 BE, а справедливата стойност на допълнителния спред от 0,5 процента е 40 BE.

Предприятието определя, че е прехвърлило някои значителни рискове и ползи от собствеността (например значителен риск от предсрочно погасяване), но и че е запазило някои значителни рискове и ползи от собствеността (поради субординирания статут на запазените лихви) и е запазило контрол. Следователно то прилага подхода на продължаващото участие.

За да приложи настоящия стандарт, предприятието анализира сделката като а) запазване на напълно пропорционална запазена лихва от 1 000 BE, плюс б) субординиране на тази запазена лихва за осигуряване на механизъм за повишаване на качеството на заема за получателя за кредитни загуби.

Предприятието изчислява, че сумата от 9 090 BE ($90 \% \times 10\ 100$ BE) от полученото възнаграждение от 9 115 BE представлява възнаграждение за напълно пропорционалния дял от 90 процента. Остатъкът от полученото възнаграждение (25 BE) представлява възнаграждение, получено за субординирането на запазената лихва за осигуряване на механизъм за повишаване на качеството на заема за получателя за кредитни загуби. Освен това допълнителният спред от 0,5 процента представлява възнаграждение, получено за механизма за повишаване на качеството на кредита. Съответно общата сума на полученото възнаграждение за механизма за повишаване на качеството на заема е 65 BE (25 BE + 40 BE).

Предприятието изчислява печалбата или загубата от продажбата на 90 процентния дял от паричните потоци. Ако допуснем, че към датата на прехвърлянето липсват отделни справедливи стойности за прехвърления 90 процентен дял и запазения 10 процентен дял, предприятието разпределя балансовата стойност на актива в съответствие с параграф 3.2.14 от МСФО 9 по следния начин:

	Справедлива стойност	Процент	Разпределена балансова стойност
Прехвърлена част	9 090	90 %	9 000
Запазена част	1 010	10 %	1 000
Общо	10 100		10 000

Предприятието изчислява своята печалба или загуба от продажбата на 90 процентния дял от паричните потоци, като приспада разпределената балансова стойност на прехвърлената част от полученото възнаграждение, т.е. 90 BE (9 090 BE – 9 000 BE). Балансовата стойност на запазената от предприятието част е 1 000 BE.

Освен това предприятието признава продължаващо участие, което произтича от субординирането на запазената лихва за кредитни загуби. Съответно то признава актив от 1 000 BE (максималната сума на паричните потоци, които то няма да получи при субординацията), и свързания с това пасив от 1 065 BE (което е максималната сума на паричните потоци, които то няма да получи при субординацията, т.е. 1 000 BE плюс справедливата стойност на субординацията от 65 BE).

Предприятието използва цялата описана по-горе информация за отчитане на сделката, както следва:

	Дебит	Кредит
Първоначален актив	—	9 000
Актив, признат за субординацията, или остатъчна лихва	1 000	—
Актив за полученото възнаграждение във формата на допълнителен спред	40	—
Печалба или загуба (печалба от прехвърлянето)	—	90
Пасив	—	1 065
Получени парични средства	9 115	—
Общо	10 155	10 155

Непосредствено след сделката балансовата стойност на актива е 2 040 BE, включваща 1 000 BE, което представлява разпределената стойност на запазената част, и 1 040 BE, което представлява допълнителното продължаващо участие на предприятието от субординацията на запазената лихва за кредитни загуби (което включва допълнителен спред от 40 BE).

В следващи периоди предприятието признава полученото възнаграждение за механизма за повишаване на качеството на заема (65 BE) на пропорционална на времето база, начислява лихва върху признатия актив с използване на метода на ефективната лихва и признава всяка загуба от обезценка по признатите активи. Като пример за последното да допуснем, че през следващата година има загуба от обезценка на основните кредити в размер на 300 BE. Предприятието намалява своя признат актив с 600 BE (300 BE, свързани със запазената лихва, и 300 BE, свързани с допълнителното продължаващо участие, което възниква от субординацията на запазената лихва за загуби от обезценка), и намалява своя признат пасив с 300 BE. Нетният резултат е начисление към печалбата или загубата за загуби от обезценка от 300 BE.

Отписване на финансови пасиви (раздел 3.3)

- Б3.3.1 Финансов пасив (или част от него) е погасен, когато длъжникът извърши някое от следното:
- а) погаси пасива (или част от него) като плати на кредитора, обикновено с парични средства, други финансови активи, стоки или услуги; или
 - б) е юридически освободен от основната отговорност за пасива (или част от него) или по силата на законова процедура, или от кредитора. (Ако длъжникът е дал гаранция, това условие все още може да бъде изпълнено.)
- Б3.3.2 Ако емитент на дългов инструмент изкупи обратно този инструмент, дългът се счита за погасен дори ако емитентът е „маркет-мейкър“ за този инструмент или има намерение да го препродаде в кратък срок.
- Б3.3.3 Плащането на трета страна, включително тръст (понякога наричано „отнемане на имот по същество“), само по себе си не освобождава длъжника от неговото основно задължение към кредитора при отсъствието на правно освобождаване.
- Б3.3.4 Ако длъжник плати на трета страна да поеме задължение и уведоми своя кредитор, че третата страна е поела неговото задължение по дълга, длъжникът не отписва задължението по дълга, освен ако не е изпълнено условието в параграф Б3.3.1, буква б). Ако длъжникът плати на трета страна да поеме задължение и получи правно освобождаване от своя кредитор, длъжникът е погасил дълга. Ако обаче длъжникът приеме да направи плащанията по дълга към третата страна или директно към първоначалния си кредитор, длъжникът признава ново задължение по дълга към третата страна.
- Б3.3.5 Въпреки че правното освобождаване, независимо дали по съдебен ред или от кредитора, води до отписване на пасива, предприятието може да признае нов пасив, ако критериите за отписване в параграфи 3.2.1—3.2.23 не са изпълнени по отношение на прехвърлените финансови активи. Ако тези критерии не са изпълнени, прехвърляните активи не се отписват, а предприятието признава нов пасив, свързан с прехвърлените активи.

- Б3.3.6 За целите на параграф 3.3.2 условията са съществено различни, ако дисконтираната настояща стойност на паричните потоци при новите условия, включително всякакви платени такси, нетно от всякакви получени такси, и дисконтирани при използването на първоначалния ефективен лихвен процент, се различава поне с 10 процента от дисконтираната настояща стойност на оставащите парични потоци от първоначалния финансов пасив. Ако размяна на дългови инструменти или промяна на условията бъде отчетена като погасяване, всякакви извършени разходи и такси се признават като част от печалбата или загубата от погасяването. Ако размяната или промяната не са отчетени като погасяване, всякакви извършени разходи и такси коригират балансовата стойност на пасива и се амортизират за оставащия срок на модифицирания пасив.
- Б3.3.7 В някои случаи, кредиторът освобождава длъжника от неговото настоящо задължение да направи плащания, но длъжникът поема гаранционното задължение да плати, ако страната, поела основното задължение, изпадне в неизпълнение. При тези обстоятелства длъжникът:
- а) признава нов финансов пасив на базата на справедливата стойност на своето задължение по гаранцията, и
 - б) признава печалба или загуба на базата на разликата между i) всякакви платени постъпления и ii) балансовата стойност на първоначалния финансов пасив минус справедливата стойност на новия финансов пасив.

КЛАСИФИКАЦИЯ (ГЛАВА 4)

Класификация на финансови активи (раздел 4.1)***Бизнес модел на предприятието за управление на финансовите активи***

- Б4.1.1 Параграф 4.4.1, буква а) изисква от предприятието да класифицира финансовите активи на базата на бизнес модела на предприятието за управление на финансовите активи освен когато се прилага параграф 4.1.5. Предприятието оценява дали неговите финансови активи отговарят на условието в параграф 4.1.2, буква а) или на условието в параграф 4.1.2А, буква а) на базата на бизнес модела, определен от ключовия управленски персонал на предприятието (както е дефинирано МСС 24 *Оповестяване на свързани лица*).
- Б4.1.2 Бизнес моделът на предприятието се определя на ниво, което отразява по какъв начин групите от финансови активи се управляват съвместно с оглед постигане на конкретна бизнес цел. Бизнес моделът на предприятието не зависи от намеренията на ръководството по отношение на отделен инструмент. Съответно това условие не е подход от типа „инструмент по инструмент“ към класификацията и трябва да бъде определено на по-високо ниво на обобщаване. Едно предприятие обаче може да има повече от един бизнес модел за управление на своите финансови инструменти. Следователно не е необходимо класификацията да бъде определяна на ниво отчитащо се предприятие. Например предприятие може да притежава портфейл от инвестиции, който то управлява, за да събере договорните парични потоци, и друг портфейл от инвестиции, който то управлява, за да търгува с него с цел реализиране на промените в справедливата стойност. Аналогично, при някои обстоятелства може да бъде подходящо портфейлът от финансови активи да бъде разделен на подпортфейли, за да бъде отразено нивото, на което предприятието управлява тези активи. Например такъв може да бъде случаят, при който предприятие създава или купува портфейл от ипотечни кредити, като управлява някои от тези кредити с цел събиране на договорни парични потоци, а останалите — с цел тяхната продажба.
- Б4.1.2А Бизнес моделът на предприятието се отнася до начина, по който предприятието управлява своите финансови активи с оглед генериране на парични потоци. Т.е. бизнес моделът на предприятието определя дали паричните потоци ще бъдат генерирани от събиране на договорни парични потоци, продажба на финансови активи, или и от двете. Следователно тази оценка не се извършва въз основа на сценарии, които предприятието не очаква по принцип да възникнат, като например т.нар. „най-лош случай“ или „стресови“ сценарии. Например, ако предприятието очаква, че ще продаде даден портфейл от финансови активи само в условия на стресов сценарий, този сценарий не би повлиял на оценката, която предприятието прави на бизнес модела за тези активи, ако предприятието има основания да очаква, че подобен сценарий няма да се осъществи. Ако паричните потоци са реализирани по начин, който се различава от очакванията на предприятието към датата, на която то е оценило бизнес модела (например, ако предприятието продава повече или по-малко финансови активи, отколкото е очаквало, когато е класифицирало активите), това не води до грешка от предходен период във финансовите отчети на предприятието (виж МСС 8), нито да

промяна в класификацията на оставащите финансови активи, държани в рамките на този бизнес модел (т.е. онези активи, които предприятието е признало в предходния период и все още притежава), при условие че предприятието е взело предвид цялата уместна информация, налична към момента на неговата оценка на бизнес модела. Когато обаче оценява бизнес модела във връзка с новозакупени или новосъздадени финансови активи, предприятието трябва да вземе под внимание информацията за това как са били реализирани в миналото паричните потоци, заедно с цялата друга уместна информация.

- Б4.1.2Б Бизнес моделът на предприятието за управление на финансови активи почива на факти, а не само на допускания, като показателни по принцип са дейностите, които предприятието осъществява за постигане на целта на този бизнес модел. Предприятието трябва да използва преценка, когато оценява своя бизнес модел за управление на финансовите активи и тази оценка не се определя само въз основа на един фактор или дейност. Вместо това предприятието трябва да вземе под внимание всички уместни доказателства, налични към датата на оценката. Тези уместни доказателства включват, но не се ограничават до:
- а) начина, по който показателите на бизнес модела и финансовите активи, държани в рамките на този бизнес модел, се оценяват и отчитат пред ключовия управленски персонал на предприятието;
 - б) рисковете, които засягат показателите на бизнес модела (и финансовите активи, държани в рамките на този бизнес модел), и по-специално начина, по който тези рискове се управляват; и
 - в) как се определя възнаграждението на управителите (например дали то се основава на справедливата стойност на управляваните активи или на събраните договорни парични потоци).

Бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци

- Б4.1.2В Финансови активи, държани в рамките на бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци, се управляват с оглед реализиране на парични потоци чрез събиране на договорни плащания през целия срок на инструмента. Това означава, че предприятието управлява активите, държани в портфейла, с оглед събиране на тези договорни парични потоци (вместо да управлява общата възвръщаемост на портфейла чрез държане и продажба на активи). Когато се определя дали паричните потоци ще бъдат реализирани чрез събиране на договорните парични потоци по финансовите активи, е необходимо да се разгледат честотата, стойността и моментът на продажбите в предходни периоди, причините за тези продажби и очакванията за бъдещата дейност по продажба. Сами по себе си продажбите обаче не са определящи за бизнес модела и следователно не могат да бъдат разглеждани отделно от другите фактори. Вместо това информацията относно минали продажби и очакванията относно бъдещите продажби служат като доказателство по отношение на това как бива постигната заявената от предприятието цел за управление на финансовите активи, и по-конкретно как биват реализирани паричните потоци. Предприятието трябва да вземе под внимание информацията относно минали продажби в контекста на причините за тези продажби и условията, които са съществували към съответния момент, на фона на настоящите условия.
- Б4.1.3 Въпреки че целта на бизнес модела на предприятието може да бъде да държи финансовите активи за събиране на договорните парични потоци, предприятието не е задължено да държи всички тези активи до техния падеж. Следователно бизнес моделът на предприятието може да бъде да държи финансовите активи за събиране на договорните парични потоци дори когато има продажби на финансови активи или такива се очакват в бъдеще.
- Б4.1.3А Бизнес моделът може да представлява държане на активи за събиране на договорни парични потоци дори когато предприятието продава финансови активи, когато е налице увеличаване на кредитния риск на активите. За да определи дали е налице увеличаване на кредитния риск на активите, предприятието взема предвид цялата разумна и аргументирана информация, включително и прогнозната такава. Независимо от тяхната честота и стойност, продажбите, продиктувани от увеличаване на кредитния риск на активите, не са несъвместими с бизнес модел, чиято цел е финансовите активи да бъдат държани за събиране на договорните парични потоци, тъй като кредитното качество на финансовите активи е от значение за способността на предприятието да събира договорни парични потоци. Дейностите по управление на

кредитния риск, които имат за цел да сведат до минимум потенциалните загуби вследствие влошаване на кредитоспособността, са неразделна част от този бизнес модел. Продажба на финансов актив, тъй като той вече не отговаря на кредитните критерии, посочени в документираната инвестиционна политика на предприятието, е пример за продажба вследствие увеличение на кредитния риск. При липсата на такава политика обаче предприятието може да докаже по друг начин, че продажбата е вследствие увеличение на кредитния риск.

Б4.1.3Б Продажби, които са вследствие на други причини, като например продажби, извършени с оглед управление на риска от кредитна концентрация (без увеличаване на кредитния риск на актива), също могат да бъдат съвместими с бизнес модел, чиято цел е финансовите активи да бъдат държани за събиране на договорните парични потоци. По-специално такива продажби могат да бъдат съвместими с бизнес модел, чиято цел е финансовите активи да бъдат държани за събиране на договорните парични потоци, когато тези продажби са редки (дори ако тяхната стойност е значителна) или тяхната стойност — както поотделно, така и сумарно, е незначителна. Ако бъдат извършени повече от незначителен брой такива продажби от даден портфейл и стойността на тези продажби вече не е незначителна (както поотделно, така и сумарно), предприятието трябва да оцени дали и как тези продажби съответстват на целта за събиране на договорни парични потоци. За целите на тази оценка не е от значение дали дадена трета страна налага изискване за продажба на финансовите активи, или предприятието прави това по собствено усмотрение. Увеличаване на честотата или стойността на продажбите през даден период не е непременно в противоречие с целта финансовите активи да бъдат държани за събиране на договорните парични потоци, ако предприятието може да обясни причините за тези продажби и да докаже защо тези продажби не представляват промяна в неговия бизнес модел. Освен това продажбите може да са съвместими с целта финансовите активи да бъдат държани за събиране на договорните парични потоци, ако датата на продажбите е близо до падежа на финансовите активи и постъпленията от продажби се приближават до размера на договорните парични потоци, които остава да бъдат събрани.

Б4.1.4 По-долу са дадени примери за ситуации, при които целта на бизнес модела на предприятието е да държи финансовите активи за събирането на договорни парични потоци. Списъкът с примери не е изчерпателен. Освен това с примерите не се цели да бъдат разгледани всички фактори, които могат да бъдат от значение за оценката на бизнес модела на предприятието, нито да се посочи относителната значимост на тези фактори.

Пример	Анализ
Пример 1 Предприятието държи инвестиции за събиране на договорните парични потоци по тях. Нуждите от финансиране на предприятието могат да бъдат предвидени и падежът на финансовите активи съответства на прогнозните му нужди от финансиране. Предприятието извършва дейности по управление на кредитния риск с цел свеждане до минимум на кредитните загуби. В миналото продажбите обикновено са били осъществявани, когато кредитният риск на финансовите активи е нараствал дотолкова, че активите вече не отговарят на кредитните критерии, посочени в документираната инвестиционна политика на предприятието. В допълнение е имало случайни продажби в резултат на непредвидени нужди от финансиране. Акцентът в отчетите до ключовия управленски персонал е върху кредитното качество на финансовите активи и договорената възвръщаемост. Наред с останалата информация предприятието също така следи справедливите стойности на финансовите активи.	Въпреки че предприятието може да взема предвид, наред с останалата информация, справедливата стойност на финансовите активи от гледна точка на ликвидността (т.е. паричната сума, която би била реализирана, ако предприятието трябва да продаде активите), целта на предприятието е да държи финансовите активи, за да събира договорните парични потоци. Продажбите не биха били в противоречие с тази цел, ако те са в отговор на увеличаване на кредитния риск на активите, например ако активите вече не отговарят на кредитните критерии, посочени в документираната инвестиционна политика на предприятието. Случайните продажби в резултат на непредвидени нужди от финансиране (например при стресов сценарий) също не биха били в противоречие с тази цел, дори ако тяхната стойност е значителна.

Пример	Анализ
Пример 2 Бизнес моделът на предприятието е да купува портфейли от финансови активи, като например кредити. Тези портфейли могат да включват или не финансови активи, които са с кредитна обезценка. Ако плащането по кредитите не стане в срок, предприятието се опитва да реализира договорните парични потоци посредством различни средства — например като осъществи контакт с длъжника по пощата, телефона или с други методи. Целта на предприятието е да събере договорните парични потоци, като предприятието не управлява никой от заемите в този портфейл с цел реализиране на парични потоци от тяхната продажба. В някои случаи, предприятието сключва лихвени суапове, за да промени лихвения процент по определени финансови активи в даден портфейл от плаващ лихвен процент на фиксиран лихвен процент.	Целта на бизнес модела на предприятието е да държи финансовите активи, за да събира договорните парични потоци Същият анализ е валиден дори ако предприятието не очаква да получи всички договорни парични потоци (например някои от финансовите активи са с кредитна обезценка при първоначалното признаване). Нещо повече, фактът, че предприятието е сключило деривативи, за да промени паричните потоци по портфейла, сам по себе си не променя бизнес модела на предприятието.
Пример 3 Предприятието използва бизнес модел, целящ създаване на кредити за клиенти и впоследствие продажба на тези кредити на предприятие за секюритизация. Предприятието за секюритизация издава инструменти на инвеститорите. Първоначалният създател на заема контролира предприятието за секюритизация и следователно го консолидира. Предприятието за секюритизация събира договорните парични потоци от кредитите и ги предава на своите инвеститори. За целите на този пример се допуска, че кредитите продължават да се признават в консолидирания отчет за финансовото състояние, защото не са били отписани от предприятието за секюритизация.	Консолидираната група създава кредитите с цел да ги държи за събиране на договорните парични потоци. Първоначалният създател обаче има за цел реализирането на парични потоци от кредитния портфейл посредством продажбата на кредитите на предприятието за секюритизация, тоест за целите на неговия индивидуален финансов отчет това няма да се разглежда като управление на този портфейл с цел събирането на договорни парични потоци.
Пример 4 Финансова институция държи финансови активи за покриване на нуждите си от ликвидност при стресов сценарий (например масово изтегляне на банкови депозити). Предприятието не очаква продажба на тези активи освен при подобни сценарии. Предприятието следи кредитното качество на финансовите активи и неговата цел при управлението на финансовите активи е да събира договорните парични потоци. Предприятието оценява резултатите на активите въз основа на получените приходи от лихви и реализираните кредитни загуби.	Целта на бизнес модела на предприятието е да държи финансовите активи, за да събира договорните парични потоци Анализът не би се променил дори ако при предишни стресови сценарии предприятието е извършило продажби със значителна стойност, за да задоволи нуждите си от ликвидни средства. Аналогично, повтарящи се дейности по продажба, чиято стойност е незначителна, не са несъвместими с държането на финансови активи за събиране на договорни парични потоци. И обратното, ако предприятието държи финансови активи за покриване на ежедневните си нужди от ликвидност и постигането на тази цел предполага чести продажби, чиято стойност е значителна, целта на бизнес модела на предприятието не е да държи финансов актив за събиране на договорни парични потоци.

Пример	Анализ
То обаче също така следи справедливата стойност на финансовите активи от гледна точка на ликвидността, за да гарантира, че паричната сума, която би била реализирана, ако предприятието трябва да продаде активите при стресов сценарий, ще бъдат достатъчна, за да се задоволят нуждите от ликвидни средства на предприятието. Периодично предприятието извършва продажби с незначителна стойност, за да демонстрира ликвидност.	Аналогично, ако регулаторният орган по отношение на предприятието му е наложил да продава редовно финансови активи с оглед демонстриране на тяхната ликвидност и стойността на продадените активи е значителна, целта на бизнес модела на предприятието не е да държи финансовия актив за събиране на договорни парични потоци. За целите на този анализ не е от значение дали дадена трета страна налага изискване за продажба на финансовите активи, или предприятието прави това по собствено усмотрение.

Бизнес модел, чиято цел е както събиране на договорни парични потоци, така и продажби на финансови активи

- Б4.1.4А** Предприятието може да държи финансови активи в рамките на бизнес модел, чиято цел е както събиране на договорни парични потоци, така и продажби на финансови активи. При този тип бизнес модел висшето ръководство на предприятието е взело решение, че както събирането на договорни парични потоци, така и продажбата на финансови активи представляват основен фактор за постигането на целта на този бизнес модел. Съществуват различни цели, които могат да бъдат съвместими с този тип бизнес модел. Например, целта на бизнес модела може да бъде да управлява ежедневните нужди от ликвидност, да поддържа определен профил на доходност от лихви или да съгласува продължителността на финансовите активи с тази на пасивите, финансирани от тези активи. За да постигне подобна цел, предприятието едновременно събира договорни парични потоци и продава финансови активи.
- Б4.1.4Б** В сравнение с бизнес модела, чиято цел е финансовите активи да бъдат държани за събиране на договорните парични потоци, при настоящия бизнес модел обикновено ще се наблюдава по-голяма честота и по-висока стойност на продажбите. Това е така, защото продажбите на финансови активи не са спорадични, а представляват основен фактор за постигане на целта на бизнес модела. Не съществува обаче праг по отношение на честотата или стойността на продажбите, които трябва да бъдат извършени в рамките на този бизнес модел, защото както събирането на договорни парични потоци, така и продажбите на финансови активи са основен фактор за постигане на целта на модела.
- Б4.1.4В** По-долу са дадени примери за ситуации, при които целта на бизнес модела на предприятието се постига едновременно чрез събиране на договорни парични потоци и продажби на финансови активи. Списъкът с примери не е изчерпателен. Освен това с примерите не се цели да бъдат разгледани всички фактори, които могат да бъдат от значение за оценката на бизнес модела на предприятието, нито да се посочи относителната значимост на тези фактори.

Пример	Анализ
Пример 5 Предприятие очаква капиталови разходи след няколко години. Предприятието инвестира своите излишни парични средства в краткосрочни и дългосрочни финансови активи, за да може да финансира разходите, когато възникне необходимост от това. Продължителността по договор на повечето финансови активи надхвърля очаквания инвестиционен период.	Целта на бизнес модела е както събиране на договорни парични потоци, така и продажби на финансови активи. Предприятието ще взема текущи решения как да максимизира възвръщаемостта на портфейла — чрез събиране на договорни парични потоци или продажби на финансови активи, докато възникне необходимост от изтегляне на паричните средства от инвестицията.

Пример	Анализ
Предприятието ще държи финансовите активи за събиране на договорни парични потоци и, когато възникне удобна възможност, ще продава финансови активи, за да реинвестира получените парични средства във финансови активи с по-висока възвръщаемост. Лицата, отговорни за управлението на портфейла, получават възнаграждение въз основа на общата възвръщаемост, генерирана от портфейла.	И обратния случай — предприятие, което очаква изходящ паричен поток след пет години, за да финансира капиталови разходи, и инвестира излишните налични средства в краткосрочни финансови активи. На падежа на инвестицията предприятието реинвестира паричните средства в нови краткосрочни финансови активи. Предприятието поддържа тази стратегия, докато средствата станат необходими. Тогава предприятието ще използва постъпленията от падежиралите финансови активи за финансиране на капиталовите разходи. Преди падежа се осъществяват единствено продажби, които са с незначителна стойност (освен ако има увеличение на кредитния риск). Целта на този алтернативен бизнес модел е държане на финансовите активи с оглед събиране на договорни парични потоци
Пример 6 Финансова институция държи финансови активи за покриване на ежедневните си нужди от ликвидност. Предприятието се стреми да сведе до минимум разходите по управлението на тези нужди от ликвидност и поради това активно управлява възвръщаемостта на портфейла. Тази възвръщаемостта се формира въз основа на събиране на договорни плащания, както и на печалбите и загубите от продажбата на финансови активи. В резултат на това предприятието държи финансови активи за събиране на договорни парични потоци и продава финансови активи с оглед реинвестиране в по-доходоносни финансови активи или постигане на по-добро съответствие с продължителността на своите пасиви. В миналото тази стратегия е водела до чести продажби, чиято стойност е била значителна. Тази практика се очаква да продължи и в бъдеще.	Целта на бизнес модела е да се максимизира възвръщаемостта на портфейла и да се покрият ежедневните нужди от ликвидност, а предприятието постига тази цел, като едновременно събира договорни парични потоци и продава финансови активи. С други думи, както събирането на договорни парични потоци, така и продажбата на финансови активи представляват основен фактор за постигането на целта на бизнес модела.
Пример 7 Застраховател държи финансови активи с цел финансиране на задължения по застрахователни договори. Застрахователят използва приходите по договорните парични потоци от финансовите активи, за да уреди задълженията по застрахователни договори, когато станат дължими. За да гарантира, че договорните парични потоци от финансовите активи са достатъчни за уреждането на тези задължения, застрахователят извършва значителна по обем и редовна дейност по покупко-продажба, за да поддържа баланса в своя портфейл от активи и да покрива нуждите си (от парични потоци) при тяхното възникване.	Целта на бизнес модела е финансиране на задълженията по застрахователни договори. За да се постигне тази цел, предприятието събира договорни парични потоци, когато станат дължими, и продава финансови активи, за да поддържа желаните профил на портфейла от активи. Т.е., както събирането на договорни парични потоци, така и продажбата на финансови активи представляват основен фактор за постигането на целта на бизнес модела.

Други бизнес модели

- Б4.1.5** Финансовите активи са оценяват по справедлива стойност през печалбата или загубата, ако не са държани в рамките на бизнес модел, чиято цел е финансовите активи да бъдат държани за събиране на договорните парични потоци, или в рамките на бизнес модел, чиято цел се постига, като се събират договорни парични потоци и се продават финансови активи (вж. също параграф 5.7.5). При бизнес модел, в рамките на който се извършва оценка по справедлива стойност през печалбата или загубата, предприятието управлява финансовите активи с цел реализиране на парични потоци посредством продажбата на активите. Предприятието взема решения на база справедливите стойности на активите и управлява активите, за да реализира тези справедливи стойности. В този случай целта на предприятието обикновено се състои в извършване на активна дейност по покупко-продажба. Въпреки че предприятието ще събира договорни парични потоци, докато държи финансовите активи, целта на този бизнес модел не се постига, като се събират договорни парични потоци и се продават финансови активи. Това е така, тъй като събирането на договорни парични не представлява основен фактор за постигането на целта на бизнес модела; напротив, то е от случайно естество.
- Б4.1.6** Портфейл от финансови активи, който е управляван и чиито резултати се оценяват на база справедлива стойност (както е описано в параграф 4.2.2, буква б), не се държи нито за събиране на договорни парични потоци, нито за събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи. Предприятието поставя основно акцента върху информацията относно справедливата стойност и използва тази информация, за да оцени резултатите на активите и да взема решения. В допълнение, портфейл от финансови активи, който отговаря на дефиницията за държан за търгуване, не се държи нито за събиране на договорни парични потоци, нито за събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи. За такива портфейли събирането на договорни парични е само от случайно естество за постигането на целта на бизнес модела. Следователно тези портфейли от финансови инструменти трябва да бъдат оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Договорни парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху сумата на непогасената главница

- Б4.1.7** Параграф 4.1.1, буква б) изисква от предприятието да класифицира финансов актив въз основа на характеристиките на неговите договорни парични потоци, ако финансовият актив е държан в рамките на бизнес модел, чиято цел е финансовите активи да бъдат държани за събиране на договорните парични потоци, или в рамките на бизнес модел, чиято цел се постига, като се събират договорни парични потоци и се продават финансови активи освен когато се прилага параграф 4.1.5. За да се постигне това, параграф 4.1.2, буква б) и параграф 4.1.2А, буква б) изискват от предприятието да определи дали договорните парични потоци на актива представляват единствено плащания по главница и лихва върху сумата на непогасената главница.
- Б4.1.7А** Договорните парични потоци, които представляват единствено плащания по главница и лихва върху сумата на непогасената главница, съответстват на основното споразумение за кредитиране. При основното споразумение за кредитиране най-важните елементи, които определят лихвата, са по-принцип възнаграждението за стойността на парите във времето (вж. параграфи Б4.1.9А—Б4.1.9Д) и кредитният риск. При подобни споразумения обаче лихвата може също така да включва възнаграждение за поемане на други основни рискове (например ликвиден риск) и разходи (например административни разходи) по кредитирането, свързани с държането на финансовия актив за определен период от време. Освен това лихвата може да включва марж на печалба, който да е в съответствие с основното споразумение за кредитиране. При изключителни икономически обстоятелства лихвата може да бъде отрицателна, когато например притежателят на финансов актив пряко или косвено плаща за депозирането на средствата си за определен период от време (и таксата надвишава възнаграждението, което притежателят получава за стойността на парите във времето, кредитния риск и други основни рискове и разходи по кредитирането). Въпреки това договорните клаузи, с които договорните парични потоци биват изложени на риск или променливост, несвързани с основното споразумение за кредитиране, като например експозицията към риск от промени в цените на капиталови инструменти или цените на стоките, не пораждат договорни парични потоци, които представляват единствено плащания по главница и лихва върху сумата на непогасената главница. Закупен или първоначално създаден финансов актив може да представлява основно споразумение за кредитиране независимо от това дали представлява кредит според правната си форма.

- Б4.1.7Б В съответствие с параграф 4.1.3, буква а) главница е справедливата стойност на финансовия актив при първоначалното признаване. Независимо от това сумата на главницата може да се променя в рамките на срока на финансовия актив (например при погасявания на главницата).
- Б4.1.8 Предприятието оценява дали договорните парични потоци представляват единствено плащания по главница и лихва върху сумата на непогасената главница за валутата, в която е деноминиран финансовият актив.
- Б4.1.9 Ливъридж е характеристика на договорните парични потоци на някои финансови активи. Ливъриджът повишава променливостта на договорните парични потоци с резултат, че те нямат икономическите характеристики на лихва. Договорът за самостоятелна невнедрена опция, форуърдните и суаповите договори са примери за финансови активи, които включват подобен ливъридж. Следователно тези договори не отговарят на условията в параграф 4.1.2, буква б) и параграф 4.1.2А, буква б) и не могат да бъдат оценявани впоследствие по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

Възнаграждение за стойността на парите във времето

- Б4.1.9А Стойността на парите във времето е елементът на лихвата, осигуряващ възнаграждение единствено за изминалото време. Това означава, че чрез елемента стойност на парите във времето не се осигурява възнаграждение за други рискове и разходи, свързани с държане на финансов актив. Когато оценява дали елементът осигурява възнаграждение единствено за изминалото време, предприятието прави внимателна преценка и отчита уместните фактори като валутата, в която е деноминиран финансовият актив, и периода, за който е определен лихвеният процент.
- Б4.1.9Б В някои случаи обаче елементът „стойност на парите във времето“ може да бъде променен (т.е. е несвършен). Такъв би бил случаят например, когато лихвеният процент по даден финансов актив периодично се преизчислява, но честотата на това преизчисляване не съответства на остатъчния срок до падежа (например лихвеният процент се преизчислява всеки месец спрямо едногодишния лихвен процент) или ако лихвеният процент по финансов актив периодично се преизчислява спрямо усреднената стойност на средно- и дългосрочните лихвени проценти. При подобни случаи предприятието трябва да оцени промяната, за да определи дали договорните парични потоци представляват единствено плащания по главница и лихва върху сумата на непогасената главница. При някои обстоятелства предприятието може да е в състояние да определи това чрез качествена оценка на елемента „стойност на парите във времето“, но в други — може да се окаже необходимо да се извърши количествена оценка.
- Б4.1.9В Когато се оценява промяната на елемента „стойност на парите във времето“, се цели да се определи как различните договорни (недисконтирани) парични потоци могат да бъдат отделени от (недисконтираните) парични потоци, които биха възникнали, ако няма промяна на елемента „стойност на парите във времето“ („базови парични потоци“). Например, ако оценяваният финансов актив съдържа променлив лихвен процент, който се преизчислява всеки месец спрямо едногодишния лихвен процент, предприятието би могло да сравни този финансов актив с финансов инструмент с идентични договорни клаузи и идентичен кредитен риск, лихвеният процент по който не се преизчислява всеки месец спрямо едногодишния лихвен процент. Ако промененият елемент „стойност на парите във времето“ може да доведе до договорни (недисконтирани) парични потоци, които се различават значително от (недисконтираните) базови парични потоци, финансовият актив не отговаря на условията в параграф 4.1.2, буква б) и в параграф 4.1.2А, буква б). За да направи това разграничение, предприятието трябва да отчете ефекта на променения елемент „стойност на парите във времето“ през всеки един отчетен период и кумулативно за целия срок на финансовия инструмент. За анализа не е от значение причината, поради която лихвеният процент се определя по този начин. Ако може да се определи — чрез ограничен или дори без анализ, че договорните (недисконтирани) парични потоци на оценявания финансов актив биха могли (или не) да се отличават съществено от (недисконтираните) базови парични потоци, предприятието трябва да извърши подробна оценка.
- Б4.1.9Г Когато оценява променения елемент „стойност на парите във времето“, предприятието трябва да вземе предвид факторите, които биха могли да повлияят на бъдещите договорни парични потоци. Например, ако предприятието оценява облигация с петгодишен срок, а променливият лихвен процент се преизчислява на всеки шест месеца спрямо петгодишния лихвен процент, предприятието не може да направи заключение, че договорните парични потоци представляват единствено плащания по главница и лихва върху сумата на непогасената главница, единствено въз основа на факта, че кривата на лихвения процент към момента на оценката е такава, че разликата между петгодишния и шестмесечния лихвен процент е незначителна. Вместо това предприятието трябва да вземе предвид дали връзката между петгодишния и шестмесечния лихвен процент може да се промени в рамките на целия срок на инструмента, така че договорните (недисконтирани) парични потоци в рамките на целия срок на инструмента да се различават значително от (недисконтираните) базови парични потоци. Предприятието обаче трябва да вземе предвид единствено разумно

възможните сценарии, а на всеки възможен сценарий. Ако предприятието достигне до заключение, че договорните (недисконтирани) парични потоци може да се различават значително от (недисконтираните) базови парични потоци, финансовият актив не отговаря на условието в параграф 4.1.2, буква б) и в параграф 4.1.2А, буква б) и следователно не може да бъде оценяван по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

- Б4.1.9Д В някои юрисдикции лихвените проценти се определят от правителството или регулаторен орган. Подобно държавно регулиране на лихвените проценти може например да бъде част от цялостна макроикономическа политика или може да бъде въведено, за да насърчи предприятията да инвестират в определен сектор на икономиката. В някои от тези случаи целта на елемента „стойност на парите във времето“ не се ограничава единствено до осигуряване на възнаграждение за изминалото време. Независимо от параграфи Б4.1.9А—Б4.1.9Г обаче регулираният лихвен процент се счита за показател за елемента „стойност на парите във времето“ за целите на прилагането на условието по параграф 4.1.2, буква б) и параграф 4.1.2А, буква б), ако с този регулиран лихвен процент се предвижда възнаграждение, което до голяма степен е съгласувано с изминалото време и не води до излагане на договорните парични потоци на риск или променливост, несъвместими с основното споразумение за кредитиране.

Договорни условия, с които се променя времето или стойността на договорните парични потоци

- Б4.1.10 Ако финансов актив съдържа договорно условие, с което би могло да се промени времето или стойността на договорните парични потоци (например ако активът може да бъде предсрочно погасен преди падеж или срокът му — удължен), предприятието трябва да определи дали договорните парични потоци, които биха могли да възникнат в рамките на целия срок на инструмента вследствие на това договорно условие, представляват единствено плащания по главница и лихва върху сумата на непогасената главница. За да определи това, предприятието трябва да оцени договорните парични потоци, които биха могли да възникнат както преди, така и след промяната на договорните парични потоци. На предприятието може също така да се наложи да оцени естеството на всяко непредвидимо събитие (т.е. задействащо събитие), което да доведе до промяна на времето или стойността на договорните парични потоци. Въпреки че естеството на непредвидимото събитие не е само по себе си определящ фактор, за да се прецени дали договорните парични потоци представляват единствено плащания по главница и лихва, то може да бъде индикатор за това. Например, сравнение между финансов инструмент с лихвен процент, равнището на който се увеличава, ако длъжникът не извърши определен брой плащания, и финансов инструмент с лихвен процент, равнището на който се увеличава, ако даден капиталов индекс достигне определено ниво. В горния случай е по-вероятно договорните парични потоци в рамките на целия срок на инструмента да представляват единствено плащания по главница и лихва върху сумата на непогасената главница, тъй като пропуснатите плащания водят до увеличение на кредитния риск. (вж. също параграф Б4.1.18.)

- Б4.1.11 Примерите по-долу илюстрират договорни условия, водещи до договорни парични потоци, които представляват единствено плащания по главница и лихва върху сумата на непогасената главница.

- а) променлив лихвен процент, обхващащ възнаграждение за стойността на парите във времето, за кредитния риск, свързан със сумата на непогасената главница през определен период от време (възнаграждението може да бъде определен само при първоначалното признаване, тоест може да бъде фиксирано), и за други основни рискове и разходи по кредитирането, както и марж на печалба.
- б) договорно условие, което позволява на издателя (т.е. длъжника) да погаси предсрочно дългов инструмент или на притежателя (т.е. кредитора) да върне дългов инструмент обратно на издателя преди неговия падеж и предсрочно погасената сума по същество представлява неплатени суми на главницата и лихвата върху сумата на непогасената главница, която може да включва разумна допълнителна компенсация за предсрочното прекратяване на договора; и
- в) договорно условие, което позволява на издателя или на притежателя да удължи договорния срок на дългов инструмент (т.е. опция за удължаване), и условията на опцията за удължаване водят до договорни парични потоци през срока на удължаване, които представляват единствено плащания по главница и лихва върху сумата на непогасената главница, която може да включва разумна допълнителна компенсация за удължаването на договора.

- Б4.1.12 Независимо от параграф Б4.1.10, финансов актив, който по принцип би отговарял на условието в параграф 4.1.2, буква б) и в параграф 4.1.2А, буква б), но единствено поради договорно условие, което позволява на (или изисква от) издателя да погаси предсрочно дългов инструмент или на притежателя да върне дългов инструмент обратно на издателя преди неговия падеж, не отговаря на това условие, може да

бъде оценяван по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход (ако е спазено условието, посочено в параграф 4.1.2, буква а), или условието, посочено в параграф 4.1.2А, буква а), ако:

- а) предприятието придобива или създава финансов актив с премия или отбив спрямо договорната номинална сума;
- б) предсрочно погасената сума по същество представлява договорната номинална сума и начислената (но неплатена) договорна лихва, която може да включва разумна допълнителна компенсация за предсрочното прекратяване на договора; и
- в) когато предприятието първоначално признава финансов актив, справедливата стойност на характеристиката за предсрочно погасяване е била незначителна.

Б4.1.13 Примерите по-долу илюстрират договорни парични потоци, които представляват единствено плащания по главница и лихва върху сумата на непогасената главница. Списъкът с примери не е изчерпателен.

Инструмент	Анализ
Инструмент А Инструмент А е облигация с определена дата на падеж. Плащанията по главницата и лихвата върху сумата на непогасената главница са свързани с инфлационен индекс на валутата, в която е бил емитиран инструментът. Инфлационната връзка не е предмет на ливъридж и главницата е защитена.	Договорните парични потоци представляват единствено плащания по главница и лихва върху сумата на непогасената главница. Чрез свързването на плащанията по главницата и лихвата върху сумата на непогасената главница с инфлационен индекс, който не използва ливъридж, се преизчислява стойността на парите във времето към настоящото ниво. С други думи, лихвеният процент по инструмента отразява „реалната“ лихва. Следователно сумите на лихвата представляват възнаграждение за стойността на парите във времето върху сумата на непогасената главница. Ако обаче лихвените плащания бяха индексирани към друга променлива, като например резултатите от дейността на длъжника (например нетните приходи на длъжника) или капиталов индекс, договорните парични потоци няма да представляват плащания по главница и лихва върху сумата на непогасената главница (освен ако индексването към резултатите от дейността на длъжника не води до корекции, компенсиращи притежателя единствено за промени в кредитния риск на инструмента, т.е. договорните парични потоци представляват единствено плащания по главница и лихва). Това е така, защото договорните парични потоци отразяват доходност, която не е съгласувана с основното споразумение за кредитиране (вж. параграф Б4.1.7А).
Инструмент Б Инструмент Б е инструмент с променлив лихвен процент и определена дата на падеж, който дава право на заемополучателя да избира текущо пазарния лихвен процент. Например на всяка дата на промяна на лихвения процент заемополучателят може да избере да плати тримесечен LIBOR за тримесечен срок или едномесечен LIBOR за едномесечен срок.	Договорните парични потоци представляват единствено плащания по главница и лихва върху сумата на непогасената главница, доколкото лихвата, платена в рамките на целия срок на инструмента, отразява възнаграждението за стойността на парите във времето, за кредитния риск, свързан с инструмента, и за други основни рискове и разходи по кредитирането, както и марж на печалба (вж. параграф Б4.1.7А). Фактът, че лихвеният процент LIBOR се променя в течение на срока на инструмента сам по себе си не дисквалифицира инструмента.

Инструмент	Анализ
	Ако обаче заемополучателят може да избира да плаща едномесечен лихвен процент, който се променя на всеки три месеца, честотата на преизчисляването на лихвения процент не съответства на остатъчния срок по лихвата. Следователно елементът „стойност на парите във времето“ е променен. Аналогично, ако инструмент има договорен лихвен процент, който се базира върху срок, превишаващ оставащия срок на инструмента (например инструмент с падеж от пет години, при който се изплащат лихви при променлив процент, променян периодично, но винаги отразяващ петгодишен падеж), елементът „стойност на парите във времето“ е променен. Това е така, защото размерът на лихвата, дължима за всеки период, не е обвързана със срока на лихвата. В такива случаи предприятието трябва да оцени в количествено или качествено отношение договорните парични потоци спрямо тези по инструмент, който е идентичен във всяко отношение, освен че остатъчният срок по лихвата съответства на срока на лихвата, за да определи, дали паричните потоци представляват единствено плащания по главница и лихва върху сумата на непогасената главница. (вж. също параграф Б4.1.9Д за насоки относно регулираните лихвени проценти.) Например, когато оценява облигация с петгодишен срок, при която се изплащат лихви при променлив процент, променян на всеки шест месеца, но винаги отразяващ петгодишен падеж, предприятието взема предвид договорните парични потоци по инструмент, който се преизчислява на всеки шест месец спрямо шестмесечния лихвен процент, но във всяко друго отношение е идентичен. Същият анализ важи и ако заемополучателят може да избира между публикуваните променливи лихвени проценти на заемотателя (т.е. заемополучателят може да избира между публикувания едномесечен променлив лихвен процент на заемотателя и публикувания тримесечен променлив лихвен процент на заемотателя).
Инструмент В Инструмент В е облигация с определена дата на падеж, по която се изплащат лихви при променлив лихвен процент. Този променлив лихвен процент е ограничен с таван.	Договорните парични потоци по: а) инструмент, който има фиксиран лихвен процент; и б) инструмент, който има променлив лихвен процент, представляват плащания по главницата и лихвата върху сумата на непогасената главница, доколкото лихвата отразява възнаграждението за стойността на парите във времето, за кредитния риск, свързан с инструмента за срока на инструмента, и за други основни рискове и разходи по кредитирането, както и марж на печалба. (вж. параграф Б4.1.7А)

Инструмент	Анализ
	Следователно инструмент, който представлява комбинация от буква а) и буква б) (напр. облигация с таван на лихвения процент), може да има парични потоци, които представляват единствено плащания по главница и лихва върху сумата на непогасената главница. Подобно договорно условие може да намали променливостта на паричните потоци, като се наложи лимит върху променливия лихвен процент (напр. таван или под на лихвения процент), или да увеличи променливостта на паричните потоци, тъй като фиксираният процент става променлив.
Инструмент Г Инструмент Г е заем с право на пълен регресен иск, гарантиран с обезпечение.	Фактът, че заемът с право на пълен регресен иск е обезпечен изцяло, сам по себе си не засяга анализа дали договорните парични потоци представляват единствено плащания по главница и лихва върху сумата на непогасената главница.
Инструмент Д Инструмент Д се емитира от регулирана банка и е с определена дата на падеж. По инструмента се изплащат лихви при фиксиран лихвен процент и всички договорни парични потоци са недискреционни. Емитентът обаче е обект на законодателство, което позволява или изисква от националния реструктуриращ орган при определени обстоятелства да налага загуби на притежателите на определени инструменти, в т.ч. инструмент Д. Например, националният реструктуриращ орган разполага с правомощия да обезценява номиналната стойност на инструмент Д или да го конвертира в определен брой обикновени акции на емитента, ако националният реструктуриращ орган установи, че емитентът е изправен пред сериозни финансови затруднения, нуждае се от допълнителен регулаторен капитал или е „проблемен“.	Притежателят ще анализира договорните условия на финансовия инструмент, за да определи дали те водят до парични потоци, които представляват единствено плащания по главница и лихва върху сумата на непогасената главница и следователно са в съответствие с основното споразумение за кредитиране. При този анализ няма да се вземат предвид плащанията, които възникват единствено в резултат от правомощията на национален реструктуриращ орган да налага загуби на притежателите на инструмент Д. Това е така, защото тези правомощия и произтичащите плащания не представляват договорни условия на финансовия инструмент. И обратното, договорните парични потоци няма да представляват единствено плащания по главница и лихва върху сумата на непогасената главница, ако договорните условия на финансовия инструмент разрешават или изискват от емитента или друг субект да налага загуби върху притежателя (като например обезценява номиналната стойност на инструмент Д или го конвертира в определен брой обикновени акции на емитента), стига тези договорни условия да са истински, дори ако вероятността от налагане на подобни загуби да е малка.

Б4.1.14

Примерите по-долу илюстрират договорни парични потоци, които не представляват единствено плащания по главница и лихва върху сумата на непогасената главница. Списъкът с примери не е изчерпателен.

Инструмент	Анализ
Инструмент Е Инструмент Е е облигация, която е конвертируема в определен брой капиталови инструменти на емитента.	Притежателят анализира конвертируемата облигация в нейната цялост. Договорните парични потоци не представляват плащания по главницата и лихвата върху сумата на непогасената главница, защото те отразяват доходност, която не е в съответствие с основното споразумение за кредитиране (вж. параграф Б4.1.7А); т.е. възвръщаемостта е свързана със стойността на акциите на емитента.

Инструмент	Анализ
Инструмент Ж Инструмент Ж е кредит, по който се изплаща „обратен“ плаващ лихвен процент (т.е. лихвеният процент има противоположна връзка с пазарните лихвени проценти).	Договорните парични потоци не представляват единствено плащания по главница и лихва върху сумата на непогасената главница. Сумите на лихвата не представляват възнаграждение за стойността на парите във времето върху сумата на непогасената главница.
Инструмент З Инструмент З е безсрочен инструмент, но емитентът може във всеки един момент да изиска инструмента и да плати на притежателя номиналната му стойност плюс начислената дължима лихва. По инструмент З се изплащат лихви при пазарен лихвен процент, но плащането на лихвата не може да бъде направено, ако непосредствено след това емитентът няма да е в състояние да запази своята платежоспособност. Отсрочената лихва не се олихвява с допълнителна лихва.	Договорните парични потоци не представляват плащания по главница и лихва върху сумата на непогасената главница. Това е така, защото емитентът може да бъде задължен да отсрочи лихвените плащания, а върху тези отсрочени лихви не се начислява допълнителна лихва. В резултат на това сумите на лихвата не представляват възнаграждение за стойността на парите във времето върху сумата на непогасената главница. Ако върху отсрочените суми се начисляваше лихва, договорните парични потоци биха могли да представляват плащания по главницата и лихва върху сумата на непогасената главница. Фактът, че инструмент З е безсрочен, сам по себе си не означава, че договорните парични потоци не представляват плащания по главницата и лихвата върху сумата на непогасената главница. На практика безсрочният инструмент има непрекъснати (множество) опции за удължаване. Тези опции могат да доведат до договорни парични потоци, които представляват плащания по главницата и лихвата върху сумата на непогасената главница, ако лихвените плащания са задължителни и трябва да бъдат плащани безсрочно. Също така фактът, че инструмент З е изискуем, не означава, че договорните парични потоци не представляват плащания по главницата и лихвата върху сумата на непогасената главница, освен ако е изискуем на стойност, която не отразява по същество плащане за непогасената главница и лихва върху сумата на непогасената главница. Дори ако изискуемата стойност включва сума, която компенсира в подходящ размер притежателя за предсрочното погасяване на инструмента, договорните парични потоци биха могли да представляват плащания по главницата и лихвата върху сумата на непогасената главница. (вж. също параграф Б4.1.12.)

Б4.1.15 В някои случаи финансов актив може да има договорни парични потоци, които се описват като главница и лихва, но тези парични потоци не представляват плащане на главницата и лихвата върху сумата на непогасената главница, както е описано в параграф 4.1.2, буква б), параграф 4.1.2А, буква б) и параграф 4.1.3 от настоящия стандарт.

Б4.1.16 Такъв може да бъде случаят, ако финансовият актив представлява инвестиция в конкретни активи или парични потоци и следователно договорните парични потоци не представляват единствено плащания по главницата и лихвата върху сумата на непогасената главница. Например, ако договорните условия предвиждат, че паричните потоци на финансов актив се увеличават с нарастване на броя на автомобилите, използващи определен пътен участък срещу заплащане, тези договорни парични потоци са несъвместими с основното споразумение за кредитиране. В резултат от това инструментът не би изпълнил условието в параграф 4.1.2, буква б) и параграф 4.1.2А, буква б). Такъв би могъл да бъде случаят, когато искът на кредитор е ограничен до определени активи на длъжника или парични потоци от определени активи (например финансов актив „без право на регресен иск“).

- Б4.1.17 Фактът обаче, че финансов актив е без право на регресен иск, сам по себе си не пречи непременно на финансовия актив да изпълни условието в параграф 4.1.2, буква б) и параграф 4.1.2А, буква б). В тези ситуации кредиторът е задължен да оцени („да прегледа щателно“) конкретните основни активи или парични потоци, за да определи дали договорните парични потоци на финансовия актив да бъдат класифицирани като плащания по главницата и лихвата върху сумата на непогасената главница. Ако условията на финансовия актив водят до някакви други парични потоци или ограничават паричните потоци по начин, който не съответства на плащанията, представляващи главница и лихва, финансовият актив не отговаря на условието в параграф 4.1.2, буква б) и параграф 4.1.2А, буква б). Дали основните активи са финансови или нефинансови активи само по себе си не се отразява върху тази оценка.
- Б4.1.18 Характеристика на договорните парични потоци не засяга класификацията на финансовия актив, ако тя може да окаже единствено минимално въздействие върху договорните парични потоци на финансовия актив. За да направи това разграничение, предприятието трябва да отчете евентуалния ефект на характеристиката на договорните парични потоци през всеки един отчетен период и кумулативно за целия срок на финансовия инструмент. Освен това, ако въздействието на подобна характеристика върху договорните парични потоци е повече от минимално (в един отчетен период или кумулативно), но тази характеристика на договорните парични потоци не е естествена, тя не засяга класификацията на финансовия актив. Дадена характеристика на паричен поток не е естествена, ако засяга договорните парични потоци по инструмента само при настъпването на събитие, което е изключително рядко, до голяма степен необичайно и много малко вероятно да възникне.
- Б4.1.19 В почти всяка сделка за кредитиране инструментът на кредитора се класира спрямо инструментите на останалите кредитори на длъжника. Инструмент, който е субординиран на други инструменти, може да има договорни парични потоци, които представляват плащания по главницата и лихвата върху сумата на непогасената главница, ако неплащането на длъжника представлява нарушение на договора и притежателят има договорното право върху неизплатените суми на главницата и лихвата върху сумата на непогасената главница, дори в случай на фалит на длъжника. Например търговско вземане, което дава на кредитора по него ранг на общ кредитор, ще отговори на изискването за инструмент с плащания по главницата и лихвата върху сумата на непогасената главница. Това е така дори ако длъжникът издаде кредити, които са обезпечени, които в случай на фалит биха дали на притежателя на този заем приоритет спрямо исковите на общите кредитори по отношение на обезпечението, но не засягат договорните права на общия кредитор върху непогасената главница и другите дължими суми.

Договорно свързани инструменти

- Б4.1.20 При някои видове сделки емитентът може да даде приоритет на плащанията към притежателите на финансови активи, използващи множество договорно свързани инструменти, които създават концентрации на кредитен риск (траншове). Всеки транш има субординиран ранг, който посочва реда, по който всякакви парични потоци, генерирани от емитента, ще бъдат разпределяни към транша. В тези ситуации притежателите на транша имат право на плащания по главницата и лихвата върху сумата на непогасената главница само ако емитентът генерира достатъчно парични потоци, за да изпълни траншовете от по-висок ранг.
- Б4.1.21 При тези сделки траншът има характеристики на парични потоци, които представляват плащания по главницата и лихвата върху сумата на непогасената главница, само ако:
- а) договорните условия на транша, който се оценява за целите на класификацията (без да се преглежда щателно основният пул (група) от финансови инструменти), водят до парични потоци, които представляват единствено плащания по главница и лихва върху сумата на непогасената главница (напр. лихвеният процент върху транша не е обвързан със стоков индекс);
 - б) основният пул от финансови инструменти притежава характеристиките на паричните потоци, описани в параграфи Б4.1.23 и Б4.1.24; и
 - в) експозицията на кредитен риск в основния пул от финансови инструменти, присъщ на транша, е равна или по-ниска от експозицията на кредитен риск на основния пул от финансови инструменти (например кредитният рейтинг на транша, който се оценява за целите на класификацията, е равен или по-висок от кредитния рейтинг, приложим по отношение на отделния транш, с който се финансира основният пул от финансови инструменти).

- Б4.1.22 Предприятието трябва да извърши шателен преглед, докато успее да идентифицира основния пул от инструменти, който създава (а не предава) паричните потоци. Това е основният пул от финансови инструменти.
- Б4.1.23 Основният пул трябва да съдържа един или повече инструменти, които имат договорни парични потоци, представляващи единствено плащания по главница и лихва върху сумата на непогасената главница.
- Б4.1.24 Основният пул от инструменти може да включва и инструменти, които:
- а) намаляват променливостта на паричните потоци от инструментите в параграф Б4.1.23 и, когато бъдат комбинирани с инструментите в параграф Б4.1.23, водят до парични потоци, които представляват единствено плащания по главница и лихва върху сумата на непогасената главница (напр. таван или под на лихвения процент, или договор, който намалява кредитния риск на някои или на всички инструменти в параграф Б4.1.23); или
 - б) свързва паричните потоци по траншовете с паричните потоци по пула от основни инструменти в параграф Б4.1.23, за да обхване разликите във и само във:
 - i) това, дали лихвеният процент е фиксиран или плаващ;
 - ii) валутата, в която са деноминирани паричните потоци, включително инфлацията в тази валута; или
 - iii) времето на възникване на паричните потоци.
- Б4.1.25 Ако някакъв инструмент в пула не отговаря на условията в параграф Б4.1.23 или в параграф Б4.1.24, условието в параграф Б4.1.21, буква б) не е изпълнено. При извършването на тази оценка може да не е необходим подробен анализ поотделно за всеки инструмент от пула. При все това предприятието трябва да използва внимателна преценка и да извърши подходящ анализ, за да определи дали инструментите от пула отговарят на условията в параграфи Б4.1.23—Б4.1.24. (вж. също параграф Б4.1.18 за насоки относно характеристиките на договорните парични потоци, оказващи единствено минимално въздействие)
- Б4.1.26 Ако притежателят не може да оцени условията в параграф Б4.1.21 при първоначалното признаване, траншът трябва да се оценява по справедлива стойност през печалбата или загубата. Ако основният пул от инструменти може да се промени след първоначалното признаване по такъв начин, че пулът може и да не отговори на условията в параграфи Б4.1.23—Б4.1.24, траншът не отговаря на условията в параграф Б4.1.21 и трябва да се оценява по справедлива стойност през печалбата или загубата. Ако обаче основният пул от инструменти включва инструменти, които са обезпечени с активи, които не отговарят на условията, предвидени в параграфи Б4.1.23—Б4.1.24, способността да се притежават такива активи може да се пренебрегне за целите на прилагането на настоящия параграф освен ако предприятието е придобило транш с намерението да контролира обезпечението.

Право на избор за определяне на финансов актив или финансов пасив като оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата (раздели 4.1 и 4.2)

- Б4.1.27 Предмет на условията в параграфи 4.1.5 и 4.2.2, настоящият стандарт позволява на предприятието да определи финансов актив, финансов пасив или група от финансови инструменти (финансови активи, финансови пасиви или и двете), като оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, ако това ще доведе до по-уместна информация.
- Б4.1.28 Решението на предприятието да определи финансов актив или финансов пасив като оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата е подобно на избора на счетоводна политика (въпреки че за разлика от избора на счетоводна политика, не е задължително този избор да бъде прилаган последователно към всички подобни сделки). Когато предприятието разполага с такъв избор, параграф 14, буква б) от МСС 8 изисква избраната политика да доведе до финансови отчети, които предоставят надеждна и по-уместна информация за ефекта от сделките, другите събития и условия върху финансовото състояние, финансовите резултати от дейността или паричните потоци на предприятието. Например в случай на определяне на финансов пасив като оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата, параграф 4.2.2 посочва две ситуации, при които изискването за по-уместна информация ще бъде изпълнено. Съответно, за да избере такова определяне в съответствие с параграф 4.2.2, предприятието трябва да докаже, че попада в една от тези две ситуации (или и в двете).

Определянето елиминира или значително намалява счетоводно несъответствие

- Б4.1.29 Оценяването на финансов актив или финансов пасив и класификацията на признатите промени в неговата стойност се определят от класификацията на позицията и дали тази позиция е част от определено хеджиращо взаимоотношение. Тези изисквания могат да доведат до несъответствие в оценяването или признаването (наричано понякога „счетоводно несъответствие“), когато например при отсъствието на определяне на оценяване по справедлива стойност през печалбата или загубата даден финансов актив би бил класифициран като оценяван впоследствие по справедлива стойност през печалбата или загубата, а даден пасив, който предприятието счита за свързан с него, впоследствие бъде оценяван по амортизирана стойност (без да се признават промените в справедливата стойност). При тези обстоятелства предприятието може да заключи, че неговият финансов отчет ще предоставя по-уместна информация, ако активът и пасивът се оценяват по справедлива стойност през печалбата или загубата.
- Б4.1.30 Примерите по-долу посочват кога това условие би било изпълнено. При всички случаи предприятието може да използва това условие, за да определи финансови активи или финансови пасиви като оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата само ако това отговаря на принципа в параграф 4.1.5 или параграф 4.2.2, буква а).
- а) предприятието има пасиви по застрахователни договори, чието оценяване включва текуща информация (както е позволено съгласно параграф 24 от МСФО 4), и финансови активи, които то счита за свързани и които иначе биха били оценявани или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, или по амортизирана стойност;
 - б) предприятието има финансови активи, финансови пасиви или и двете, които споделят риск, като например лихвен риск, който поражда противоположни промени в справедливата стойност, които имат тенденция да се компенсират. Въпреки това само някои от инструментите биха били оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата (например тези, които са деривативи или са класифицирани като държани за търгуване). Такъв може да бъде също и случаят, при който изискванията за счетоводно отчитане на хеджирането не са спазени, тъй като например изискванията за ефективност на хеджирането в параграф 6.4.1 не са удовлетворени;
 - в) предприятието има финансови активи, финансови пасиви или и двете, които споделят риск, като например лихвен риск, който поражда противоположни промени в справедливата стойност, които имат тенденция да се компенсират, и никой от финансовите активи или финансовите пасиви не отговаря на изискванията за определяне като хеджиращ инструмент, тъй като те не са оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата. Освен това при липса на счетоводно отчитане на хеджиране е налице съществено несъответствие при признаването на печалбите и загубите. Например предприятието е финансирало конкретна група кредити, като е издало облигации за търгуване, чиито изменения в справедливата стойност имат тенденция да се компенсират взаимно. Ако в допълнение към това предприятието регулярно купува и продава облигациите, но рядко, ако изобщо го прави, купува и продава кредитите, оценяването както на кредитите, така и на облигациите по справедлива стойност през печалбата или загубата елиминира несъответствието във времето на признаването на печалбите и загубите, което иначе би възникнало от оценяването и на двете по амортизирана стойност и от признаването на печалба или загуба всеки път, когато дадена облигация се изкупува обратно.
- Б4.1.31 В случаите като тези, описани в предходния параграф, чрез определянето при първоначалното признаване на финансовите активи и финансовите пасиви, които в противен случай не се оценяват по справедлива стойност през печалбата или загубата, може да се елиминира или значително да се намали несъответствието в оценяването или признаването и да се даде по-уместна информация. От практическа гледна точка предприятието не е длъжно да създава в един и същ момент всички активи и пасиви, които предизвикват несъответствието в оценяването или признаването. Позволено е закъснение в разумен срок, при условие че всяка сделка се определя за оценяване по справедлива стойност през печалбата или загубата при нейното първоначално признаване, като в това време се очаква да се осъществят всички останали сделки.
- Б4.1.32 Не би било приемливо само някои от финансовите активи и финансовите пасиви, които пораждат несъответствието, да бъдат определени като оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, ако това не би елиминирало или значително намалило несъответствието и следователно не би довело до по-уместна информация. Би било приемливо обаче да се определят само някои от определен брой сходни финансови активи или сходни финансови пасиви, ако с това ще се постигне съществено намаляване (и вероятно по-голямо намаляване спрямо останалите допустими определения) на несъответствието. Например да предположим, че едно предприятие има определен брой сходни финансови пасиви на стойност 100 BE и определен брой сходни финансови активи, които са на стойност 50 BE, но се оценяват на различна база. Предприятието може значително да намали несъответствието в оценяването, като определи при първоначалното признаване всички активи, но само някои от пасивите (например отделни пасиви на обща стойност от 45 BE) за оценяване по справедлива стойност през печалбата или загубата. Въпреки това, тъй като

определянето за оценяване по справедлива стойност през печалбата или загубата може да бъде приложено само към целия финансов инструмент, в този случай предприятието трябва да определи един или повече пасиви в тяхната цялост. То не би могло да определи нито компонент от пасив (например изменения в стойността, които се отнасят само до един риск, като например изменения в базовия лихвен процент), нито част (т.е. процент) от даден пасив.

Група от финансови пасиви или финансови активи и финансови пасиви се управлява и нейните резултати се оценяват на база справедлива стойност

- Б4.1.33 Предприятието може да управлява и оценява резултатите на група финансови пасиви или финансови активи и финансови пасиви по такъв начин, че оценяването на тази група по справедлива стойност през печалбата или загубата да доведе до по-уместна информация. Акцентът в този случай е върху начина, по който предприятието управлява и оценява резултатите, а не върху естеството на финансовите му инструменти.
- Б4.1.34 Например предприятието може да използва това условие, за да определи финансови пасиви като оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, ако отговаря на принципа в параграф 4.2.2, буква б) и предприятието има финансови активи и финансови пасиви, които споделят един или повече рискове и тези рискове се управляват и оценяват на база справедлива стойност в съответствие с документирана политика за управление на активите и пасивите. Като пример за това може да послужи предприятие, което е издало „структурирани продукти“, съдържащи множество внедрени деривативи, и управлява рисковете на база справедлива стойност, като използва комбинация от деривативни и недеривативни финансови инструменти.
- Б4.1.35 Както е посочено по-горе, това условие разчита на начина, по който предприятието управлява и оценява резултатите на разглежданата група от финансови инструменти. Съответно (предмет на изискването за определяне при първоначалното признаване) предприятие, което определи финансови пасиви като оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата на базата на това условие, определя по същия начин и всички допустими финансови пасиви, които се управляват и оценяват заедно.
- Б4.1.36 Документацията за стратегията на предприятието не е задължително да бъде всеобхватна, но трябва да бъде достатъчна, за да се докаже съответствие с параграф 4.2.2, буква б). Такава документация не се изисква за всяка отделна позиция, а може да бъде на база портфейл. Например, ако системата за управление на резултатите от дейността за един отдел — както е одобрена от ключовия управленски персонал на предприятието — ясно доказва, че неговите резултати от дейността се оценяват на тази база, не се изисква допълнителна информация, която да доказва съответствие с параграф 4.2.2, буква б).

Внедрени деривативи (раздел 4.3)

- Б4.3.1 Когато предприятието стане страна по хибриден договор с основен договор, който не е актив в обхвата на настоящия стандарт, параграф 4.3.3 изисква от предприятието да идентифицира всеки внедрен дериватив, да оцени дали е необходимо той да бъде отделен от основния договор и за тези, които трябва да бъдат отделени, да оцени деривативите по справедлива стойност при първоначалното им признаване и впоследствие по справедлива стойност през печалбата или загубата.
- Б4.3.2 Ако основният договор няма посочен или предварително определен падеж и представлява остатъчно участие в нетните активи на предприятието, неговите икономически характеристики и рискове са тези на капиталов инструмент и внедреният дериватив трябва да притежава капиталови характеристики, свързани със същото предприятие, за да бъдат смятани за тясно свързани. Ако основният договор не е капиталов инструмент и отговаря на дефиницията за финансов инструмент, неговите икономически характеристики и рискове са тези на дългов инструмент.
- Б4.3.3 Внедрен неопционен дериватив (например внедрен форуърд или суап) се отделя от основния договор на базата на заявени или подразбиращи се съществени условия, вследствие на което при първоначалното признаване справедливата стойност на дериватива да бъде равна на нула. Внедрен дериватив от опционен тип (например внедрена пут опция, кол опция, таван, под или суопция) се отделя от основния договор на базата на посочените условия на опционната характеристика. Първоначалната балансова стойност на основния инструмент е остатъчната сума след отделянето на внедрения дериватив.

Б4.3.4 Като цяло множеството внедрени деривативи в самостоятелен хибриден договор се третира като самостоятелен съставен внедрен дериватив. Въпреки това внедрени деривативи, които са класифицирани като инструменти на собствения капитал (вж. МСС 32), се отчитат отделно от тези, класифицирани като активи или пасиви. Освен това ако хибриден договор има повече от един внедрен дериватив и тези деривативи са свързани с различни рискови експозиции и могат да се отделят лесно и са независими един от друг, те се отчитат отделно един от друг.

Б4.3.5 В примерите по-долу икономическите характеристики и рискове на внедрения дериватив не са тясно свързани с основния договор (параграф 4.3.3, буква а). В тези примери, ако се допусне, че условията по параграф 4.3.3, буква б) и в) са изпълнени, предприятието отчита внедрения дериватив отделно от основния договор.

- а) пут опция, внедрена в инструмент, която дава възможност на притежателя да изисква от емитента да придобие отново инструмента за сума в парични средства или други активи, която варира на база на промяна в цената на капиталов инструмент или на цена на стока или индекс, не е тясно свързана с основния дългов инструмент;
- б) опция или автоматична клауза за удължаване на оставащия срок до падежа на дългов инструмент не е тясно свързана с основния дългов инструмент, освен ако има паралелна корекция в приблизителните текущи пазарни лихвени проценти по време на удължаването. Ако предприятието издаде дългов инструмент и притежателят на този дългов инструмент издаде кол опция върху дълговия инструмент на трета страна, емитентът счита кол опцията като удължаване на срока до падежа на дълговия инструмент, при условие че може да се изисква от емитента да участва или да подпомогне повторната продажба на дълговия инструмент вследствие упражняването на кол опцията;
- в) капиталово индексирани плащания на лихва или главница, внедрени в основен дългов инструмент или застрахователен договор — с които сумата на лихвата или главницата се индексира към стойността на капиталови инструменти — не са тясно свързани с основния инструмент, защото рисковете на основния инструмент и тези на внедрения дериватив не са подобни;
- г) стокгово индексирани плащания на лихва или главница, внедрени в основен дългов инструмент или застрахователен договор — с които сумата на лихвата или главницата се индексира към цената на стока (например злато) — не са тясно свързани с основния инструмент, защото рисковете на основния инструмент и тези на внедрения дериватив не са подобни;
- д) кол опция, пут опция или опция за предсрочно погасяване, внедрена в основен дългов договор или основен застрахователен договор, не е тясно свързана с основния договор, освен ако:
 - и) цената на упражняване на опцията е приблизително равна на всяка дата на упражняване на амортизираната стойност на основния дългов инструмент или на балансовата стойност на основния застрахователен договор; или
 - ii) цената на упражняване на опцията за предсрочно погасяване възстановява на заемодателя сума в размер до приблизителната настояща стойност на пропуснатата лихва за оставащия срок на основния договор. Пропуснатата лихва е произведението от размера на предсрочно погасената главница, умножен по лихвения диференциал. Лихвеният диференциал е размерът, с който ефективният лихвен процент на основния договор надвишава ефективния лихвен процент, който предприятието би получило на датата на предсрочното погасяване, ако беше инвестирало предсрочно погасената главница в сходен договор за оставащия срок на основния договор.

Оценката на това дали кол или пут опцията е тясно свързана с основния дългов договор се извършва преди отделянето на даден компонент на собствения капитал от конвертируем дългов инструмент в съответствие с МСС 32;

- е) кредитните деривативи, които са внедрени в основен дългов инструмент и позволяват на една страна („бенефициент“) да прехвърли кредитния риск по конкретен базов актив, който може да не притежава, на друг участник („гарант“), не са тясно свързани с основния дългов инструмент. Такива кредитни деривативи позволяват на гаранта да поеме кредитния риск, свързан с базовия актив, без да го притежава директно.

- Б4.3.6 Пример за хибриден договор е финансов инструмент, който дава право на притежателя да предложи финансовия инструмент обратно на емитента срещу сума в парични средства или други финансови активи, която варира в зависимост от промяната във възходяща или низходяща посока на капиталов или стоков индекс („инструмент с право на връщане“). Освен ако емитентът при първоначалното признаване не е определил инструмента с право на връщане като финансов пасив, оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата, той трябва да отдели внедрения дериватив (т.е. индексирания плащане по главницата) по параграф 4.3.3, защото основният договор е дългов инструмент по параграф Б4.3.2 и индексирания плащане по главницата не е тясно свързано с основния дългов инструмент по параграф Б4.3.5, буква а). Тъй като плащането по главницата може да се увеличи или да намалее, внедреният дериватив е неопционен дериватив, чиято стойност е индексирана към основната променлива.
- Б4.3.7 В случай на инструмент с право на връщане, който може да бъде предложен обратно по всяко време срещу парични средства, равни на пропорционална част от нетната стойност на активите на предприятието (например единици от взаимен фонд от отворен тип или някои инвестиционни продукти, свързани с инвестиционен фонд), ефектът от отделянето на внедрения дериватив и отчитането на всеки компонент служи за оценка на хибридният договор по сумата на обратното изкупуване, която се дължи в края на отчетния период, ако притежателят упражни своето право да предложи обратно инструмента на емитента.
- Б4.3.8 В примерите по-долу икономическите характеристики и рисковете на внедрения дериватив са тясно свързани с икономическите характеристики и рисковете на основния договор. В тези примери предприятието не отчита внедрения дериватив отделно от основния договор.
- а) внедрен дериватив, в който основната променлива е лихвен процент или лихвен индекс, който може да промени сумата на лихвата, която при други обстоятелства би била платена или получена по лихвоносен основен дългов договор или застрахователен договор, е тясно свързан с основния договор, освен ако хибридният договор може да бъде уреден по начин, при който притежателят няма да може да възстанови по същество всички от своите признати инвестиции или внедреният дериватив може най-малкото да удвои първоначалната норма на възвръщаемост на притежателя по основния договор и може да доведе до норма на възвръщаемост, която е поне два пъти по-голяма от пазарната възвръщаемост по договор със същите условия като основния договор.
 - б) внедрен „под“ или „таван“ върху лихвения процент на дългов договор или застрахователен договор е тясно свързан с основния договор, при условие че „таванът“ е равен или превишава пазарния лихвен процент, а „подът“ е равен или по-малък от пазарния лихвен процент, когато договорът е издаден, и „таванът“ и „подът“ не са предмет на ливъридж във връзка с основния договор. По подобен начин клаузите, включени в договор за покупка или продажба на актив (например стока), които установяват „таван“ и „под“ на цената, която трябва да се плати или получи за актива, са тясно свързани с основния договор, ако и „таванът“, и „подът“ са „извън пари“ в началото и не са предмет на ливъридж;
 - в) внедрен валутен дериватив, който осигурява поток от плащания по главницата или лихвата, деноминирани в чуждестранна валута, и е внедрен в основен дългов инструмент (например облигация в две валути), е тясно свързан с основния дългов инструмент. Такъв дериватив не се отделя от основния инструмент, защото МСС 21 *Ефекти от промените в обменните курсове* изисква валутните печалби и загуби от парични позиции да се признават в печалбата или загубата;
 - г) Внедрен валутен дериватив в основен договор, който е застрахователен договор или не е финансов инструмент (например договор за покупка или продажба на нефинансова позиция, при който цената е деноминирана в чуждестранна валута), е тясно свързан с основния договор, при условие че не е обект на ливъридж, не съдържа опционна характеристика и изисква плащания, деноминирани в една или повече валути:
 - и) функционалната валута на всяка значима страна по този договор;
 - ii) валутата, в която цената на свързаната стока или услуга, която е била придобита или доставена, се деноминира рутинно при търговските сделки по света (например щатски долари за сделки със суров петрол); или

- iii) валутата, която се използва често при договори за покупка или продажба на нефинансови обекти в икономическата среда, в която се осъществява сделката (например относително стабилна и ликвидна валута, която се използва често в местни стопански операции или във външната търговия);
- д) внедрена опция за предсрочно погасяване в стрип само на лихвата или стрип само на главницата е тясно свързана с основния договор, при условие че основният договор: i) първоначално е произтекъл от отделяне на правото на получаване на договорни парични потоци от финансов инструмент, който по своята същност не съдържа внедрен дериватив, и ii) не съдържа условия, които не са част от първоначалния основен дългов договор;
- е) внедрен дериватив в основен лизингов договор е тясно свързан с основния договор, ако внедреният дериватив е: i) инфлационно обвързан индекс, например индекс на лизинговите плащания към индекса на потребителските цени (при положение че лизингът не е предмет на ливъридж, а индексът е свързан с инфлацията в собствената икономическа среда на предприятието), ii) условни наеми, базирани на свързани продажби, или iii) условни наеми, базирани на променливи лихвени проценти;
- ж) обвързана с единици на инвестиционен фонд характеристика, внедрена в основен финансов инструмент или основен застрахователен договор, е тясно свързана с основния инструмент или основния договор, ако плащанията, деноминирани в единици, се оценяват по текущата стойност на единиците, която отразява справедливите стойности на активите на фонда. Характеристиката на обвързване с единиците на инвестиционния фонд е договорно условие, което изисква плащания, деноминирани в единици на вътрешен или външен инвестиционен фонд;
- з) дериватив, внедрен в застрахователен договор, е тясно свързан с основния застрахователен договор, ако внедреният дериватив и основният застрахователен договор са толкова взаимно зависими, че предприятието не може да оцени внедрения дериватив отделно (т.е. без да вземе предвид основният договор).

Инструменти, съдържащи внедрени деривативи

- Б4.3.9 Както е отбелязано в параграф Б4.3.1, когато предприятието става страна по хибриден договор, който съдържа основен договор, който не е актив в обхвата на настоящия стандарт, и един или повече внедрени деривативи, параграф 4.3.3 изисква от предприятието да идентифицира всеки такъв внедрен дериватив, да прецени дали е необходимо той да бъде отделен от основния договор, а за тези, които е необходимо да бъдат отделени, да оцени деривативите по справедлива стойност при първоначалното признаване и впоследствие. Тези изисквания може да бъдат по-сложни или да доведат до по-малко надеждни оценки, отколкото оценяването на целия инструмент по справедлива стойност през печалбата или загубата. Поради тази причина настоящият стандарт позволява целият хибриден договор да бъде определен като оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата.
- Б4.3.10 Такова определяне може да бъде използвано независимо дали параграф 4.3.3 изисква внедрените деривативи да бъдат отделени от основния договор или забранява такова отделяне. Параграф 4.3.5 обаче не би оправдал определянето на хибриден договор като оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата в случаите, изложени в параграф 4.3.5, букви а) и б), тъй като това не би намалило сложността или не би повишило надеждността.

Преоценка на внедрените деривативи

- Б4.3.11 В съответствие с параграф 4.3.3, предприятието оценява дали внедрен дериватив трябва да бъде отделен от основния договор и отчетен като дериватив, едва когато предприятието стане страна по договора. Не се допуска последващо повторно оценяване, освен ако няма промяна в условията на договора, променящи съществено паричните потоци, които в противен случай биха били необходими съгласно договора, в който случай се изисква повторно оценяване. Предприятието определя дали промяната на паричните потоци е съществена, като вземе под внимание степента, в която очакваните бъдещи парични потоци, свързани с внедрения дериватив, основния договор, или и двата, са се променили, и дали промяната е съществена спрямо очакваните преди това парични потоци по договора.
- Б4.3.12 Параграф Б4.3.11 не се прилага по отношение на внедрените деривативи в договори, придобити при:
- а) бизнес комбинация (както е дефинирана в МСФО 3 *Бизнес комбинации*);

- б) комбинация от предприятия или бизнеси под общ контрол, както е описано в параграфи Б1—Б4 от МСФО 3; или
- в) създаването на съвместно предприятие, както е дефинирано в МСФО 11 *Съвместни предприятия*, или техните възможни преоценки към датата на придобиване. ⁽¹⁾

Прекласификация на финансови активи (раздел 4.4)

Прекласификация на финансови активи

- Б4.4.1 Параграф 4.4.1 изисква от предприятието да прекласифицира финансови активи, ако предприятието промени бизнес модела си за управлението на тези финансови активи. Такива промени се очаква да бъдат много редки. Те се определят от висшето ръководство на предприятието в резултат от външни или вътрешни промени и трябва да бъдат съществени за дейностите на предприятието и очевидни за външните страни. Съответно промяна на бизнес модел ще настъпва само когато предприятието или започва, или преустановява извършването на съществена за неговите операции дейност; например, когато предприятието е придобило, се е освободило или е прекратило вид дейност. Някои примери за промяна в бизнес модела:
- а) предприятие разполага с портфейл от търговски кредити, който държи с цел продажба в краткосрочна перспектива. Предприятието придобива компания, която управлява търговски кредити и прилага бизнес модел, при който държи кредитите с цел събиране на договорните парични потоци. Портфейлът от търговски кредити вече не е за продажба и понастоящем се управлява заедно с придобитите търговски кредити, и всички те се държат за събирането на договорните парични потоци;
 - б) фирма за финансови услуги решава да закрие своята ипотечна дейност на дребно. Тази дейност вече не предприема нови операции и фирмата за финансови услуги активно предлага своя портфейл от ипотечни кредити за продажба.
- Б4.4.2 Промяната в целта на бизнес модела на предприятието трябва да се извърши преди датата на прекласификацията. Например, ако фирмата за финансови услуги реши на 15 февруари да закрие своята ипотечна дейност на дребно и следователно ще трябва да прекласифицира всички засегнати финансови активи на 1 април (т.е. първият ден от следващия отчетен период на предприятието), след 15 февруари предприятието не трябва да предприема нови операции по ипотечен бизнес на дребно или по друг начин да се ангажира в дейности, съответстващи на неговия предишен бизнес модел.
- Б4.4.3 Посочените по-долу случаи не представляват промени в бизнес модела:
- а) промяна в намерението, свързано с конкретни финансови активи (дори в ситуация на значителни промени в пазарните условия);
 - б) временното изчезване на конкретен пазар за финансовите активи;
 - в) прехвърляне на финансови активи между части на предприятието с различни бизнес модели.

ОЦЕНЯВАНЕ (ГЛАВА 5)

Първоначално оценяване (раздел 5.1)

- Б5.1.1 Справедливата стойност на финансов инструмент при първоначалното признаване е обикновено цената на сделката (т.е. справедливата стойност на даденото или получено възнаграждение, вж. също параграф Б5.1.2А и МСФО 13). Въпреки това, ако част от даденото или получено възнаграждение е за нещо, различно от финансовия инструмент, предприятието оценява справедливата стойност на финансовия инструмент. Например справедливата стойност на дългосрочен заем или вземане, което не носи лихва, може да се оцени като настоящата стойност на всички бъдещи парични постъпления, дисконтирани с преобладаващия(те) пазарен(и) лихвен(и) процент(и) по подобни инструменти (подобни от гледна точка на валута, срок, вид на лихвения процент и други фактори) с подобен кредитен рейтинг. Всяка допълнително заета сума е разход или намаление на прихода, освен ако не отговаря на условията за признаване като някакъв друг вид актив.

⁽¹⁾ МСФО 3 разглежда придобиването на договори с внедрени деривативи в бизнес комбинация.

- Б5.1.2 Ако предприятието отпуска заем с непазарен лихвен процент (например 5 процента, когато пазарният лихвен процент за подобни кредити е 8 процента) и получава предварителна такса като компенсация, то признава заема по справедлива стойност, т.е. нетно от получената такса.
- Б5.1.2А Най-доброто доказателство за справедливата стойност на финансов инструмент при първоначалното му признаване обикновено е цената на сделката (т.е. справедливата стойност на даденото или получено възнаграждение, вж. също МСФО 13). Ако предприятието определи, че справедливата стойност при първоначалното признаване се различава от цената на сделката, както е посочено в параграф 5.1.1А, предприятието отчита счетоводно този инструмент към тази дата по следния начин:
- а) по оценката, изисквана от параграф 5.1.1, ако тази справедлива стойност се доказва от котирана цена на активен пазар за идентичен актив или пасив (т.е. входяща информация на ниво 1), или на базата на техника за оценяване, която използва само данни от наблюдаеми пазари. Предприятието признава разликата между справедливата стойност при първоначалното признаване и цената на сделката като печалба или загуба;
 - б) във всички останали случаи — по оценката, изисквана от параграф 5.1.1, коригирана, за да се отсрочи разликата между справедливата стойност при първоначалното признаване и цената на сделката. След първоначалното признаване предприятието признава тази отсрочена разлика като печалба или загуба само до степента, в която тя произтича от промяната в даден фактор (включително времето), който пазарните участници биха взели под внимание при определянето на цената на актива или пасива.

Последващо оценяване (раздели 5.2 и 5.3)

- Б5.2.1 Ако финансов инструмент, който е бил признат преди това като финансов актив, се оценява по справедлива стойност през печалбата или загубата и справедливата му стойност спадне под нула, той става финансов пасив, който се оценява в съответствие с параграф 4.2.1. Хибридните договори обаче с основни договори, които са активни в обхвата на настоящия стандарт, винаги се оценяват в съответствие с параграф 4.3.2.
- Б5.2.2 Следващият пример показва счетоводното отчитане на разходите по сделката при първоначалното и последващото оценяване на финансов актив, оценяван по справедлива стойност, с промени през друг всеобхватен доход в съответствие с параграф 5.7.5 или параграф 4.1.2А. Предприятие придобива финансов актив за 100 ВЕ плюс комисиона за покупката в размер на 2 ВЕ. Първоначално активът се признава за 102 ВЕ. Отчетният период приключва след един ден, когато котираната пазарна цена на актива е 100 ВЕ. Ако активът се продаде, се плаща комисиона в размер на 3 ВЕ. На тази дата предприятието оценява актива на 100 ВЕ (без да се взема предвид евентуалната комисиона от продажбата) и се признава загуба в размер на 2 ВЕ в друг всеобхватен доход. Ако финансовият актив се оценява по справедлива стойност през друг всеобхватен доход в съответствие с параграф 4.1.2А, разходите по сделката се амортизират в печалбата или загубата, като се използва методът на ефективната лихва.
- Б5.2.2А Последващото оценяване на финансов актив или финансов пасив и последващото признаване на печалбите и загубите, описани в параграф Б5.1.2А, трябва да съответстват на изискванията на настоящия стандарт.

Инвестиции в капиталови инструменти и договори за такива инвестиции

- Б5.2.3 Всички инвестиции в капиталови инструменти и договори за такива инструменти трябва да се оценяват по справедлива стойност. В ограничени случаи обаче цената на придобиване би могла да се окаже подходяща приблизителна оценка на справедливата стойност. Такъв може да бъде случаят, ако информацията за оценяването на справедлива стойност е недостатъчно актуална или ако е налице широк обхват от възможни оценки на справедливата стойност и цената на придобиване представлява най-добрата приблизителна оценка на справедливата стойност в рамките на този обхват.
- Б5.2.4 Изброените по-долу са индикации, че цената на придобиване може да не бъде представителна за справедливата стойност:
- а) съществена промяна в резултатите от дейността на предприятието, в което е инвестирано, спрямо бюджетите, плановете или основните етапи;
 - б) промени в очакванията, че ще бъдат постигнати основните етапи на техническия продукт на предприятието, в което е инвестирано;
 - в) съществена промяна в пазара за собствения капитал на предприятието, в което е инвестирано, или неговите продукти или бъдещи продукти;
 - г) съществена промяна в световната икономика или в икономическата среда, в която предприятието, в което е инвестирано, осъществява своята дейност.

- д) съществена промяна в резултатите от дейността на съпоставими предприятия или в оценките, получавани от целия пазар;
- е) вътрешни проблеми на предприятието, в което е инвестирано, като например измами, търговски спорове, съдебни спорове, промени в ръководството или стратегията;
- ж) доказателства от външни сделки със собствен капитал на предприятието, в което е инвестирано, или от предприятието, в което е инвестирано (като например нова емисия на собствен капитал), или прехвърляне на капиталови инструменти между трети лица.

Б5.2.5 Списъкът в параграф Б5.2.4 не е изчерпателен. Предприятието използва цялата информация за резултатите от дейността и работата на предприятието, в което е инвестирано, която е на негово разположение след датата на първоначалното признаване. До степеня, в която съществуват някакви такива уместни фактори, те могат да сочат, че цената на придобиване може и да не е представителна за справедливата стойност. В тези случаи предприятието трябва да оцени справедливата стойност.

Б5.2.6 Цената на придобиване никога не е най-добрата приблизителна оценка на справедливата стойност за инвестиции в котиран капиталови инструменти (или договори за котиран капиталови инструменти).

Оценяване по амортизирана стойност (раздел 5.4)

Метод на ефективната лихва

Б5.4.1 При прилагането на метода на ефективната лихва предприятието определя таксите, които са неразделна част от ефективния лихвен процент по финансов инструмент. Описанието на таксите за финансовите услуги може да не бъде показателно за естеството и същността на предоставяните услуги. Таксите, които са неразделна част от ефективния лихвен процент по финансов инструмент, се третират като корекция на ефективния лихвен процент освен ако финансовият инструмент се оценява по справедлива стойност, като промяната в справедливата стойност се признава в печалбата или загубата. В тези случаи таксите се признават като приход или разход при първоначалното признаване на инструмента.

Б5.4.2 Таксите, които са неразделна част от ефективния лихвен процент по финансов инструмент, включват:

- а) първоначалните такси, получавани от предприятието във връзка със създаването или придобиването на финансов актив. Такива такси могат да включват компенсация за дейности като оценяване на финансовото състояние на заемополучателя, оценяване и удостоверяване на гаранции, обезпечения и други механизми за обезпечаване, договаряне на условията по инструмента, подготовка и обработка на документите и приключване на операцията. Тези такси са неразделна част от участието, което се формира със съответния финансов инструмент;
- б) такси за ангажимент, получени от предприятието за създаване на кредит, когато кредитният ангажимент не се измерва в съответствие с параграф 4.2.1, буква а) и има вероятност предприятието да сключи специално споразумение за кредитиране. Тези такси се считат за компенсация за текущо участие във връзка с придобиването на финансов инструмент. Ако ангажиментът изтече без предприятието да е предоставило заема, при изтичането на срока таксата се признава като приход;
- в) първоначалните такси, платени при издаването на финансови пасиви, оценени по амортизирана стойност. Тези такси са неразделна част от участието, което се формира с финансов пасив. Предприятието разграничава таксите и разходите, които са неразделна част от ефективния лихвен процент за финансов пасив, от първоначалните такси и разходите по сделката във връзка с правото за предоставяне на услуги, като например услуги по управление на инвестициите.

Б5.4.3 Таксите, които не са неразделна част от ефективния лихвен процент на финансов инструмент и се отчитат счетоводно в съответствие с МСФО 15, включват:

- а) такси, начислявани за обслужване на заем;
- б) такси за ангажимент по създаване на кредит, когато кредитният ангажимент не се измерва в съответствие с параграф 4.2.1, буква а) и е малко вероятно да бъде сключено специално споразумение за кредитиране; и
- в) таксите за синдикирането на заем, получени от предприятие, което осигурява заема и не задържа никаква част от пакета от заеми за себе си (или запазва част при същия ефективен лихвен процент за съпоставим риск както другите участници).

- B5.4.4** Когато се прилага методът на ефективния лихвен процент, предприятието обикновено амортизира платените или получени такси и други възнаграждения, разходите по сделката и другите премии или отбиви, които са включени в изчисляването на ефективния лихвен процент за очаквания срок на инструмента. Въпреки това се използва по-кратък период, ако това е периодът, за който се отнасят платените или получени такси и други възнаграждения, разходите по сделката и другите премии или отбиви. Такъв е случаят, когато променливата, с която са свързани платените или получените такси и други възнаграждения, разходите по сделката и другите премии или отбиви, се преоценява според пазарните проценти преди очаквания падеж на финансовия инструмент. В този случай подходящият амортизационен срок е периодът до следващата дата на преоценка. Например, ако премия или отбив по финансов инструмент с плаващ лихвен процент отразява лихвата, която е натрупана по финансовия инструмент от датата на последното лихвено плащане, или промените в пазарните проценти от датата на преизчисляване на плаващия лихвен процент според пазарните проценти, тя(той) се амортизира до следващата дата, когато плаващият лихвен процент се коригира съобразно пазарните проценти. Това е така, защото премията или отбивът се отнася за периода до следващата дата на промяна на лихвата, тъй като на тази дата променливата, с която са свързани премията или отбивът (т.е. лихвените проценти), се коригира съобразно пазарните проценти. Ако обаче премията или отбивът произтича от промяна в кредитния спред на плаващия лихвен процент, посочен в инструмента, или от други променливи, които не се коригират спрямо пазарните проценти, тя(той) се амортизира за очаквания живот на финансовия инструмент.
- B5.4.5** За финансови активи с плаващ лихвен процент и финансови пасиви с плаващ лихвен процент периодичното повторно приблизително оценяване на паричните потоци, за да се отрази движението на пазарните лихвени проценти, променя ефективния лихвен процент. Ако финансов актив с плаващ лихвен процент или финансов пасив с плаващ лихвен процент е признат първоначално на стойност, равна на подлежащата на получаване или плащане главница на падежа, повторното приблизително оценяване на бъдещите лихвени плащания обикновено няма значителен ефект върху балансовата стойност на актива или пасива.
- B5.4.6** Ако предприятието преразглежда приблизителните си оценки за плащания или постъпления (без измененията в съответствие с параграф 5.4.3 и промените в приблизителните оценки на очакваните кредитни загуби), то коригира брутната балансова стойност на финансовия актив или амортизираната стойност на финансов пасив (или на групата от финансови инструменти), за да отрази действителните и преразгледаните приблизително оценени договорни парични потоци. Предприятието преизчислява брутната балансова стойност на финансовия актив или амортизираната стойност на финансов пасив като настоящата стойност на приблизително оценените бъдещи договорни парични потоци, които са дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент по финансовия инструмент (или коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент за закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка), или, когато е приложимо, с преразгледания ефективен лихвен процент, изчислен съгласно параграф 6.5.10. Корекцията се признава в печалбата или загубата като приход или разход.
- B5.4.7** В някои случаи финансовият актив се счита за актив с кредитна обезценка при първоначално признаване, тъй като кредитният риск е много висок и при покупка се придобива с голям отбив. Предприятието е задължено да включи първоначално очакваните кредитни загуби в приблизително оценените парични потоци при изчисляване на коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент за финансови активи, които се считат за закупени или създадени активи с кредитна обезценка при първоначално признаване. Това обаче не означава, че коригираният за кредитни загуби ефективен лихвен процент следва да се прилага единствено поради факта че финансовият актив е с висок кредитен риск при първоначалното признаване.

Разходи по сделката

- B5.4.8** Разходите по сделката включват такси и комисиони, платени на посредници (включително на служители, които действат като посредници по продажбите), консултанти, брокери и дилъри, такси, които са наложени от регулаторни агенции и борси за търговия на ценни книжа, както и данъци върху прехвърлянията и мита. Разходите по сделката не включват премии или отбиви по дългови инструменти, разходи за финансирането или вътрешни административни разходи или разходи по държането.

Отписване

- B5.4.9** Отписванията може да се отнасят до финансов актив в неговата цялост или до част от него. Например предприятието решава да реализира обезпечението по финансов актив, като очаква по този начин да възстанови не повече от 30 процента от финансовия актив. При липса на други реални перспективи за възстановяване на други допълнителни парични потоци от финансовия актив, предприятието следва да отпише останалите 70 процента от финансовия актив.

Обезценка (раздел 5.5)**Оценка на колективна и индивидуална основа**

- Б5.5.1 За да се постигне целта да бъдат признати очакваните кредитни загуби за целия срок на финансовите инструменти, чийто кредитен риск се е увеличил значително след първоначалното признаване, може да бъде необходимо да се извърши оценка на значителното увеличаване на кредитния риск на колективна основа, като се вземе предвид информацията, която удостоверява значителното увеличение на кредитния риск например на група или подгрупа от финансови инструменти. По този начин се гарантира, че предприятието постига целта за признаване на очакваните кредитни загуби за целия срок на финансовите инструменти, чийто кредитен риск се е увеличил значително, дори когато на ниво отделен инструмент липсват доказателства за такова значително увеличаване на кредитния риск на отделните инструмент.
- Б5.5.2 Очакваните кредитни загуби за целия срок на финансов инструмент се очаква по принцип да бъдат признати преди по него да настъпи просрочие. Обикновено кредитният риск нараства значително преди по финансовия инструмент да бъде наблюдавано просрочие или друг фактор, свързан със забавяне от страна на заемополучателя (например промяна или реструктуриране). Следователно при наличието на разумна и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия, която касае по-скоро бъдещи събития, а не просрочия, тя трябва да се използва за оценка на промените в кредитния риск.
- Б5.5.3 Все пак, в зависимост от естеството на финансовите инструменти и информацията относно кредитния риск, налична за определени групи финансови инструменти, предприятието може да не е в състояние да установи значителните промени в кредитния риск на отделните финансови инструменти преди по тях да настъпи просрочие. Такъв може да бъде случаят при финансови инструменти, например заеми за физически лица, по които редовно получаваната и контролирана информация за кредитния риск на отделния инструмент е ограничена или се актуализира едва когато клиентът наруши договорните условия. Ако промените в кредитния риск на отделните финансови инструменти не биват отразявани преди по тях да настъпи просрочие, корекциите за загуби, основаващи се единствено на кредитна информация на ниво отделен финансов инструмент, не биха отразявали достоверно промените в кредитния риск, настъпили след първоначалното признаване.
- Б5.5.4 При определени обстоятелства предприятието не разполага с разумна и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия, за оценяване на очакваните кредитни загуби за целия срок на отделен инструмент. В този случай се признават очакваните кредитни загуби за целия срок на финансовите инструменти на колективна основа, при която се взема предвид всеобхватната информация за кредитния риск. Тази всеобхватна информация за кредитния риск трябва да включва не само информация за просрочия, но и цялата уместна кредитна информация, в т.ч. макроикономическа информация за бъдещи периоди, с цел да се получат приблизителни резултати за признаване на очакваните кредитни загуби за целия срок на финансовите инструменти, когато на ниво отделен инструмент е настъпило значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване.
- Б5.5.5 Когато определя дали е настъпило значително увеличение на кредитния риск и признава корекции за загуби на колективна основа, предприятието може да групира финансовите инструменти на базата на общи характеристики на кредитния риск с цел провеждане на анализ, целящ своевременното установяване на значително увеличение на кредитния риск. Предприятието не трябва да влошава качеството на тази информация чрез групиране на финансови инструменти с различни рискови характеристики. Общите характеристики на кредитния риск включват например, но не се ограничават до:
- а) вид инструмент;
 - б) рейтинг за кредитния риск;
 - в) вид обезпечение;
 - г) дата на първоначално признаване;
 - д) остатъчен срок до падежа;
 - е) отрасъл;

- ж) географско местоположение на заемополучателя; и
- з) относителната стойност на обезпечението спрямо финансовия актив, ако тя оказва въздействие върху вероятността от настъпване на неизпълнение (например заеми без право на регресен иск в някои юрисдикции или съотношения заем/обезпечение).

Б5.5.6 Параграф 5.5.4 изисква очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента да бъдат признати за всички финансови инструменти, за които е настъпило значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване. Ако във връзка с постигането на тази цел предприятието не е в състояние да групира финансовите инструменти, за които се счита, че кредитният им риск е нараснал значително след първоначалното признаване, въз основа на общи характеристики на кредитния риск, предприятието следва да признае очакваните кредитни загуби за целия срок на част от финансовите активи, за които се смята, че кредитният им риск е нараснал значително. Обобщаването на финансови инструменти с оглед оценка на промените в кредитния им риск на колективна основа може да се променя с времето, когато е налице нова информация за групи от или отделни финансови инструменти.

Време на признаване на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента

- Б5.5.7 Оценката дали да бъдат признати очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента следва да се основава на значително повишаване на вероятността или риска от настъпване на неизпълнение след първоначалното признаване (независимо от това дали финансовият инструмент е преоценен, за да се отрази увеличението на кредитния риск), а не на доказателства за кредитната обезценка на финансовия актив към отчетната дата или действително настъпило неизпълнение. По принцип кредитният риск ще нарасне значително преди кредитното качество на финансовия актив да се влоши значително или да настъпи действително неизпълнение.
- Б5.5.8 По отношение на кредитни ангажименти предприятието взема предвид промените в риска от настъпване на неизпълнение по заема, за който се отнася кредитният ангажимент. По отношение на договори за финансова гаранция предприятието взема предвид промените в риска от неизпълнение на съответния длъжник по договора.
- Б5.5.9 Доколкото значителна е промяната в кредитния риск след първоначалното признаване, зависи от риска от настъпване на неизпълнение към първоначалното признаване. Следователно изменението на риска от настъпване на неизпълнение в абсолютно изражение ще бъде по-значително за финансов инструмент с по-нисък първоначален риск от настъпване на неизпълнение отколкото за финансов инструмент с по-висок първоначален риск от настъпване на неизпълнение.
- Б5.5.10 Рискът от настъпване на неизпълнение по финансови инструменти със сходен кредитен риск нараства с увеличаването на очаквания срок на инструмента; например, рискът от настъпване на неизпълнение по облигация с рейтинг AAA и очакван срок от десет години е по-висок от този на облигация с рейтинг AAA и очакван срок от пет години.
- Б5.5.11 Поради връзката между очаквания срок на инструмента и риска от настъпване на неизпълнение промяната в кредитния риск не може да бъде оценявана единствено чрез сравняване на промяната в абсолютния риск от настъпване на неизпълнение с течение на времето. Например, ако при първоначално признаване рискът от настъпване на неизпълнение по финансов инструмент с очакван срок от десет години е идентичен с риска от настъпване на неизпълнение по този финансов инструмент, когато към последващ период неговият очакван срок е само пет години, това може да означава, че кредитният риск е нараснал. Това се дължи на факта, че рискът от настъпване на неизпълнение през очаквания срок на инструмента обикновено намалява с течение на времето, когато кредитният риск не се променя и падежът на финансовия инструмент приближава. Не е задължително обаче рискът от настъпване на неизпълнение по финансови инструменти, при които с приближаването на падежа настъпват значителни задължения за плащане, да намалява с течение на времето. В подобни случаи предприятието следва да вземе предвид също и други качествени фактори, които биха могли да покажат дали кредитният риск се е увеличил значително след първоначалното признаване.
- Б5.5.12 Предприятието може да прилага различни подходи, когато оценява дали кредитният риск по финансов инструмент се е увеличил значително след първоначалното признаване или оценява очакваните кредитни загуби. Предприятието може да прилага различни подходи спрямо различните финансови инструменти. Подход, при който входящите данни сами по себе си не включват изрично вероятност от неизпълнение (например подхода на процента на кредитната загуба), може да бъде в съответствие с изискванията на

настоящия стандарт, при условие че предприятието е в състояние да разграничи промените в риска от настъпване на неизпълнение от промените в други фактори за очакваните кредитни загуби (например обезпечение), и при извършването на оценката взема предвид следното:

- а) промяната в риска от настъпване на неизпълнение след първоначалното признаване;
- б) очаквания срок на финансовия инструмент; и
- в) разумната и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия, която може да повлияе върху кредитния риск.

Б5.5.13 При методите, използвани, за да се определи дали кредитният риск по финансов инструмент се е увеличил значително след първоначалното признаване, следва да бъдат взети предвид характеристиките на финансовия инструмент (или групата от финансови инструменти), както и наблюдаваните в миналото модели на неизпълнение при сравними финансови инструменти. Независимо от изискването в параграф 5.5.9, по отношение на финансови инструменти, чиито модели на неизпълнение не са съсредоточени в определен момент от очаквания срок на финансовия инструмент, промените в риска от настъпване на неизпълнение през следващите 12 месеца може да представляват разумно обоснована приблизителна величина на промените в риска от настъпване на неизпълнение. В тези случаи предприятието може да използва промените в риска от настъпване на неизпълнение през следващите 12 месеца, за да се определи дали кредитният риск се е увеличил значително след първоначалното признаване, освен ако обстоятелствата не показват, че е необходимо оценката да се направи за целия срок на инструмента.

Б5.5.14 По отношение на някои финансови инструменти или при определени обстоятелства обаче може да не е целесъобразно промените в риска от настъпване на неизпълнение през следващите 12 месеца да се използват, за да се определи дали да бъдат признати очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента. Например промяна в риска от настъпване на неизпълнение през следващите 12 месеца може да не представлява подходяща основа за определяне на това дали кредитният риск по даден финансов инструмент с падеж над 12 месеца се е увеличил, когато:

- а) значителните задължения за плащане по финансовия инструмент настъпват извън рамките на следващите 12 месеца;
- б) настъпват промени в съответните макроикономически или други кредитни фактори, които не са адекватно отразени в риска от настъпване на неизпълнение през следващите 12 месеца; или
- в) промените в кредитните факторите оказват влияние единствено върху кредитния риск на финансовия инструмент (или имат по-сериозно въздействие) извън рамките на следващите 12 месеца.

Определяне на това дали кредитният риск се е увеличил значително след първоначалното признаване

Б5.5.15 Когато определя дали е необходимо признаване на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента, предприятието взема предвид разумната и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия, която може да повлияе върху кредитния риск по финансовия инструмент в съответствие с параграф 5.5.17, буква в). Предприятието не е длъжно да предприеме изчерпателно търсене на информация, когато определя дали кредитният риск се е увеличил значително след първоначалното признаване.

Б5.5.16 Анализът на кредитния риск представлява цялостен анализ, обхващащ множество фактори; дали конкретен фактор е от значение, както и неговата важност в сравнение с другите фактори ще зависи от вида на продукта, характеристиките на финансовите инструменти и заемополучателя, както и от географския регион. Предприятието взема предвид разумната и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия, която е уместна за конкретния финансов инструмент, който се оценява. Някои фактори или показатели обаче не могат да бъдат разграничени на ниво отделен финансов инструмент. В такъв случай факторите или показателите трябва да бъдат оценени за подходящи портфейли, групи от портфейли или части от портфейл от финансови инструменти, за да се определи дали изискването по параграф 5.5.3 за признаване на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента е изпълнено.

Б5.5.17 Следният неизчерпателен списък с данни може да бъде използван при оценяване на промените в кредитния риск:

- а) значителни промени във вътрешните ценови показатели за кредитен риск в резултат на промяна в кредитния риск след началото, в т.ч., но не само, кредитния спред, който би възникнал, ако конкретен финансов инструмент или подобен финансов инструмент със същите условия и същия контрагент е бил новосъздаден или емитиран към отчетната дата;

- б) други промени в ставките или условията по съществуващ финансов инструмент, които биха се различавали съществено, ако инструментът беше новосъздаден или емитиран към отчетната дата (като по-строги клаузи, по-големи размери на обезпеченията или гаранциите или по-голямо покритие на дохода) поради промени в кредитния риск на финансовия инструмент след първоначалното признаване;
- в) значителни промени във външните пазарни показатели за кредитен риск по конкретен финансов инструмент или подобни финансови инструменти със същата очаквана продължителност. Промените в пазарните показатели за кредитен риск включват, но не се ограничават до:
 - i) кредитния спред;
 - ii) цените на суапове за предпазване от кредитен риск на заемополучателя;
 - iii) периода от време или степента, до която справедливата стойност на финансов актив е била по-ниска от неговата амортизирана стойност; и
 - iv) други пазарни данни, свързани със заемополучателя, като промени в цената на дълговите и капиталовите инструменти на заемополучателя;
- г) действителни или очаквани значителни промени във външния кредитен рейтинг на финансовия инструмент;
- д) действително или очаквано понижаване на вътрешния кредитен рейтинг на заемополучателя или влошаване на поведенческите резултати, използвани за вътрешна оценка на кредитния риск. Вътрешните кредитни рейтинги и вътрешните поведенчески резултати са по-надеждни, когато са обвързани с външни рейтинги или подкрепени от проучвания в областта на неизпълнението;
- е) съществуващи или прогнозни неблагоприятни промени в стопанските, финансовите или икономическите условия, които се очаква да доведат до значителна промяна в способността на заемополучателя да изпълнява своите задължения по дълга, като действително или очаквано увеличение на лихвените проценти или действително или очаквано значително увеличение на равнището на безработица;
- ж) действителна или очаквана значителна промяна в оперативните резултати на заемополучателя. Например действително или очаквано намаляване на приходите или маржовете, увеличаване на оперативните рискове, недостиг на оборотен капитал, влошаващо се качество на активите, повишени показатели на финансовия ливъридж в счетоводния баланс, промени по отношение на ликвидността и управлението или промени в обхвата на стопанската или организационната структура (в т.ч. закриване на дял от бизнеса), водещи до значителна промяна в способността на заемополучателя да изпълнява своите задължения по дълга;
- з) значително повишаване на кредитния риск по други финансови инструменти на същия заемополучател;
- и) действителна или очаквана значителна неблагоприятна промяна в регулаторната, икономическата или технологичната среда на заемополучателя, водеща до значителна промяна в способността на заемополучателя да изпълнява своите задължения по дълга, като например спад в търсенето на продуктите, продавани от заемополучателя, поради промяна в технологията;
- й) значителни промени в стойността на обезпечението по задължението или в качеството на предоставените от трети страни гаранции или кредитни подобрения, които се очаква да намалят икономическия стимул на заемополучателя да извършва планираните по договора плащания или по друг начин да въздействат върху вероятността от настъпване на неизпълнение. Например, ако стойността на обезпечението се намали поради спад на цените на жилища, заемополучателите в някои юрисдикции имат по-голям стимул да не обслужват ипотечните си заеми;
- к) значителна промяна в качеството на гаранцията, предоставена от акционер (или от родителите на физическо лице), ако акционерите (или родителите) имат стимул и финансовата възможност да предотвратят настъпване на неизпълнение чрез вливане на капитал или парични средства;
- л) значителни промени, като например намаляване на финансовото подпомагане от предприятие майка или друго свързано предприятие, или действителна или очаквана значителна промяна в качеството на кредитно подобрение, които се очаква да намалят икономическия стимул на заемополучателя да извършва планираните по договора плащания. При механизми за повишаване или поддържане на кредитното качество се взема предвид финансовото състояние на гаранта и/или, за дялови участия, изпадени в секюритизации, дали се очаква подчинените дялови участия да могат да покрият очакваните кредитни загуби (например по заеми, които са базов актив по ценните книжа);

- м) очаквани промени в кредитната документация, включително очаквано нарушение на договора, което може да доведе до дерогации или изменения, отсрочки при изплащането на лихва, увеличения на лихвения процент, изискващи допълнителни обезпечения или гаранции, или други промени на договорната рамка на инструмента;
- н) значителни промени в очакваните резултати и поведение на заемополучателя, включително промени в платежния статут на заемополучателя в групата (например увеличение на очаквания брой или обхват на забавените плащания по договори или значително увеличение на очаквания брой на длъжници по заеми с кредитни карти, които се очаква да достигнат или да надвишат техния кредитен лимит или които се очаква да плащат минималните месечни вноски);
- о) промени в подхода за управление на кредити, прилаган от предприятието във връзка с финансов инструмент; например въз основа на нови показатели за промени в кредитния риск по финансов инструмент се очаква активизиране на дейностите на предприятието по управление на кредитния риск и съсредоточаване върху управлението на инструмента, в това число по-строг мониторинг или контрол върху инструмента или конкретни действия от страна на предприятието по отношение на заемополучателя;
- п) информация за просрочие, включително оборими презумпции, както е посочено в параграф 5.5.11.

Б5.5.18 В някои случаи наличната качествена и нестатистическа количествена информация може да бъде достатъчна, за да се установи дали даден финансов инструмент изпълнява критерия за признаване на коректив за загуби в размер, равен на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента. Това означава, че не е необходимо информацията да преминава през статистически модел или процес за определяне на кредитни рейтинги, за да се установи дали е налице значително увеличение в кредитния риск по финансов инструмент. В други случаи може да е необходимо предприятието да вземе предвид друга информация, включително информацията от своите статистически модели или процеси за определяне на кредитни рейтинги. Като алтернатива, предприятието може да обоснове оценката си с двата вида информация, т.е. с качествени фактори, които не са отразени в процеса за вътрешно определяне на кредитни рейтинги, и със съответната вътрешна рейтингова категория към отчетната дата, отчитаща характеристиките на кредитния риск при първоначалното признаване, ако е уместно да бъдат използвани и двата вида информация.

Оборима презумпция за просрочие от повече от 30 дни

- Б5.5.19 Оборимата презумпция по параграф 5.5.11 не е абсолютен критерий за признаването на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента, но се счита за крайния момент, към който кредитните загуби за целия срок на инструмента следва да бъдат признати дори когато се използва информация за бъдещи периоди (включително макроикономически фактори на равнище портфейл).
- Б5.5.20 Предприятието може да обори тази презумпция. То може да стори това само ако разполага с разумна и аргументирана информация, която удостоверява, че просрочието, което надхвърля 30 дни по договорните плащания, не представлява значително увеличение на кредитния риск по финансов инструмент. Например, когато неплащането е вследствие на административен пропуск, а не на финансови затруднения на заемополучателя, или когато предприятието разполага с данни за минали периоди, които показват, че не съществува корелация между значителното повишаване на риска от настъпване на неизпълнение и финансовите активи, по които плащанията са просрочени с повече от 30 дни, но данните удостоверяват такава корелация, когато плащанията са просрочени с повече от 60 дни.
- Б5.5.21 Предприятието не може да свърже момента на значително увеличаване на кредитния риск и признаването на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмент с момента, когато даден финансов актив бъде снет за актив с кредитна обезценка или когато е изпълнена вътрешната дефиниция на предприятието за неизпълнение.

Финансови инструменти с нисък кредитен риск към отчетната дата

- Б5.5.22 Кредитният риск по финансов инструмент се счита за нисък за целите на параграф 5.5.10, ако рискът от неизпълнение по финансов инструмент е нисък, способността на заемополучателя да изпълнява задълженията си във връзка с договорните парични потоци е стабилна в краткосрочен план, а евентуалните неблагоприятни промени на икономическите и стопанските условия в дългосрочен план биха могли, но не е задължително да намалят способността на заемополучателя да изпълнява задълженията си във връзка с договорните парични потоци. Не се счита, че финансовите инструменти са с нисък кредитен риск, когато те се разглеждат като имащи нисък риск от загуба единствено поради стойността на обезпечението, като без него кредитният риск по финансов инструмент нямаше да бъде считан за нисък. Също така не се счита, че

финансовите инструменти са с нисък кредитен риск единствено защото рискът от неизпълнение по тях е по-нисък от риска от неизпълнение по другите финансови инструменти на предприятието или по-нисък от кредитния риск на юрисдикцията, в която предприятието осъществява дейност.

- Б5.5.23 За да определи дали финансов инструмент е с нисък кредитен риск, предприятието може да използва вътрешните си рейтинги за кредитен риск или други методологии, които са съвместими с утвърдената в световен мащаб дефиниция за нисък кредитен риск и които вземат предвид рисковете и вида на финансовите инструменти, които се оценяват. Например се счита, че финансовите инструменти с външен „инвестиционен кредитен рейтинг“ са с нисък кредитен риск. Не е задължително обаче финансовите инструменти да са с присъдена външна кредитна оценка, за да се счита, че са с нисък кредитен риск. Определянето на това дали техният кредитен риск е нисък става от гледна точка на пазарните участници, като се вземат под внимание всички срокове и условия на финансовия инструмент.
- Б5.5.24 Очакваните кредитни загуби за целия срок на даден финансов инструмент не се признават единствено защото през предходния отчетен период се е считало, че кредитният му риск е бил нисък, а към отчетната дата вече не се счита, че той има нисък кредитен риск. В такъв случай предприятието определя дали е настъпило значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване и следователно дали очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента трябва да бъдат признати в съответствие с параграф 5.5.3.

Модифициране

- Б5.5.25 При определени обстоятелства предоговарянето или модифицирането на договорните парични потоци на финансов актив може да доведе до отписване на съществуващия финансов актив в съответствие с настоящия стандарт. Когато модифицирането на финансов актив води до отписване на съществуващия финансов актив и последващо признаване на модифицирания финансов актив, модифицираният актив се счита за „нов“ финансов актив за целите на настоящия стандарт.
- Б5.5.26 Съответно датата на модифициране се счита за датата на първоначално признаване на финансовия актив, когато по отношение на модифицирания финансов актив се прилагат изискванията за обезценка. Това обикновено означава да се определи коректив за загуби в размер, равен на очакваните кредитни загуби за 12 месеца, докато не бъдат изпълнени изискванията по параграф 5.5.3 за признаване на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента. При някои необичайни обстоятелства обаче е възможно след модифициране, водещо до отписването на първоначалния финансов актив, да съществува доказателство, че модифицираният финансов актив е бил с кредитна обезценка при първоначалното признаване и следователно финансовият актив следва да бъде признат като първоначално създаден финансов актив с кредитна обезценка. Това би могло да се случи например в ситуация, при която е налице съществено модифициране на необслужвани активи, довело до отписване на първоначалния финансов актив. В такъв случай е възможно вследствие на модифицирането да възникне нов финансов актив с кредитна обезценка при първоначалното признаване.
- Б5.5.27 Ако договорните парични потоци по финансов актив бъдат предоговорени или по друг начин модифицирани, но финансовият актив не е отписан, не може автоматично да се смята, че този финансов актив е с по-нисък кредитен риск. Предприятието преценява дали е настъпило значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване въз основа на разумната и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия. Това включва както информация за отминали и бъдещи периоди, така и оценка на кредитния риск за очаквания срок на финансовия актив, в т.ч. информация относно обстоятелствата, довели до модифицирането. Към доказателствата, че критериите за признаване на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента вече не са изпълнени, може да спадат актуални и своевременни данни за изпълнението на задължението за плащане по модифицираните договорни условия. Обикновено клиентът трябва да демонстрира трайно добро изпълнение на задълженията си за плащане за определен период, преди да се смята, че кредитният риск е намалял. Например данните за пропуснати или непълни плащания обикновено няма да бъдат изтрети вследствие на само едно навременно плащане след модифициране на договорните условия.

Оценяване на очаквани кредитни загуби**Очаквани кредитни загуби**

- Б5.5.28 Очакваните кредитни загуби са претеглената на базата на вероятността оценка на кредитните загуби (т.е. настоящата стойност на целия паричен недостиг) през очаквания срок на финансовия инструмент. Паричният недостиг е разликата между паричните потоци, дължими на предприятието по договор, и паричните потоци, които предприятието очаква да получи. Тъй като при очаквани кредитни загуби се вземат също предвид размерът и сроковете на плащанията, кредитна загуба възниква дори ако предприятието очаква да му бъде платено в пълен размер, но по-късно от изискуемото по договор.
- Б5.5.29 По отношение на финансовите активи кредитната загуба е настоящата стойност на разликата между:
- а) договорните парични потоци, дължими на предприятието по договор; и
 - б) паричните потоци, които предприятието очаква да получи.
- Б5.5.30 По отношение на неусвоените кредитни ангажименти кредитната загуба е настоящата стойност на разликата между:
- а) договорните парични потоци, дължими на предприятието, ако притежателят на кредитния ангажимент усвои заема; и
 - б) паричните потоци, които предприятието очаква да получи, ако заемът е усвоен.
- Б5.5.31 Приблизителната оценка на предприятието на очакваните кредитни загуби по кредитни ангажименти са съгласувани с неговите очаквания за усвоените суми по този кредитен ангажимент, т.е. то трябва да вземе предвид очакваната част от кредитния ангажимент, която ще бъде усвоена в срок от 12 месеца от отчетната дата при оценяване на очакваните кредитни загуби за 12 месеца, както и очакваната част от кредитния ангажимент, която ще бъде усвоена в рамките на очаквания срок на кредитния ангажимент при оценяване на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента.
- Б5.5.32 По отношение на договори за финансова гаранция предприятието е задължено да извършва плащания единствено в случай на неизпълнение от страна на длъжника в съответствие с условията по гарантирания инструмент. Следователно паричен недостиг са очакваните плащания, с които притежателят се компенсира за претърпяна кредитна загуба, като се приспадат сумите, които предприятието очаква да получи от притежателя, длъжника или всяка друга страна. Ако активът е изцяло гарантиран, приблизителната оценка на паричния недостиг по договор за финансова гаранция би съответствала на приблизителната оценка на паричния недостиг по актива, предмет на гаранцията.
- Б5.5.33 По отношение на финансов актив, който е с кредитна обезценка към отчетната дата, но не е закупен или първоначално създаден финансов актив с кредитна обезценка, предприятието оценява очакваните кредитни загуби като разликата между brutната балансова стойност на актива и настоящата стойност на приблизително оценените бъдещи парични потоци, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент за финансовия актив. Корекцията се признава в печалбата или загубата като печалба или загуба от обезценка.
- Б5.5.34 При оценяването на коректива за загуби по лизингови вземания паричните потоци, използвани за определяне на очаквани кредитни загуби, следва да съответстват на паричните потоци, използвани при измерване на лизинговите вземания в съответствие с МСС 17 *Лизинг*.
- Б5.5.35 Предприятието може да използва практически целесъобразни мерки при оценяването на очакваните кредитни загуби, ако те са съвместими с принципите в параграф 5.5.17. Пример за практически целесъобразна мярка е изчисляването на очакваните кредитни загуби по търговски вземания, като се използва матрица на провизиите. Предприятието може да използва натрупания си опит в областта на кредитните загуби (коригирани според случая в съответствие с параграфи Б5.5.51—Б5.5.52) по търговски вземания, за да оцени приблизително очакваните кредитни загуби за 12 месеца или за целия срок на финансовите активи, както е приложимо. При матрица на провизиите може например да се установят фиксирани проценти на провизиране в зависимост от броя на дните на просрочие по търговските вземания (например ако няма просрочие — 1 процент, просрочие до 30 дни — 2 процента, просрочие от 30 до 90 дни — 3 процента, просрочие от 90 до 180 дни — 20 процента, и т.н.). В зависимост от разнообразието на клиентската си база предприятието използва подходящи групи, ако натрупаният опит в областта на

кредитните загуби показва, че моделите на кредитни загуби се отличават различно при различните клиентски сегменти. Критериите, които биха могли да бъдат използвани за групиране на активи, включват например географски регион, вид на продукта, рейтинг на клиента, застраховане на обезпечения или на търговски кредити и вид на клиента (например търговец на едро или на дребно).

Дефиниция на неизпълнение

- Б5.5.36 Параграф 5.5.9 изисква от предприятията да вземат предвид промяната в риска от настъпване на неизпълнение след първоначалното признаване, когато установяват дали кредитният риск по финансов инструмент се е увеличил значително.
- Б5.5.37 Когато дефинира неизпълнението за целите на установяване на риска от настъпване на неизпълнение, предприятието прилага дефиниция за неизпълнение, която е съгласувана с дефиницията, използвана за целите на вътрешното управление на риска за съответния финансов инструмент, и взема предвид приложимите качествени показатели (например финансови клаузи). Съществува обаче оборима презумпция, че неизпълнението не настъпва по-късно от момента, в който просрочието по финансов актив е достигнало 90 дни, освен ако предприятието не разполага с разумна и аргументирана информация, която удостоверява, че е по-подходящо да се използва критерий за неизпълнението към по-късна дата. Използваната за тези цели дефиниция на неизпълнение се прилага последователно по отношение на всички финансови инструменти, освен ако не е налице информация, която удостоверява, че за конкретния финансов инструмент е по-подходящо да се използва друга дефиниция за неизпълнението.

Период, в рамките на който се извършва приблизителна оценка на очакваните кредитни загуби

- Б5.5.38 В съответствие с параграф 5.5.19 максималният период, в рамките на който се оценяват очакваните кредитни загуби, е максималният договорен период, през който предприятието е изложено на кредитен риск. По отношение на кредитни ангажименти и договори за финансова гаранция това е максималният договорен период, през който предприятието има действащо договорно задължение за предоставяне на заем.
- Б5.5.39 В съответствие с параграф 5.5.20 обаче някои финансови инструменти включват както кредит, така и ангажимент по неусвоен кредит, а договорните права на предприятието да изиска погасяване и отмяна на ангажимента по неусвоен заем не ограничават експозицията на предприятието към кредитни загуби за договорния срок на предизвестие. Например сумите по револвиращи кредитни продукти, например кредитни карти и овърдрафт, могат да бъдат изтеглени от заемодателя с предизвестие от едва един ден. На практика обаче заемодателите продължават да предоставят заеми за по-дълъг период и могат да прекратят продукта, след като кредитният риск на заемополучателя се е увеличил, когато може да бъде твърде късно, за да се предотвратят някои или всички очаквани кредитни загуби. Според естеството на финансовия инструмент, начина, по който финансовите инструменти се управляват, и естеството на наличната информация за значителни увеличения на кредитния риск тези финансови инструменти обикновено имат следните характеристики:
- а) финансовите инструменти нямат фиксиран срок или структура на погасяване и обикновено договорният им срок за прекратяване е кратък (например един ден);
 - б) договорните права за прекратяване на договора не биват упражнени при нормалното текущо управление на финансовия инструмент, а договорът може да бъде прекратен единствено ако предприятието узнае за увеличаване на кредитния риск на равнище продукт; и
 - в) финансовите инструменти се управляват на колективна основа.
- Б5.5.40 При определянето на периода, през който предприятието очаква да бъде изложено на кредитен риск, но за който очакваните кредитни загуби няма да бъдат намалени чрез нормални действия за управление на кредитния риск, предприятието трябва да отчете фактори като например информацията за отминали периоди и опита по отношение на:
- а) периода, през който предприятието е било изложено на кредитен риск по подобни финансови инструменти;
 - б) продължителността на свързани неизпълнения по подобни финансови инструменти след значително увеличение на кредитния риск; и
 - в) действията за управление на кредитния риск, които предприятието очаква да предприеме, след като кредитният риск по финансовия инструмент се е увеличил, като например намаляване или премахване на неусвоените разполагаеми суми.

Резултати, претеглени на базата на вероятността

- B5.5.41 С приблизителната оценка на очакваните кредитни загуби не се цели да се направи оценка при най-неблагоприятния или при най-благоприятния сценарий. Вместо това приблизителната оценка на очакваните кредитни загуби трябва винаги да отразява възможността от възникване на кредитна загуба, както и възможността такава загуба да не възникне, дори когато най-вероятно няма да настъпи кредитна загуба.
- B5.5.42 Параграф 5.5.17, буква а) изисква приблизителната оценка на очакваните кредитни загуби да отразява сумата, определена безпристрастно и претеглена на базата на вероятността чрез оценяване на обхвата на възможните резултати. На практика това може да не представлява комплексен анализ. В някои случаи може да е достатъчно относително просто моделиране, без да е необходимо мащабно и подробно симулиране на различни сценарии. Например средните кредитни загуби по голяма група финансови инструменти с общи характеристики на риска може да представляват приемливата приблизителна оценка на претеглената на базата на вероятността сума. В други ситуации може да се налага да се установят сценариите, които определят сумата и момента на паричните потоци за конкретни резултати и прогнозната вероятност за тези резултати. В тези ситуации обаче очакваните кредитни загуби трябва да отразяват най-малко два резултата в съответствие с параграф 5.5.18.
- B5.5.43 За очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента предприятието оценява приблизително риска от настъпване на неизпълнение по финансов инструмент в рамките на очаквания му срок. Очакваните кредитни загуби за 12 месеца са част от очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента и представляват паричният недостиг за целия срок, който ще възникне, в случай че настъпи неизпълнение в рамките на 12 месеца след отчетната дата (или по-кратък период, ако очакваният срок на финансовия инструмент е по-малко от 12 месеца), претеглен на базата на вероятността от настъпване на неизпълнение. Следователно очакваните кредитни загуби за 12 месеца не са нито очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента, които предприятието ще понесе по финансови инструменти, по отношение на които то прогнозира, че ще настъпи неизпълнение през следващите 12 месеца, нито паричният недостиг, прогнозиран през следващите 12 месеца.

Стойност на парите във времето

- B5.5.44 Очакваните кредитни загуби биват дисконтирани към отчетната дата, а не към очакваната дата на неизпълнение или друга дата, като се прилага ефективният лихвен процент, определен при първоначалното признаване, или негова приблизителна стойност. Ако финансовият инструмент е с променлив лихвен процент, очакваните кредитни загуби се дисконтират с текущия ефективен лихвен процент, определен в съответствие с параграф 5.4.5.
- B5.5.45 По отношение на закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка, очакваните кредитни загуби се дисконтират с коригирания спрямо кредита ефективен лихвен процент, определен при първоначалното признаване.
- B5.5.46 Очакваните кредитни загуби по лизингови вземания се дисконтират със същия дисконтов процент, използван при оценяване на лизинговите вземания в съответствие с МСС 17.
- B5.5.47 Очакваните кредитни загуби по кредитен ангажимент се дисконтират с ефективния лихвен процент или неговата приблизителна стойност, които ще се прилагат при признаване на финансов актив, възникващ в резултат от кредитния ангажимент. Това е така, защото за целите на прилагането на изискванията за обезценка, финансов актив, който се признава след усвояване на суми по кредитен ангажимент, се третира като продължение на този ангажимент, а не като нов финансов инструмент. Поради това очакваните кредитни загуби по финансов актив се измерват, като се взема предвид първоначалният кредитен риск на кредитния ангажимент към датата, на която предприятието е станало страна по неотменяем ангажимент.
- B5.5.48 Очакваните кредитни загуби по договори за финансова гаранция или кредитни ангажименти, за които не може да се установи ефективният лихвен процент, се дисконтират с дисконтов процент, който отразява текущата пазарна оценка на стойността на парите във времето и специфичните за паричните потоци рискове, но само ако и до степента, до която рисковете биват отчетени чрез коригиране на дисконтовия процент, а не на неизпълнените касови приходи, които се дисконтират.

Разумна и аргументирана информация

- B5.5.49 За целите на настоящия стандарт разумна и аргументирана информация е тази, която е достъпна без извършване на излишни разходи или усилия към отчетната дата, включително информация за минали събития, текущи условия и прогнозираните бъдещи икономически условия. Информацията, която е достъпна за целите на финансовото отчитане, се счита за достъпна без извършване на излишни разходи или усилия.

- B5.5.50 От предприятието не се изисква да включва прогнози относно бъдещите условия за целия очакван срок на финансовия инструмент. Степента на преценка, необходима за приблизителната оценка на очакваните кредитни загуби, зависи от наличието на подробна информация. С удължаването на прогнозния хоризонт се ограничава достъпната подробна информация, както и степента на преценка, необходима за приблизителната оценка на очакваните кредитни загуби. Приблизителната оценка на очакваните кредитни загуби не изисква изготвянето на подробна приблизителна оценка за отдалечени в бъдещето периоди, по отношение на които предприятието може да екстраполира прогнози, изготвени въз основа на достъпната подробна информация.
- B5.5.51 Предприятието не е длъжно да предприеме изчерпателно търсене на информация, но следва да вземе предвид разумната и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия, която е уместна за приблизителната оценка на очакваните кредитни загуби, включително въздействието на очакваните предсрочни погашения. Използваната информация включва фактори, които са специфични за заемополучателя, общи икономически условия и оценка както на настоящата, така и на прогнозната тенденция по отношение на условията към отчетната дата. Предприятието може да използва различни източници на данни, които могат да бъдат както вътрешни (специфични за предприятието), така и външни. Към възможните източници на данни спадат натрупаният опит в областта на кредитните загуби, вътрешни рейтинги, опитът, натрупан от други предприятия в областта на кредитните загуби, както и външни рейтинги, доклади и статистически данни. Предприятията, които не разполагат с никакви или разполагат с недостатъчни източници на специфични за предприятието данни, могат да използват опита на сходни групи за сравними финансови инструменти (или групи от финансови инструменти).
- B5.5.52 Информацията за отминали периоди е важна отправна точка или база за измерване на очакваните кредитни загуби. Предприятието обаче трябва да коригира данните за отминали периоди, например опита в областта на кредитните загуби, на базата на текущите налични данни, за да отрази ефекта на текущите условия и своите прогнози относно бъдещите условия, които не са оказали влияние върху периода, на който се базира данните за отминали периоди, и за да премахне ефектът от условията в отминалия период, които нямат отношение към бъдещите договорни парични потоци. В някои случаи най-добрата разумна и аргументирана информация би могла да бъде некоригираната информация за отминали периоди в зависимост от нейното естество и момента, в който тя е генерирана, в сравнение с обстоятелствата към отчетната дата и характеристиките на разглеждания финансов инструмент. Приблизителните оценки на очакваните кредитни загуби следва да отразяват и пряко да съответстват на промените в свързаните наблюдавани данни през отделните периоди (например промени в нивото на безработица, цените на имотите, цените на стоките, платежен статут или други фактори, които са показателни за кредитните загуби по финансов инструмент или група от финансови инструменти и размера, на тези промени). Предприятието прави редовен преглед на методологията и предположенията, използвани за приблизителна оценка на очакваните кредитни загуби, за да се намалят разликите между приблизителните оценки и фактическите кредитни загуби.
- B5.5.53 Когато за приблизителната оценка на очакваните кредитни загуби се използва натрупаният опит в областта на кредитните загуби, е важно процентите на историческа кредитна загуба да се прилагат за групи, които се определят по начин, който съответства на групите, за които се наблюдават историческите проценти на кредитна загуба. Следователно използваният метод трябва да позволи всяка група от финансови активи да се свързва с информация за натрупания до момента опит в областта на кредитните загуби за групи от финансови активи с подобни рискови характеристики и съответстващи наблюдавани данни, които отразяват текущите условия.
- B5.5.54 Очакваните кредитни загуби отразяват очакванията на самото предприятие по отношение на кредитните загуби. Когато взема предвид цялата разумна и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия, във връзка с приблизителната оценка на очакваните кредитни загуби, предприятието следва също така да вземе предвид наблюдаваната пазарна информация за кредитния риск на определен финансов инструмент или други подобни финансови инструменти.

Обезпечение

- B5.5.55 За целите на оценяването на очакваните кредитни загуби, приблизителната оценка на очаквания паричен недостиг отразява паричните потоци, очаквани от обезпечението и други кредитни подобрения, които са част от договорните условия и не са признати отделно от предприятието. Приблизителната оценка на очаквания паричен недостиг по обезпечен финансов инструмент отразява сумата и момента на паричните потоци, които се очакват от реализиране на обезпечението, минус разходите за получаване и продажба на обезпечението, независимо дали има вероятност за реализиране на обезпечението (т.е. при приблизителната оценка на очакваните парични потоци се взема предвид вероятността от реализиране и паричните потоци, които биха възникнали от него). Следователно в този анализ следва да бъдат включени всички парични потоци, които се очакват от реализиране на обезпечението след изтичането на договорения падеж на

договора. Всяко обезпечение, придобито в резултат на реализиране, не се признава като актив, който е отделен от обезпечения финансов инструмент, освен ако отговаря на критериите за признаване на актив по настоящия или друг стандарт.

Прекласификация на финансови активи (раздел 5.6)

B5.6.1 Ако предприятието прекласифицира финансови активи в съответствие с параграф 4.4.1, параграф 5.6.1 изисква прекласификацията да се прилага за бъдещи периоди от датата на прекласификация. Както при категория „оценявани по амортизирана стойност“, така и при категория „оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“ е необходимо ефективният лихвен процент да се определя при първоначалното признаване. И при двете категории на оценяване е необходимо изискванията за обезценка да се прилагат по един и същи начин. Следователно, когато предприятието прекласифицира финансов актив между категория „оценявани по амортизирана стойност“ и категория „оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“:

- a) признаването на лихвените приходи не се променя и поради това предприятието продължава да използва същия ефективен лихвен процент;
- б) оценяването на очакваните кредитни загуби не се променя, тъй като и при двете категории на оценяване се прилага един и същи подход на обезценка. Ако финансов актив бъде обаче прекласифициран от категория „оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“ в категория „оценявани по амортизирана стойност“, корективът за загуби ще бъде признат като корекция на брутната балансова стойност на финансовия актив от датата на прекласификация. Ако финансов актив бъде обаче прекласифициран от категория „оценявани по амортизирана стойност“ в категория „оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“, корективът за загуби ще бъде отписан (т.е. няма да бъде повече признат като корекция на брутната балансова стойност), а вместо това ще бъде признат като натрупана обезценка (в същия размер) в друг всеобхватен доход и ще бъде оповестен от датата на прекласификация.

B5.6.2 От предприятието обаче не се изисква да признава отделно лихвените приходи или печалбите или загубите от обезценка за финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата. Следователно, когато предприятието прекласифицира финансов актив от категория „оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата“, ефективният лихвен процент се определя на базата на справедливата стойност на актива към датата на прекласификация. В допълнение, за целите на прилагането на раздел 5.5 спрямо финансов актив от датата на прекласификация, за дата на прекласификация се счита датата на първоначалното признаване.

Печалби и загуби (раздел 5.7)

B5.7.1 Параграф 5.7.5 разрешава на предприятието да направи неотменим избор да представя в друг всеобхватен доход промените в справедливата стойност на инвестиция в капиталов инструмент, която не е държана за търгуване. Този избор се прави на база отделен инструмент (т.е. отделна акция). Сумите, представени в друг всеобхватен доход, не трябва да бъдат прехвърляни впоследствие в печалбата или загубата. Предприятието обаче може да прехвърли натрупаната печалба или загуба в рамките на собствения капитал. Дивидентите върху тези инвестиции се признават в печалбата или загубата в съответствие с параграф 5.7.6, освен ако дивидентът не представлява очевидно възстановяване на част от цената на придобиване на инвестицията.

B5.7.1A Освен ако не се прилага параграф 4.1.5, параграф 4.1.2A изисква финансовият актив да се оценява по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, ако договорните условия по финансовия актив водят до парични потоци, които представляват единствено плащания по главница и лихва върху сумата на непогасената главница, и активът е държан в рамките на бизнес модел, чиято цел е както събиране на договорни парични потоци, така и продажби на финансови активи. При тази категория оценяване информацията се признава в печалбата или загубата, все едно че финансовият актив се оценява по амортизирана стойност, докато в отчета за финансовото състояние финансовият актив се оценява по справедлива стойност. Печалби или загуби, различни от признатите в печалбата или загубата в съответствие с параграфи 5.7.10—5.7.11, се признават в друг всеобхватен доход. Когато тези финансови активи се отписват, кумулативните печалби или загуби, признати преди това в друг всеобхватен доход, се прекласифицират в печалбата или загубата. Това отразява печалбата или загубата, която е трябвало да бъде призната в печалбата или загубата при отписването, ако финансовият актив беше оценен по амортизирана стойност.

- Б5.7.2 Предприятието прилага МСС 21 по отношение на финансовите активи и финансовите пасиви, които са монетарни позиции съгласно МСС 21 и са деноминирани в чуждестранна валута. МСС 21 изисква всякакви валутни печалби и загуби от монетарните активи и монетарните пасиви да бъдат признати в печалбата или загубата. Изключение е монетарна позиция, която е определена като хеджиращ инструмент при хеджиране на паричен поток (вж. параграф 6.5.11), при хеджиране на нетна инвестиция (вж. параграф 6.5.13) или при хеджиране на справедлива стойност на капиталов инструмент на собствения капитал, за който предприятието е избрало да представя промените в справедливата стойност в друг всеобхватен доход в съответствие с параграф 5.7.5 (вж. параграф 6.5.8).
- Б5.7.2А С цел признаване на валутните печалби и загуби според МСС 21 финансов актив, оценяван по справедлива стойност през друг всеобхватен доход в съответствие с параграф 4.1.2А, се третира като монетарна позиция. Следователно такъв финансов актив се третира като актив, оценяван по амортизирана стойност в чуждестранната валута. Валутните разлики в амортизираната стойност се признават в печалбата или загубата, а другите промени в балансовата стойност се признават в съответствие с параграф 5.7.10.
- Б5.7.3 Параграф 5.7.5 разрешава на предприятието да направи неотменим избор да представя в друг всеобхватен доход последващите промени в справедливата стойност на определени инвестиции в капиталови инструменти. Такава инвестиция не е монетарна позиция. Съответно печалбата или загубата, която е представена в друг всеобхватен доход в съответствие с параграф 5.7.5, включва всякакви свързани валутни компоненти.
- Б5.7.4 Ако е налице хеджиращо взаимоотношение между недеривативен паричен актив и недеривативен паричен пасив, промените във валутния компонент на тези финансови инструменти се представят в печалбата или загубата.

Пасиви, определени като оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата

- Б5.7.5 Когато предприятието определи финансов пасив като оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата, то трябва да определи дали представянето на ефекта от промените в кредитния риск на пасива в друг всеобхватен доход би създало или увеличило счетоводното несъответствие в печалбата или загубата. Счетоводно несъответствие би се създало или увеличило, ако представянето на ефекта от промените в кредитния риск на пасива в друг всеобхватен доход би довело до по-голямо несъответствие в печалбата или загубата, отколкото би се получило, ако тези суми бяха представени в печалбата или загубата.
- Б5.7.6 За да определи това, предприятието трябва да оцени дали очаква ефектът от промените в кредитния риск на пасива да бъде компенсиран в печалбата или загубата с промяната в справедливата стойност на друг финансов инструмент, оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата. Това очакване трябва да се базира върху икономическото взаимоотношение между характеристиките на пасива и характеристиките на другия финансов инструмент.
- Б5.7.7 Това определяне се прави при първоначалното признаване и не подлежи на повторна оценка. От практическа гледна точка предприятието не е длъжно да създава всички активи и пасиви, които предизвикват счетоводно несъответствие, в един и същ момент. Позволено е разумно закъснение, при условие че всяка оставаща сделка се очаква да настъпи. Предприятието трябва да прилага последователно своята методология за определяне дали представянето на ефекта от промените в кредитния риск на пасива в друг всеобхватен доход би създало или увеличило счетоводно несъответствие в печалбата или загубата. Предприятието обаче може да използва различни методологии, когато има различни икономически взаимоотношения между характеристиките на пасивите, определени като оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, и характеристиките на другите финансови инструменти. МСФО 7 изисква от предприятието да направи количествени оповестявания в пояснителните приложения към финансовия отчет относно своята методология, приложена при това определяне.
- Б5.7.8 Ако ще бъде създадено или увеличено такова несъответствие, предприятието е задължено да представи всички промени в справедливата стойност (включително ефекта от промените в кредитния риск на пасива) в печалбата или загубата. Ако такова съответствие няма да бъде създадено или увеличено, предприятието е задължено да представи ефекта от промените в кредитния риск на пасива в друг всеобхватен доход.
- Б5.7.9 Сумите, представени в друг всеобхватен доход, не трябва да бъдат прехвърляни впоследствие в печалбата или загубата. Предприятието обаче може да прехвърли натрупаната печалба или загуба в рамките на собствения капитал.

- Б5.7.10 Следващият пример описва ситуация, при която би се създадо счетоводно несъответствие в печалбата или загубата, ако ефектът от промените в кредитния риск на пасива се представи в друг всеобхватен доход. Ипотечна банка отпуска заеми на клиенти и финансира тези заеми, като продава облигации със съвпадащи характеристики (например непогасени суми, профил на погасяването, срок и валута) на пазара. Договорните условия на заема позволяват на ипотечния клиент да изплати предсрочно своя заем (т.е. да изпълни задължението си към банката), като закупи съответстващата облигация по справедливата ѝ стойност на пазара и предостави тази облигация на ипотечната банка. В резултат от това договорно право за предсрочно погасяване, ако кредитното качество на облигацията се влоши (а оттам и справедливата стойност на пасива на ипотечната банка намалее), справедливата стойност на кредитния актив на ипотечната банка също намалява. Промяната в справедливата стойност на актива отразява договорното право на ипотечния клиент да погаси предсрочно ипотечния заем, като закупи базовата облигация по справедлива стойност (която в този пример е намаляла) и я предостави на ипотечната банка. Следователно, ефектът от промените в кредитния риск на пасива (облигацията) ще бъде компенсиран в печалбата или загубата от съответстващата промяна в справедливата стойност на финансовия актив (заема). Ако ефектът от промените в кредитния риск на пасива беше представен в друг всеобхватен доход, щеше да възникне счетоводно несъответствие в печалбата или загубата. Следователно, ипотечната банка трябва да представи всички промени в справедливата стойност на пасива (включително ефекта от промените в кредитния риск на пасива) в печалбата или загубата.
- Б5.7.11 В примера в параграф Б5.7.10 има договорна връзка между ефекта от промените в кредитния риск на пасива и промените в справедливата стойност на финансовия актив (т.е. в резултат от договорното право на ипотечния клиент да погаси предсрочно заема, като закупи облигацията по справедлива стойност и я предостави на ипотечната банка). Счетоводно несъответствие може да възникне обаче и при отсъствието на такава договорна връзка.
- Б5.7.12 За целите на прилагането на изискванията в параграфи 5.7.7 и 5.7.8 счетоводното несъответствие не се дължи единствено на метода на оценяване, който предприятието използва, за да определи ефекта от промените в кредитния риск на пасива. Счетоводно несъответствие в печалбата или загубата би възникнало единствено, когато ефектът от промените в кредитния риск на пасива (както е дефинирано в МСФО 7) се очаква да бъде компенсиран от промените в справедливата стойност на друг финансов инструмент. Несъответствие, което възниква единствено в резултат от метода на оценяване (т.е. защото предприятието не изолира промените в кредитния риск на пасива от някои други промени в неговата справедлива стойност), не засяга определянето, изисквано от параграфи 5.7.7 и 5.7.8. Например предприятието може да не изолира промените в кредитния риск на пасива от промените в ликвидния риск. Ако предприятието представи комбинирания ефект на двата фактора в друг всеобхватен доход, може да възникне несъответствие, тъй като промените в ликвидния риск могат да бъдат включени при оценяването по справедлива стойност на финансовите активи на предприятието, а цялата промяна в справедливата стойност на тези активи се представя в печалбата или загубата. Това несъответствие обаче се дължи на неточността на оценяването, а не на отношението на компенсиране, описано в параграф Б5.7.6, поради което и не засяга определянето, изисквано от параграфи 5.7.7 и 5.7.8.

Значението на „кредитен риск“ (параграфи 5.7.7 и 5.7.8)

- Б5.7.13 МСФО 7 дефинира кредитния риск като „рискът, че едната страна по финансов инструмент ще причини финансова загуба на другата страна, ако не успее да изплати задължението“. Изискването в параграф 5.7.7, буква а) е свързано с риска, че издателят няма да изпълни конкретното си задължение. Не е задължително това да бъде свързано с кредитоспособността на емитента. Например, ако предприятието издаде обезпечен пасив и необезпечен пасив, които в други отношения са идентични, кредитният риск на тези два пасива ще бъде различен, въпреки че са били издадени от едно и също предприятие. Кредитният риск по обезпечения пасив ще бъде по-малък от кредитния риск по необезпечения пасив. Кредитният риск по обезпечения пасив може да бъде близък до нула.
- Б5.7.14 За целите на прилагането на изискването в параграф 5.7.7, буква а) кредитният риск е различен от риска от резултатността на конкретен актив. Рискът от резултатността на конкретен актив не е свързан с риска, при който предприятието може да не изпълни определено задължение, а е свързан по-скоро с риска, че резултатите по отделен актив или група от активи ще бъдат незадоволителни (или изобщо няма да има резултати).

Б5.7.15 Следват примери за риска от резултатността на конкретен актив:

- а) пасив с характеристика, свързана с единици на инвестиционен фонд, при който сумата, дължима на инвеститорите, е договорно определена на базата на резултатността на определени активи. Ефектът от тази характеристика, свързана с единици на инвестиционен фонд, върху справедливата стойност на пасива представлява риск от резултатността на конкретен актив, а не кредитен риск;
- б) пасив, издаден от структурирано предприятие със следните характеристики. Предприятието е правно изолирано, тоест активите в предприятието са обособени единствено в полза на неговите инвеститори, дори в случай на фалит. Предприятието не сключва други сделки и активите в предприятието не могат да бъдат ипотекирани. На инвеститорите на предприятието се дължат суми само ако обособените активи генерират парични потоци. Следователно промените в справедливата стойност на пасива отразява основно промените в справедливата стойност на активите. Ефектът от резултатността на активите върху справедливата стойност на пасива представлява риск от резултатността на конкретен актив, а не кредитен риск.

Определяне на ефекта от промените в кредитния риск

Б5.7.16 За целите на прилагането на изискването в параграф 5.7.7, буква а) предприятието определя сумата на промяната в справедливата стойност на финансов пасив, която се дължи на промените в кредитния риск на този пасив, или:

- а) като сума на промяната в неговата справедлива стойност, която не се дължи на промени в пазарните условия, които водят до пазарен риск (вж. параграфи Б5.7.17 и Б5.7.18); или
- б) като използва алтернативен метод, за който предприятието счита, че представя по-достоверно сумата на промяната в справедливата стойност на пасива, която се дължи на промени в неговия кредитен риск.

Б5.7.17 Промените в пазарните условия, които водят до пазарен риск, включват промени в базов лихвен процент, цената на друг финансов инструмент на предприятието, цена на стока, валутен курс или индекс на цени или лихвени проценти.

Б5.7.18 Ако единствените съществени и съответстващи промени в пазарните условия за даден пасив са промените в наблюдаем (базов) лихвен процент, сумата в параграф Б5.7.16, буква а) може да бъде приблизително оценена по следния начин:

- а) на първо място, предприятието изчислява вътрешната норма на възвръщаемост на пасива в началото на периода, като използва справедливата стойност на пасива и договорните парични потоци на пасива в началото на периода. То изважда от тази норма на възвръщаемост наблюдавания (базов) лихвен процент в началото на периода, за да достигне до един специфичен за инструмента компонент на вътрешната норма на възвръщаемост;
- б) след това предприятието изчислява настоящата стойност на паричните потоци, свързани с пасива, като използва договорните парични потоци на пасива в края на периода и дисконтов процент, равен на сумата от: i) наблюдавания (базов) лихвен процент в края на периода и ii) специфичния за инструмента компонент на вътрешната норма на възвръщаемост, както е определен в буква а);
- в) разликата между справедливата стойност на пасива в края на периода и стойността, определена в буква б), е промяната в справедливата стойност, която не се дължи на промените в наблюдавания (базов) лихвен процент. Това е сумата, която трябва да бъде представена в друг всеобхватен доход в съответствие с параграф 5.7.7, буква а).

Б5.7.19 В примера в параграф Б5.7.18 се приема, че промените в справедливата стойност, произтичащи от фактори, различни от промени в кредитния риск на инструмента или промени в наблюдавания (базов) лихвен процент, са несъществени. Този метод не би бил подходящ, ако промените в справедливата стойност, произтичащи от други фактори, са съществени. В тези случаи предприятието е задължено да използва алтернативен метод, който оценява по-достоверно ефекта от промените в кредитния риск на пасива (вж. параграф Б5.7.16, буква б). Например, ако инструментът в примера съдържа внедрен дериватив, промяната в справедливата стойност на внедрения дериватив се изключва при определянето на сумата, която трябва да бъде представена в друг всеобхватен доход в съответствие с параграф 5.7.7, буква а).

Б5.7.20 Както и при всички оценявания по справедлива стойност, методът за оценка на предприятието за целите на определянето на частта от промяната в справедливата стойност на пасива, която се дължи на промени в неговия кредитен риск, трябва да използва максимално значима наблюдаема входяща информация и минимално ненаблюдаема входяща информация.

ОТЧИТАНЕ НА ХЕДЖИРАНЕТО (ГЛАВА 6)

Хеджиращи инструменти (раздел 6.2)**Инструменти, отговарящи на условията**

- Б6.2.1 Деривативи, които са внедрени в хибридни договори, но не са отделно отчитани, не могат да бъдат определени като отделни хеджиращи инструменти.
- Б6.2.2 Собствените капиталови инструменти на предприятието не са финансови активи или финансови пасиви на предприятието и следователно не могат да бъдат определени като хеджиращи инструменти.
- Б6.2.3 При хеджиране на валутен риск валутният компонент на недеривативен финансов инструмент се определя в съответствие с МСС 21.

Издадени опции

- Б6.2.4 Настоящият стандарт не ограничава обстоятелствата, при които дериватив, който се оценява по справедлива стойност през печалбата или загубата, може да бъде определен като хеджиращ инструмент освен по отношение на някои издадени опции. Издадена опция не отговаря на условията за хеджиращ инструмент, освен ако не е определена като компенсираща за закупена опция, включително такава, която е внедрена в друг финансов инструмент (например издадена кол-опция, използвана за хеджиране на платим при поискване пасив).

Определяне на хеджиращи инструменти

- Б6.2.5 При хеджиране, различно от хеджирането на валутен риск, когато предприятието определя недеривативен финансов актив или недеривативен финансов пасив, оценен по справедлива стойност през печалбата или загубата, като хеджиращ инструмент, предприятието може да определя единствено недеривативния финансов инструмент в неговата цялост или част от него.
- Б6.2.6 Самостоятелен хеджиращ инструмент може да се определи за хеджиране на повече от един вид риск, при условие че съществува специфично определяне на хеджиращия инструмент и на различните хеджирани позиции. Тези хеджирани позиции могат да бъдат в различни хеджиращи взаимоотношения.

Хеджирани позиции (раздел 6.3)**Позиции, отговарящи на критериите**

- Б6.3.1 Неотменим ангажимент за придобиване на бизнес в бизнес комбинация не може да бъде хеджирана позиция, с изключение на валутен риск, защото другите рискове, които се хеджират, не могат да бъдат точно идентифицирани и измерени. Тези други рискове са общи стопански рискове.
- Б6.3.2 Инвестиция, отчитана по метода на собствения капитал, не може да бъде хеджирана позиция при хеджиране на справедлива стойност. Това е така, защото методът на собствения капитал признава в печалбата или загубата дела на инвеститора в печалбата или загубата на предприятието, в което е инвестирано, а не промените в справедливата стойност на инвестицията. По подобни причини инвестиция в консолидирано дъщерно предприятие не може да бъде хеджирана позиция при хеджиране на справедлива стойност. Това е така, защото консолидацията признава в печалбата или загубата печалбата или загубата от дъщерното предприятие, а не промените в справедливата стойност на инвестицията. Хеджирането на нетна инвестиция в чуждестранна дейност е различно, защото е хеджиране на валутна експозиция, а не хеджиране на справедливата стойност на промяната в стойността на инвестицията.
- Б6.3.3 Параграф 6.3.4 позволява на предприятието да определи като хеджирана позиция съвкупните експозиции, които са комбинация от експозиция и дериватив. При определянето на такава хеджирана позиция предприятието оценява дали съвкупната експозиция комбинира експозиция и дериватив, създавайки различна съвкупна експозиция, която се управлява като една експозиция за конкретен риск (или рискове). В този случай предприятието може да определи хеджираната позиция въз основа на съвкупната експозиция. Например:
- а) предприятието може да хеджира определено количество много вероятни покупки на кафе след 15 месеца срещу ценови риск (на базата на щатски долари), като използва 15-месечен фючърсен договор за кафе. Комбинацията от много вероятните покупки на кафе и фючърсния договор за кафе може да се разглежда като 15-месечна експозиция с фиксиран размер към валутен риск в щатски долари за целите на управлението на риска (т.е. като всеки изходящ паричен поток с фиксиран размер в щатски долар след 15 месеца).

- б) предприятието може да хеджира валутния риск за целия 10-годишен срок на дълг с фиксиран лихвен процент, деноминиран в чуждестранна валута. Предприятието обаче се нуждае от експозиция с фиксиран лихвен процент в своята функционална валута само в краткосрочен до средносрочен план (например 2 години) и от експозиция с плаващ лихвен процент в своята функционална валута за оставащия срок до падежа. В края на всеки от двугодишните периоди от време (т.е. периодично на всеки две години) предприятието определя следващата двугодишна лихвена експозиция (ако лихвеното равнище е такова, че предприятието желае да фиксира лихвените проценти). В такава ситуация предприятието може да сключи 10-годишен валутно лихвен суап с размяна на фиксирана срещу плаваща лихва, при който дългът с фиксиран лихвен процент в чуждестранна валута се заменя с дълг с плаващ лихвен процент във функционална валута. Той се покрива с 2-годишен лихвен суап, който на базата на функционалната валута заменя дълга с плаващ лихвен процент с дълг с фиксиран лихвен процент. В резултат на това комбинацията от дълга с фиксиран лихвен процент в чуждестранна валута и 10-годишния валутно лихвен суап с размяна на фиксирана срещу плаваща лихва се разглежда като 10-годишна експозиция с променлив лихвен процент във функционална валута за целите на управлението на риска.

Б6.3.4 Когато определя хеджираната позиция въз основа на съвкупната експозиция, предприятието взема предвид комбинирания ефект на позициите, съставляващи съвкупната експозиция, за оценяване на ефективността на хеджирането и измерване на неефективността на хеджирането. Позициите, съставляващи съвкупната експозиция, продължават обаче да се отчитат поотделно. Това означава, че например:

- а) деривативи, които са част от съвкупна експозиция, се признават като отделни активи или пасиви, оценявани по справедлива стойност; и
- б) ако определено хеджиращо взаимоотношение е определено между позициите, съставляващи съвкупната експозиция, начинът, по който даден дериватив е включен като част от съвкупната експозиция, трябва да е съгласуван с определянето на този дериватив като хеджиращ инструмент на равнището на съвкупната експозиция. Например, ако предприятието изключи форуърдния елемент на дериватив от определянето му като хеджиращ инструмент за хеджиращото взаимоотношение между позициите, съставляващи съвкупната експозиция, то трябва също така да изключи форуърдния елемент, когато включва този дериватив под формата на хеджирана позиция като част от съвкупната експозиция. В противен случай съвкупната експозиция включва дериватива в неговата цялост или част от него.

Б6.3.5 Параграф 6.3.6 посочва, че в консолидираните финансови отчети валутният риск на много вероятна прогнозна вътрешно групова сделка може да се квалифицира като хеджирана позиция при хеджиране на паричен поток, при условие че сделката е деноминирана във валута, различна от функционалната валута на предприятието, сключващо тази сделка, и че валутният риск ще повлияе на консолидираната печалба или загуба. За тази цел предприятието може да е предприятие майка, дъщерно, асоциирано или съвместно предприятие или клон. Ако валутният риск на прогнозна вътрешно групова сделка не влияе на консолидираната печалба или загуба, вътрешно груповата сделка не може да се квалифицира като хеджирана позиция. Такъв обикновено е случаят при плащания на авторски и лицензионни възнаграждения, лихвени плащания или мениджърски възнаграждения между членовете на една и съща група, освен ако има свързана външна сделка. Все пак, когато валутният риск на прогнозна вътрешно групова сделка ще повлияе на консолидираната печалба или загуба, вътрешно груповата сделка отговаря на условията за хеджирана позиция. Пример са прогнозни продажби или покупки на материални запаси между членовете на една и съща група, ако има предстояща продажба на материални запаси към страна, външна на групата. По подобен начин прогнозна вътрешно групова продажба на машини и съоръжения от предприятие от групата, което ги произвежда, за предприятие от групата, което ще използва машините и съоръженията в своята дейност, може да повлияе на консолидираната печалба или загуба. Това би могло да се случи, например, защото машините и съоръженията ще бъдат амортизирани от закупуващото ги предприятие и стойността, първоначално призната за машините и съоръженията, може да се промени, ако прогнозната вътрешно групова сделка е деноминирана във валута, различна от функционалната валута на закупуващото предприятие.

Б6.3.6 Ако хеджиране на прогнозна вътрешно групова сделка отговаря на условията за отчитане на хеджиране, всяка печалба или загуба се признава в и се извеждат от друг всеобхватен доход в съответствие с параграф 6.5.11. Съответният период (или периоди), през който валутният риск от хеджираната сделка оказва влияние върху печалбата или загубата е този, през който той оказва влияние върху консолидираната печалба или загуба.

Определяне на хеджирани позиции

Б6.3.7 Компонент е хеджирана позиция, която е по-малка от цяла позиция. Следователно компонентът отразява само някои от рисковете на позицията, от която той е част, или отразява рисковете само до известна степен (например при определянето на дела на дадена позиция).

Рискови компоненти

- Б6.3.8 За да може да бъде определен като хеджирана позиция, рисковият компонент трябва да бъде отделно разграничим компонент на финансовата или нефинансовата позиция, а промените в паричните потоци или справедливата стойност на позицията, дължащи се на промени в този рисков компонент, трябва да са надеждно оценени.
- Б6.3.9 Когато определя какви рискови компоненти отговарят на условията за определяне като хеджирана позиция, предприятието оценява тези рискови компоненти в рамките на конкретната пазарна структура, с която рискът или рисковете са свързани и в която се осъществява хеджирането. Подобно определяне изисква оценка на съответните факти и обстоятелства, които се различават в зависимост от рисковете и пазарите.
- Б6.3.10 Когато определя рисковите компоненти като хеджирани позиции, предприятието взема предвид дали рисковите компоненти са изрично посочени в договор (договорно определени рискови компоненти) или дали те са включени в справедливата стойност или паричните потоци на дадена позиция, от която те са част (извъндоговорно определени рискови компоненти). Извъндоговорно определените рискови компоненти могат да се отнасят до позиции, които не са договор (например прогнозни сделки), или до договори, в които компонентът не е изрично посочен (например неотменим ангажимент, който включва само една цена, а не формула за ценообразуване, позоваваща се на различни базови активи). Например:
- предприятие А има дългосрочен договор за доставка на природен газ, чиято цена се определя чрез използването на договорно определена формула, позоваваща се на цената на стоки и други фактори (например газол, течено гориво и други компоненти, като транспортни разходи). предприятие А хеджира компонента „газол“ в този договор за доставка чрез използване на форуърден договор за газол. Тъй като компонентът „газол“ е определен в реда и условията на договора за доставка, той представлява договорно определен рисков компонент. Следователно поради наличието на формула за ценообразуване предприятие А стига до заключението, че експозицията към цената на газола е отделно разграничима. Същевременно съществува пазар на форуърдни договори за газол. Следователно предприятие А стига до заключението, че експозицията към цената на газола е надеждно оценима. Следователно експозицията към цената на газола в договора за доставка е рисков компонент, който може да бъде определен като хеджирана позиция;
 - предприятие Б хеджира бъдещите си покупки на кафе на базата на своята производствена прогноза. Хеджирането започва до 15 месеца преди доставката за част от прогнозно закупеното количество. С течение на времето предприятие Б увеличава хеджираното количество (с приближаване на датата на доставка). Предприятие Б използва два различни вида договори за управление на свързания с цената на кафето риск:
 - борсово търгувани фючърсни договори за кафе; и
 - договори за доставка на кафе от вида „Арабика“ от Колумбия до определен производствен обект. По тези договори цената на един тон кафе се определя чрез формула за ценообразуване въз основа на цената на борсово търгуваните фючърсни договори за кафе плюс фиксирана ценова разлика плюс променлива такса за логистични услуги. Договорът за доставка на кафе е подлежащ на изпълнение договор, по силата на който предприятие Б приема на практика доставките на кафе.

По отношение на доставки, свързани с текущата реколта, сключването на договори за доставка на кафе позволява на предприятие Б да определя ценовата разлика между действителното качество на закупеното кафе („Арабика“ от Колумбия) и базовото качество, заложено в борсово търгуваните фючърсни договори. По отношение на доставки, свързани със следващата реколта, обаче не съществуват договори за доставка на кафе и следователно ценовата разлика не може да се определи. Предприятие Б използва борсово търгувани фючърсни договори за кафе, за да хеджира компонента „базово качество“ на своя риск, свързан с цената на кафето, по отношение на доставките, отнасящи се както за текущата, така и за следващата реколта. Предприятие Б определя, че е изложено на три различни риска: риск, свързан с цената на кафето, отразяващ базовото качество, риск, свързан с цената на кафето, отразяващ разликата (спреда) между цената за базовото качество и цената за съответното кафе от вида „Арабика“ от Колумбия, което предприятието в действителност получава, и променливите логистични разходи. По отношение на доставките, свързани с текущата реколта, след като предприятие Б сключи договор за доставка на кафе, свързаният с цената на кафето риск, отразяващ базовото качество, представлява договорно определен рисков компонент, тъй като формулата за ценообразуване включва индексирание спрямо цената на борсово търгуваните фючърсни договори за кафе. Предприятие Б стига до заключението, че този рисков компонент е отделно разграничим и надеждно оценим. По отношение на доставки, свързани със следващата реколта, предприятие Б все още не сключило никакви договори за доставка на кафе (т.е. тези доставки са прогнозни сделки). Следователно свързаният с цената на кафето риск, отразяващ базовото качество, представлява извъндоговорно определен рисков компонент. В изготвения от предприятие Б анализ на пазарната структура се взема предвид по какъв начин се определя цената на евентуалните доставки на съответния вид кафе.

Следователно въз основа на този анализ на пазарната структура предприятие Б стига до заключението, че прогнозните сделки също включват свързания с цената на кафето риск, отразяващ базовото качество, като рисков компонент, който е отделно разграничим и надеждно оценим, макар и не договорно определен. Вследствие на това предприятие Б може да определи хеджиращо взаимоотношение на база рисков компонент (за свързания с цената на кафето риск, отразяващ базовото качество) както за договори, така и за прогнозни сделки за доставка на кафе;

- в) предприятие В хеджира част от своите бъдещи покупки на гориво за реактивни двигатели въз основа на прогнозното си потребление до 24 месеца преди доставка, като с течение на времето увеличава хеджирания обем. Предприятие В хеджира тази експозиция, като използва различни видове договори в зависимост от времеви хоризонт на хеджирането, оказващ влияние върху пазарната ликвидност на деривативите. При по-дълги времеви хоризонти (12—24 месеца) предприятие В използва договори за суров петрол, тъй като само те са с достатъчна пазарна ликвидност. При времеви хоризонти от 6—12 месеца предприятие В използва деривативи за газьол, тъй като те са достатъчно ликвидни. При времеви хоризонти до шест месеца предприятие В използва договори за гориво за реактивни двигатели. Предприятие В анализира структурата на пазара на петрол и петролни продукти и неговата оценка на съответните факти и обстоятелства е, както следва:
- i) предприятие В осъществява дейност в географска област, където базовият показател за суровия петрол е сортът Брент. Суровият петрол е базов показател в областта на суровините, оказващ влияние върху цената на множество рафинирани петролни продукти, тъй като е основен продукт при тяхното производство. Газьолът е базов показател в областта на рафинираните петролни продукти, който се използва като отправна точка при ценообразуването на дестилатите от суров нефт в по-общ план. Това намира отражение в типовете деривативни финансови инструменти, предлагани на пазарите за суров нефт и рафинирани петролни продукти, на които предприятие В осъществява дейност, в т.ч.:
- фючърсни договори за базов суров петрол, които се използват за суров петрол от сорта Брент;
 - фючърсни договори за базов газьол, които се използват като отправна точка при ценообразуването на дестилати — например деривативи върху спреда за гориво за реактивни двигатели, които покриват ценовата разлика между гориво за реактивни двигатели и базов газьол; и
 - деривативи върху крехк спреда за базов газьол (т.е. деривативи за ценовата разлика между суровия петрол и газьола — маржа на печалба при рафиниране), чиято стойност е индексирана към суровия петрол от сорта Брент.
- ii) цените на рафинираните петролни продукти не зависят от това конкретно какъв суров петрол се обработва от дадена рафинерия, тъй като тези рафинирани петролни продукти (като газьол или гориво за реактивни двигатели) представляват стандартизирани продукти.

Следователно предприятие В стига до заключението, че ценовият риск на неговите покупки на гориво за реактивни двигатели включва рисков компонент за цената на суровия петрол, основаващ се на суровия петрол от сорта Брент, и рисков компонент за цената на газьола, въпреки че суровият петрол и газьолът не са посочени в никое договорно споразумение. Предприятие В стига до заключението, че тези два рискови компонента са отделно разграничими и надеждно оценими, макар и да не са договорно определени. Следователно предприятие В може да определи хеджиращите взаимоотношения за прогнозни покупки на гориво за реактивни двигатели на база рисков компонент (за суров петрол или газьол). Този анализ също означава, че ако например предприятие В бе използвало деривативи за суров петрол, основаващи се на суровия петрол от сорта West Texas Intermediate (WTI), промените в ценовата разлика между суровия петрол от сорта Брент и суровия петрол от сорта WTI биха довели до неефективност на хеджирането.

- г) предприятие Г държи дългов инструмент с фиксиран лихвен процент. Средата, в която този инструмент е емитиран, се характеризира с пазар, на който множество подобни дългови инструменти биват сравнявани въз основа на техния спред спрямо базов лихвен процент (например LIBOR), и инструменти с променлив лихвен процент, които обикновено са индексиращи спрямо този базов лихвен процент. Лихвените суапове често се използват за управление на лихвения риск на базата на този базов лихвен процент независимо от спреда на дълговите инструменти спрямо този базов лихвен

процент. Цената на дълговите инструменти с фиксиран лихвен процент се променя непосредствено с промените в базовия лихвен процент. Предприятие Г стига до заключението, че базовият лихвен процент е компонент, който може да бъде отделно разграничим и надеждно оценим. Следователно предприятие Г може да определи хеджиращите взаимоотношения за дългов инструмент с фиксиран лихвен процент на база рисков компонент за базовия лихвен риск.

- Б6.3.11 Когато определя рисков компонент като хеджирана позиция, изискванията за отчитане на хеджирането се прилагат спрямо този рисков компонент по същия начин, по който се прилагат спрямо други хеджирани позиции, които не са рискови компоненти. Тук спадат например критериите, че хеджиращото взаимоотношение трябва да отговаря на изискванията за ефективност на хеджирането и че всяка неефективност на хеджирането трябва да бъде измерена и призната.
- Б6.3.12 Предприятието може също да определи само промените в паричните потоци или справедливата стойност на хеджирана позиция над или под определена цена или друга променлива („еднопосочен риск“). Вътрешната стойност на закупена опция като хеджиращ инструмент (ако се приеме, че той има същите основни условия като определения риск), а не стойността му във времето, отразява еднопосочния риск в хеджирана позиция. Предприятието например може да определи променливостта на бъдещите резултати от паричните потоци, произтичащи от увеличение на цената на прогнозна покупка на стока. В такава ситуация предприятието определя единствено загубите на парични потоци, произтичащи в резултат от повишение на цената над определено ниво. Хеджираният риск не включва стойността във времето на закупена опция, тъй като стойността във времето не е компонент на прогнозната сделка, който засяга печалбата или загубата.
- Б6.3.13 Съществува оборима презумпция, че освен когато е договорно определен, инфлационният риск не е отделно разграничим и надеждно оценим и следователно не може да се определи като рисков компонент на даден финансов инструмент. В някои ограничени случаи обаче е възможно да се установи рисков компонент за инфлационен риск, който е отделно разграничим и надеждно оценим поради особените характеристики на инфлационната среда и съответния пазар на дългови инструменти.
- Б6.3.14 Например предприятието емитира дългов инструмент в среда, при която обемът и сročната структура на облигациите, свързани с инфлацията, формират достатъчно ликвиден пазар, който позволява определянето на сročната структура на реалните лихвени проценти по облигации с нулев купон. Това означава, че за съответната валута инфлацията е значим фактор, който се отчита самостоятелно на пазарите на дългови инструменти. При тези обстоятелства инфлационният рисков компонент може да бъде определен чрез дисконтиране на паричните потоци на хеджиран дългов инструмент с помощта на сročната структура на реалните лихвени проценти по облигации с нулев купон (т.е. по подобен начин, както при определянето на безрисковия (номинален) лихвен процент). И обратно, в много случаи инфлационният рисков компонент не е отделно разграничим и надеждно оценим. Например, предприятието емитира единствено дългов инструмент с номинален лихвен процент в среда, която се характеризира с пазар на свързани с инфлацията облигации, чиято недостатъчна ликвидност не позволява да се определи сročната структура на реалните лихвени проценти по облигации с нулев купон. В случая, анализът на структурата на пазара и на фактите и обстоятелствата не подкрепя заключението на предприятието, че инфлацията е значим фактор, който се разглежда отделно от пазарите на дългови инструменти. Следователно предприятието не може да опровергае оборимата презумпция, че инфлационният риск, който не е договорно определен, не е отделно разграничим и надеждно оценим. Следователно инфлационният рисков компонент няма да може да бъде определен като хеджирана позиция. Това се отнася за всеки инструмент, използван за хеджиране на инфлацията, за който предприятието действително е сключило договор. По-специално, предприятието не може просто да вмени реда и условията на инструмент, използван за хеджиране на реалната инфлация, чрез проектиране на неговите условия върху дълговия инструмент с номинален лихвен процент.
- Б6.3.15 Договорно определен инфлационен рисков компонент на паричните потоци по призната облигация, свързана с инфлация (ако се приеме, че няма изискване за отделно отчитане на внедрен дериватив), е отделно разграничим и надеждно оценим, доколкото други парични потоци на инструмента не са засегнати от инфлационния рисков компонент.

Компоненти на номиналната стойност

- Б6.3.16 Съществуват два вида компоненти на номинални стойности, които могат да бъдат определени като хеджирана позиция в хеджиращо взаимоотношение: компонент, който е част от цяла позиция, или пластов компонент. Счетоводните данни зависят от вида на компонента. Предприятието определя компонента за счетоводни цели в съответствие със своята цел за управление на риска.

- Б6.3.17 50 процента от договорните парични потоци по заем представляват например компонент, който е част от цяла позиция.
- Б6.3.18 Пластов компонент може да се определи от определена, но отворена съвкупност или от определена номинална стойност. Примерите включват:
- а) част от обема на парична сделка, например следващите 10 ЧВЕ в рамките на парични потоци от продажби в чуждестранна валута след първите 20 ЧВЕ през март 201X г.; ⁽¹⁾
 - б) част от физическия обем, например най-долният пласт с обем 5 милиона кубични метра, от природен газ, съхраняван в хранилище XYZ;
 - в) част от физическия или друг обем на сделките, например първите 100 барела нефт, закупени през юни 201X или първите 100 MWh от електрическата енергия, продадена през юни 201X; или
 - г) пласт от номиналната стойност на хеджираната позиция, например последните 80 млн. ВЕ от неотменим ангажимент в размер на 100 млн. ВЕ, долният пласт от 20 млн. ВЕ от облигация с фиксиран лихвен процент в размер на 100 млн. ВЕ или горният пласт от 30 млн. ВЕ от дългов инструмент с фиксиран лихвен процент в размер на общо 100 млн. ВЕ, който може да бъде предплатен по справедлива стойност (определената номинална стойност е 100 млн. ВЕ).
- Б6.3.19 Ако пластов компонент е определен в хеджиране на справедлива стойност, предприятието го посочва извън определената номинална стойност. За да изпълни изискванията за отчитане на хеджиране на справедлива стойност, предприятието преоценява хеджираната позиция за промени в справедливата стойност (т.е. преоценява хеджираната позиция за промени в справедливата стойност, които се дължат на хеджирания риск). Корекцията на хеджирането на справедлива стойност трябва да бъде призната в печалбата или загубата не по-късно от момента на отписване на актива. Следователно е необходимо да се проследи позицията, за която се отнася корекцията на хеджирането на справедлива стойност. При пластов компонент в хеджиране на справедлива стойност това изисква предприятието да проследи номиналната стойност, от която той е определен. Например, за да се проследи най-долният пласт от 20 млн. ВЕ или най-горният пласт от 30 млн. ВЕ по параграф Б6.3.18, буква г), трябва да се проследи общата определена номинална стойност от 100 млн. ВЕ.
- Б6.3.20 Пластов компонент, който включва опция за предсрочно погасяване, не може да бъде определен като хеджирана позиция в хеджиране на справедлива стойност, ако справедливата стойност на опцията за предсрочно погасяване се влияе от промени в хеджирания риск, освен ако определеният пласт включва ефекта от съответната опция за предсрочно погасяване при определяне на промяната в справедливата стойност на хеджираната позиция.

Връзка между компонентите и общи парични потоци на позиция

- Б6.3.21 Ако компонент на паричните потоци на финансова или нефинансова позиция е определен като хеджирана позиция, този компонент трябва да бъде по-малък или равен на общите парични потоци на цялата позиция. Може обаче всички парични потоци на цялата позиция да бъдат определени като хеджирана позиция и да бъдат хеджирани само за един конкретен риск (например само за тези промени, които се дължат на измененията в LIBOR или в цената на базовата стока).
- Б6.3.22 Например в случай на финансов пасив, чийто ефективен лихвен процент е под LIBOR, предприятието не може да определи:
- а) компонент на пасива, равен на лихвата по LIBOR (плюс сумата на главницата в случай на хеджиране на справедлива стойност); и
 - б) отрицателен оставащ компонент.

⁽¹⁾ В настоящия стандарт паричните суми са деноминирани във „валутни единици“ (ВЕ) и „чуждестранни валутни единици“ (ЧВЕ).

- Б6.3.23 В случай на финансов пасив с фиксиран лихвен процент, чийто ефективен лихвен процент е (например) 100 базови точки под LIBOR, предприятието може да определи като хеджирана позиция промяната в стойността на целия пасив (т.е. главницата плюс лихвата по LIBOR минус 100 базови точки), която се дължи на измененията в LIBOR. Ако финансов инструмент с фиксиран лихвен процент е хеджиран известно време след възникването му и лихвените проценти междувременно са се променили, предприятието може да определи рисков компонент, равен на базовия лихвен процент, който е по-висок от договорения процент, плащан по тази позиция. Предприятието може да постъпи така, при условие че базовият лихвен процент е по-нисък от ефективния лихвен процент, изчислен въз основа на предположението, че предприятието е закупило инструмента на датата, на която определя за първи път хеджираната позиция. Например да приемем, че предприятието създава финансов актив с фиксирана лихва от 100 BE, който има ефективен лихвен процент от 6 % в момент, когато LIBOR е 4 %. То започва да хеджира този актив по-късно, когато LIBOR се е увеличил на 8 % и справедливата стойност на актива е намаляла на 90 BE. Предприятието изчислява, че ако беше закупило актива на датата, когато за първи път е определило съответния лихвен (LIBOR) риск като хеджирана позиция, ефективната доходност на актива, определена въз основа на тогавашната му справедлива стойност от 90 BE, щеше да бъде 9,5 %. Тъй като LIBOR е под ефективната доходност, предприятието може да определи компонент от LIBOR в размер на 8 %, който се състои отчасти от договорни лихвени парични потоци и отчасти от разликата между текущата справедлива стойност (т.е. 90 BE) и сумата, платима на падежа (т.е. 100 BE).
- Б6.3.24 Ако лихвата по финансов пасив с променлив лихвен процент е (например) 3-месечен LIBOR минус 20 базисни пункта (с „под“ нула базисни пункта), предприятието може да определи като хеджирана позиция изменението в паричните потоци на съвкупния пасив (т.е. 3-месечен LIBOR минус 20 базисни пункта, включително „пода“), което се дължи на измененията в LIBOR. Следователно, докато 3-месечната форуърдна крива на LIBOR за оставащия срок на пасива не падне под 20 базисни пункта, хеджираната позиция ще има същата променливост на паричните потоци, както пасив с лихва 3-месечен LIBOR с нулев или положителен спред. Ако обаче 3-месечната форуърдна крива на LIBOR за оставащия срок на пасива (или за част от този срок) падне под 20 базисни пункта, хеджираната позиция ще има по-ниска променливост на паричните потоци, отколкото пасив с лихва 3-месечен LIBOR с нулев или положителен спред.
- Б6.3.25 Пример за подобна нефинансова позиция е специфичен вид суров петрол от определено нефтено находище, чиято цена се определя въз основа на съответния базов показател за суров петрол. Ако предприятие продава този суров петрол съгласно договор, използвайки договорна формула за ценообразуване, която определя цената на барел суров петрол като базовата цена за суров петрол минус 10 BE с „под“ 15 BE, предприятието може да определи като хеджирана позиция цялата променливост на паричните потоци съгласно договора за продажба, която е свързана с промяната в базовата цена за суров петрол. Предприятието не може обаче да определи компонент, равен на цялата промяна в базовата цена за суров петрол. Следователно, докато форуърдната цена (за всяка доставка) не падне под 25 BE, хеджираната позиция ще има същата променливост на паричните потоци както продажбата на суров петрол по базовата цена за суров петрол (или с положителен спред). Ако форуърдната цена за всяка доставка падне обаче под 25 BE, хеджираната позиция ще има по-ниска променливост на паричните потоци от продажбата на суров петрол по базовата цена за суров петрол (или с положителен спред).

Критерии по отношение на отчитане на хеджирането (раздел 6.4)

Ефективност на хеджирането

- Б6.4.1 Ефективност на хеджирането е степента, до която промените в справедливата стойност или паричните потоци на хеджиращия инструмент компенсират промените в справедливата стойност или паричните потоци на хеджираната позиция (например, ако хеджираната позиция е рисков компонент, съответната промяна в справедливата стойност или паричните потоци на позицията е тази, която се дължи на хеджирания риск). Неефективност на хеджирането е степента, до която промените в справедливата стойност или паричните потоци на хеджиращия инструмент са по-големи или по-малки от тези на хеджираната позиция.
- Б6.4.2 Когато определя хеджиращо взаимоотношение и на текуща основа, предприятието анализира източниците на неефективност на хеджирането, които се очаква да повлияят на хеджиращото взаимоотношение по време на неговия срок. Този анализ (включително всички актуализации в съответствие с параграф Б6.5.21, произтичащи от възстановяване на баланса на хеджиращо взаимоотношение) стои в основата на оценката на предприятието по отношение на изискванията за ефективност на хеджирането.

- Б6.4.3 За да не бъдат допуснати никакви съмнения, въздействието от замяната на първоначалния контрагент с контрагент за клиринг и извършването на свързаните с това промени, описани в параграф 6.5.6, се отразява в измерването на хеджиращия инструмент и съответно в оценяването на ефективността на хеджирането и измерването на ефективността на хеджирането.

Икономическа връзка между хеджираната позиция и хеджиращия инструмент

- Б6.4.4 Изискването за съществуване на икономическа връзка означава, че поради наличието на един и същ риск (т.е. хеджирания риск) стойностите на хеджиращия инструмент и хеджираната позиция ще се движат като цяло в противоположна посока. Следователно трябва да има очакване, че стойността на хеджиращия инструмент и на хеджираната позиция ще се променят систематично вследствие на промените в един и същ базов актив или базови активи, които са икономически свързани така, че да реагират по един и същ начин на риска, който се хеджира (например суров петрол от сорта Брент и суров петрол от сорта WTI).
- Б6.4.5 Ако базовите активи не са едни и същи, но са икономически свързани, може да има случаи, при които стойностите на хеджиращия инструмент и хеджираната позиция ще се движат в една и съща посока, тъй като например ценовата разлика между двата свързани базови активи се променя, докато базовите активи сами по себе си не се променят значително. Това все още съответства на изискванията за икономическа връзка между хеджиращия инструмент и хеджираната позиция, ако все още се очаква стойностите на хеджиращия инструмент и на хеджираната позиция да се движат обикновено в противоположна посока при движение на базовите активи.
- Б6.4.6 Оценката на съществуването на икономическа връзка включва анализ на възможното поведение на хеджиращото взаимоотношение по време на срока му, за да се установи дали може да се очаква, че то ще постигне целта за управление на риска. Самото наличие на статистическа корелация между две променливи само по себе си не води до основателно заключение, че съществува икономическа връзка.

Ефект от кредитния риск

- Б6.4.7 Тъй като моделът за отчитане на хеджирането се основава на общата концепция за компенсиране между печалбите и загубите по хеджиращия инструмент и хеджираната позиция, ефективността на хеджирането се определя не само от икономическата връзка между тези позиции (т.е. промените в техните базови активи), но също и от кредитния риск по стойността на хеджиращия инструмент и на хеджираната позиция. Ефектът от кредитния риск означава, че степента на компенсиране може да се окаже нестабилна въпреки съществуването на икономическа връзка между хеджиращия инструмент и хеджираната позиция. Това може да се дължи на промяна в кредитния риск на хеджиращия инструмент или хеджираната позиция, която е от такъв мащаб, че кредитният риск да доминира над промените в стойността, произтичащи от икономическата връзка (т.е. ефекта от промените в базовите активи). Такъв пораждащ доминиране мащаб би довел до загуба (или печалба) от кредитния риск, която нарушава ефекта от промените в базовите активи върху стойността на хеджиращия инструмент или хеджираната позиция, дори ако тези промени са съществени. Обратно, ако през определен период настъпи малка промяна в базовите активи, фактът, че дори малки промени, свързани с кредитния риск, в стойността на хеджиращия инструмент или на хеджираната позиция биха могли да повлияят на стойност на повече от базовите активи, не поражда доминиране.
- Б6.4.8 Пример за хеджиращо взаимоотношение, доминирано от кредитен риск, е когато предприятие хеджира експозиция към риск, свързан с цените на стоките, чрез използването на необезпечен дериватив. Ако кредитоспособността на контрагента по този дериват се влоши сериозно, ефектът от промените в неговата кредитоспособност може да бъде по-силен от ефекта от промените в цените на стоките върху справедливата стойност на хеджиращия инструмент, доколкото промените в стойността на хеджираната позиция зависят до голяма степен от промените в цените на стоките.

Коефициент на хеджиране

- Б6.4.9 Съгласно изискванията за ефективност на хеджирането, коефициентът на хеджиране на хеджиращото взаимоотношение трябва да бъде същият като коефициента, получен от количеството на хеджираната позиция, която фактически е хеджирана от предприятието, и количеството на хеджиращия инструмент, използван фактически от предприятието за хеджиране на това количество хеджирана позиция. Така, когато предприятие хеджира по-малко от 100 процента от експозицията по дадена позиция, например 85 процента, то определя хеджиращото взаимоотношение, като използва коефициент на хеджиране, който е същият като коефициента, получен от 85 процента от експозицията и количеството на хеджиращия

инструмент, използван фактически от предприятието за хеджиране на тези 85 процента. По подобен начин, когато например предприятие хеджира експозиция, като използва номиналната стойност на 40 единици от даден финансов инструмент, то определя хеджиращото взаимоотношение, като използва коефициент на хеджиране, който е същият като коефициента, получен от това количество 40 единици (т.е. предприятието не трябва да използва коефициент на хеджиране, основаващ се на по-голямо количество единици, което то би могло да притежава като цяло, или на по-малко количество) и количеството на хеджираната позиция, която фактически бива хеджирана с тези 40 единици.

Б6.4.10 Определянето на хеджиращото взаимоотношение чрез използване на коефициент на хеджиране, който е същият като коефициента, получен от количествата на хеджираната позиция и на хеджиращия инструмент, използван фактически от предприятието, не трябва обаче да отразява дисбаланса между теглата на хеджираната позиция и хеджиращия инструмент, който от своя страна би създал неефективност на хеджирането (призната или не), която може да доведе до счетоводни данни, които са несъвместими с отчитане на хеджирането. Следователно, когато определя хеджиращо взаимоотношение, предприятието трябва да коригира коефициента на хеджиране, получен от количествата на хеджираната позиция и на хеджиращия инструмент, използван фактически от предприятието, ако това е необходимо, за да се избегне подобен дисбаланс.

Б6.4.11 Примери за съображения, които се вземат предвид, когато се преценява дали счетоводните данни са несъвместими с отчитане на хеджирането:

- а) дали целевият коефициент на хеджиране е установен така, че да се избегне признаването на неефективност на хеджирането за хеджирането на парични потоци или да се постигнат корекции на хеджирането на справедлива стойност за повече хеджирани позиции с цел по-често прилагане на принципите за отчитане по справедлива стойност, но без компенсиране на промените в справедливата стойност на хеджиращия инструмент; и
- б) дали е налице причина от търговско естество за специфичните тегла на хеджираната позиция и на хеджиращия инструмент, въпреки че това създава неефективност на хеджирането. Например, предприятие сключва сделка за и определя количество на хеджиращия инструмент, различно от количеството, което е определено като най-добро за хеджиране на хеджираната позиция, тъй като стандартният обем на хеджиращия инструменти не му позволява да сключи сделка за точното количество на хеджиращия инструмент („недостатъчен размер на партидата“). Пример за това е предприятие, което хеджира покупки на кафе в размер на 100 тона със стандартни фючърсни договори за кафе, договореният размер по които е 37 500 фунта. За да хеджира закупеното количество от 100 тона, предприятието може да използва или пет, или шест договора (равняващи се на съответно 85,0 и 102,1 тона). В такъв случай предприятието определя хеджиращото взаимоотношение като използва коефициент на хеджиране, получен от броя на действително използваните от него фючърсни договори за кафе, тъй като неефективността на хеджирането, дължаща се на несъответствието в теглата на хеджираната позиция и на хеджиращия инструмент, няма да доведе до счетоводни данни, които са несъвместими с отчитане на хеджирането.

Честота на оценка дали са изпълнени изискванията за ефективност на хеджирането

Б6.4.12 Предприятието оценява както в началото на хеджиращото взаимоотношение, така и на текуща основа, дали хеджиращо взаимоотношение отговаря на изискванията за ефективност на хеджирането. Като минимум, предприятието извършва текуща оценка към всяка отчетна дата или при съществена промяна на обстоятелствата, засягащи изискванията за ефективност на хеджирането, в зависимост от това кое от тях настъпи по-рано. Оценката се отнася до очакванията относно ефективността на хеджирането и следователно е ориентирана единствено към бъдещето.

Методи за оценка дали са изпълнени изискванията за ефективност на хеджирането

Б6.4.13 В настоящия стандарт не се определя конкретен метод за оценка на това дали хеджиращо взаимоотношение отговаря на изискванията за ефективност на хеджирането. Предприятието обаче следва да използва метод, който отчита съответните характеристики на хеджиращото взаимоотношение, включително източниците на неефективност на хеджирането. В зависимост от тези фактори методът може да представлява качествена или количествена оценка.

Б6.4.14 Например, когато между основните характеристики (напр. номинална стойност, падеж и базов актив) на хеджиращия инструмент и хеджираната позиция има съответствие или тясна връзка, предприятието би могло на базата на качествена оценка на тези основни характеристики да заключи, че поради наличието на един и същ риск стойностите на хеджиращия инструмент и хеджираната позиция ще се движат като цяло в противоположна посока и следователно че съществува икономическа връзка между хеджираната позиция и хеджиращия инструмент (вж. параграфи Б6.4.4—Б6.4.6).

- Б6.4.15 Сам по себе си фактът, че даден дериватив е „във или извън пари“, когато е определен като хеджиращ инструмент, не означава, че качествената оценка е неподходяща. Това зависи от обстоятелството дали неефективността на хеджирането, произтичаща от този факт, би могла да има такъв мащаб, който да не може да бъде адекватно отразен от качествената оценка.
- Б6.4.16 И обратно, ако между основните характеристики на хеджиращия инструмент и хеджираната позиция няма тясна връзка, е налице повишена несигурност по отношение на степента на компенсиране. Следователно е по-трудно да се прогнозира ефективността на хеджирането през срока на хеджиращото взаимоотношение. В такъв случай предприятието би могло да заключи единствено въз основа на количествена оценка дали съществува икономическа връзка между хеджираната позиция и хеджиращия инструмент (вж. параграфи Б6.4.4—Б6.4.6). В някои случаи може също така да бъде необходима количествена оценка, за да се прецени дали коефициентът на хеджиране, който се използва за определяне на хеджиращото взаимоотношение, отговаря на изискванията за ефективност на хеджирането (вж. параграфи Б6.4.9—Б6.4.11). За тези две различни цели предприятието може да използва едни и същи или различни методи.
- Б6.4.17 Ако са налице промени на обстоятелствата, засягащи ефективността на хеджирането, на предприятието може да се наложи да промени метода, по който оценява дали хеджиращо взаимоотношение отговаря на изискванията за ефективност на хеджирането, за да се гарантира, че съответните характеристики на хеджиращото взаимоотношение, включително източниците на неефективност на хеджирането, все още са отразени.
- Б6.4.18 Управлението на риска на предприятието е основният източник на информация, необходима с оглед да се оцени дали хеджиращото взаимоотношение отговаря на изискванията за ефективност на хеджирането. Това означава, че информацията (или анализът) относно управлението, използвана в рамките на процеса на вземане на решения, може да послужи като основа за оценка дали хеджиращото взаимоотношение отговаря на изискванията за ефективност на хеджирането.
- Б6.4.19 Документацията на предприятието относно хеджиращото взаимоотношение включва начина, по който то оценява изискванията за ефективност на хеджирането, включително използвания метод или методи. Документацията относно хеджиращото взаимоотношение бива актуализирана при всяка промяна на методите (вж. параграф Б6.4.17).

Отчитане на отговарящи на критериите хеджиращи взаимоотношения (Раздел 6.5)

- Б6.5.1 Пример за хеджиране на справедлива стойност е хеджиране на експозицията на риск от промени в справедливата стойност на дългов инструмент с фиксиран лихвен процент, настъпващи вследствие на промени в лихвените проценти. Такова хеджиране може да започне от страна на емитента или от страна на притежателя.
- Б6.5.2 Целта при хеджиране на паричния поток е да се отложи печалбата или загубата от хеджиращия инструмент за период или периоди, през които хеджираните очаквани бъдещи парични потоци оказват влияние върху печалбата или загубата. Пример за хеджиране на паричен поток е използването на суап за размяна на дълг с плаващ лихвен процент (оценяван по амортизирана или по справедлива стойност) за дълг с фиксиран лихвен процент (т.е. хеджиране на бъдеща сделка, при която хеджираните бъдещи парични потоци са бъдещите лихвени плащания). Обратно, прогнозната покупка на капиталов инструмент, който ще бъде отчитан по справедлива стойност през печалбата или загубата, след като бъде придобит, е пример за позиция, която не може да бъде хеджирана позиция при хеджиране на паричен поток, тъй като всяка печалба или загуба от хеджиращия инструмент, която ще бъде отложена, няма да може да бъде прекласифицирана по подходящ начин към печалбата или загубата през период, през който да бъде постигнато компенсиране. По същата причина прогнозната покупка на капиталов инструмент, който след придобиването му ще бъде отчитан по справедлива стойност, а измененията в справедливата стойност ще бъдат представени в друг всеобхватен доход, също не може да бъде хеджирана позиция при хеджиране на паричен поток.
- Б6.5.3 Хеджирането на неотменим ангажимент (например хеджирането на промяна в цената на горивото, свързана с непризнат договорен ангажимент на електрическа компания за закупуване на гориво по фиксирана цена) е хеджиране на експозиция към промяна в справедливата стойност. Съответно такова хеджиране е хеджиране на справедлива стойност. Въпреки това в съответствие с параграф 6.5.4 хеджирането на валутен риск при неотменим ангажимент би могло да се отчете алтернативно и като хеджиране на паричен поток.

Измерване на неефективността на хеджирането

- Б6.5.4 При измерване на неефективността на хеджирането предприятието взема предвид стойността на парите във времето. Следователно предприятието определя стойността на хеджираната позиция въз основа на настоящата стойност и поради това промяната в стойността на хеджираната позиция включва също така ефекта на стойността на парите във времето.

- Б6.5.5 За да изчисли промяната в стойността на хеджираната позиция с оглед измерване на неефективността на хеджирането, предприятието може да използва дериватив, чиито характеристики съответстват на основните характеристики на хеджираната позиция (наричан обикновено „хипотетичен дериватив“), например при хеджиране на прогнозна операция параметрите ще бъдат определени чрез използване на равнището на хеджираната цена (или процент). Например, ако хеджирането е било за двустранен риск по текущото пазарно равнище, хипотетичният дериватив би представлявал хипотетичен форуърден договор, чиито параметри се определят до стойност, равна на нула към момента на определяне на хеджиращото взаимоотношение. Ако хеджирането е например за едностранен риск, хипотетичният дериватив би представлявал вътрешната стойност на хипотетична опция, която към момента на определяне на хеджиращото взаимоотношение е „на пари“, ако хеджираното ценово равнище е текущото пазарно равнище, или „извън пари“, ако хеджираното ценово равнище е по-високо (или по-ниско за хеджиране на дълга позиция) от текущото пазарно равнище. Един от възможните начини за изчисляване на промяната в стойността на хеджираната позиция е посредством използване на хипотетичен дериватив. Хипотетичният дериватив възпроизвежда хеджираната позиция и следователно би довел до същите резултати, както когато промяната в стойността бъде определена чрез различен подход. Следователно използването на „хипотетичен дериватив“ само по себе си не представлява метод, а математически целесъобразна мярка, която може да бъде използвана единствено за изчисляване на стойността на хеджираната позиция. Следователно не може да се използва „хипотетичен дериватив“ за включване на характеристики в стойността на хеджираната позиция, които съществуват единствено в хеджиращия инструмент (но не и в хеджираната позиция). Пример за това е дълг, деноминиран в чуждестранна валута (независимо от това дали е с фиксиран, или променлив лихвен процент). Когато, за да се изчисли промяната в стойността на такъв дълг или настоящата стойност на кумулативните промени в неговите паричните потоци, се използва хипотетичен дериватив, по хипотетичния дериватив не може просто да бъде начислена такса за обмен на различните валути, въпреки че действителните деривативи, при които се обменят различни валути, могат да включват подобна такса (например валутни лихвени суапове).
- Б6.5.6 Промяната в стойността на хеджираната позиция, определена чрез използването на хипотетичен дериватив, може също така да се използва, за да се оцени дали хеджиращото взаимоотношение отговаря на изискванията за ефективност на хеджирането.

Възстановяване на баланса на хеджиращото взаимоотношение и промени на коефициента на хеджиране

- Б6.5.7 Възстановяването на баланса представлява коригиране на определените количества на хеджираната позиция или на хеджиращия инструмент от вече съществуващо хеджиращо взаимоотношение с цел поддържане на коефициент на хеджиране, отговарящ на изискванията за ефективност на хеджирането. Промените на определените количества на хеджираната позиция или на хеджиращия инструмент с друга цел не представляват възстановяване на баланса за целите на настоящия стандарт.
- Б6.5.8 Възстановяването на баланса се отчита като продължение на хеджиращо взаимоотношение в съответствие с параграфи Б6.5.9—Б6.5.21. При възстановяване на баланса неефективността на хеджиращото взаимоотношение се определя и признава незабавно преди неговото коригиране.
- Б6.5.9 Коригирането на коефициента на хеджиране позволява на предприятието да отговори на настъпилите промени във взаимоотношението между хеджиращия инструмент и хеджираната позиция, които произтичат от техните базови активи или отразяващите риска променливи величини. Например хеджиращи взаимоотношения, при които хеджиращият инструмент и хеджираната позиция търпят различни, но свързани промени на базовите активи в резултат на промяна на взаимоотношението между тези два базови актива (например различни, но свързани референтни показатели, лихвени проценти или цени). Т.е. възстановяването на баланса позволява продължаването на хеджиращо взаимоотношение в ситуации, при които взаимоотношението между хеджиращия инструмент и хеджираната позиция се променя по начин, който може да бъде компенсиран чрез коригиране на коефициента на хеджиране.
- Б6.5.10 Например, предприятие хеджира експозиция към чуждестранна валута А чрез използване на валутен дериватив, отнасящ се за чуждестранна валута Б, като по отношение на чуждестранни валути А и Б съществува режим на обвързан обменен курс (т.е. обменният курс между тях се поддържа в определен интервал или се определя от централна банка или друг орган). Ако обменният курс между валута А и валута Б е претърпял промяна (т.е. определен е нов интервал или курс), чрез възстановяването на баланса на хеджиращото взаимоотношение, за да се отрази новият обменен курс, ще се гарантира, че при новосъздадените обстоятелства хеджиращото взаимоотношение пак ще отговаря на изискванията за ефективност на хеджирането по отношение на коефициента на хеджиране. И обратното, ако по валутния дериватив настъпи неизпълнение, промяната на коефициента на хеджиране не би могла да гарантира, че хеджиращото

взаимоотношение ще продължи да отговаря на изискванията за ефективност на хеджирането. Т.е. възстановяването на баланса не позволява продължаването на хеджиращо взаимоотношение в ситуации, при които взаимоотношението между хеджиращия инструмент и хеджираната позиция се променя по начин, който не може да бъде компенсиран чрез коригиране на коефициента на хеджиране.

Б6.5.11 Не всяка промяна в степента на компенсиране между промените в справедливата стойност на хеджиращия инструмент и справедливата стойност или паричните потоци на хеджираната позиция представлява промяна във взаимоотношението между хеджиращия инструмент и хеджираната позиция. Предприятието анализира източниците на неефективност на хеджирането, които очаква да повлияят на хеджиращото взаимоотношение по време на неговия срок, и оценява дали промените в степента на компенсиране са:

- а) колебания около коефициента на хеджиране, който остава валиден (т.е. продължава да отразява по подходящ начин взаимоотношението между хеджиращия инструмент и хеджираната позиция); или
- б) показател, че коефициентът на хеджиране вече не отразява по подходящ начин взаимоотношението между хеджиращия инструмент и хеджираната позиция.

Предприятието извършва тази оценка спрямо изискванията за ефективност на хеджирането по отношение на коефициента на хеджиране, например за да гарантира, че хеджиращото взаимоотношение не отразява дисбаланс между теглата на хеджираната позиция и хеджиращия инструмент, който би създал неефективност на хеджирането (призната или не), която може да доведе до счетоводни данни, които са несъвместими с отчитане на хеджирането. Следователно тази оценка изисква преценка.

Б6.5.12 Колебание около постоянен коефициент на хеджиране (и следователно свързаната с това неефективност на хеджирането) не може да бъде намалено чрез коригиране на коефициента на хеджиране в отговор на всяка конкретна промяна. Следователно при подобни обстоятелства промяната в степента на компенсиране е предмет на измерване и признаване на неефективността на хеджиране, но не изисква възстановяване на баланса.

Б6.5.13 Обратно, ако промените в степента на компенсиране показват, че колебанието е около коефициент на хеджиране, който е различен от коефициента на хеджиране, използван понастоящем за това хеджиращо взаимоотношение, или че съществува тенденция на отклоняване от този коефициент на хеджиране, неефективността на хеджирането може да бъде намалена чрез коригиране на коефициента на хеджиране, докато запазването на коефициента на хеджиране би допринесло допълнително за увеличаване на неефективността на хеджирането. Следователно при подобни обстоятелства предприятието трябва да оцени дали хеджиращото взаимоотношение отразява дисбаланс между теглата на хеджираната позиция и хеджиращия инструмент, който би създал неефективност на хеджирането (призната или не), която може да доведе до счетоводни данни, които са несъвместими с целите на отчитане на хеджирането. Ако коефициентът на хеджиране бъде коригиран, това се отразява и върху измерването и признаването на неефективността на хеджиране, тъй като при възстановяване на баланса неефективността на хеджиращото взаимоотношение трябва да се определи и признае незабавно преди хеджиращото взаимоотношение да бъде коригирано в съответствие с параграф Б6.5.8.

Б6.5.14 Възстановяването на баланса означава, че за целите на отчитане на хеджирането, след началото на хеджиращото взаимоотношение предприятието коригира количествата на хеджиращия инструмент или на хеджираната позиция в отговор на настъпили промени в обстоятелствата, които влияят на коефициента на хеджиране на това хеджиращо взаимоотношение. Обикновено тази корекция следва да отразява корекции в количествата на хеджиращия инструмент и на хеджираната позиция, които предприятието действително използва. Въпреки това то трябва да коригира коефициента на хеджиране, получен в резултат от количествата на хеджираната позиция или на хеджиращия инструмент, които то действително използва, ако:

- а) коефициентът на хеджиране, който произтича от промени в количествата на хеджиращия инструмент или на хеджираната позиция, които то действително използва, би представлявал дисбаланс, който би създал неефективност на хеджирането, която може да доведе до счетоводни данни, които са несъвместими с целите на отчитане на хеджирането; или
- б) предприятието би задържало количества на хеджиращия инструмент или на хеджираната позиция, които то действително използва, като вследствие на тези нови обстоятелства коефициентът на хеджиране би представлявал дисбаланс, който би създал неефективност на хеджирането, която може да доведе до счетоводни данни, които са несъвместими с целите на отчитане на хеджирането (т.е. предприятието не трябва да създава дисбаланс, като не коригира коефициента на хеджиране).

- Б6.5.15 Възстановяването на баланса не се прилага, ако се е променила целта за управление на риска във връзка с хеджиращо взаимоотношение. Вместо това се преустановява отчитане на хеджирането за това хеджиращо взаимоотношение (предприятието може обаче да определи ново хеджиращо взаимоотношение, което включва хеджиращия инструмент или хеджираната позиция на предходното хеджиращо взаимоотношение, както е описано в параграф Б6.5.28).
- Б6.5.16 При възстановяване на баланса на хеджиращо взаимоотношение корекцията на коефициента на хеджиране може да се извърши по различни начини:
- а) теглото на хеджираната позиция може да бъде увеличено (което в същото време намалява теглото на хеджиращия инструмент) посредством:
 - i) увеличаване на обема на хеджираната позиция; или
 - ii) намаляване на обема на хеджиращия инструмент;
 - б) теглото на хеджиращия инструмент може да бъде увеличено (което в същото време намалява теглото на хеджираната позиция) посредством:
 - i) увеличаване на обема на хеджиращия инструмент; или
 - ii) намаляване на обема на хеджираната позиция;

Промените в обема се отнасят за количествата, които са част от хеджиращо взаимоотношение. Следователно намалението на обемите не означава непременно, че позициите или сделките вече не съществуват или че вече не се очаква да бъдат реализирани, а че не са част от хеджиращо взаимоотношение. Например в резултат намаляване на обема на хеджиращия инструмент предприятието може да задържи дериватив, като само част от него може да продължи да бъде хеджиращ инструмент в хеджиращо взаимоотношение. Това би могло да се случи, ако възстановяването на баланса може да се осъществи единствено чрез намаляване на обема на хеджиращия инструмент в хеджиращото взаимоотношение, като предприятието задържа обема, който вече не е необходим. В този случай частта на дериватива, която не е определена, се отчита по справедлива стойност през печалбата или загубата (освен ако не е определена като хеджиращ инструмент в друго хеджиращо взаимоотношение).

- Б6.5.17 Коригирането на коефициента на хеджиране чрез увеличаване на обема на хеджираната позиция не засяга начина, по който се измерват промените в справедливата стойност на хеджиращия инструмент. Измерването на промените в стойността на хеджираната позиция, свързани с определения преди това обем, също остава незасегнато. От датата на възстановяване на баланса обаче промените в стойността на хеджираната позиция включват също така промяна в стойността на допълнителния обем на хеджираната позиция. Тези промени се измерват от и чрез препратка към датата на възстановяване на баланса, а не към датата, на която е било определено хеджиращото взаимоотношение. Например, ако предприятие първоначално хеджира обем от 100 тона от дадена стока по форуърдна цена от 80 BE (форуърдната цена в началото на хеджиращото взаимоотношение) и при възстановяване на баланса увеличава обема с 10 тона, когато форуърдната цена е 90 BE, след възстановяването на баланса хеджираната позиция ще се състои от два пласта: 100 тона, хеджирани по цена 80 BE, и 10 тона, хеджирани по цена 90 BE.
- Б6.5.18 Коригирането на коефициента на хеджиране чрез намаляване на обема на хеджиращия инструмент не засяга начина, по който се измерват промените в стойността на хеджираната позиция. Измерването на промените в справедливата стойност на хеджиращия инструмент, свързани с обема, който продължава да бъде определен, също остава незасегнато. От датата на възстановяване на баланса обаче обемът, с който хеджиращият инструмент е бил намален, вече не е част от хеджиращото взаимоотношение. Например, ако предприятие първоначално хеджира ценовия риск на стока, използвайки като хеджиращ инструмент дериватив с обем 100 тона, и при възстановяване на баланса намалява този обем с 10 тона, обемът на хеджиращия инструмент ще остане в размер на номиналните 90 тона (вж. параграф Б6.5.16 за последиците за обема на дериватива (т.е. 10 тона), който вече не е част от хеджиращото взаимоотношение).
- Б6.5.19 Коригирането на коефициента на хеджиране чрез увеличаване на обема на хеджиращия инструмент не засяга начина, по който се измерват промените в стойността на хеджираната позиция. Измерването на промените в справедливата стойността на хеджиращия инструмент, свързани с определения преди това обем, също остава незасегнато. От датата на възстановяване на баланса обаче промените в справедливата стойност на хеджиращия инструмент включват също така промените в стойността на допълнителния обем на хеджиращия инструмент. Промените се измерват от и чрез препратка към датата на възстановяване на баланса, а не към датата, на която е било определено хеджиращото взаимоотношение. Например, ако

предприятие първоначално хеджира ценовия риск на стока, използвайки като хеджиращ инструмент дериватив с обем 100 тона, и при възстановяване на баланса увеличава този обем с 10 тона, след възстановяване на баланса хеджиращият инструмент ще се състои от общ деривативен обем от 110 тона. Промяната в справедливата стойност на хеджиращия инструмент представлява общото изменение на справедливата стойност на деривативите, които съставляват общия обем от 110 тона. Тези деривати могат да (и вероятно ще) имат различни основни характеристики, като например техните форуърдни лихвени проценти, тъй като те са били сключени към различни моменти от време (включително възможността за определяне на дериватив в хеджиращи взаимоотношения след първоначалното им признаване).

Б6.5.20 Коригирането на коефициента на хеджиране чрез намаляване на обема на хеджираната позиция не засяга начина, по който се измерват промените в справедливата стойност на хеджиращия инструмент. Измерването на промените в стойността на хеджираната позиция, свързани с обема, който продължава да бъде определен, също остава незасегнато. От датата на възстановяване на баланса обаче обемът, с който хеджираната позиция е била намалена, вече не е част от хеджиращото взаимоотношение. Например, ако предприятието първоначално хеджира обем от 100 тона от дадена стока по форуърдна цена от 80 BE и при възстановяване на баланса намалява обема с 10 тона, след възстановяването на баланса хеджираната позиция ще бъде 90 тона, хеджирани по цена от 80 BE. 10 тона от хеджираната позиция, които вече не са част от хеджиращото взаимоотношение, ще се отчитат в съответствие с изискванията за прекратяване на отчитане на хеджирането (вж. параграфи Б6.5.6—Б6.5.7 и Б6.5.22—Б6.5.28).

Б6.5.21 Когато възстановява баланса на хеджиращо взаимоотношение, предприятието актуализира своя анализ на източниците на неефективност на хеджирането, които се очаква да повлияят на хеджиращото взаимоотношение по време на неговия (оставащ) срок (вж. параграф Б6.4.2). Документирането на хеджиращото взаимоотношение трябва да бъде съответно актуализирано.

Прекратяване на отчитане на хеджирането

Б6.5.22 Прекратяване на отчитане на хеджирането се прилага за бъдещи периоди от датата, на която съответните критерии вече не са изпълнени.

Б6.5.23 Предприятието не трябва да се отказва от определянето и по този начин да прекратява хеджиращо взаимоотношение, което:

- а) все още отговаря на целта за управление на риска, въз основа на която то е изпълнило критериите за отчитане на хеджирането (т.е. предприятието продължава да преследва тази цел за управление на риска); и
- б) продължава да отговаря на всички други съответни критерии (след като се вземе предвид всяко едно възстановяване на баланса на хеджиращото взаимоотношение, ако е приложимо).

Б6.5.24 За целите на настоящия стандарт стратегията на предприятието за управление на риска се разграничава от неговите цели за управление на риска. Стратегията за управление на риска се определя на най-високо равнище, на което предприятието определя начина, по който управлява своите рискове. В стратегиите за управление на риска обикновено се установяват рисковете, на които е изложено предприятието, и начинът, по който то реагира на тях. Стратегията за управление на риска обичайно се приема за по-дълъг период от време, като се позволява известна гъвкавост за реагиране на промени в обстоятелствата, настъпили по време на действието на стратегията (например различни равнища на лихвения процент или на цените на стоки, водещи до различна степен на хеджиране). Това обикновено е установено в документ от по-общ характер, който бива прилаган в цялото предприятие чрез политики, съдържащи по-конкретни насоки. И обратното, целта за управление на риска за хеджиращо взаимоотношение се прилага на равнище конкретно хеджиращо взаимоотношение. Тя се отнася до начина, по който конкретният хеджиращ инструмент, който е бил определен, бива използван за хеджиране на конкретната експозиция, която е била определена като хеджирана позиция. Следователно стратегията за управление на риска може да включва много различни хеджиращи взаимоотношения, чиито цели за управление на риска се отнасят до прилагането на тази съвкупна стратегия за управление на риска. Например:

- а) предприятие използва стратегия за управление на своята лихвена експозиция по дългово финансиране, която определя за съвкупното предприятие интервали по отношение на комбинацията от финансиране при променлив и при фиксиран лихвен процент. Съгласно стратегията между 20 и 40 процента от дълга трябва да се поддържат при фиксирани лихвени проценти. Предприятието взема периодично решения относно начина на прилагане на тази стратегия (т.е. къде да се позиционира в рамките на интервала от 20 до 40 процента за експозиции с фиксиран лихвен процент) в зависимост от нивото на лихвените проценти. При ниски лихвени проценти предприятието ще определя фиксиран лихвен процент за по-голям дял от дълга отколкото ако лихвените проценти бяха високи. Дългът на предприятието е в размер на 100 BE, от които 30 BE са заменени с експозиция с фиксиран лихвен процент. Предприятието се възползва от ниските лихвени проценти и издава допълнителен дълг в

размер на 50 BE за финансиране на голяма инвестиция посредством емитиране на облигации с фиксиран лихвен процент. С оглед на ниските лихвени проценти предприятието решава да установи дела на своята експозиция с фиксиран лихвен процент като 40 процента от общия дълг, като намали с 20 BE обема на експозицията с променлив лихвен процент, която преди това е хеджираше, вследствие на което размерът на експозицията с фиксиран лихвен процент става 60 BE. В тази ситуация стратегията за управление на риска остава сама по себе си непроменена. От друга страна обаче се е променил начинът, по който предприятието прилага тази стратегия, което означава, че целта за управлението на риска се е променила по отношение на 20 BE от експозицията с променлив лихвен процент, която е била преди това хеджирана (т.е. на равнище хеджиращо взаимоотношение). Следователно в тази ситуация отчитането на хеджирането трябва да бъде прекратено по отношение на 20 BE от хеджираната преди това експозиция с променлив лихвен процент. Това би могло да включва намаляване на позицията в суап с 20 BE от номиналната стойност, но в зависимост от обстоятелствата предприятието би могло да запази обема на този суап и например да го използва за хеджиране на друга експозиция или да го прехвърли в търговския портфейл. Обратно, ако предприятието вместо това замени част от новия си дълг с фиксиран лихвен процент с експозиция с променлив лихвен процент, отчитането на хеджирането ще трябва да бъде продължено за хеджираната преди това експозиция с променлив лихвен процент;

- б) някои експозиции произтичат от позиции, които често се променят, например лихвеният риск на открит портфейл от дългови инструменти. Добавянето на нови дългови инструменти и отписването на дългови инструменти променят постоянно тази експозиция (т.е. не става въпрос за изтичане на срока на позицията, която падежира). Това е динамичен процес, при който както експозицията, така и хеджиращите инструменти, използвани за нейното управление, често се променят. Следователно предприятие с подобна експозиция често коригира хеджиращите инструменти, използвани за управление на лихвения риск, поради промени на експозицията. Например, дългови инструменти с остатъчен срок до падежа от 24 месеца са определени като хеджирана позиция по отношение на лихвения риск за 24 месеца. Същата процедура се прилага и по отношение на други времеви интервали или срокове до падеж. След кратък период от време предприятието прекратява всички, някои или част от определените преди това хеджиращи взаимоотношения за срокове до падеж и определя нови хеджиращи взаимоотношения за срокове до падеж въз основа на техния размер и съществуващите към момента хеджиращи инструменти. Прекратяването на отчитането на хеджирането в тази ситуация се дължи на факта, че тези хеджиращите взаимоотношения са установени по такъв начин, че предприятието разглежда нов хеджиращ инструмент и нова хеджирана позиция, а не хеджиращия инструмент и хеджираната позиция, които са били определени преди това. Стратегията за управление на риска не се променя, но по отношение на тези, определени преди това хеджиращи взаимоотношения, които вече не съществуват като такива, не се прилага цел за управлението на риска. Прекратяването на отчитането на хеджирането в тази ситуация се прилага за степента, до която се е променила целта за управление на риска. Това зависи от положението, в което се намира предприятието, и може например да засяга всички или само някои хеджиращи взаимоотношения от срока до падежа или само част от хеджиращо взаимоотношение;
- в) предприятие използва стратегия за управление на риска, чрез която управлява валутния риск по прогнозни продажби и произтичащите от тях вземания. В рамките на тази стратегия предприятието управлява валутния риск като конкретно хеджиращо взаимоотношение единствено до момента на признаване на вземането. След това предприятието вече не управлява валутния риск въз основа на това конкретно хеджиращо взаимоотношение. Вместо това то управлява съвместно валутния риск по вземания, задължения и деривативи (които не са свързани с прогнозни сделки, които все още не са окончателно уредени), деноминирани в една и съща чуждестранна валута. За счетоводни цели това представлява „естествено“ хеджиране, тъй като печалбите и загубите от хеджирането на валутния риск по всички тези позиции биват незабавно признати в печалбата или загубата. Следователно за счетоводни цели, ако хеджиращото взаимоотношение се определя за периода до датата на плащането, то трябва да бъде прекратено, когато вземането бъде признато, тъй като целта за управление на риска по първоначалното хеджиращо взаимоотношение вече не е приложима. Валутният риск вече се управлява съгласно същата стратегия, но вече на различна основа. Обратно, ако предприятието е следвало различна цел за управление на риска и е управлявало валутния риск като непрекъснато хеджиращо взаимоотношение по отношение конкретно на размера на тези прогнозни продажби и произтичащите от тях вземания до датата на уреждане, отчитането на хеджирането ще продължи до тази дата.

B6.5.25

Прекратяването на счетоводното отчитане на хеджирането може да засяга:

- а) хеджиращото взаимоотношение в неговата цялост; или
- б) само част от хеджиращото взаимоотношение (което означава, че счетоводното отчитане на хеджирането продължава да се прилага за остатъчното хеджиращо взаимоотношение).

- Б6.5.26 Хеджиращо взаимоотношение се прекратява в неговата цялост, когато преставя като цяло да отговаря на съответните критерии. Например:
- а) хеджиращото взаимоотношение вече не отговаря на целта за управление на риска, въз основа на която то е изпълнило критериите за счетоводно отчитане на хеджирането (т.е. предприятието вече не преследва тази цел за управление на риска);
 - б) хеджиращият инструмент или инструменти са били продадени или прекратени (във връзка с целия обем, който е част от хеджиращото взаимоотношение); или
 - в) вече не съществува икономическа връзка между хеджираната позиция и хеджиращия инструмент или ефектът от кредитния риск започва да доминира над промените в стойността, произтичащи от тази икономическа връзка.
- Б6.5.27 Част от хеджиращо взаимоотношение се прекратява (счетоводното отчитане на хеджирането продължава да се прилага за остатъчното хеджиращо взаимоотношение), когато само част от хеджиращото взаимоотношение преставя да отговаря на съответните критерии. Например:
- а) при възстановяване на баланса на хеджиращото взаимоотношение коефициентът на хеджиране може да бъде коригиран по такъв начин, че част от обема на хеджираната позиция вече да не участва в хеджиращото взаимоотношение (вж. параграф Б6.5.20); следователно счетоводното отчитане на хеджирането се прекратява единствено за обема на хеджираната позиция, която вече не е част от хеджиращото взаимоотношение; или
 - б) когато част от обема на хеджираната позиция, която е (или е компонент от) прогнозна сделка, е малко вероятно да настъпи, счетоводното отчитане на хеджирането се прекратява единствено за обема на хеджираната позиция, чието настъпване вече не е много вероятно. Въпреки това, ако в миналото предприятието е определило хеджиране на прогнозни сделки и впоследствие е установило, че съответните прогнозни сделки вече не се очаква да възникнат, това поставя под съмнение способността на предприятието да предсказва точно прогнозните сделки, когато то предприема такива стъпки. Това оказва влияние върху оценката на това дали подобни прогнозни сделки са много вероятни (вж. параграф 6.3.3) и следователно дали отговарят на критериите за хеджирани позиции.
- Б6.5.28 Предприятието може да определи ново хеджиращо взаимоотношение, което включва хеджиращия инструмент или хеджираната позиция на предходно хеджиращо взаимоотношение, по отношение на което счетоводното отчитане на хеджирането е било (частично или изцяло) прекратено. Това представлява повторно инициране, а не продължаване на хеджиращо взаимоотношение. Например:
- а) кредитното качество на хеджиращ инструмент се влошава толкова силно, че предприятието го заменя с нов хеджиращ инструмент. Това означава, че първоначалното хеджиращо взаимоотношение не изпълнява целта за управление на риска и поради това се прекратява в неговата цялост. Новият хеджиращ инструмент е определен като хеджиране на същата експозиция, която преди това е била хеджирана, и представлява ново хеджиращо взаимоотношение. Следователно промените в справедливата стойност или паричните потоци на хеджираната позиция се измерват от и чрез позоваване на датата на определяне на новото хеджиращо взаимоотношение, а не от датата, на която е определено първоначалното хеджиращо взаимоотношение;
 - б) хеджиращо взаимоотношение се прекратява преди края на срока му. Хеджиращият инструмент в това хеджиращо взаимоотношение може да бъде определен като хеджиращ инструмент в друго хеджиращо взаимоотношение (например когато при възстановяване на баланса се коригира коефициентът на хеджиране чрез увеличаване на обема на хеджиращия инструмент или когато се определя напълно ново хеджиращо взаимоотношение).

Отчитане на времевата стойност на опции

- Б6.5.29 Може да се счита, че опция е свързана с определен времеви период, защото нейната времева стойност представлява такса за предоставената защита на притежателя на опцията за определен период от време. Аспектите, които следва обаче да бъдат отчетени, когато се определя дали опцията хеджира сделка или хеджирана позиция, свързана с времеви период, са характеристиките на съответната хеджирана позиция, включително кога и по какъв начин тя оказва влияние върху печалбата или загубата. Следователно предприятието оценява вида на хеджираната позиция (виж параграф 6.5.15, буква а) въз основа на естеството на хеджираната позиция (независимо от това дали хеджиращото взаимоотношение е хеджиране на паричен поток или хеджиране на справедлива стойност):
- а) времевата стойност на опция се отнася за хеджирана позиция, свързана със сделка, ако естеството на хеджираната позиция е сделка, за която времевата стойност има характеристиките на разходи по тази

сделка. Пример за това е, когато времевата стойност на опцията се отнася за хеджирана позиция, която води до признаването на позиция, чиято първоначална оценка включва разходите по сделката (например предприятие хеджира покупка на стока, независимо дали става дума за прогнозна сделка, или твърд ангажимент, срещу риск, свързан с цените на стоките, и включва разходите по сделката в първоначалната оценка на материалните запаси). Вследствие на включването на времевата стойност на опцията в първоначалната оценка на конкретната хеджирана позиция, времевата стойност оказва влияние върху печалбата или загубата по същото време както тази хеджирана позиция. Аналогично, предприятие, което хеджира продажбата на стока, независимо дали става дума за прогнозна сделка или твърд ангажимент, би включило времевата стойност на опцията като част от разходите, свързани с продажбата (следователно времевата стойност ще бъде призната в печалбата или загубата в същия период, както приходите от хеджираната продажба);

- б) времевата стойност на опцията се отнася за хеджирана позиция, свързана с времеви период, ако естеството на хеджираната позиция е такова, че времевата стойност има характеристиките на разход за получаване на защита срещу риск за определен период от време (но хеджираната позиция не води до сделка, която включва концепцията за разходи по сделката в съответствие с буква а). Например, ако материални запаси от стоки бъдат хеджирани срещу намаляване на справедливата стойност в продължение на шест месеца, като се използва стокова опция със съответната продължителност, времевата стойност на опцията ще бъде отнесена към печалбата или загубата (т.е. амортизирана на систематична и рационална основа) през този шестмесечен период. Друг пример е хеджиране на нетна инвестиция в чуждестранна дейност, която се хеджира за 18 месеца чрез валутна опция, което би довело до разпределяне на времевата стойност на опцията през този осемнадесетмесечен период.

B6.5.30 Характеристиките на хеджираната позиция, включително по какъв начин и кога хеджираната позиция оказва влияние върху печалбата или загубата, също оказват влияние върху периода, през който се амортизира времевата стойност на опцията, която хеджира хеджирана позиция, свързана с времеви период, която съответства на периода, през който вътрешната стойност на опцията може да окаже влияние върху печалбата или загубата в съответствие със счетоводното отчитане на хеджирането. Например, ако лихвена опция („таван“) се използва за осигуряване на защита срещу увеличаването на разходите за лихви по облигации с плаващ лихвен процент, времевата стойност на този таван се амортизира в печалбата или загубата през същия период, през който всяка вътрешна стойност на опцията би оказала влияние върху печалбата или загубата:

- а) ако с „тавана“ се хеджира увеличаване на лихвените проценти за първите три години от общо петгодишния срок на облигация с плаващ лихвен процент, времевата стойност на този „таван“ се амортизира през първите три години; или
- б) ако „таванът“ е опция с отложено начало, с която се хеджират увеличения на лихвените проценти за втората и третата година от общо петгодишния срок на облигация с плаващ лихвен процент, времевата стойност на този „таван“ се амортизира през втората и третата година.

B6.5.31 Счетоводното отчитане на времевата стойност на опциите в съответствие с параграф 6.5.15 също се прилага по отношение на комбинацията от закупена и издадена опция (една пут опция и една кол опция), чиято времева стойност към датата на определяне като хеджиращ инструмент е била нула (наричан обикновено „диапазон с нулеви разходи“). В този случай предприятието признава всички промени на времевата стойност в друг всеобхватен доход, въпреки че кумулативната промяна във времевата стойност за целия срок на хеджиращото взаимоотношение е нула. Следователно, ако времевата стойност на опцията се отнася за:

- а) хеджирана позиция, свързана със сделка, размерът на времевата стойност в края на хеджиращото взаимоотношение, който коригира хеджираната позиция или който се прекласифицира в печалбата или загубата (вж. параграф 6.5.15, буква б), ще бъде нула;
- б) хеджирана позиция, свързана с времеви период, разходите за амортизация, свързани с времевата стойност, са равни на нула.

B6.5.32 Счетоводното отчитане на времевата стойност на опциите в съответствие с параграф 6.5.15 се прилага само дотолкова, доколкото времевата стойност се отнася за хеджираната позиция (съгласувана времева стойност). Времева стойност на опцията се отнася за хеджираната позиция, ако основните характеристики на опцията (като номинална стойност, срок и основен актив) са съгласувани с хеджираната позиция. Следователно, ако основните характеристики на опцията и на хеджираната позиция не са напълно съгласувани, предприятието определя съгласувана времева стойност, т.е. каква част от времевата стойност, включена в премията (действителна времева стойност), се отнася за хеджираната позиция (и поради това следва да бъде третирана в съответствие с параграф 6.5.15). Предприятието определя съгласуваната времева стойност въз основа на оценка на опцията, чиито основни характеристики биха съответствали напълно на хеджираната позиция.

Б6.5.33 Ако действителната времева стойност и съгласуваната времева стойност се различават, предприятието определя сумата, която се натрупва в отделен компонент на собствения капитал в съответствие с параграф 6.5.15, както следва:

- а) ако в началото на хеджиращото взаимоотношение действителната времева стойност е по-голяма от съгласуваната времева стойност, предприятието:
 - i) определя сумата, която се натрупва в отделен компонент на собствения капитал, въз основа на съгласуваната времева стойност; и
 - ii) отчита разликите в промените на справедливата стойност между двете времеви стойности в печалбата или загубата;
- б) ако в началото на хеджиращото взаимоотношение действителната времева стойност е по-малка от съгласуваната времева стойност, предприятието определя сумата, която се натрупва в отделен компонент на собствения капитал, като ползва по-ниската от кумулативната промяна в справедливата стойност на:
 - i) действителната времева стойност; и
 - ii) съгласуваната времева стойност.

Всяка останала част от промяната в справедливата стойност на действителната времева стойност се признава в печалбата или загубата.

Отчитане на форуърдния елемент на форуърдни договори и основен спред на чуждестранна валута на финансови инструменти

Б6.5.34 Може да се счита, че форуърден договор е свързан с определен времеви период, защото неговият форуърден елемент представлява такса за определен период от време (което е остатъчният срок, за който той е определен). Аспектите, които следва обаче да бъдат отчетени, когато се определя дали хеджиращият инструмент хеджира сделка или хеджирана позиция, свързана с времеви период, са характеристиките на съответната хеджирана позиция, включително кога и по какъв начин тя оказва влияние върху печалбата или загубата. Следователно предприятието оценява вида на хеджираната позиция (виж параграф 6.5.15, буква а) и параграф 6.5.16) въз основа на естеството на хеджираната позиция (независимо от това дали хеджиращото взаимоотношение е хеджиране на паричен поток, или хеджиране на справедлива стойност):

- а) форуърдният елемент на форуърден договор се отнася за хеджирана позиция, свързана със сделка, ако естеството на хеджираната позиция е сделка, за която форуърдният елемент има характеристиките на разходи по тази сделка. Пример за това е, когато форуърдният елемент се отнася за хеджирана позиция, която води до признаването на позиция, чиято първоначална оценка включва разходите по сделката (например предприятие хеджира покупка на материални запаси, деноминирана в чуждестранна валута, независимо дали става дума за прогнозна сделка или твърд ангажимент, срещу валутен риск и включва разходите по сделката в първоначалната оценка на материалните запаси). Вследствие на включването на форуърдния елемент в първоначалната оценка на конкретната хеджирана позиция, форуърдният елемент оказва влияние върху печалбата или загубата по същото време както тази хеджирана позиция. Аналогично, предприятие, което хеджира продажбата на стока, деноминирана в чуждестранна валута, срещу валутен риск, независимо дали става дума за прогнозна сделка или твърд ангажимент, би включило форуърдния елемент като част от разходите, свързани с продажбата (следователно форуърдният елемент ще бъде признат в печалбата или загубата в същия период, както приходите от хеджираната продажба);
- б) форуърдният елемент на форуърден договор се отнася за хеджирана позиция, свързана с времеви период, ако естеството на хеджираната позиция е такова, че форуърдният елемент има характеристиките на разход за получаване на защита срещу риск за определен период от време (но хеджираната позиция не води до сделка, която включва концепцията за разходи по операцията в съответствие с буква а). Например, ако материални запаси от стоки бъдат хеджирани срещу промени на справедливата стойност в продължение на шест месеца, като се използва стоков форуърден договор със съответната продължителност, форуърдният елемент на форуърдния договор ще бъде отнесен към печалбата или загубата (т.е. амортизирана на систематична и рационална основа) през този шестмесечен период. Друг пример е хеджиране на нетна инвестиция в чуждестранна дейност, която се хеджира за 18 месеца чрез валутен форуърден договор, което би довело до разпределяне на форуърдния елемент на форуърдния договор през този осемнадесетмесечен период.

- Б6.5.35 Характеристиките на хеджираната позиция, включително по какъв начин и кога хеджираната позиция оказва влияние върху печалбата или загубата, също оказват влияние върху периода, през който се амортизира форуърдният елемент на форуърдния договор, който хеджира хеджирана позиция, свързана с времеви период, която е през периода, за който се отнася форуърдният елемент. Например, ако чрез форуърден договор се хеджира експозицията към риск от променливост в тримесечните лихвени проценти за тримесечен период, който започва след шест месеца, форуърдният елемент се амортизира през периода, обхващащ от седмия до деветия месец.
- Б6.5.36 Счетоводното отчитане на форуърдния елемент на форуърден договор в съответствие с параграф 6.5.16 също се прилага, ако към датата, на която форуърдният договор е определен като хеджиращ инструмент, форуърдният елемент е равен на нула. В този случай предприятието признава всички промени в справедливата стойност, дължащи се на форуърдния елемент, в друг всеобхватен доход, въпреки че кумулативната промяна в справедливата стойност, дължаща се на форуърдния елемент, за целия срок на хеджиращото взаимоотношение е нула. Следователно, ако форуърдният елемент на форуърден договор се отнася за:
- хеджирана позиция, свързана със сделка, размерът по отношение на форуърдния елемент в края на хеджиращото взаимоотношение, който коригира хеджираната позиция или който се прекласифицира в печалбата или загубата (вж. параграф 6.5.15, буква б и параграф 6.5.16), ще бъде нула;
 - хеджирана позиция, свързана с времеви период, амортизационната сума, свързана с форуърдния елемент, е нула.
- Б6.5.37 Счетоводното отчитане на форуърдния елемент на форуърден договор в съответствие с параграф 6.5.16 се прилага само дотолкова, доколкото форуърдният елемент се отнася за хеджираната позиция (съгласуван форуърден елемент). Форуърдният елемент на форуърден договор се отнася за хеджираната позиция, ако основните характеристики на форуърдния договор (като номинална стойност, срок и основен актив) са съгласувани с хеджираната позиция. Следователно, ако основните характеристики на форуърдния договор и на хеджираната позиция не са напълно съгласувани, предприятието определя съгласуван форуърден елемент, т.е. каква част от форуърдния елемент, включена във форуърдния договор (действителен форуърден елемент), се отнася за хеджираната позиция (и поради това следва да бъде третирана в съответствие с параграф 6.5.16). Предприятието определя съгласувания форуърден елемент въз основа на оценка на форуърден договор, чиито основни характеристики биха съответствали напълно на хеджираната позиция.
- Б6.5.38 Ако действителният форуърден елемент и съгласуваният форуърден елемент се различават, предприятието определя сумата, която се натрупва в отделен компонент на собствения капитал в съответствие с параграф 6.5.16, както следва:
- ако в началото на хеджиращото взаимоотношение абсолютната стойност на действителния форуърден елемент е по-голяма от тази на съгласувания форуърден елемент, предприятието:
 - определя сумата, която се натрупва в отделен компонент на собствения капитал, въз основа на съгласувания форуърден елемент; и
 - отчита разликите в промените на справедливата стойност между двата форуърдни елемента в печалбата или загубата;
 - ако в началото на хеджиращото взаимоотношение абсолютната стойност на действителния форуърден елемент е по-малка от тази на съгласувания форуърден елемент, предприятието определя сумата, която се натрупва в отделен компонент на собствения капитал, като ползва по-ниската от кумулативната промяна в справедливата стойност на:
 - абсолютната стойност на действителния форуърден елемент; и
 - абсолютната стойност на съгласувания форуърден елемент.

Всяка останала част от промяната в справедливата стойност на действителния форуърден елемент се признава в печалбата или загубата.

- Б6.5.39 Когато предприятие отделя основния спред на чуждестранна валута от даден финансов инструмент и го изключва от определянето на този финансов инструмент като хеджиращ инструмент (вж. параграф 6.2.4, буква б), насоките за приложение в параграфи Б6.5.34—Б6.5.38 се прилагат за основния спред на чуждестранна валута по същия начин, както по отношение на форуърдния елемент на форуърден договор.

Хеджиране на група от позиции (раздел 6.6)**Хеджиране на нетна позиция**

Условия за счетоводно отчитане на хеджирането и определяне на нетна позиция

- Б6.6.1 Нетна позиция отговаря на условията за счетоводно отчитане на хеджирането само ако предприятието хеджира на нетна основа за целите на управлението на риска. Дали предприятието извършва такова хеджиране представлява фактическо обстоятелство (не само твърдение или документация). Следователно предприятието не може да прилага отчитане на хеджиране на нетна основа единствено с оглед постигане на конкретни счетоводни резултати, ако това би било в противоречие с неговия подход за управление на риска. Хеджирането на нетна позиция трябва да бъде част от установената стратегия за управление на риска, която обикновено бива одобрена от ключовия управленски персонал, както е определено в МСС 24.
- Б6.6.2 Например, предприятие А, чиято функционална валута е неговата местна валута, е поело твърд ангажимент да плати 150 000 ЧВЕ за рекламни разходи след девет месеца и твърд ангажимент да продаде готови стоки за 150 000 ЧВЕ след 15 месеца. Предприятие А сключва валутен дериватив, който се урежда след девет месеца и съгласно който то получава 100 ЧВЕ и плаща 70 ВЕ. Предприятие А няма други експозиции към ЧВЕ. Предприятие А не управление валутния си риск на нетна основа. Следователно, предприятие А не може да прилага счетоводно отчитане на хеджирането за хеджиращо взаимоотношение между валутен дериватив и нетна позиция от 100 ЧВЕ (състояща се от 150 000 ЧВЕ по твърдия ангажимент за покупка — например на рекламни услуги — и 149 900 ЧВЕ (от 150 000 ЧВЕ) по твърдия ангажимент за продажба) за период от девет месеца.
- Б6.6.3 Ако предприятие А бе управлявало валутния риск на нетна основа и не бе сключило валутен дериватив (тъй като той увеличава неговата експозиция към валутен риск, вместо да я намалява), тогава предприятието би било в естествена хеджирана позиция в продължение на девет месеца. Обикновено тази хеджирана позиция няма да бъде отразена във финансовите отчети, тъй като сделките биват признати през различни бъдещи отчетни периоди. Нулевата нетна позиция би отговаряла на условията за счетоводно отчитане на хеджирането само ако са спазени условията по параграф 6.6.6.
- Б6.6.4 Когато група от позиции, които представляват нетна позиция, е определена като хеджирана позиция, предприятието определя съвкупната група от позиции, която включва позициите, които могат да съставляват нетната позиция. На предприятието не се позволява да определя дадена неспецифична абстрактна сума от нетна позиция. Например, предприятие е поело група от твърди ангажименти за продажба след девет месеца за 100 ЧВЕ и група от твърди ангажименти за покупка след 18 месеца за 120 ЧВЕ. Предприятието не може да определи абстрактна сума на нетна позиция до 20 ЧВЕ. Вместо това то трябва да определи brutния размер на покупките и brutния размер на продажбите, които заедно водят до хеджираната нетна позиция. Предприятието определя brutните позиции, които водят до нетната позиция, по такъв начин, че предприятието да е в състояние да спазва изискванията за счетоводно отчитане на отговарящи на критериите хеджиращи взаимоотношения.

Прилагане на изискванията за ефективност на хеджирането по отношение на хеджирането на нетна позиция

- Б6.6.5 Когато определя дали изискванията за ефективност на хеджирането по параграф 6.4.1, буква в) са изпълнени по отношение на хеджирането на нетна позиция, предприятието разглежда промените в стойността на позициите в нетната позиция, които имат подобен ефект както хеджиращия инструмент, заедно с промяната в справедливата стойност на хеджиращия инструмент. Например, предприятие е поело група от твърди ангажименти за продажба след девет месеца за 100 ЧВЕ и група от твърди ангажименти за покупка след 18 месеца за 120 ЧВЕ. То хеджира валутния риск на нетната позиция от 20 ЧВЕ чрез използване на форуърден договор за обмен на валута за 20 ЧВЕ. Когато определя дали изискванията за ефективност на хеджирането по параграф 6.4.1, буква в) са изпълнени, предприятието взема предвид връзката между:
- промяната на справедливата стойност на форуърдния договор за обмен на валута заедно със свързаните с валутния риск промени в стойността на твърдите ангажименти за продажба; и
 - свързаните с валутния риск промени в стойността на твърдите ангажименти за покупка.
- Б6.6.6 Аналогично, ако в примера по параграф Б6.6.5 предприятието бе имало нулева нетна позиция, то ще вземе предвид връзката между свързаните с валутния риск промени в стойността на твърдите ангажименти за продажба и свързаните с валутния риск промени в стойността на твърдите ангажименти за покупка, когато определя дали изискванията за ефективност на хеджирането по параграф 6.4.1, буква в) са изпълнени.

Хеджиране на паричен поток, което представлява нетна позиция

Б6.6.7 Когато предприятие хеджира група от позиции с компенсиращи се рискови позиции (т.е. нетна позиция), условията за счетоводно отчитане на хеджирането зависят от вида на хеджирането. При хеджиране на справедлива стойност нетната позиция може да отговаря на критериите за хеджирана позиция. Ако обаче става въпрос за хеджиране на паричен поток, тогава нетната позиция може да отговаря на критериите за хеджирана позиция единствено ако това е хеджиране на валутен риск и при определянето на тази нетна позиция се посочва отчетен период, през който се очаква прогнозните сделки да окажат влияние върху печалбата или загубата, както и тяхното естество и размер.

Б6.6.8 Например, предприятие има нетна позиция с долен пласт от продажби на стойност 100 ЧВЕ и долен пласт от покупки на стойност 150 ЧВЕ. Както покупките, така и продажбите са деноминирани в една и съща чуждестранна валута. За да се уточни в достатъчна степен определянето на хеджираната нетна позиция, при първоначалното документиране на хеджиращото взаимоотношение предприятието определя, че продажбите могат да бъдат на продукт А или продукт Б и покупките могат да бъдат на машини от тип А, машини от тип Б и суровини от тип А. Предприятието също така посочва обемите на операциите и тяхното естество. Предприятието документира, че долният пласт от продажби (100 ЧВЕ) е съставен от прогнозен обем на продажби на първите 70 ЧВЕ от продукт А и първите 30 ЧВЕ от продукт Б. Ако се очаква тези обеми на продажби да окажат влияние върху печалбата или загубата в различни отчетни периоди, предприятието включва това в документацията, например първите 70 ЧВЕ от продажба на продукт А, които се очаква да окажат влияние върху печалбата или загубата през първия отчетен период, и първите 30 ЧВЕ от продажба на продукт Б, които се очаква да окажат влияние върху печалбата или загубата през втория отчетен период. Предприятието също така документира, че долният пласт на покупки (150 ЧВЕ) е съставен от покупки за първите 60 ЧВЕ на машини от тип А, първите 40 ЧВЕ на машини от тип Б и първите 50 ЧВЕ на суровини от тип А. Ако се очаква, че тези обеми на покупки ще окажат влияние върху печалбата или загубата в различни отчетни периоди, предприятието би включило в документацията разбивка на обема на покупките по отчетни периоди, през които се очаква те да окажат влияние върху печалбата или загубата (подобно на начина, по който документира обемите на продажби). Например, прогнозната сделка ще бъде посочена като:

- а) първите 60 ЧВЕ за покупки на машини от тип А, които се очаква да окажат влияние върху печалбата или загубата от третия отчетен период през следващите десет отчетни периода;
- б) първите 40 ЧВЕ за покупки на машини от тип Б, които се очаква да окажат влияние върху печалбата или загубата от четвъртия отчетен период през следващите двадесет отчетни периода; и
- в) първите 50 ЧВЕ за покупки на суровини от тип А, които се очаква да бъдат получени през третия период и продадени, т.е. да окажат влияние върху печалбата или загубата в този и следващия отчетен период.

Уточняването на естеството на обемите на прогнозната сделка ще включва аспекти като амортизационен план за позициите на имоти, машини и съоръжения от един и същ вид, ако естеството на тези позиции е такова, че амортизационният план може да се различава в зависимост от начина, по който предприятието използва тези позиции. Например, ако използва позиции от машини от тип А в два различни производствени процеса, в резултат на което се прилагат методът на линейна амортизация в рамките на 10 отчетни периода и съответно методът на произведените единици, в своята документация на прогнозно закупеното количество на машини от тип А предприятието ще включи разбивка на този обем според прилагания амортизационен план.

Б6.6.9 При хеджиране на паричен поток на нетна позиция сумите, определени в съответствие с параграф 6.5.11, включват промените в стойността на позициите в нетната позиция, които имат подобен ефект както хеджиращия инструмент, заедно с промяната в справедливата стойност на хеджиращия инструмент. Промените в стойността на позициите в нетната позиция, които имат подобен ефект както хеджиращия инструмент, се признават само ако се отнасят до сделки, които са признати, например когато прогнозна продажба се признава като приход. Например, предприятие очаква да реализира група от много вероятни прогнозни продажби след девет месеца за 100 ЧВЕ и група от много вероятни прогнозни покупки след 18 месеца за 120 ЧВЕ. То хеджира валутния риск на нетната позиция от 20 ЧВЕ чрез използване на форуърден договор за обмен на валута за 20 ЧВЕ. Когато определя сумите, които са признати в резерва от хеджиране на паричен поток в съответствие с параграф 6.5.11, буква а) — параграф 6.5.11, буква б), предприятието сравнява:

- а) промяната на справедливата стойност на форуърдния договор за обмен на валута заедно със свързаните с валутния риск промени в стойността на много вероятните прогнозни продажби; и

- б) свързаните с валутния риск промени в стойността на много вероятните прогнозни покупки.

Предприятието признава обаче само сумите, свързани с форуърдните валутни договори, докато много вероятните прогнозни сделки за продажба се признават във финансовите отчети, т.е. когато печалбите или загубите от тези прогнозни сделки бъдат признати (т.е. промяната в стойността, която се дължи на промяна на валутния курс между определянето на хеджиращото взаимоотношение и признаването на приходите).

- Б6.6.10 Аналогично, ако в примера предприятието имаше нулева нетна позиция, то ще сравни свързаните с валутния риск промени в стойността на много вероятните прогнозни продажби със свързаните с валутния риск промени в стойността на много вероятните прогнозни покупки. Тези суми обаче се признават единствено след като съответните прогнозни сделки бъдат признати във финансовите отчети.

Пластове от групи от позиции, определени като хеджирани позиции

- Б6.6.11 Поради същите причини както посочените в параграф Б6.3.19 при определянето на пластов компонент на групи от съществуващи позиции е необходимо да се установи конкретно номиналната стойност на групата от позиции, от които е определен хеджираният пластов компонент.
- Б6.6.12 Хеджиращо взаимоотношение може да включва пластове от няколко различни групи от позиции. Например, при хеджиране на нетна позиция на група от активи и група от пасиви хеджиращото взаимоотношение може да включва комбинация от пластов компонент на група от активи и пластов компонент на група от пасиви.

Представяне на печалби или загуби от хеджиращия инструмент

- Б6.6.13 Ако позициите са хеджирани заедно като група при хеджиране на паричен поток, те могат да окажат влияние върху различни статии в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход. Представянето на печалбите или загубите от хеджиране в този отчет зависи от групата от позиции.
- Б6.6.14 Ако в групата от позиции липсват компенсиращи се рискови позиции (например група от разходи в чуждестранна валута, оказващи влияние върху различни статии в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, които са хеджирани за валутен риск), то печалбите или загубите от прекласифицирания хеджиращ инструмент се разпределят по статиите, върху които хеджиранияте позиции оказват влияние. Това разпределение се извършва на систематична и рационална основа, като не трябва да води до брутно сумиране на нетната печалба или загуба, произтичаща от един хеджиращ инструмент.
- Б6.6.15 Ако в групата от позиции има компенсиращи се рискови позиции (например група от деноминирани в чуждестранна валута продажби и разходи, хеджирани заедно за валутен риск), тогава предприятието представя печалбите или загубите от хеджиране в отделна статия в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход. Да разгледаме например хеджирането за валутен риск на нетна позиция от продажби в чуждестранна валута за 100 ЧВЕ и разходи в чуждестранна валута за 80 ЧВЕ, като се използва форуърден валутен договор за 20 ЧВЕ. Печалбата или загубата от форуърдния валутен договор, която е прекласифицирана от резерва от хеджиране на паричен поток в печалбата или загубата (когато нетната позиция оказва влияние върху печалбата или загубата), се представя в отделна статия от хеджиранияте продажби и разходи. Освен това, ако продажбите възникват през по-ранен период отколкото разходите, приходите от продажбите ще бъдат все пак измерени по обменния курс по спот сделки в съответствие с МСС 21. Свързаната печалба или загуба от хеджиране се представя в отделна статия, така че печалбата или загубата да отразява ефекта от хеджирането на нетната позиция, като се извършва съответната корекция на резерва от хеджиране на паричен поток. Когато хеджиранияте разходи оказват влияние върху печалбата или загубата в последващ период, хеджиращата печалба или загуба, призната преди в резерва от хеджиране на паричен поток по продажбите, се прекласифицира в печалбата или загубата и се представя като отделна статия от тези, които включват хеджирани разходи, които се измерват по обменния курс по спот сделки в съответствие с МСС 21.
- Б6.6.16 С някои видове хеджиране на справедлива стойност не се цели основно да бъде компенсирана промяната в справедливата стойност на хеджиранията позиция, а по-скоро да бъдат преобразувани паричните потоци по хеджиранията позиция. Например, предприятие хеджира справедливата стойност на дългов инструмент с фиксиран лихвен процент срещу лихвен риск посредством лихвен суап. С това хеджиране предприятието цели да преобразува паричните потоци, свързани с фиксирания лихвен процент, в парични потоци, свързани с плаващ лихвен процент. Тази цел е отразена в счетоводното отчитане на хеджиращото взаимоотношение

чрез включване на начислената нетна лихва по лихвения суап в печалбата или загубата. При хеджиране на нетна позиция (например нетна позиция по актив с фиксиран лихвен процент и пасив с фиксиран лихвен процент) тази начислена нетна лихва трябва да се представи в отделна статия в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход. Целта е да се избегне брутно сумиране на нетни печалби или загуби по един инструмент с оглед компенсирането на брутните суми и признаването им в различни статии (по този начин например се избягва сумирането на нетни получени лихвени постъпления по един лихвен суап в брутни лихвени приходи и брутни лихвени разходи).

ДАТА НА ВЛИЗАНЕ В СИЛА И ПРЕХОДНИ РАЗПОРЕДБИ (ГЛАВА 7)

Преходни разпоредби (раздел 7.2)

Финансови активи, държани за търгуване

- Б7.2.1 Към датата на първоначалното прилагане на настоящия стандарт предприятието трябва да определи дали целта на бизнес модела на предприятието за управление на всеки един от неговите финансови активи отговаря на условието в параграф 4.1.2, буква а) или на условието в параграф 4.1.2А, буква а), или дали даден финансов актив е допустим за избор в параграф 5.7.5. За тази цел предприятието определя дали финансови активи отговарят на дефиницията за държани за търгуване, все едно предприятието е закупило активите към датата на първоначалното прилагане.

Обезценка

- Б7.2.2 При преминаването към МСФО предприятието следва да се стреми да определи приблизително кредитния риск при първоначалното признаване, като взема предвид цялата разумна и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия. Към дата на преминаването към МСФО от предприятието не се изисква да предприеме изчерпателно търсене на информация, когато определя дали е настъпило значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване. Ако предприятието не е в състояние да определи това без извършването на излишни разходи или усилия, се прилага параграф 7.2.20.
- Б7.2.3 Когато определя коректива за загуби по първоначално признати финансови инструменти (или кредитни ангажменти, или договори за финансова гаранция, по които предприятието е станало страна) преди датата на първоначално прилагане, както при преминаването, така и до отписването на тези позиции предприятието вземе предвид информацията, която се отнася до установяването или приблизителното определяне на кредитния риск при първоначално признаване. С оглед установяването или приблизителното определяне на кредитния риск предприятието може да използва вътрешна и външна информация, включително информация за портфейла, в съответствие с параграфи Б5.5.1—Б5.5.6.
- Б7.2.4 Предприятие, което разполага с малко информация за отминали периоди, може да използва информацията от вътрешни доклади, статистически данни (които може да са били генерирани при вземане на решение за пускането на нов продукт), информацията за подобни продукти или опита на сходни групи за сравними финансови инструменти, ако е приложимо.

ОПРЕДЕЛЕНИЯ (ДОПЪЛНЕНИЕ А)

Деривативи

- БА.1 Типични примери за деривативи са фючърните и форуърдните, суапите и опционните договори. Деривативът обикновено има условна стойност, която е количество валута, брой акции, брой тегловни единици или обем, или други единици, посочени в договора. Деривативният инструмент обаче не изисква от притежателя или издателя да инвестира или да получи условната стойност в началото на договора. В друг случай деривативът би могъл да изисква фиксирано плащане или плащане на сума, която може да се промени (но не пропорционално на промяната в основния обект) в резултат от някакво бъдещо събитие, което не е свързано с условната стойност. Например, договор може да изисква фиксирано плащане на 1 000 BE, ако шестмесечният LIBOR се увеличи със 100 базисни пункта. Този договор е дериватив, въпреки че не е посочена конкретно условна стойност.
- БА.2 Дефиницията за дериватив в настоящия стандарт включва договори, които се уреждат брутно чрез доставката на основния обект (например форуърден договор за покупка на дългов инструмент с фиксиран лихвен процент). Предприятието може да има договор за покупка или продажба на нефинансова позиция, която може да бъде уредена нетно в парични средства или друг финансов инструмент, или чрез размяна на финансови инструменти (например договор за покупка или продажба на стоки по фиксирана цена на бъдеща дата). Този договор е в обхвата на настоящия стандарт, освен ако не е бил сключен и не продължава

да се държи за целите на доставката на нефинансовата позиция в съответствие с изискванията на предприятието за очаквана покупка, продажба или използване. Настоящият стандарт се прилага обаче към тези договори за изискванията на предприятието за очаквана покупка, продажба или използване, ако предприятието извърши определяне в съответствие с параграф 2.5 (вж. параграфи 2.4—2.7).

- БА.3 Една от определящите характеристики на дериватива е, че той е с първоначална нетна инвестиция, която е по-малка от тази, която би се изисквала за други видови договори, за които би се очаквало да отговорят по сходен начин на промените в пазарните фактори. Опционният договор отговаря на тази дефиниция, тъй като премията е по-малка от инвестицията, която би се изисквала за придобиването на основния финансов инструмент, с който е свързана опцията. Валутен суап, който изисква първоначална размяна на различни валути с равни справедливи стойности, отговаря на дефиницията, тъй като е с нулева първоначална нетна инвестиция.
- БА.4 Обичайната покупка или продажба води до ангажимент с фиксирана цена между датата на сделката и датата на уреждането, който отговаря на дефиницията за дериватив. Поради краткия срок на ангажимента обаче, той не се признава като деривативен финансов инструмент. Вместо това настоящият стандарт предвижда специално счетоводно отчитане на такива обичайни договори (вж. параграфи 3.1.2 и Б3.1.3—Б3.1.6).
- БА.5 Дефиницията за дериватив се отнася за нефинансови променливи, които не са специфични за страна по договора. Те включват индекс на загубите от земетресения в конкретен регион и индекс на температурите в конкретен град. Нефинансови променливи, които са специфични за страна по договора, включват възникването или липсата на пожар, който поврежда или унищожава актив на страна по договора. Промяната в справедливата стойност на нефинансов актив е специфична за собственика, ако справедливата стойност отразява не само промени в пазарните цени на такива активи (финансова променлива), но също и в състоянието на конкретния притежаван нефинансов актив (нефинансова променлива). Например, ако гаранция за остатъчната стойност на лек автомобил излага гаранта на риск от промени във физическото състояние на автомобила, промяната в тази остатъчната стойност е специфична за собственика на лекия автомобил.

Финансови активи и пасиви, държани за търгуване

- Б.6 Търгуването обикновено отразява активно и често купуване и продаване, а финансовите инструменти, държани за търгуване, като цяло се използват с цел генериране на печалба от краткосрочни колебания в цените или дилърския марж.
- БА.7 Финансовите пасиви, държани за търгуване, включват:
- а) деривативни пасиви, които не се отчитат като хеджиращи инструменти;
 - б) задължения за предоставяне на финансови активи, взети назаем от продавач на къси позиции (т.е. предприятие, което продава финансови активи, които е взело назаем и още не притежава);
 - в) финансови пасиви, поети с намерение да бъдат изкупени обратно в близко бъдеще (например котиран дългов инструмент, който емитентът може да изкупи обратно в близко бъдеще в зависимост от промените в справедливата му стойност); и
 - г) финансови пасиви, които са част от портфейл от определени финансови инструменти, които се управляват заедно и за които има доказателства за скорошен модел на реализиране на краткосрочна печалба.
- БА.8 Фактът, че даден пасив е използван за финансиране на търговски дейности, сам по себе си не прави пасива, държан за търгуване.

Допълнение В

Изменения на други стандарти

Освен когато е посочено друго, предприятието прилага измененията в настоящето допълнение, когато прилага МСФО 9, публикуван през юли 2014 г. Тези изменения включват допълнителните изменения, публикувани в допълнение В към МСФО 9, публикуван през 2009 г., 2010 г. и 2013 г. Измененията в настоящето допълнение включват също измененията, въведени със стандартите, публикувани преди МСФО 9 (2014 г.), дори ако прилагането на тези други стандарти не е било задължително към момента на издаване на МСФО 9 (2014 г.). По-специално, измененията в настоящето допълнение включват измененията, въведени с МСФО 15 Приходи от договори с клиенти.

МСФО 1 Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане

В1 Параграф 29 се изменя, както следва, параграфи 39Б, 39Ж и 39Ф се заличават и параграфи 29А и 39Щ се добавят:

29. Позволява се предприятието да определи признат преди това финансов актив като финансов актив, оценен по справедлива стойност през печалбата или загубата в съответствие с параграф Г19А. Предприятието оповестява справедливата стойност на така определените финансови активи на датата на определянето, както и тяхната класификация и балансова стойност от предходните финансови отчети.

29А Позволява се предприятието да определи признат преди това финансов пасив като финансов пасив по справедлива стойност през печалбата или загубата в съответствие с параграф Г19. Предприятието оповестява справедливата стойност на така определените финансови пасиви на датата на определянето, както и тяхната класификация и балансова стойност от предходните финансови отчети.

39 Б [заличен]

39Ж [заличен]

39Ф [заличен]

39Щ С МСФО 9 *Финансови инструменти*, публикуван през юли 2014 г., се изменят параграфи 29, Б1—Б6, Г1, Г14, Г15, Г19 и Г20, заличават се параграфи 39Б, 39Ж и 39Ф и се добавят параграфи 29А, Б8—Б8Ж, Б9, Г19А—Г19В, Г33, Д1 и Д2. Предприятието прилага тези изменения, когато прилага МСФО 9.

В2 В приложение Б се изменят параграфи Б1—Б6, както следва, и се добавят заглавие и параграфи Б8—Б8Ж и заглавие и параграф Б9:

Б1 Предприятието прилага следните изключения:

- а) отписване на финансови активи и финансови пасиви (параграфи Б2 и Б3);
- б) счетоводно отчитане на хеджирането (параграфи Б4—Б6);
- в) неконтролиращи участия (параграф Б7);
- г) класификация и оценяване на финансовите активи (параграф Б8—Б8В);
- д) обезценка на финансови активи (параграфи Б8Г—Б8Ж);
- е) внедрени деривативи (параграф Б9); и
- ж) държавни заеми (параграфи Б10—Б12)

Отписване на финансови активи и финансови пасиви

Б2 С изключение на позволените от параграф Б3 случаи предприятието, прилагащо МСФО за първи път, прилага изискванията за отписване съгласно МСФО 9 за бъдещи периоди по отношение на сделки, извършени на или след датата на преминаване към МСФО. С други думи, ако предприятие, което прилага МСФО за първи път, е отписало недеривативни финансови активи или недеривативни финансови пасиви в съответствие с досегашните си ОПСП (Общоприети счетоводни принципи) в резултат на сделка, която е извършена преди датата на преминаване към МСФО, то не признава тези активи и пасиви в съответствие с МСФО (освен ако те не отговарят на изискванията за признаване в резултат на последваща сделка или събитие).

Б3 Въпреки параграф Б2, предприятието може да приложи изискванията за отписване по МСФО 9 със задна дата от дата, избрана от него, при условие че информацията, необходима за прилагането на МСФО 9 спрямо финансови активи или финансови пасиви, чието признаване се прекратява в резултат на минали сделки, е била получена към момента на първоначалното счетоводно отчитане на тези сделки.

Отчитане на хеджирането

Б4 Както изисква МСФО 9, на датата на преминаване към МСФО от предприятието се изисква:

- а) да оцени всички деривативи по справедлива стойност; и
- б) да елиминира всички отсрочени загуби и печалби, възникващи по деривативи, които са били отчетени съгласно досегашните му ОПСП по същия начин, както ако те биха били активи или пасиви.

Б5 Предприятието не може да отрази в своя въстъпителен отчет за финансовото състояние по МСФО хеджиращо взаимоотношение от вид, който не отговаря на изискванията за счетоводно отчитане на хеджиране съгласно МСФО 9 (например голям брой хеджиращи взаимоотношения, при които хеджиращият инструмент е самостоятелно издадена опция или нетна издадена опция; или при които хеджираната позиция е нетна позиция в хеджиране на паричен поток за риск, който не е валутен риск). Но, ако предприятието е определило нетна позиция като хеджирана позиция съгласно досегашните си ОПСП, то може да определи индивидуална позиция в рамките на същата нетна позиция като хеджирана позиция съгласно МСФО или нетна позиция, която отговаря на изискванията в параграф 6.6.1 от МСФО 9, при положение че го направи не по-късно от датата на преминаване към МСФО.

Б6 Ако преди датата на преминаване към МСФО предприятието е определило дадена операция като хеджиране, но тя не отговаря на условията за счетоводно отчитане на хеджиращите инструменти съгласно МСФО 9, предприятието прилага параграфи 6.5.6 и 6.5.7 на МСФО 9, за да прекрати отчитането на хеджирането. Сделки, сключени преди датата на преминаване към МСФО, не се определят със задна дата като хеджиране.

Класификация и оценяване на финансовите инструменти

Б8 Предприятието оценява дали даден финансов актив отговаря на условията в параграф 4.1.2, или на условията в параграф 4.1.2А от МСФО 9, на базата на фактите и обстоятелствата, които съществуват към датата на преминаване към МСФО.

Б8А Ако е практически неприложимо да оцени елемента на изменението на стойността на парите във времето в съответствие с параграфи Б4.1.9Б—Б4.1.9Г от МСФО 9 въз основа на фактите и обстоятелствата, които съществуват към датата на преминаване към МСФО, предприятието оценява характеристиките на договорните парични потоци от финансовия актив въз основа на фактите и обстоятелствата, които са съществували към датата на преминаване към МСФО, без да взема предвид изискванията, свързани с промяната на елемента на изменението на стойността на парите във времето по параграфи Б4.1.9Б—Б4.1.9Г от МСФО 9. (В този случай предприятието прилага също параграф 42С от МСФО 7, но препратките към „параграф 7.2.4 от МСФО 9“ се четат като препратки към настоящия параграф и позовавания на „първоначално признаване на финансов актив“ се четат като „на датата на преминаване към МСФО“.)

Б8Б Ако е практически неприложимо да оцени дали справедливата стойност на характеристика за предсрочно погасяване е била незначителна в съответствие с параграфи Б4.1.12, буква в) от МСФО 9 въз основа на фактите и обстоятелствата, които са съществували към датата на преминаване към МСФО, предприятието оценява характеристиките на договорните парични потоци от финансовия актив въз основа на фактите и обстоятелствата, които са съществували към датата на преминаване към МСФО, без да взема предвид изключението за характеристики за предсрочно погасяване по параграф Б4.1.12. (В този случай предприятието прилага също параграф 42Т от МСФО 7, но препратките към „параграф 7.2.5 от МСФО 9“ се четат като препратки към настоящия параграф и позовавания на „първоначално признаване на финансов актив“ се четат като „на датата на преминаване към МСФО“.)

Б8В Ако за предприятието е практически неприложимо (както е дефинирано в МСС 8) да приложи със задна дата метода на ефективната лихва в МСФО 9, справедливата стойност на финансовия актив или финансовия пасив към датата на преминаване към МСФО се третира като новата брутна балансова стойност на този актив или като новата амортизирана стойност на този финансов пасив към датата на преминаване към МСФО.

Обезценка на финансови активи

Б8Г Предприятието прилага изискванията за обезценка в раздел 5.5 от МСФО 9 със задна дата при спазване на изискванията на параграфи 7.2.15 и 7.2.18—7.2.20 от този МСФО.

- Б8Д Към датата на преминаване към МСФО предприятието използва разумната и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия, за определяне на кредитния риск към датата, на която тези финансови инструменти са били първоначално признати (или по отношение на кредитни ангажменти или договори за финансова гаранция — към датата, на която предприятието е станало страна по неотменяем ангажимент в съответствие с параграф 5.5.6 от МСФО 9), и го сравнява с кредитния риск към датата на преминаване към МСФО (вж. също параграфи Б7.2.2 —Б7.2.3 от МСФО 9).
- Б8Е Когато определя дали е настъпило значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване, предприятието може да прилага:
- а) изискванията в параграф 5.5.10 и Б5.5.27—Б5.5.29 от МСФО 9; и
 - б) оборимата презумпция в параграф 5.5.11 от МСФО 9 за договорните плащания, просрочието по които надхвърля 30 дни, ако предприятието ще прилага изискванията за обезценка чрез установяване на значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване за тези финансови инструменти въз основа на информация за просрочие.
- Б8Ж Ако към датата на преминаване към МСФО определянето — дали е настъпило значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване на финансов инструмент, би довело до излишни разходи или усилия, предприятието признава коректив за загуби в размер, равен на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента, към всяка отчетна дата, докато този финансов инструмент бъде отписан (освен ако този финансов инструмент е с нисък кредитен риск към отчетната дата, в който случай се прилага параграф Б8Д, буква а).

Внедрени деривативи

- Б9 Предприятие, прилагащо МСФО за първи път, оценява дали се изисква даден внедрен дериватив да се отдели от основния договор и да се отчете като дериватив въз основа на условията, съществували към по-късната от двете дати — датата, на която предприятието става за първи път страна по договора, или датата, на която съгласно параграф Б4.3.11 от МСФО 9 следва да се извърши преоценка.
- В3 В приложение Г се изменят параграфи Г1, Г14, Г15, Г19 и Г20 и заглавието над Г19, както следва, и се добавят параграфи Г19А—Г19В, а след параграф Г32 — заглавие и параграф Г33.
- Г1 Предприятието може да избере да използва едно или повече от следните освобождавания от изискванията:
- а) ...
 - й) определяне на признати в предишни отчети финансови инструменти (параграфи Г19—Г19В);
 - к) ...
 - с) съвместни споразумения (параграф Г31);
 - г) разходи за отстраняване на повърхностния слой в производствената фаза на открита мина (параграф Г32); и
 - у) определяне на договори за покупка или продажба на нефинансова позиция (параграфи Г33).
- Предприятието не прилага тези освобождавания аналогично по отношение на други позиции.
- Г14 Когато предприятието изготвя индивидуални финансови отчети, МСС 27 изисква от него да отчете счетоводно инвестициите си в дъщерни, съвместни и асоциирани предприятия или:
- а) по цена на придобиване (себестойност); или
 - б) в съответствие с МСФО 9.

Г15 Ако предприятието, прилагащото МСФО за първи път, оцени такава инвестиция по цена на придобиване в съответствие с МСС 27, то я оценява по една от следните стойности в своя индивидуален встъпителен отчет за финансовото състояние по МСФО:

- a) цена на придобиване, определена в съответствие с МСС 27; или
- b) приета стойност. Приетата стойност на такава инвестиция е нейната:
 - i) справедлива стойност към датата на преминаване на предприятието към МСФО в неговия индивидуален финансов отчет; или
 - ii) балансова стойност съгласно досегашните ОПСП на тази дата.

Прилагащото за първи път предприятие може да избере между подточка i) или ii) по-горе за оценка на инвестицията си във всяко дъщерно, съвместно или асоциирано предприятие, което то избере да оценява, използвайки приетата стойност.

Определяне на признати в предишни отчети финансови инструменти

Г19 МСФО 9 позволява един финансов пасив (при условие че отговаря на определени критерии) да бъде определен като финансов пасив по справедлива стойност през печалбата или загубата. Въпреки това изискване на предприятието е позволено да определи към датата на преминаване към МСФО всеки финансов пасив по справедлива стойност през печалбата или загубата, при условие че към тази дата пасивът отговаря на критериите в параграф 4.2.2 от МСФО 9.

Г19А Предприятието може да определи финансов актив като оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата в съответствие с параграф 4.1.5 от МСФО 9 въз основа на фактите и обстоятелствата, които са съществували към датата на преминаване към МСФО.

Г19Б Предприятието може да определи инвестиция в капиталов инструмент като оценявана по справедлива стойност през друг всеобхватен доход в съответствие с параграф 5.7.5 от МСФО 9 въз основа на фактите и обстоятелствата, които са съществували към датата на преминаване към МСФО.

Г19В За финансов пасив, който е определен като финансов пасив по справедлива стойност през печалбата или загубата, предприятието определя дали третирането по параграф 5.7.7 от МСФО 9 ще създаде счетоводно несъответствие в печалбата или загубата на базата на фактите и обстоятелствата, които съществуват към датата на преминаване към МСФО.

Оценка по справедлива стойност на финансови активи или финансови пасиви при първоначално признаване

Г20 Въпреки изискванията на параграфи 7 и 9 предприятието може да прилага изискванията по параграф Б5.1.2А, буква б) от МСФО 9 за бъдещи периоди по отношение на сделки, извършени на или след датата на преминаване към МСФО.

Определяне на договори за покупка или продажба на нефинансова позиция

Г33 МСФО 9 позволява някои договори за покупка или продажба на нефинансова позиция да бъдат определени в началото като оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата (вж. параграф 2.5 от МСФО 9). Въпреки това изискване на предприятието е позволено да определи към датата на преминаване към МСФО договорите, които вече съществуват към тази дата, като оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, но само ако към тази дата те отговарят на изискванията по параграф 2.5 от МСФО 9 и предприятието прави това за всички подобни договори.

В4 В допълнение Д се добавят заглавие и параграфи Д1 и Д2:

Освобождаване от изискването за преизчисляване на сравнителна информация за МСФО 9

Д1 Ако първият отчетен период по МСФО на предприятието започва преди 1 януари 2019 г. и предприятието прилага допълнената версия на МСФО 9 (публикуван през 2014 г.), не е необходимо сравнителната информация в първите финансови отчети на предприятието по МСФО да отговаря на изискванията на МСФО 7 *Финансови инструменти: Оповестяване* или на допълнената версия на МСФО 9 (публикуван през 2014 г.), доколкото оповестяванията, изисквани от МСФО 7, се отнасят до позиции, попадащи в обхвата на МСФО 9. За тези предприятия позоваването на „датата на преминаване към МСФО“ означава, единствено по отношение на МСФО 7 и МСФО 9 (2014 г.), началото на първия отчетен период по МСФО.

Д2 Предприятие, което избере варианта да представи сравнителна информация, която не отговаря на изискванията на МСФО 7 и МСФО 9 (публикуван през 2014 г.), трябва през първата година на преминаване към МСФО:

- а) да прилага изискванията на досегашните си ОПСП вместо изискванията на МСФО 9 относно сравнителната информация за позициите, попадащи в обхвата на МСФО 9.
- б) да оповести този факт, заедно с базата, използвана за изготвянето на тази информация;
- в) да третира всяка корекция между отчета за финансовото състояние към отчетната дата за сравнителния период (т.е. отчета за финансовото състояние, който включва сравнителна информация съгласно досегашните ОПСП) и отчета за финансовото състояние към началото на първия отчетен период по МСФО (т.е. първия период, който включва информация, съобразена с изискванията на МСФО 7 и допълнената версия на МСФО 9 (публикуван през 2014 г.), като породена от промяна в счетоводната политика, и да извърши оповестяванията, които се изискват в параграф 28, букви а)—д) и буква е), подточка i) от МСС 8. Параграф 28, буква е), подточка i) се отнася само до стойностите, представени в отчета за финансовото състояние към отчетната дата на сравнителния период;
- г) да прилага параграф 17, буква в) от МСС 1 с оглед допълнителните оповестявания, когато спазването на специфичните изисквания на МСФО е недостатъчно, за да се даде възможност на ползвателите да разберат ефекта от конкретни сделки, други събития и условия върху финансовото състояние и финансовите резултати от дейността на предприятието.

МСФО 2 Плащане на базата на акции

В5 Параграф 6 се изменя, както следва, и се добавя параграф 63В.

6. Настоящият МСФО не се прилага към сделки с плащане на базата на акции, при които предприятието получава или придобива стоки или услуги по договор в рамките на обхвата на параграфи 8—10 от МСС 32 *Финансови инструменти: представяне* (преработен през 2003 г.) [бележката под линия се пропуска] или параграфи 2.4—2.7 от МСФО 9 *Финансови инструменти*:

63В С МСФО 9, публикуван през юли 2014 г., се изменя параграф 6. Предприятието прилага това изменение, когато прилага МСФО 9.

МСФО 3 Бизнес комбинации

В6 Параграфи 16, 42, 53, 56 и 58 се изменят, както следва, параграфи 64А, 64Г и 64З се заличават и параграф 64Д се добавя.

16. В някои ситуации МСФО предвиждат различно счетоводно отчитане в зависимост от това как едно предприятие е класифицирало или определило конкретен актив или пасив. Примери за класификации или определения, които придобиващият следва да направи на базата на съответните условия, каквито съществуват към датата на придобиване, включват, без да се ограничават до:
- а) класификация на конкретни финансови активи и пасиви, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата или по амортизирана стойност, или като финансов актив, оценяван по справедлива стойност през друг всеобхватен доход в съответствие с МСФО 9 *Финансови инструменти*;
 - б) определяне на дериватив като хеджиращ инструмент в съответствие с МСФО 9; и
 - в) оценяване дали внедрен дериватив трябва да се отдели от основен договор в съответствие с МСФО 9 (което е въпрос на „класификация“, както този термин е използван в настоящия МСФО).
42. При бизнес комбинация, постигната на етапи, придобиващият преоценява капиталовото участие, което е държал преди в придобиваното предприятие, по справедлива стойност към датата на придобиване и признава произтичащата печалба или загуба, ако има такива, в печалбата или загубата или в друг всеобхватен доход, както е целесъобразно. В предходни отчетни периоди придобиващият може да е признал промени в стойността на своето капиталово участие в придобиваното предприятие в друг всеобхватен доход. Ако това е така, сумата, призната в друг всеобхватен доход, се признава на същата база, както ако придобиващият се е освободил директно от държаното преди това капиталово участие.

53. Разходите, свързани с придобиването, са разходи, които придобиващият извършва за осъществяване на бизнес комбинацията. Тези разходи включват хонорарите на лицето, намерило предприятието; съветнически, юридически, счетоводни, оценителски и други професионални или консултантски услуги; общи административни разходи, включително разходите за поддържане на вътрешен отдел по придобивания; и разходи за регистрация и емитиране на дългови и капиталови ценни книжа. Придобиващият отчита разходите, свързани с придобиването, като разходи за периода, в който са извършени разходите и са получени услугите, с едно изключение. Разходите за емитиране на дългови или капиталови ценни книжа се признават в съответствие с МСС 32 и МСФО 9.
56. След първоначалното признаване и до уреждане, анулиране или изтичане на срока на пасива, придобиващият оценява условния пасив, признат в бизнес комбинация, по по-високата от:
- а) стойността, която би била призната в съответствие с МСС 37; и
 - б) първоначално признатата стойност минус, когато е уместно, кумулативната стойност на признатия приход в съответствие с МСФО 15 *Приходи от договори с клиенти*.

Това изискване не важи за договори, отчетани в съответствие с МСФО 9.

58. Някои промени в справедливата стойност на възнаграждение под условие, които придобиващият признава след датата на придобиване, може да бъдат в резултат на допълнителна информация, получена от придобиващия след тази дата, относно факти и обстоятелства, съществували към датата на придобиване. Такива промени представляват корекции за периода на оценяване в съответствие с параграфи 45—49. Промени, които обаче произтичат от събития след датата на придобиване, например постигане на целево равнище на печалба, постигане на определена цена на акция или постигане на определен важен момент в научноизследователски и развоен проект, не представляват корекции за периода на оценяване. Придобиващият отчита промените в справедливата стойност на възнаграждението под условие, които не представляват корекции за периода на оценяване, както следва:

- а) ...

Друго възнаграждение под условие, което:

- i) попада в обхвата на МСФО 9, се оценява по справедлива стойност към всяка отчетна дата, а промените в справедливата стойност се признават в печалбата или загубата в съответствие с МСФО 9.
- ii) не попада в обхвата на МСФО 9, се оценява по справедлива стойност към всяка отчетна дата, а промените в справедливата стойност се признават в печалбата или загубата.

64 А [заличен]

64 Г [заличен]

64 З [заличен]

- 64 Л С МСФО 9, публикуван през юли 2014 г., се изменят параграфи 16, 42, 53, 56, 58 и Б41 и се заличават параграфи 64А, 64Г и 64З. Предприятието прилага тези изменения, когато прилага МСФО 9.

В7 В приложение Б се изменя параграф Б41, както следва:

- Б41 Придобиващият не признава отделен коректив на оценката към датата на придобиване за активи, придобити в бизнес комбинация, които са оценени по тяхната справедлива стойност към датата на придобиване, тъй като ефектите от несигурността на бъдещите парични потоци са включени в оценката на справедливата стойност. Например, тъй като настоящият МСФО изисква придобиващият да оценява придобитите вземания, включително заеми, по справедливата им стойност към датата на придобиване в отчетането на бизнес комбинация, придобиващият не признава отделен коректив за оценката на договорни парични потоци, които се считат за несъбираеми към тази дата, или коректив за загуби за очаквани кредитни загуби.

МСФО 4 *Застрахователни договори*

В8 [Изискванията не се прилагат]

B9

Параграфи 3, 4, 7, 8, 12, 34, 35 и 45 се изменят, както следва, параграфи 41В, 41Г и 41Е се заличават и параграф 41З се добавя:

3. Настоящият МСФО не обхваща други аспекти на счетоводното отчитане от страна на застрахователите, като например счетоводното отчитане на финансови активи, държани от застрахователи, и финансови пасиви, издадени от застрахователи (вж. МСС 32 *Финансови инструменти: представяне*, МСФО 7 и МСФО 9 *Финансови инструменти*), освен в преходните разпоредби на параграф 45.
4. Предприятието не прилага настоящия МСФО по отношение на:
 - а) ...
 - г) договори за финансова гаранция, освен когато емитентът преди е заявил изрично, че счита такива договори за застрахователни договори, и е използвал отчитане, приложимо за застрахователни договори, в който случай емитентът може да избира да прилага МСС 32, МСФО 7 и МСФО 9 или настоящия МСФО за такива договори за финансова гаранция. Емитентът може да направи този избор за всеки отделен договор, но изборът за всеки договор е неотменим.
 - д) ...
7. МСФО 9 изисква от предприятието да отдели някои внедрени деривативи от техния основен договор, да ги оцени по *справедлива стойност* и да включи промените в справедливата им стойност в печалбата или загубата. МСФО 9 се прилага по отношение на деривативи, внедрени в застрахователен договор, освен ако внедреният дериватив сам по себе си не е застрахователен договор.
- (8) Като изключение от изискванията в МСФО 9, застрахователят не отделя и оценява по справедлива стойност опция на притежател на застрахователна полица за обратно изкупуване на застрахователен договор срещу фиксирана сума (или за сума, базирана върху фиксирана сума и лихвен процент) дори ако цената на упражняване се различава от балансовата стойност на основния *застрахователен пасив*. Изискванията на МСФО 9 обаче се прилагат по отношение на пут-опция или опция за незабавно изкупуване, внедрена в застрахователен договор, ако стойността на изкупуването се променя в зависимост от дадена финансова променлива (като например цена на акции или стокова цена или индекс) или на нефинансова променлива, която не е специфична за една от страните по договора. Освен това тези изисквания се прилагат и ако способността на притежателя на полицата да упражни пут-опция или опция за незабавно изкупуване се предизвиква от тази променлива (например пут-опция, която може да бъде упражнена, ако борсов индекс достигне определено ниво).
12. За да раздели договор, застрахователят трябва:
 - а) да приложи настоящия МСФО по отношение на застрахователния компонент;
 - б) да приложи МСФО 9 по отношение на депозитния компонент.
34. Някои застрахователни договори съдържат право за допълнителен, негарантиран доход, както и *гарантиран елемент*. Емитентът на такъв договор:
 - а) ...
 - г) трябва, ако договорът съдържа внедрен дериватив в рамките на обхвата на МСФО 9, да приложи МСФО 9 по отношение на този внедрен дериватив;
 - д) ...

Финансови инструменти с допълнителни негарантирани доходи

35. Изискванията по параграф 34 се прилагат и по отношение на финансови инструменти, които съдържат допълнителен негарантиран доход. В допълнение:
 - а) ако застрахователят класифицира пълния допълнителен негарантиран доход като задължение, той прилага теста за адекватност на задълженията, описан в параграфи 15—19, по отношение на целия договор (т.е. гарантираният елемент и правото за допълнителен негарантиран доход). Емитентът не определя сумата, която би се получила от прилагането на МСФО 9 по отношение на гарантирания елемент;

- б) ако застрахователят класифицира част или цялото това право като отделен компонент на собствения капитал, пасивът, признат за целия договор, не е по-малък от сумата, която би се получила от прилагането на МСФО 9 по отношение на гарантирания елемент. Тази сума включва вътрешната (присъща) стойност на опцията за обратно изкупуване на договора, но не включва нейната стойност във времето, ако параграф 9 освобождава тази опция от оценка по справедлива стойност. Емитентът не оповестява сумата, която би се получила от прилагането на МСФО 9 по отношение на гарантирания елемент, нито представя тази сума отделно. Нещо повече, емитентът не определя тази сума, ако общият признат пасив е очевидно по-висок;

в) ...

41B [заличен]

41Г [заличен]

41E [заличен]

413 С МСФО 9, публикуван през юли 2014 г., се изменят параграфи 3, 4, 7, 8, 12, 34, 35, 45, приложение А и параграфи Б18—Б20 и се заличават параграфи 41B, 41Г и 41E. Предприятието прилага тези изменения, когато прилага МСФО 9.

45. Независимо от посоченото в параграф 4.4.1 от МСФО 9, когато застраховател промени своята счетоводна политика за застрахователни пасиви, той може, но не е задължен, да прекласифицира някои или всички финансови активи, така че да бъдат оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата. Тази прекласификация е позволена, ако застрахователят промени своята счетоводна политика, когато за първи път приложи настоящия МСФО, както и ако извърши последваща промяна в политиката, позволена по параграф 22. Прекласификацията е промяна в счетоводната политика и се прилага МСС 8.

В10 В допълнение А определеният термин „депозитен компонент“ се изменя, както следва:

Депозитен компонент Договорен компонент, който не се отчита като дериватив съгласно МСФО 9 и би бил в обхвата на МСФО 9, ако беше отделен инструмент.

В11 В допълнение Б се изменят параграфи Б19—Б20, както следва:

Б18 Следват примери на договори, които са застрахователни договори, ако прехвърлянето на застрахователен риск е значително:

а) ...

ж) кредитна застраховка, която предвижда плащането на определени суми за възстановяване на загуба на притежателя, ако определен длъжник не е направил плащане, когато е било дължимо, съгласно първоначалните или изменените условия на дългов инструмент. Тези договори биха могли да имат разнообразни правни форми като гаранция, някои видове акредитив, кредитен дериватив, покриващ риска от неизпълнение на задължението, или застрахователен договор. Въпреки че тези договори отговарят на определението за застрахователен договор, те също така отговарят на определението за договор за финансова гаранция в МСФО 9 и са в обхвата на МСС 32 [бележката под линия се пропуска] и МСФО 9, а не в обхвата на настоящия МСФО (вж. параграф 4, буква г). Независимо от това, ако емитентът на договори за финансова гаранция предварително е заявил изрично, че счита такива договори за застрахователни договори, и е използвал отчитане, приложимо за застрахователни договори, емитентът може да избира за такива договори за финансова гаранция да прилага или МСС 32 [бележката под линия се пропуска] и МСФО 9 или настоящия МСФО по отношение на тези договори за финансова гаранция.

з) ...

Б19 Следват примери на елементи, които не са застрахователни договори:

а) ...

д) деривативи, които излагат едната страна на финансов риск, но не и на застрахователен риск, тъй като изискват от едната страна да извърши плащане въз основа единствено на промените в един или повече определени показатели — лихвен процент, цена на финансов инструмент, стокова цена, обменен курс, ценови или процентен индекс, кредитен рейтинг или кредитен индекс или друга променлива, при условие че в случая с нефинансова променлива, тя не е специфична за една от страните по договора (вж. МСФО 9);

- е) договор за свързана с кредит гаранция (или акредитив, кредитен дериватив, покриващ риска от неизпълнение на задължението, или договор за застраховане на кредит), който изисква плащания дори ако притежателят не е реализирал загуба поради пропускане на длъжника да извърши плащането, когато е било дължимо (вж. МСФО 9);

ж) ...

Б20 Ако договорите, описани в параграф Б19, създават финансови активи или финансови пасиви, те са в обхвата на МСФО 9. Наред с всичко останало това означава, че страните по договора използват т.нар. депозитно счетоводство, което включва следното:

а) ...

МСФО 5 Нетекущи активи, държани за продажба, и преустановени дейности

В12 Параграф 5 се изменя, както следва, параграфи 44Е и 44Й се заличават и параграф 44К се добавя:

5. Разпоредбите за оценка на настоящия МСФО [бележката под линия се пропуска] не са приложими към следните активи, които се обхващат от изброените МСФО, или като индивидуални активи, или като част от група за изваждане от употреба:

а) ...

в) финансови активи в обхвата на МСФО 9 *Финансови инструменти*;

г) ...

44Е [заличен]

44Й [заличен]

44К С МСФО 9, публикуван през юли 2014 г., се изменя параграф 5 и се заличават параграфи 44Е и 44Й. Предприятието прилага тези изменения, когато прилага МСФО 9.

МСФО 7 Финансови инструменти: оповестяване

В13 Параграфи 2–5, 8–11, 14, 20, 28–30, 36 и 42В–42Д се изменят, както следва, параграфи 12, 12А, 16, 22–24, 37, 44Д, 44Е и 44З–44Й, 44Н, 44Т–44Ц, 44Щ се заличават и се добавят няколко заглавия и параграфи 5А, 10А, 11А, 11Б, 12Б–12Г, 16А, 20А, 21А–21Г, 22А–22В, 23А–23Е, 24А–24Ж, 35А–35Н, 42И–42Т, 44Ъ и 44ЪА.

2. Принципите в настоящия МСФО допълват принципите за признаване, оценяване и представяне на финансови активи и финансови пасиви в МСС 32 *Финансови инструменти: представяне* и МСФО 9 *Финансови инструменти*.

ОБХВАТ

3. Настоящият МСФО се прилага от всички предприятия по отношение на всички видове финансови инструменти, с изключение на:

а) тези дялове в дъщерни, асоциирани или съвместни предприятия, които се отчитат счетоводно съгласно МСФО 10 *Консолидирани финансови отчети*, МСС 27 *Индивидуални финансови отчети* или МСС 28 *Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия*. В някои случаи обаче МСФО 10, МСС 27 или МСС 28 изискват или разрешават предприятието да отчете дял в дъщерно, асоциирано или съвместно предприятие, като използва МСФО 9; в тези случаи предприятията прилагат изискванията на настоящия МСФО. Предприятията също така прилагат настоящия МСФО към всички деривативни инструменти, свързани с дялове в дъщерни, асоциирани или съвместни предприятия, освен когато деривативните инструменти отговарят на определението за инструмент на собствения капитал в МСС 32;

б) ...

- г) застрахователните договори, както са дефинирани в МСФО 4 *Застрахователни договори*. Настоящият МСФО обаче се прилага за деривативи, които са внедрени в застрахователни договори, ако МСС 9 изисква предприятието да ги отчита отделно. Освен това емитентът прилага настоящия МСФО за *договорите за финансова гаранция*, ако емитентът прилага МСФО 9 при признаването и оценяването на договорите, но прилага МСФО 4, ако избира, в съответствие с параграф 4, буква г) от МСФО 4, да прилага МСФО 4 при признаването и оценяването им.
 - д) финансовите инструменти, договорите и задълженията по сделки с плащане на базата на акции, към които се прилага МСФО 2 *Плащане на базата на акции*, освен договорите в обхвата на МСФО 9, за които се прилага настоящият МСФО.
 - е) ...
4. Настоящият МСФО се прилага за признати и непризнати финансови инструменти. Признатите финансови инструменти включват финансови активи и финансови пасиви, които са в обхвата на МСФО 9. Непризнатите финансови инструменти включват някои финансови инструменти, които въпреки че са извън обхвата на МСФО 9, са в обхвата на настоящия МСФО.
5. Настоящият МСФО се прилага за договори за закупуване или продажба на нефинансова позиция, които са в обхвата на МСФО 9.
- 5А Изискванията за оповестяване на кредитния риск в параграфи 35А—35Н се прилагат към тези права, за които в МСФО 15 *Приходи от договори с клиенти* е уточнено, че се отчитат в съответствие с МСФО 9, за целите на признаването на печалби или загуби от обезценка. Всяко позоваване на финансови активи или финансови инструменти в тези параграфи включва тези права, освен ако не е посочено друго.
8. Балансовите стойности на всяка от следните категории, както са дефинирани в МСФО 9, се оповестяват или в отчета за финансовото състояние, или в пояснителните приложения:
- а) финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, показващи поотделно: i) определените като такива при първоначалното признаване или впоследствие в съответствие с параграф 6.7.1 от МСФО 9, и ii) тези, оценявани задължително по справедлива стойност през печалбата или загубата в съответствие с МСФО 9;
 - б)—г) [заличен]
 - д) финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата, показващи поотделно: i) определените като такива при първоначалното признаване или впоследствие в съответствие с параграф 6.7.1 от МСФО 9, и ii) тези, които отговарят на дефиницията за държани за търгуване в МСФО 9;
 - е) финансови активи, оценени по амортизирана стойност;
 - ж) финансови пасиви, оценени по амортизирана стойност;
 - з) финансови активи, оценени по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, показващи поотделно i) финансови активи, които се оценяват по справедлива стойност през друг всеобхватен доход в съответствие с параграф 4.1.2А от МСФО 9; и ii) инвестиции в капиталови инструменти, определени като такива при първоначалното им признаване в съответствие с параграф 5.7.5 от МСФО 9.

Финансови активи или финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата

9. Ако предприятието е определило като отчитан по справедлива стойност през печалбата или загубата финансов актив (или група от финансови активи), който иначе би бил оценяван по справедлива стойност през друг всеобхватен доход или по амортизирана стойност, то оповестява:
- а) максималната експозиция към *кредитен риск* (вж. параграф 36, буква а) от финансовия актив (или група от финансови активи) към края на отчетния период;

- б) стойността, с която всякакви свързани кредитни деривативи или подобни инструменти намаляват тази максимална изложеност на кредитен риск (вж. параграф 36, буква б);
 - в) стойността на промяната през периода и с натрупване в справедливата стойност на финансов актив (или групата от финансови активи), която произтича от промени в кредитния риск на финансовия актив, определена:
 - и) ...
 - г) стойността на промяната в справедливата стойност на всички свързани кредитни деривативи или подобни инструменти, която е възникнала през периода и с натрупване от момента, когато е определен финансовият актив.
10. Ако предприятието е определило финансов пасив като отчитан по справедлива стойност през печалбата или загубата в съответствие с параграф 4.2.2 от МСФО 9 и е задължено да представи ефекта от промените в кредитния риск на пасива в друг всеобхватен доход (вж. параграф 5.7.7 от МСФО 9), то оповестява:
- а) стойността на промяната, с натрупване, на справедливата стойност на финансов пасив, която произтича от промени в кредитния риск на този пасив, (виж параграфи Б5.7.13—Б5.7.20 от МСФО 9 относно насоки за определяне на ефектите от промените в кредитния риск на пасива);
 - б) разликата между балансовата стойност на финансовия пасив и сумата, която предприятието по договор трябва да плати на притежателя на облигацията при настъпване на падежа;
 - в) всички прехвърляния на кумулативна печалба или загуба в рамките на собствения капитал през периода, включително причината за тези прехвърляния;
 - г) ако даден пасив бъде отписан през периода, реализираната при отписването сума (ако има такива), представена в друг всеобхватен доход.
- 10А Ако предприятие е определило финансов пасив като отчитан по справедлива стойност през печалбата или загубата в съответствие с параграф 4.2.2 от МСФО 9 и е задължено да представи всички промени в справедливата стойност на този пасив (включително ефектите от промените в кредитния риск на пасива) в печалбата или загубата (вж. параграфи 5.7.7 и 5.7.8 от МСФО 9), то оповестява:
- а) стойността на промяната, през периода и с натрупване, на справедливата стойност на финансов пасив, която произтича от промени в кредитния риск на този пасив, (виж параграфи Б5.7.13—Б5.7.20 от МСФО 9 относно насоки за определяне на ефектите от промените в кредитния риск на пасива); и
 - б) разликата между балансовата стойност на финансовия пасив и сумата, която предприятието по договор трябва да плати на притежателя на облигацията при настъпване на падежа.
11. Предприятието оповестява също:
- а) подробно описание на методите, които е използвало, за да спази изискванията по параграф 9, буква в), параграф 10, буква а), както и параграф 10А, буква а) и параграф 5.7.7, буква а) от МСФО 9, включително обяснение на причините, поради които методът се счита за подходящ;
 - б) ако предприятието счита, че оповестяването, което е направило в отчета за финансовото състояние или в пояснителните приложения, за да спази изискванията по параграф 9, буква в), параграф 10, буква а) или параграф 10А, буква а) или параграф 5.7.7, буква а) от МСФО 9, не представя достоверно промяната в справедливата стойност на финансовия актив или финансовия пасив, която произтича от промени в неговия кредитен риск — причините за достигането до това заключение и релевантните фактори.

- в) подробно описание на методологията или методологиите, които е използвало, за да определи дали представянето на ефекта от промените в кредитния риск на пасива в друг всеобхватен доход би породило или засилило несъответствие в печалбата или загубата (вж. параграфи 5.7.7 и 5.7.8 от МСФО 9). Ако от предприятието се изисква да представи ефектите от промените в кредитния риск на пасива в печалбата или загубата (вж. параграф 5.7.8 от МСФО 9), оповестяването трябва да включва подробно описание на икономическата връзка, описана в параграф Б5.7.6 от МСФО 9.

Инвестиции в инструменти на собствения капитал, определени по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

11А Ако предприятието е определило инвестиции в инструменти на собствения капитал, които се оценяват по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, както е позволено съгласно параграф 5.7.5 от МСФО 9, то оповестява:

- а) кои инвестиции в инструменти на собствения капитал са били определени да бъдат оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход;
- б) причините за използването на настоящото алтернативно представяне;
- в) справедливата стойност на всяка такава инвестиция към края на отчетния период;
- г) признатите през периода дивиденди, като се представят отделно тези, свързани с отписаните през отчетния период инвестиции, и тези, свързани с държаните към края на отчетния период инвестиции;
- д) всички прехвърляния на кумулативна печалба или загуба в рамките на собствения капитал през периода, включително причината за тези прехвърляния.

11 Б Ако през отчетния период предприятието е отписало инвестиции в инструменти на собствения капитал, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, то оповестява:

- а) причините за освобождаването от инвестициите;
- б) справедливата стойност на инвестициите към датата на отписването;
- в) кумулативната печалба или загуба при освобождаването.

12–12А [заличен]

12 Б Предприятието оповестява, ако през текущия или предходни отчетни периоди е прекласифицирало финансови активи в съответствие с параграф 4.4.1 от МСФО 9. За всяко такова събитие предприятието оповестява:

- а) датата на прекласификацията;
- б) подробно обяснение на промяната в бизнес модела и качествено описание на неговия ефект върху финансовите отчети на предприятието;
- в) стойността, която е прекласифицирана във или извън всяка категория;

12В За всеки отчетен период след прекласификацията до отписването предприятието оповестява за активите, прекласифицирани от категория „оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата“, за да бъдат оценявани по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход в съответствие с параграф 4.4.1 от МСФО 9:

- а) ефективния лихвен процент, определен на датата на прекласификацията; и
- б) признатите лихвени приходи.

- 12Г Ако след датата на последното си годишно отчитане предприятието е прекласифицирало финансови активи от категория „оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“, за да бъдат оценявани по амортизирана стойност, или от категория „оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата“, за да бъдат оценявани по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, то оповестява:
- а) справедливата стойност на финансовите активи към края на отчетния период; и
 - б) увеличението или намалението на справедливата стойност, което би било признато в печалбата или загубата или в друг всеобхватен доход през отчетния период, ако финансовият актив не е бил прекласифициран.
14. Предприятието оповестява:
- а) балансовата стойност на финансовите активи, които е заложило като обезпечение за пасиви или условни пасиви, включително сумите, които са прекласифицирани в съответствие с параграф 3.2.23, буква а) от МСФО 9; и
 - б) сроковете и условията, отнасящи се до залога.
16. [заличен]
- 16А Балансовата стойност на финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход в съответствие с параграф 4.1.2А от МСФО 9, не се намалява с коректив за загуби и предприятието не представя коректива за загуби отделно в отчета за финансовото състояние като намаление на балансовата стойност на финансовия актив. Предприятието обаче оповестява коректива за загуби в пояснителните приложения към финансовите отчети.
20. Предприятието оповестява следните статии на приходите, разходите, печалбите или загубите или в отчета за всеобхватния доход, или в пояснителните приложения:
- а) нетните печалби или нетните загуби за:
 - i) финансови активи или финансови пасиви, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, като се представят отделно тези за финансовите активи или финансовите пасиви, определени като такива при първоначалното признаване или впоследствие в съответствие с параграф 6.7.1 от МСФО 9, както и тези за финансови активи или финансови пасиви, оценявани задължително по справедлива стойност през печалбата или загубата в съответствие с МСФО 9 (например финансови пасиви, които отговарят на дефиницията за държани за търгуване в МСФО 9). За финансовите пасиви, определени по справедлива стойност през печалбата или загубата, предприятието представя отделно размера на печалбата или загубата, признат в друг всеобхватен доход, и този, признат в печалбата или загубата.
 - ii)—iv) [заличени]
 - v) финансови пасиви, оценени по амортизирана стойност;
 - vi) финансови активи, оценени по амортизирана стойност;
 - vii) инвестиции в инструменти на собствения капитал, определени по справедлива стойност през друг всеобхватен доход в съответствие с параграф 5.7.5 от МСФО 9;
 - viii) финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход в съответствие с параграф 4.1.2А от МСФО 9, като се представя отделно размерът на печалбата или загубата, признат в друг всеобхватен доход през периода, и размерът, прекласифициран при отписване от натрупан друг всеобхватен доход в печалба или загуба за периода;

- б) общ лихвен приход и общ лихвен разход (изчислени чрез използването на метода на ефективната лихва) за финансови активи, оценявани по амортизирана стойност или оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход в съответствие с параграф 4.1.2А от МСФО 9 (тези суми се представят поотделно); или финансови пасиви, които не са оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата;
 - в) приходи и разходи за такси (различни от сумите, включени при определяне на ефективния лихвен процент), възникващи от:
 - i) финансови активи и финансови пасиви, които не са отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата; и
 - ii) тръстови и други доверителни дейности, които имат за резултат държането или инвестирането на активи от името на физически лица, тръстове, планове за пенсионни доходи и други институции.
 - г) [заличен]
 - д) [заличен]
- 20А Предприятието оповестява анализа на признатата в отчета за всеобхватния доход печалба или загуба, произтичаща от отписването на финансови активи, оценявани по амортизирана стойност, като представя отделно печалбите и загубите, произтичащи от отписването на тези финансови активи. Това оповестяване включва причините за отписването на тези финансови активи.

Отчитане на хеджирането

- 21А Предприятието прилага изискванията за оповестяване по параграфи 21Б—24Е за тези експозиции, които предприятие хеджира и за които то е избрало да прилага отчитане на хеджирането. При оповестяване на отчитане на хеджирането се посочва информацията относно:
- а) стратегията на предприятието за управление на риска и начина, по който тя се прилага при управлението на риска;
 - б) по какъв начин може извършеното от предприятието хеджиране да засегне размера, времевите параметри и несигурността на бъдещите парични потоци на предприятието; и
 - в) ефекта, който отчитането на хеджирането е оказало върху отчета за финансовото състояние, отчета за всеобхватния доход и отчета за промените в собствения капитал на предприятието.
- 21Б Предприятието представя изискваните оповестявания в пояснително приложение или отделен раздел в своите финансови отчети. Не е необходимо обаче предприятието да повтаря вече представената по друг начин информация, при условие че информацията е включена чрез препратка от финансовите отчети към друг отчет, като например коментар на ръководството или доклад за риска, който е на разположение на ползвателите на финансовите отчети по същия начин и по същото време както финансовите отчети. Без информацията, включена чрез препратката, финансовите отчети са непълни.
- 21В Когато параграфи 22А—24Е изискват от предприятието да отдели оповестената информация по рискови категории, предприятието определя всяка рискова категория въз основа на рисковите експозиции, които то е решило да хеджира и за които се прилага отчитане на хеджирането. Предприятието определя рисковите категории по последователен начин при всяко оповестяване на отчитане на хеджирането.
- 21Г За целите на параграф 21А предприятието (освен ако не е посочено друго по-долу) определя колко задълбочени подробности да оповестява, какво ударение да постави на различни аспекти от изискванията за оповестяване, подходящото равнище на обобщаване или разбивка и дали ползвателите на финансовите отчети се нуждаят от допълнителни разяснения, за да оценят оповестената количествена информация. Предприятието обаче използва същото равнище на обобщаване или разбивка, което използва по отношение на изискванията за оповестяване на свързана информация в настоящия МСФО и МСФО 13 *Оценяване по справедлива стойност*.

Стратегия за управление на риска

22. [заличен]

22А Предприятието обяснява своята стратегия за управление на риска за всяка рискова категория на рисковите експозиции, които е решило да хеджира и за които се прилага отчитане на хеджирането. Това обяснение следва да позволи на ползвателите на финансовите отчети да оценят (например):

- а) как възниква всеки отделен риск;
- б) как предприятието управлява всеки отделен риск; това включва дали предприятието хеджира позицията в нейната цялост за всички рискове или хеджира рисков компонент (или компоненти) на позицията и защо.
- в) степента на рисковата експозиция, управлявана от предприятието.

22Б За да покрие изискванията по параграф 22А, информацията трябва да включва (но не се ограничават до) описание на:

- а) хеджиращите инструменти, които се използват (и как се използват) за хеджиране на рискови експозиции;
- б) по какъв начин предприятието определя икономическата връзка между хеджираната позиция и хеджиращия инструмент с цел оценяване на ефективността на хеджирането; и
- в) как предприятието определя коефициента на хеджиране и какви са източници на неефективност на хеджирането.

22В Когато предприятието определи специфичен рисков компонент като хеджирана позиция (вж. параграф 6.3.7 от МСФО 9), в допълнение към оповестяванията, изисквани по параграфи 22А и 22Б, то предоставя качествена или количествена информация за това:

- а) по какъв начин предприятието е установило рисковия компонент, който е определен като хеджирана позиция (включително описание на естеството на връзката между рисковия компонент и позицията като цяло); и
- б) по какъв начин рисковият компонент се отнася до позицията в нейната цялост (например през отминали периоди определеният рисков компонент е покривал средно 80 процента от промените в справедливата стойност на позицията като цяло).

Размер, времеви параметри и несигурност на бъдещите парични потоци

23. [заличен]

23А Освен когато е освободено по параграф 23В, предприятието оповестява по рискова категория такава количествена информация, която позовава на ползвателите на финансовите отчети да оценят реда и условията на хеджиращите инструменти и как те се отразят на размера, времевите параметри и несигурността на бъдещите парични потоци на предприятието.

23Б За да спази изискванията по параграф 23А, предприятието представя разбивка, в която се оповестява:

- а) профила на времевите параметри на номиналната стойност на хеджиращия инструмент; и
- б) ако е приложимо, средната цена или процент (например цени на упражняване или форуърдни цени и др.) на хеджиращия инструмент.

23В В случай че предприятието често подновява (т.е. прекратява и повторно инициира) хеджиращите взаимоотношения, тъй като както хеджиращият инструмент, така и хеджираната позиция често се променят (т.е. предприятието използва динамичен процес, при който както експозицията, така и хеджиращите инструменти, използвани за управление на тази експозиция, не остават непроменени за дълго — както в примера по параграф Б6.5.24, буква б) от МСФО 9), предприятието:

- а) е освободено от оповестяванията, изисквани по параграфи 23А и 23Б;
- б) оповестява:
 - i) информация за окончателната стратегия за управление на риска, прилагана по отношение на тези хеджиращи взаимоотношения;
 - ii) описание на начина, по който то прилага стратегията си за управление на риска чрез използване на отчитане на хеджирането и определянето на тези конкретни хеджиращи взаимоотношения; и
 - iii) честотата на прекратяване и повторно инициране на хеджиращите взаимоотношения като част от процеса, който предприятието прилага във връзка с тези хеджиращи взаимоотношения.

23Г Предприятието оповестява по рискови категории описание на източниците на неефективност на хеджирането, които се очаква да повлияят на хеджиращото взаимоотношение по време на неговия срок.

23Д Ако в хеджиращото взаимоотношение възникнат други източници на неефективност, предприятието оповестява тези източници по рискови категории и обяснява произтичащата неефективност на хеджирането.

23Е По отношение на хеджирането на парични потоци предприятието оповестява описание на всяка прогнозна сделка, за която в предходния период е било използвано отчитане на хеджирането, но която вече не се очаква да възникне.

Ефекти от отчитане на хеджирането върху финансовото състояние и резултати

24. [заличен]

24А Предприятието оповестява в табличен формат следните стойности, свързани с определени като хеджиращи инструменти позиции, разделени по рискови категории за всеки вид хеджиране (хеджиране на справедлива стойност, хеджиране на паричен поток и хеджиране на нетна инвестиция в чуждестранна дейност):

- а) балансовата стойност на хеджиращите инструменти (финансови активи, отделени от финансови пасиви);
- б) статията в отчета за финансовото състояние, която включва хеджиращия инструмент;
- в) промяната в справедливата стойност на хеджиращия инструмент, използван като база за признаване на неефективността на хеджирането за периода; и
- г) номиналните стойности (включително количества в тонове или кубични метри) на хеджиращите инструменти.

24Б Предприятието оповестява в табличен формат следните стойности, свързани с хеджираните позиции, разделени по рискови категории за всеки вид хеджиране, както следва:

- а) за хеджиране на справедливата стойност:
 - i) балансовата стойност на хеджираната позиция, която се признава в отчета за финансовото състояние (активите се представят отделно от пасивите);
 - ii) натрупаната сума на корекциите на хеджирането на справедлива стойност по хеджираната позиция, включена в балансовата стойност на хеджираната позиция, която се признава в отчета за финансовото състояние (активите се представят отделно от пасивите);

- iii) статията в отчета за финансовото състояние, която включва хеджирания инструмент;
 - iv) промяната в стойността на хеджираната позиция, използвана като база за признаване на неефективността на хеджирането за периода; и
 - v) натрупаната сума на корекциите на хеджирането на справедлива стойност, оставаща в отчета за финансовото състояние, за всяка хеджирана позиция, която вече не се коригира за печалби и загуби от хеджиране в съответствие с параграф 6.5.10 от МСФО 9.
- б) за хеджирания на парични потоци и хеджирания на нетна инвестиция в чуждестранна дейност:
- i) промяната в стойността на хеджираната позиция, използвана като база за признаване на неефективността на хеджирането за период (т.е. при хеджиране на паричните потоци — промяната в стойността, използвана за определяне на признатата неефективност на хеджирането в съответствие с параграф 6.5.11, буква в) от МСФО 9);
 - ii) салдата в резерва от хеджиране на парични потоци и резерва от преизчисляване на чуждестранна валута за продължаващите хеджирания, които се отчитат в съответствие с параграф 6.5.11 и параграф 6.5.13, буква а) от МСФО 9; и
 - iii) салдата, останали в резерва от хеджиране на парични потоци и резерва от преизчисляване на чуждестранна валута от хеджиращите взаимоотношения, спрямо които вече не се прилага отчитане на хеджирането.

24В Предприятието оповестява в табличен формат следните стойности, разделени по рискови категории за всеки вид хеджиране, както следва:

- а) за хеджиране на справедливата стойност:
- i) неефективността на хеджирането — т.е. разликата между печалбата или загубата от хеджиране на хеджиращия инструмент и на хеджираната позиция, призната в печалбата или загубата (или в друг всеобхватен доход за хеджиране на инструмент на собствения капитал, за който предприятието е избрало да представя промените в справедливата стойност в друг всеобхватен доход в съответствие с параграф 5.7.5 от МСФО 9); и
 - ii) статията в отчета за всеобхватния доход, която включва признатата неефективност на хеджирането;
- б) за хеджирания на парични потоци и хеджирания на нетна инвестиция в чуждестранна дейност:
- i) печалбите или загубите от хеджиране за отчетния период, признати в друг всеобхватен доход;
 - ii) неефективността на хеджирането, призната в печалбата или загубата;
 - iii) статията в отчета за всеобхватния доход, която включва признатата неефективност на хеджирането;
 - iv) сумата, прекласифицирана от резерва от хеджиране на парични потоци или резерва от преизчисляване на чуждестранна валута в печалбата или загубата като корекция от прекласификация (вж. МСС 1) (като се прави разграничение между сумите, за които преди е било използвано отчитане на хеджирането, но за които вече не се очаква хеджираните бъдещи парични потоци да възникнат, и сумите, които са били прехвърлени, тъй като хеджирана позиция е оказала въздействие върху печалбата или загубата);
 - v) статията в отчета за всеобхватния доход, която включва корекция от прекласификация (вж. МСС 1); и
 - vi) за хеджиране на нетни позиции, печалбите или загубите от хеджиране, признати в отделна статия в отчета за всеобхватния доход (вж. параграф 6.6.4 от МСФО 9).

- 24Г Когато обемът на хеджиращите взаимоотношения, спрямо които се прилага освобождаването по параграф 23В, не е представителен за обичайните обеми през периода (т.е. обемът към отчетната дата не отразява обемите през периода), предприятието оповестява този факт и причината, поради която счита обемите са непредставителни.
- 24Д Предприятието представя равнение на всеки компонент на собствения капитал и анализ на другия всеобхватен доход в съответствие с МСС 1, в които взети заедно:
- а) се прави разграничение най-малко между сумите, които се отнасят до оповестяванията в параграф 24В, буква б) подточка i) и буква б), подточка iv), както и сумите, отчетени в съответствие с параграф 6.5.11, буква г), подточка i) и буква г), подточка iii) от МСФО 9;
 - б) се прави разграничение между сумите, свързани със стойността на опциите във времето, които хеджират свързаните със сделка хеджирани позиции, и сумите, свързани със стойността на опциите във времето, които хеджират свързаните с времеви период хеджирани позиции, когато предприятието отчита стойността на опцията във времето в съответствие с параграф 6.5.15 от МСФО 9; и
 - в) се прави разграничение между сумите, свързани с форуърдни елементи на форуърдни договори и основни спредове на чуждестранна валута по финансови инструменти, които хеджират хеджирани позиции, свързани със сделка, и сумите, свързани с форуърдни елементи на форуърдни договори и основни спредове на чуждестранна валута по финансови инструменти, които хеджират хеджирани позиции, свързани с времеви период, когато предприятието отчита тези суми в съответствие с параграф 6.5.16 от МСФО 9.
- 24Е Предприятието оповестява информацията, изисквана в параграф 24Д, отделно по рискови категории. Тази разбивка по вид риск може да бъде предоставена в пояснителните приложения към финансовите отчети.

Право на избор за определяне на кредитна експозиция като оценявана по справедлива стойност през печалбата или загубата

- 24Ж Ако предприятие е определило финансов инструмент или част от него, като оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата, тъй като използва кредитен дериватив за управление на кредитния риск по този финансов инструмент, то оповестява:
- а) за кредитни деривати, използвани за управление на кредитния риск по финансови инструменти, определени като оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата в съответствие с параграф 6.7.1 от МСФО 9 — равнение на всяка номинална стойност и справедлива стойност в началото и в края на периода;
 - б) печалбата или загубата, призната в печалба или загуба след определянето на финансовия инструмент, или на част от него, като оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата в съответствие с параграф 6.7.1 от МСФО 9; и
 - в) при прекратяване на оценяването на финансов инструмент, или на част от него по справедлива стойност през печалбата или загубата — тази справедлива стойност на финансовия инструмент, която е станала новата му балансова стойност в съответствие с параграф 6.7.4, буква б) от МСФО 9, и съответната номинална или условна стойност по главницата (предприятието не е необходимо да продължи това оповестяване в следващи периоди освен при предоставянето на сравнителна информация съгласно МСС 1).
28. В някои случаи предприятието не признава печалба или загуба при първоначалното признаване на финансов актив или финансов пасив, тъй като справедливата стойност не е нито доказана от обявена цена на активен пазар за сходен актив или пасив (т.е. хипотеза от 1-во ниво), нито основана на метод за остойностяване, който използва само данни от наблюдаеми пазари (вж. параграф Б5.1.2А от МСФО 9). В такива случаи предприятието оповестява по класове финансови активи или финансови пасиви:
- а) своята счетоводна политика за признаване в печалбата или загубата на разликата между справедливата стойност при първоначалното признаване и цената на сделката, за да се отрази промяната на факторите (включително времето), които пазарните участници вземат предвид при определянето на цената на актива или пасива (вж. параграф Б5.1.2А, буква б) от МСФО 9).

- б) съвкупната разлика, която все пак трябва да бъде призната в печалбата или загубата в началото и края на периода, и равнението на промените в салдото на тази разлика;
 - в) защо предприятието е заключило, че цената на сделката не е най-доброто доказателство за справедливата стойност, включително описание на данните в подкрепа на справедливата стойност.
29. Оповестяване на справедлива стойност не се изисква:
- а) ...
 - б) [заличен]
 - в) ...
30. В случая, описан в параграф 29, буква в), предприятието оповестява информация, за да помогне на ползвателите на финансовите отчети да направят своите собствени преценки относно степента на възможните разлики между балансовата стойност на тези договори и тяхната справедлива стойност, включително:
- а) ...

Кредитен риск

Обхват и цели

- 35А Предприятието прилага изискванията за оповестяване по параграфи 35Е—35Н за финансовите инструменти, по отношение на които се прилагат изискванията за обезценка в МСФО 9. При все това:
- а) параграф 35Й се прилага по отношение на тези търговски вземания, активи по договор или лизингови вземания, чиито очаквани кредитни загуби за целия срок биват признати в съответствие с параграф 5.5.15 от МСФО 9, ако тези финансови активи са променени, в рамките на просрочие от повече от 30 дни; и
 - б) параграф 35К, буква б) не се прилага по отношение на лизингови вземания.
- 35Б Оповестяването на кредитния риск в съответствие с параграфи 35Е—35Н позволява на ползвателите на финансовите отчети да разберат ефекта от кредитния риск върху размера, времевите параметри и несигурността на бъдещите парични потоци. За да се постигне тази цел, с оповестяването на кредитния риск се предоставя:
- а) информация за практиките, прилагани от предприятието във връзка с управлението на кредитния риск, и начина, по който те се отнасят до признаването и оценяването на очакваните кредитни загуби, включително методите, допусканията и информацията, използвани за измерване на очакваните кредитни загуби;
 - б) количествена и качествена информация, която дава възможност на ползвателите на финансовите отчети да оценят сумите във финансовите отчети, произтичащи от очаквани кредитни загуби, включително промени в размера на очакваните кредитни загуби и причините за тези промени; и
 - в) информация за експозицията на предприятието към кредитен риск (т.е. кредитния риск, присъщ за финансовите активи на предприятието и неговите ангажменти за предоставяне на заем), включително значителни концентрации на кредитен риск.
- 35В Не е необходимо предприятието да повтаря вече представената по друг начин информация, при условие че информацията е включена чрез препратка от финансовите отчети към други отчети, като например коментар на ръководството или доклад за риска, който е на разположение на ползвателите на финансовите отчети по същия начин и по същото време както финансовите отчети. Без информацията, включена чрез препратката, финансовите отчети са непълни.

35Г За целите на параграф 35Б предприятието (освен ако не е посочено друго) преценява колко задълбочени подробности да оповестява, какво ударение да постави на различни аспекти от изискванията за оповестяване, подходящото равнище на обобщаване или разбивка и дали ползвателите на финансовите отчети се нуждаят от допълнителни разяснения, за да оценят оповестената количествена информация.

35Д Ако оповестяванията в съответствие с параграфи 35Е—35Н не са достатъчни, за да се постигнат посочените в параграф 35Б цели, предприятието оповестява допълнителна информация, необходима, за да се постигнат тези цели.

Практики за управление на кредитния риск

35Е Предприятието обяснява своите практики за управление на кредитния риск и начина, по който те се отнасят до признаването и оценяването на очакваните кредитни загуби. За да се постигне тази цел, предприятието оповестява информация, която позволява на ползвателите на финансовите отчети да разберат и оценят:

- а) как предприятието е определило дали кредитният риск по финансовите инструменти се е увеличил значително след първоначалното признаване, включително дали и защо:
 - i) се счита, че финансовите инструменти са с нисък кредитен риск в съответствие с параграф 5.5.10 от МСФО 9, включително за кои класове финансови инструменти се отнася това; и
 - ii) е била оборена презумпцията по параграф 5.5.11 от МСФО 9, че е налице значително увеличение на кредитен риск след първоначалното признаване, когато просрочието по финансовите активи е повече от 30 дни;
- б) прилаганата от предприятието дефиниция за неизпълнение, включително причините за нейния избор;
- в) начина, по който инструментите са групирани, ако очакваните кредитни загуби са оценени на колективна основа;
- г) по какъв начин предприятието е определило, че финансовите активи са финансови активи с кредитна обезценка;
- д) прилаганата от предприятието политика по отношение на отписванията, включително показатели за липсата на разумни очаквания за възстановяване и информация относно политиката по отношение на финансови активи, които са отписани, но са все още предмет на мерки по принудително изпълнение; и
- е) по какъв начин са били приложени изискванията по параграф 5.5.12 от МСФО 9 за изменение на договорните парични потоци по финансови активи, включително как предприятието:
 - i) определя дали кредитният риск по финансов актив, който е бил изменен, докато корективът за загуби е бил оценяван в размер, равен на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента, се е подобрил до такава степен, че корективът за загуби да бъде оценяван отново в размер, равен на очакваните кредитни загуби за 12 месеца в съответствие с параграф 5.5.5 от МСФО 9; и
 - ii) следи до каква степен корективът за загуби по финансови активи, отговарящ на критериите по подточка i), впоследствие бива преизчислен в размер, равен на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента в съответствие с параграф 5.5.3 от МСФО 9.

35Ж Предприятието обяснява входящите данни, допусканията и техниките за оценка, използвани за прилагане на изискванията по раздел 5.5 от МСФО 9. За тази цел предприятието оповестява:

- а) основата на входящите данни и допусканията и техниките за оценка, използвани за:
 - i) оценяване на очакваните кредитни загуби за 12 месеца и за целия срок на инструмента;
 - ii) определяне на това дали кредитният риск на финансовия инструмент се е увеличил значително след първоначалното признаване; и
 - iii) определяне на това дали финансовият актив е финансов актив с кредитна обезценка;

- б) по какъв начин информацията за бъдещи периоди се включва в процеса на определяне на очаквани кредитни загуби, включително използването на макроикономическа информация; и
- в) направените през отчетния период промени в техниките за оценка или съществените предположения, както и причините за тези промени.

Количествена и качествена информация за сумите, произтичащи от очаквани кредитни загуби

353 За да обясни промените в коректива за загуби и причините за тези промени, предприятието представя в табличен формат за всеки клас финансови инструменти равнение между началното и крайното салдо на коректива за загуби, като посочва поотделно промените през периода за:

- а) коректива за загуби, оценяван в размер, равен на очакваните кредитни загуби за 12 месеца;
- б) коректива за загуби, оценяван в размер, равен на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента, за:
 - i) финансови инструменти, чийто кредитен риск се е увеличил значително след първоначалното признаване, но не са финансови активи с кредитна обезценка;
 - ii) финансови активи, които са с кредитна обезценка към отчетната дата (но не са закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка); и
 - iii) търговски вземания, активи по договор или лизингови вземания, корективът за загуби по които се измерва в съответствие с параграф 5.5.15 от МСФО 9;
- в) финансови активи, които са закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка. В допълнение към равнението предприятието оповестява общата сума на недисконтираните очаквани кредитни загуби при първоначалното признаване по финансовите активи, признати първоначално в рамките на отчетния период.

35И За да се даде възможност на ползвателите на финансовите отчети да разберат промените в коректива за загуби, оповестени в съответствие с параграф 353, предприятието предоставя обяснение на начина, по който значителните промени в брутната балансова стойност на финансовите инструменти през периода са допринесли за промените в коректива за загуби. Информацията се предоставя отделно за финансовите инструменти, които представляват посочения в параграф 353, букви а)—в) коректив за загуби, и включва съответната качествена и количествена информация. Промените в брутната балансова стойност на финансовите инструменти, допринесли за коректива за загуби, могат да включват например:

- а) промени поради финансови инструменти, първоначално създадени или придобити по време на отчетния период;
- б) изменение на договорните парични потоци по финансови активи, които не водят до отписване на тези финансови активи в съответствие с МСФО 9;
- в) промени поради финансови инструменти, чието признаване е било преустановено (включително тези, които са били отписани) по време на отчетния период; и
- г) промени вследствие на начина на оценяване на коректива за загуби — в размер, равен на очакваните кредитни загуби за 12 месеца или за целия срок на инструмента.

35Й За да се даде възможност на ползвателите на финансовите отчети да разберат естеството и въздействието на измененията на договорните парични потоци по финансови активи, които не са довели до отписване, както и въздействието на тези изменения върху оценката на очакваните кредитни загуби, предприятието оповестява:

- а) амортизираната стойност преди изменението, както и нетната печалба или загуба от изменението, признати за финансови активи, договорните парични потоци по които са били изменени през отчетния период, докато корективът им за загуби е бил измерван в размер, равен на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента; и

- б) брутната балансова стойност към края на отчетния период на финансовите активи, които са били изменени след първоначално признаване в момент, когато корективът за загуби е бил измерван в размер, равен на очакваните кредитни загуби за целия срок, и за които по време на отчетния период корективът за загуби е променен до размер, равен на очакваните кредитни загуби за 12 месеца.

35K За да се даде възможност на ползвателите на финансовите отчети да разберат въздействието, което обезпечението и други кредитни подобрения оказват върху сумите, произтичащи от очакваните кредитни загуби, предприятието оповестява за всеки клас финансови инструменти:

- а) стойността, която най-добре представя неговата максимална изложеност на кредитен риск в края на отчетния период, без да се вземат предвид каквито и да било държани обезпечения или други кредитни подобрения (например споразумения за нетиране, които не отговарят на условията за компенсиране в съответствие с МСС 32).
- б) кратко описание на обезпечението, държано като гаранция, и други кредитни подобрения, включително:
- i) описание на естеството и качеството на държаното обезпечение;
- ii) обяснение на всички съществени промени в качеството на тези обезпечения или кредитни подобрения в резултат от влошаване или промяна през отчетния период в политиката на предприятието по отношение на обезпеченията; и
- iii) информация относно финансовите инструменти, за които предприятието не е признало коректив за загуби поради обезпечението;
- в) количествена информация относно обезпечението, държано като гаранция, и други кредитни подобрения (например количествено отражение на степента, до която обезпечението и другите кредитни подобрения намаляват кредитния риск) за финансовите активи, които са с кредитна обезценка към отчетната дата.

35Л Предприятието оповестява непогасената договорна сума по финансовите активи, които са били отписани през отчетния период и са все още предмет на мерки по принудително изпълнение.

Изложеност на кредитен риск

35М За да се даде възможност на ползвателите на финансовите отчети да оценят изложеността на предприятието на кредитен риск и да разберат неговите значителни концентрации на кредитен риск, предприятието оповестява, по *рейтингови класове на кредитния риск*, брутната балансова стойност на финансовите активи, както и изложеността на кредитен риск по кредитни ангажменти и договори за финансова гаранция. Тази информация се предоставя отделно за финансовите инструменти:

- а) за които се оценява коректива за загуби в размер, равен на очакваните кредитни загуби за 12 месеца;
- б) за които се оценява коректива за загуби в размер, равен на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента, и които са:
- i) финансови инструменти, чийто кредитен риск се е увеличил значително след първоначалното признаване, но не са финансови активи с кредитна обезценка;
- ii) финансови активи, които са с кредитна обезценка към отчетната дата (но не са закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка); и
- iii) търговски вземания, активи по договор или лизингови вземания, корективът за загуби по които се измерва в съответствие с параграф 5.5.15 от МСФО 9;
- в) които са закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка.

35Н Информацията, предоставяна в съответствие с параграф 35М относно търговски вземания, активи по договор и лизингови вземания, за които се отнася параграф 5.5.15 от МСФО 9, може да се основава на матрица на провизиите (вж. параграф Б5.5.35 от МСФО 9).

36. За всички финансови инструменти в рамките на обхвата на настоящия МСФО, по отношение на които обаче не се прилагат изискванията за обезценка в МСФО 9, предприятието оповестява по класове финансови инструменти:
- а) стойността, която най-добре представя неговата максимална изложеност на кредитен риск в края на отчетния период, без да се вземат предвид каквито и да било държани обезпечения или други кредитни подобрения (например споразумения за нетиране, които не отговарят на условията за компенсиране в съответствие с МСС 32); такова оповестяване не се изисква за финансови инструменти, чиято балансова стойност най-добре представлява максималната изложеност на кредитен риск;
 - б) описание на обезпечението, държано като гаранция, и други кредитни подобрения и техния финансов ефект (количествено отражение на степента, до която обезпечението и другото кредитно подобрение намаляват кредитния риск) върху сумата, която най-добре представлява максималната изложеност на кредитен риск (оповестена съгласно буква а) или представена от балансовата стойност на финансовия инструмент);
 - в) [заличен]
 - г) ...
37. [заличен]
- 42В За целите на прилагането на изискванията за оповестяване в параграфи 42Д—42З предприятието има продължаващо участие в прехвърлен финансов актив, ако в рамките на прехвърлянето запази някои договорни права или задължения, присъщи на прехвърления финансов актив, или придобие нови договорни права или задължения, свързани с него. За целите на прилагането на изискванията за оповестяване в параграфи 42Д—42З, следното не представлява продължаващо участие:
- а) ...
 - б) споразумения, според които предприятието запазва договорните права да получи паричните потоци от финансов актив, но поема договорното задължение да плати парични потоци на един или повече получатели, и ако условията в параграф 3.2.5, букви а)—(в) от МСФО 9 са изпълнени.

Прехвърлени и неизцяло отписани финансови активи

- 42Г Предприятието може да е прехвърлило финансови активи по такъв начин, че всички или част от тези активи да не отговарят на условията за отписване. За постигането на посочените в параграф 42Б, буква а) цели на всяка отчетна дата за всеки клас прехвърлени и неизцяло отписани финансови активи предприятието оповестява:
- а) ...
 - е) когато предприятието продължава да признава активите до степента на своето продължаващо участие (вж. параграф 3.2.6, буква в), подточка ii) и параграф 3.2.16 от МСФО 9) — общата балансова стойност на първоначалните активи преди прехвърлянето, балансовата стойност на активите, които предприятието продължава да признава, и тази на свързаните пасиви.

Прехвърлени и изцяло отписани финансови активи

- 42Д За постигането на посочените в параграф 42Б, буква б) цели, когато предприятието изцяло отписва прехвърлени финансови активи (вж. параграф 3.2.6, буква а) и буква в), подточка i) от МСФО 9), но има продължаващо участие в тях, то оповестява за всеки вид продължаващо участие и на всяка отчетна дата следната информация като минимално изискване:
- а) ...

ПЪРВОНАЧАЛНО ПРИЛАГАНЕ НА МСФО 9

42И През отчетния период, който включва датата на първоначално прилагане на МСФО 9, предприятието оповестява следната информация за всеки клас финансови активи и финансови пасиви към датата на първоначално прилагане:

- а) първоначалната категория на оценяване и балансовата стойност, определена в съответствие с МСС 39 или в съответствие с предишна версия на МСФО 9 (ако подходът, избран от предприятието с оглед прилагането на МСФО 9, включва повече от една дата на първоначално прилагане за различните изисквания);
- б) новата категория на оценяване и балансова стойност, определени в съответствие с МСФО 9;
- в) стойността на всички финансови активи и финансови пасиви в отчета за финансовото състояние, които са били, но вече не са определени като оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, като се прави разграничение между тези, които предприятието трябва да прекласифицира съгласно МСФО 9, и тези, които предприятието е избрало да прекласифицира към датата на първоначално прилагане.

В съответствие с параграф 7.2.2 от МСФО 9, в зависимост от подхода, избран от предприятието с оглед прилагането на МСФО 9, преминаването може да включва повече от една дата на първоначално прилагане. Следователно според този параграф може да се стигне до оповестяване на повече от една дата на първоначално прилагане. Предприятието представя тези количествени оповестявания в табличен или друг по-подходящ формат.

42Й През отчетния период, който включва датата на първоначално прилагане на МСФО 9, предприятието оповестява качествена информация, за да даде възможност на ползвателите да разберат:

- а) по какъв начин е приложило изискванията за класификация по МСФО 9 по отношение на тези финансови активи, чиято класификация се е променила вследствие прилагането на МСФО 9;
- б) причините за всяко определяне или отменяне на определяне на финансови активи или финансови пасиви като оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата към датата на първоначално прилагане.

В съответствие с параграф 7.2.2 от МСФО 9, в зависимост от подхода, избран от предприятието с оглед прилагането на МСФО 9, преминаването към настоящия стандарт може да включва повече от една дата на първоначално прилагане. Следователно според този параграф може да се стигне до оповестяване на повече от една дата на първоначално прилагане.

42К През отчетния период, в който предприятието прилага за първи път изискванията за класифициране и оценяване на финансови активи по МСФО 9 (например при преминаването на предприятието от МСС 39 към МСФО 9 за финансови активи), то представя оповестяванията, изложени в параграфи 42Л—42О от настоящия МСФО, както се изисква в параграф 7.2.15 от МСФО 9.

42Л Когато това се изисква от параграф 42К, предприятието оповестява промените в класификацията на финансови активи и финансови пасиви към датата на първоначално прилагане на МСФО 9, като посочва поотделно:

- а) промените в балансовите стойности въз основа на техните категории на оценяване в съответствие с МСС 39 (т.е. не в резултат на промяна в оценяването вследствие на преминаването към МСФО 9); и
- б) промените в балансовите стойности, възникващи от промяна в оценяването вследствие на преминаването към МСФО 9.

Оповестяванията по настоящия параграф не е необходимо да се правят след края на годишния отчетен период, в който предприятието прилага за първи път изискванията за класифициране и оценяване на финансови активи по МСФО 9.

42М Когато това се изисква от параграф 42К, предприятието оповестява следната информация за финансовите активи и финансовите пасиви, които са били прекласифицирани, за да бъдат оценявани по амортизирана стойност, и по отношение на финансовите активи, които са били прекласифицирани от категория „оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата“, за да бъдат оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, в резултат на преминаването към МСФО 9:

- а) справедливата стойност на финансовите активи или финансовите пасиви към края на отчетния период; и
- б) увеличението или намалението на справедливата стойност, което би било признато в печалбата или загубата или в друг всеобхватен доход през отчетния период, ако финансовият актив или финансовият пасив не е бил прекласифициран.

Оповестяванията по настоящия параграф не е необходимо да се правят след края на годишния отчетен период, в който предприятието прилага за първи път изискванията за класифициране и оценяване на финансови активи по МСФО 9.

42Н Когато това се изисква от параграф 42К, предприятието оповестява следната информация за финансовите активи и финансовите пасиви, които са били прекласифицирани от категория „оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата“ в резултат на преминаването към МСФО 9:

- а) ефективния лихвен процент, определен на датата на първоначално прилагане; и
- б) признатите лихвени приходи или разходи.

Ако предприятието третира справедливата стойност на финансов актив или финансов пасив като новата брутна балансова стойност към датата на първоначално прилагане (вж. параграф 7.2.11 от МСФО 9), оповестяванията по настоящия параграф се извършват за всеки отчетен период до отписването. В противен случай, оповестяванията по настоящия параграф не е необходимо да се правят след края на годишния отчетен период, в който предприятието прилага за първи път изискванията за класифициране и оценяване на финансови активи по МСФО 9.

42О Когато предприятие представя оповестяванията, изложени в параграфи 42К—42Н, тези оповестявания, както и оповестяванията по параграф 25 от настоящия МСФО, трябва да позволяват равнение между:

- а) категориите на оценяване, представени в съответствие с МСС 39 и МСФО 9; и
- б) класовете на финансовите инструменти

към датата на първоначално прилагане.

42П Към датата на първоначално прилагане на раздел 5.5 от МСФО 9 от предприятието се изисква да оповести информация, която да позволява равнение на заключителните корективи за обезценка в съответствие с МСС 39 и провизиите в съответствие с МСС 37 и началните корективи за загуби, определени в съответствие с МСФО 9. По отношение на финансовите активи това оповестяване се представя чрез съответните категории за оценяване на финансови активи в съответствие с МСС 39 и МСФО 9 и посочва поотделно ефекта от промените в категорията за оценяване върху коректива за загуби към тази дата.

42Р През отчетния период, който включва датата на първоначално прилагане на МСФО 9, от предприятието не се изисква да оповестява сумите по статиите, които биха били отчетени в съответствие с изискванията за класифициране и оценяване (които включват изискванията, свързани с оценяването на финансови активи по амортизационна стойност и обезценка в раздели 5.4 и 5.5 от МСФО 9) от:

- а) по МСФО 9 за предходни периоди; и
- б) по МСС 39 за текущия период.

- 42С В съответствие с параграф 7.2.4 от МСФО 9, ако към датата на първоначално прилагане на МСФО 9 за предприятието е практически неприложимо (както е дефинирано в МСС 8) да оцени елемента на изменението на стойността на парите във времето в съответствие с параграфи Б4.1.9Б—Б4.1.9Г от МСФО 9 въз основа на фактите и обстоятелствата, които са съществували при първоначалното признаване на финансовия актив, предприятието оценява характеристиките на договорните парични потоци от финансовия актив въз основа на фактите и обстоятелствата, които са съществували при първоначалното признаване на финансовия актив, без да взема предвид изискванията, свързани с промяната на елемента на изменението на стойността на парите във времето по параграфи Б4.1.9Б—Б4.1.9Г от МСФО 9. Предприятието оповестява балансовата стойност към отчетната дата на финансовите активи, чиито характеристики на договорните парични потоци са били оценявани въз основа на фактите и обстоятелствата, които са съществували при първоначалното признаване на финансовия актив, без да взема предвид изискванията, свързани с промяната на елемента на изменението на стойността на парите във времето по параграфи Б4.1.9Б—Б4.1.9Г от МСФО 9, до отписването на тези финансови активи.
- 42Т В съответствие с параграф 7.2.5 от МСФО 9, ако към датата на първоначалното прилагане за предприятието е практически неприложимо (както е дефинирано в МСС 8) да оцени дали справедливата стойност на характеристика за предсрочно погасяване е била незначителна в съответствие с параграф Б4.1.12, буква г) от МСФО 9 въз основа на фактите и обстоятелствата, които са съществували при първоначалното признаване на финансовия актив, предприятието оценява характеристиките на договорните парични потоци от финансовия актив въз основа на фактите и обстоятелствата, които са съществували при първоначалното признаване на финансовия актив, без да взема предвид изключението за характеристики за предсрочно погасяване по параграф Б4.1.12 от МСФО 9. Предприятието оповестява балансовата стойност към отчетната дата на финансовите активи, чиито характеристики на договорните парични потоци са били оценявани въз основа на фактите и обстоятелствата, които са съществували при първоначалното признаване на финансовия актив, без да взема предвид изключението за характеристики за предсрочно погасяване по параграф Б4.1.12 от МСФО 9, до отписването на тези финансови активи.

ДАТА НА ВЛИЗАНЕ В СИЛА И ПРЕХОДНИ РАЗПОРЕДБИ

44Д [заличен]

44Е [заличен]

44З—44Й [заличени]

44Н [заличен]

44Т—44Ц [заличени]

44Щ [заличен]

44Ъ С МСФО 9, публикуван през юли 2014 г., се изменят параграфи 2–5, 8–11, 14, 20, 28–30, 36, 42В–42Д, допълнение А, както и параграфи Б1, Б5, Б9, Б10, Б22 и Б27, заличават се параграфи 12, 12А, 16, 22–24, 37, 44Д, 44Е, 44З–44Й, 44Н, 44Т–44Ц, 44Щ, Б4, както и допълнение Г и се добавят параграфи 5А, 10А, 11А, 11Б, 12Б–12Г, 16А, 20А, 21А–21Г, 22А–22В, 23А–23Е, 24А–24Ж, 35А–35Н, 42И–42Т, 44ЪА и Б8А–Б8Й. Предприятието прилага тези изменения, когато прилага МСФО 9. Тези изменения не е необходимо да се прилагат спрямо сравнителната информация, представена за периодите преди датата на първоначално прилагане на МСФО 9.

44ЪА В съответствие с параграф 7.1.2 от МСФО 9, за годишните отчетни периоди, започващи преди 1 януари 2018 г., предприятието може да избере да прилага по-рано само изискванията за представяне на печалби и загуби от финансови пасиви, определени по справедлива стойност през печалбата или загубата в параграф 5.7.1, буква в), параграфи 5.7.7–5.7.9, 7.2.14 и Б5.7.5–Б5.7.20 от МСФО 9, без да прилага останалите изисквания от МСФО 9. Ако предприятието избере да прилага само тези параграфи от МСФО 9, то оповестява този факт и предоставя постоянно съответните оповестявания, посочени в параграфи 10–11 от настоящия МСФО (изменен с МСФО 9 (2010 г.)).

B14 В допълнение А се добавя определението „рейтингови класове на кредитния риск“, определението „просрочени“ се заличава, а текстът на последния параграф се изменя, както следва:

рейтингови класове на кредитния риск Рейтингът на кредитния риск въз основа на риска от неизпълнение по финансовия инструмент.

Изброените по-долу термини са дефинирани в параграф 11 от МСС 32, параграф 9 от МСС 39, допълнение А към МСФО 9 или допълнение А към МСФО 13 и се използват в настоящия МСФО със значението им, определено в МСС 32, МСС 39, МСФО 9 и МСФО 13.

- амортизирана стойност на финансов актив или финансов пасив
- актив по договор
- финансови активи с кредитна обезценка
- отписване
- дериватив
- дивиденди
- метод на ефективната лихва
- инструмент на собствения капитал (капиталов инструмент)
- очаквани кредитни загуби
- справедлива стойност
- финансов актив
- договор за финансова гаранция
- финансов инструмент
- финансов пасив
- финансов пасив по справедлива стойност през печалбата или загубата
- прогнозна операция
- брутна балансова стойност
- хеджиращ инструмент
- държан за търгуване
- печалби или загуби от обезценка
- коректив за загуби
- закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка
- дата на прекласификация (рекласификация)
- стандартизирана покупка или продажба

B15 В допълнение Б се изменят параграфи Б1, Б5, Б9, Б10, Б22 и Б27, както следва, заличават се заглавието над параграф Б4 и параграф Б4 и се добавят заглавието над параграф Б8А и параграфи Б8А— Б8Й:

Б1 Параграф 6 изисква предприятието да обобщи финансовите инструменти в групи, които са подходящи за естеството на оповестяваната информация и които вземат предвид характеристиките на тези финансови инструменти. Групите, описани в параграф 6, се определят от предприятието и по този начин са различни от категориите на финансовите инструменти, определени в МСФО 9 (който определя как се оценяват финансовите инструменти и къде се признават промените в справедливата стойност).

Б4 [заличен]

Б5 Параграф 21 изисква оповестяване на базата/-ите на оценяване, използвана/-и при изготвяне на финансовите отчети, и другите въпроси на използваната счетоводна политика, които са уместни за разбирането на финансовите отчети. За финансовите инструменти такова оповестяване може да включва:

- а) за финансови пасиви, определени по справедлива стойност през печалбата или загубата:
 - i) естеството на финансовите пасиви, които предприятието е определило по справедлива стойност през печалбата или загубата;
 - ii) критериите за такова определяне на тези финансови пасиви при първоначалното признаване; и
 - iii) как предприятието е удовлетворило условията по параграф 4.2.2 от МСФО 9 за такова определяне.
- аа) за финансови активи, определени като оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата:
 - i) естеството на финансовите активи, които предприятието е определило като оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата; и
 - ii) как предприятието е удовлетворило критериите по параграф 4.1.5 от МСФО 9 за такова определяне.
- б) [заличен]
- в) дали редовните покупки и продажби на финансови активи се отчитат на база датата на търгуване или на база датата на уреждане (вж. параграф 3.1.2 от МСФО 9);
- г) [заличен]
- д) ...
- е) [заличен]
- ж) [заличен]

Практики за управление на кредитния риск (параграфи 35Е—35Ж)

Б8А Параграф 35Е, буква б) изисква оповестяването на информация относно начина, по който предприятието е определило понятието „неизпълнение“ за различните финансови инструменти и основанията за подбор на тези определения. В съответствие с параграф 5.5.9 от МСФО 9, за да се определи дали да бъдат признати очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента, се взема предвид увеличаването на риска от неизпълнение, настъпило след първоначалното признаване. Информацията относно прилаганите от предприятието определения за неизпълнение, която ще помогне на ползвателите на финансовите отчети да разберат как предприятието прилага изискванията по отношение на очакваните кредитни загуби по МСФО 9, може да обхваща:

- а) количествените и качествените фактори, които биват взети предвид при определяне на неизпълнението;
- б) дали за различните видове финансови инструменти се прилагат различни определения; и
- в) допусканията относно дела на възстановяване (т.е. относно броя на финансовите активи, попаднали отново в категорията на обслужваните) след настъпило неизпълнение по финансовия актив.

Б8Б С цел да се помогне на ползвателите на финансови отчети да оценят политиките по реструктуриране и изменение, параграф 35Е, буква е), подточка i) изисква оповестяването на информация за това как предприятието следи до каква степен корективът за загуби по финансови активи, оповестяван преди това в съответствие с параграф 35Е, буква е), подточка i), впоследствие бива преизчислен в размер, равен на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента в съответствие с параграф 5.5.3 от МСФО 9. Количествената информация, която ще подпомогне ползвателите да разберат последващото увеличаване на кредитния риск по изменени финансови активи, може да включва информация за модифицирани финансови активи, които отговарят на критериите по параграф 35Е, буква е), подточка i), корективът за загуби по които се оценява отново в размер, равен на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента (т.е. дял на влошаване).

Б8В Параграф 35Ж, буква а) изисква оповестяването на информация относно основата на входящите данни и допусканията, както и за техниките за оценка, използвани за прилагане на изискванията за обезценка по МСФО 9. Входящите данни и допусканията, използвани от предприятието за оценяване на очакваните кредитни загуби или за определяне на степента на увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване, може да включват информация, получена чрез използването на вътрешни информация за отминали периоди или доклади за оценка, както и допускания за очаквания срок на финансовия инструмент и момента на продажба на обезпечението.

Промени в коректива за загуби (параграф 35З)

Б8Г В съответствие с параграф 35З от предприятието се изисква да обясни причините за промените в коректива за загуби през периода. В допълнение към равнението между началното и крайното салдо на коректива за загуби може да се наложи да се представи кратко обяснение на промените. Това кратко обяснение може да включва анализ на причините за промените в коректива за загуби през периода, включително:

- а) състав на портфейла;
- б) обем на закупените или първоначално създадените финансови инструменти; и
- в) тежест на очакваните кредитни загуби.

Б8Д По отношение на кредитните ангажменти и договорите за финансова гаранция корективът за загуби се признава като провизия. Предприятието следва да оповести информация относно промените в коректива за загуби за финансови активи, отделно от тази за кредитните ангажменти и договорите за финансова гаранция. Ако обаче финансовият инструмент включва както заем (т.е. финансов актив), така и ангажмент по неусвоен кредит (т.е. кредитен ангажмент) и предприятието не може да разграничи очакваните кредитни загуби по кредитния ангажмент от тези по финансов актив, очакваните кредитни загуби по кредитния ангажмент следва да се признават заедно с коректива за загуби за финансов актив. В случай че комбинираните очаквани кредитни загуби надвишават брутната балансова стойност на финансов актив, очакваните кредитни загуби следва да се признават като провизия.

Обезпечение (параграф 35К)

Б8Е Параграф 35К изисква оповестяването на информация, която да даде възможност на ползвателите на финансовите отчети да разберат въздействието, което обезпечението и другите кредитни подобрения оказват върху сумите, произтичащи от очакваните кредитни загуби. От предприятието не се изисква нито да оповестява информация относно справедливата стойност на обезпечението и другите кредитни подобрения, нито да изразява количествено точната стойност на обезпечението, включена при изчисляването на очакваните кредитни загуби (т.е. загубата при неизпълнение).

Б8Ж Краткото описание на обезпечението и неговото въздействие върху сумите на очакваните кредитни загуби може да включва информация относно:

- а) основните видове обезпечения, държани като гаранция, и другите кредитни подобрения (последните могат да бъдат например гаранции, кредитни деривативи и споразумения за нетиране, които не отговарят на условията за компенсиране в съответствие с МСС 32);
- б) обема на държаното обезпечение и другите кредитни подобрения, както и тяхното значение по отношение на коректива за загуби;
- в) политиките и процесите за оценка и управление на обезпечението и другите кредитни подобрения;
- г) основните видове контрагенти по обезпеченията и другите кредитни подобрения и тяхната кредитоспособност; и
- д) информация относно концентрацията на риска в рамките на обезпеченията и другите кредитни подобрения.

Изложеност на кредитен риск (параграфи 35М—35Н)

- Б83 Параграф 35М изисква оповестяването на информация относно изложеността на предприятието на кредитен риск и значителните концентрации на кредитен риск към отчетната дата. Концентрация на кредитен риск е налице, когато даден брой контрагенти са разположени в даден географски регион или извършват сходни дейности и имат сходни икономически характеристики, вследствие на което тяхната способност за изпълнение на договорни задължения би се влияла по сходен начин от промените в икономическите или други условия. Предприятието предоставя информация, която дава възможност на ползвателите на финансови отчети да разберат дали по отношение на групи или портфейли от финансови инструменти съществуват специфични особености, които биха могли да засегнат голяма част от тази група финансови инструменти, като например концентрация на конкретни рискове. Това би могло да включва например групиране по критерия заем/обезпечение, концентрации по географски регион, отрасъл или вид на емитента.
- Б8И Броят на рейтинговите класове на кредитния риск, които се използват за оповестяване на информация в съответствие с параграф 35М, съответстват на броя, които предприятието отчита пред висшето ръководство за целите на управлението на кредитния риск. Ако по отношение на конкретен заемополучател предприятието разполага единствено с информация за просрочие и то използва тази информация, за да прецени дали кредитният риск се е увеличил значително след първоначално признаване в съответствие с параграф 5.5.10 от МСФО 9, предприятието представя анализ според статуса по отношение на просрочието за тези финансови активи.
- Б8Й Когато предприятието е оценило очакваните кредитни загуби на колективна основа, то може да не е в състояние да отнесе brutната балансова сума на отделните финансови активи или експозицията към кредитен риск по кредитни ангажименти и договори за финансова гаранция към рейтинговите класове на кредитния риск, за които са признати очаквани кредитни загуби за целия срок на инструмента. В този случай предприятието прилага изискването по параграф 35М по отношение на тези финансови инструменти, които могат да бъдат пряко отнесени към рейтингов клас на кредитния риск, и разкрива отделно brutната балансова стойност на финансовите инструменти, чиито очаквани кредитни загуби за целия срок на инструмента са били определени на колективна основа.
- Б9 Параграф 35К, буква а) и параграф 36, буква а) изискват оповестяване на стойността, която най-добре представя максималната изложеност на кредитен риск. За финансов актив това обикновено е brutната балансова стойност, нетно от:
- а) ...
 - б) всеки коректив за загуби, признат в съответствие с МСФО 9.
- Б10 Дейностите, които пораждаат кредитния риск и свързаната максимална изложеност на кредитен риск, включват, но не се ограничават до:
- а) предоставяне на кредити на клиенти и откриване на депозити в други предприятия. В тези случаи максималната изложеност на кредитен риск представлява балансовата стойност на съответните финансови активи.
 - б) ...
- Б22 Лихвен риск възниква по лихвоносни финансови инструменти, признати в отчета за финансовото състояние (например придобити или емитирани дългови инструменти) и по някои финансови инструменти, които не са признати в отчета за финансовото състояние (например някои кредитни ангажименти).
- Б27 В съответствие с параграф 40, буква а) чувствителността на печалбата или загубата (която възниква например от инструменти, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата) се оповестява отделно от чувствителността на другия всеобхватен доход (която възниква например от инвестиции в инструменти на собствения капитал, промените на справедливата стойност на които се представя в друг всеобхватен доход).

B16 Допълнение Г се заличава.

МСФО 9 Финансови инструменти (публикуван ноември 2009 г.)

B17 Параграф 8.1.1 се изменя, както следва:

8.1.1. С МСФО 9, публикуван през юли 2014 г., се заменя настоящият стандарт. Предприятието прилага МСФО 9, публикуван през юли 2014 г., за годишните периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г. За годишните периоди, започващи преди 1 януари 2018 г., обаче предприятието може да избере да прилага настоящия стандарт, ако и само ако датата на първоначално прилагане на предприятието е преди 1 февруари 2015 г. Ако предприятието избере да прилага настоящия стандарт, то оповестява този факт и същевременно прилага измененията в допълнение В.

МСФО 9 Финансови инструменти (публикуван октомври 2010 г.)

B18 Параграфи 7.1.1 и 7.3.2 се изменят, както следва, и се добавя параграф 7.1.1А:

7.1.1. С МСФО 9, публикуван през юли 2014 г., се заменя настоящият стандарт. Предприятието прилага МСФО 9, публикуван през юли 2014 г., за годишните периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г. За годишните периоди, започващи преди 1 януари 2018 г., обаче предприятието може да избере да прилага настоящия стандарт, ако и само ако датата на първоначално прилагане на предприятието е преди 1 февруари 2015 г. Ако предприятието избере да прилага настоящия стандарт и все още не е приложило МСФО 9, публикуван през 2009 г., то трябва същевременно да приложи всички изисквания на настоящия стандарт (вж. също параграфи 7.1.1А и 7.3.2). Ако предприятието прилага настоящия стандарт, то оповестява този факт и същевременно прилага измененията в допълнение В.

7.1.1А Независимо от изискванията в параграф 7.1.1, за годишните периоди, започващи преди 1 януари 2018 г., предприятието може да избере да прилага изискванията за представяне на печалби и загуби от финансови пасиви, определени по справедлива стойност през печалбата или загубата в параграф 5.7.1, буква в), параграфи 5.7.7—5.7.9, 7.2.13 и Б5.7.5—Б 5.7.20, без да прилага останалите изисквания от настоящия стандарт. Ако предприятието избере да прилага само тези параграфи, то оповестява този факт и предоставя постоянно съответните оповестявания, посочени в параграфи 10—11 от МСФО 7 (изменен с настоящия стандарт).

7.3.2. Настоящият стандарт заменя МСФО 9, публикуван през 2009 г. За годишните периоди, започващи преди 1 януари 2018 г., обаче предприятието може да избере да прилага МСФО 9, публикуван през 2009 г., ако и само ако датата на първоначално прилагане на предприятието е преди 1 февруари 2015 г.

МСФО 9 Финансови инструменти (Отчитане на хеджирането и изменения на МСФО 9, МСФО 7 и МСС 39)

B19 Параграфи 7.1.1, 7.1.2 и 7.3.2 се изменят, както следва:

7.1.1. С МСФО 9, публикуван през юли 2014 г., се заменя настоящият стандарт. Предприятието прилага МСФО 9, публикуван през юли 2014 г., за годишните периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г. За годишните периоди, започващи преди 1 януари 2018 г., обаче предприятието може да избере да прилага настоящия стандарт, ако и само ако датата на първоначално прилагане на предприятието е преди 1 февруари 2015 г. Ако предприятието избере да прилага настоящия стандарт, то трябва да прилага същевременно всички изисквания от настоящия стандарт (вж. също параграфи 7.1.1А и 7.2.16). Ако предприятието прилага настоящия стандарт, то оповестява този факт и същевременно прилага измененията в допълнение В.

7.1.2. Независимо от изискванията в параграф 7.1.1, за годишните периоди, започващи преди 1 януари 2018 г., предприятието може да избере да прилага изискванията за представяне на печалби и загуби от финансови пасиви, определени по справедлива стойност през печалбата или загубата в параграф 5.7.1, буква в), параграфи 5.7.7—5.7.9, 7.2.13 и Б5.7.5—Б 5.7.20, без да прилага останалите изисквания от настоящия стандарт. Ако предприятието избере да прилага само тези параграфи, то оповестява този факт и предоставя постоянно оповестяванията, посочени в параграфи 10—11 от МСФО 7 (изменен от МСФО 9, публикуван през октомври 2010 г.).

- 7.3.2. Настоящият стандарт заменя МСФО 9, публикуван през 2009 г., и МСФО 9, публикуван през 2010 г. За годишните периоди, започващи преди 1 януари 2018 г., обаче предприятието може да избере да прилага МСФО 9, публикуван през 2009 г., или МСФО 9, публикуван през 2010 г., ако и само ако датата на първоначално прилагане на предприятието е преди 1 февруари 2015 г.

МСФО 13 *Оценяване по справедлива стойност*

B20 Параграф 52 се изменя, както следва:

52. Посоченото в параграф 48 изключение се прилага само към финансови активи, финансови пасиви и други договори, които попадат в обхвата на МСФО 9 *Финансови инструменти* (или МСС 39 *Финансови инструменти: признаване и оценяване*, ако МСФО 9 все още не е бил приет). Позоваванията на финансови активи и финансови пасиви в параграфи 48–51 и 53–56 следва да се четат като приложими за всички договори, които попадат в обхвата и се отчитат в съответствие с МСФО 9 (или МСС 39, ако МСФО 9 все още не е бил приет), независимо от това, дали отговарят на определенията за финансови активи или финансови пасиви в МСС 32 *Финансови инструменти: представяне*.

B21 В допълнение В се добавя параграф В5:

- В5 С МСФО 9, публикуван през юли 2014 г., се изменя параграф 52. Предприятието прилага това изменение, когато прилага МСФО 9.

МСС 1 *Представяне на финансови отчети*

B22 В параграф 7 дефиницията „друг всеобхватен доход“, както и параграфи 68, 71, 82, 93, 95, 96, 106 и 123 се изменят, както следва, параграфи 139Д, 139Ж и 139М се заличават и параграф 139О се добавя:

7. В настоящия стандарт са използвани следните термини с посоченото значение:

...

Друг всеобхватен доход съдържа елементи на приходите и разходите (включително корекции за прекласифициране), които не се признават в печалбата или загубата, както е разрешено или се изисква от други МСФО.

Компонентите на друг всеобхватен доход включват:

- а) ...
- г) печалби и загуби от инвестиции в инструменти на собствения капитал, определени по справедлива стойност през друг всеобхватен доход в съответствие с параграф 5.7.5 от МСФО 9 *Финансови инструменти*;
- га) печалби и загуби по финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход в съответствие с параграф 4.1.2А от МСФО 9.
- д) ефективната част от печалбите и загубите по хеджиращи инструменти при хеджиране на парични потоци и печалбите и загубите по хеджиращи инструменти, които хеджират инвестиции в инструменти на собствения капитал, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход в съответствие с параграф 5.7.5 от МСФО 9 (вж. глава 6 от МСФО 9);
- е) за определени пасиви, определени по справедлива стойност през печалбата или загубата, стойността на промяната в справедливата стойност, която се дължи на промени в кредитния риск по пасива (вж. параграф 5.7.7 от МСФО 9);
- ж) промени в стойността във времето на опция при отделяне на вътрешната стойност и времевата стойност на опционен договор и определяне като хеджиращ инструмент само на промяната във вътрешната стойност (вж. глава 6 от МСФО 9);

- з) промени в стойността на форуърдните елементи на форуърдни договори при отделяне на форуърд елемента и спот елемента на форуърден договор и определяне като хеджиращ инструмент само на промяната в стойността на спот елемента, както и промени в стойността на основния спред на чуждестранна валута на финансов инструмент, когато той бива изключен при определянето на този финансов инструмент като хеджиращ инструмент (вж. глава 6 от МСФО 9);
- ...
68. Оперативният цикъл на предприятието е времето между придобиването на активите, които влизат в процеса на обработка, и тяхното реализиране в пари или парични еквиваленти. Когато оперативният цикъл на предприятието не е ясно определим, неговото времетраене се приема за дванадесет месеца. Текущите активи включват активи (от рода на материални запаси и търговски вземания), които се продават, употребяват и реализират като част от нормалния оперативен цикъл на предприятието, дори когато не се очаква да бъдат реализирани през следващите 12 месеца след края на отчетния период. Текущите активи включват също активи, държани предимно с цел търгуване (примерите включват някои финансови активи, които отговарят на дефиницията за „държани за търгуване“ в МСФО 9), и текущата част на нетекущите финансови активи.
71. Други текущи задължения не се уреждат в рамките на нормалния оперативен цикъл, но следва да се уредят в срок от дванадесет месеца след края на отчетния период или се държат предимно с цел търгуване. Пример са някои финансови пасиви, които отговарят на дефиницията за „държани за търгуване“ в МСФО 9, банков овърдрафт и текущата част на нетекущи финансови пасиви, дължими дивиденди, данъци върху дохода и други нетърговски задължения. Финансови пасиви, които осигуряват финансирането на дългосрочна база (т.е. не са част от оборотния капитал, използван в нормалния оперативен цикъл на предприятието), и които не следва да бъдат уредени в срок от дванадесет месеца след отчетния период, са нетекущи задължения съгласно параграфи 74 и 75.
82. **В допълнение към компонентите, изисквани от другите МСФО, в раздела за печалбата или загубата или в отчета за печалбата или загубата се включват компонентите, които представят следните суми за периода:**
- а) приходи, представляващи отделни лихвени приходи, изчислени чрез използването на метода на ефективната лихва;
- аа) печалби и загуби, произтичащи от отписването на финансови активи, оценявани по амортизирана стойност;
- б) разходи за финансиране;
- ба) загуби от обезценка (включително обратно възстановяване на загуби или печалби от обезценка), определени в съответствие с раздел 5.5 от МСФО 9;
- в) дял от печалбите или загубите на асоциирани и съвместни предприятия, отчетен по метода на собствения капитал;
- ва) ако финансов актив се прекласифицира извън категория „оценяван по амортизирана стойност“, за да бъде оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата, всяка печалба или загуба, произтичаща от разликата между предишната амортизирана стойност на финансовия актив и неговата справедлива стойност към датата на прекласифициране (както е определено в МСФО 9);
- вб) ако финансов актив се прекласифицира извън категория „справедлива стойност през друг всеобхватен доход“, за да бъде оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата, всяка кумулативна печалба или загуба, призната преди това в друг всеобхватен доход, която е прекласифицирана към печалбата или загубата;
- г) ...

93. В други МСФО се посочва дали и кога суми, признати преди в друг всеобхватен доход, се прекласифицират към печалбата или загубата. Тези прекласификации се наричат в настоящия стандарт корекции от прекласификация. Корекцията от прекласификация се включва заедно със свързания компонент от друг всеобхватен доход в периода, в който корекцията е прекласифицирана към печалбата или загубата. Тези суми може да са били признати в друг всеобхватен доход като нереализирани печалби в текущия или предходни периоди. Тези нереализирани печалби се приспадат от друг всеобхватен доход в периода, в който реализираните печалби се прекласифицират към печалбата или загубата, за да се избегне тяхното включване в общата сума на всеобхватния доход два пъти.
95. Корекции от прекласификация възникват например при освобождаване от чуждестранна дейност (вж. МСС 21) и когато хеджирани прогнозни парични потоци оказват влияние върху печалбата или загубата (вж. параграф 6.5.11, буква г) от МСФО 9 във връзка с хеджиране на парични потоци).
96. Корекции от прекласификация не възникват при промени в преоценъчния излишък, признат в съответствие с МСС 16 или МСС 38, или при преоценки на планове с дефинирани доходи, признати в съответствие с МСС 19. Тези компоненти се признават в друг всеобхватен доход и се прекласифицират към печалбата или загубата в последващи периоди. Промените в преоценъчния излишък може да се прехвърлят към неразмеселена печалба в последващи периоди, когато активът бъде използван или отписан (вж. МСС 16 и МСС 38). В съответствие с МСФО 9 корекции от прекласификация не възникват, когато хеджиране на паричен поток или отчитане на стойността на опцията във времето (или на форуърдния елемент на форуърден договор или на основния спред на чуждестранна валута на финансов инструмент) води до суми, които са извадени от резерва от хеджиране на парични потоци или съответно от отделния компонент на собствения капитал и са включени пряко в първоначалната цена на придобиване или в друга балансова стойност на актива или пасива. Тези суми се прехвърлят пряко към активите или пасивите.
- 106. Предприятието представя отчет за промените в собствения капитал съгласно изискванията на параграф 10. Отчетът за промените в собствения капитал включва следната информация:**
- a) ...
 - в) [заличен]
 - г) **за всеки компонент на собствения капитал, равняване на балансовата стойност в началото и в края на периода, като се оповестяват отделно (като минимум) промените в резултат от:**
 - i) печалба или загуба;
 - ii) друг всеобхватен доход; и
 - iii) **сделки със собствениците в качеството им на собственици, като се показват отделно вноските от собствениците и разпределенията към собствениците и промените в притежаваните участия в дъщерните предприятия, които не водят до загуба на контрол.**
123. В процеса на прилагане на счетоводните политики на предприятието, ръководният екип прави различни преценки, отделно от тези, свързани с приблизителни оценки, които могат значително да повлияят на сумите, признати във финансовите отчети. Например ръководството прави преценки при определянето на следното:
- a) [заличени]
 - б) **кога по същество всички значителни рискове и ползи от собствеността върху финансови активи и лизингови активи са прехвърлени на други предприятия;**

- в) дали по същество конкретни продажби на стоки представляват договорености за финансиране и следователно не пораждат приходи; и
- г) дали договорните условия на финансов актив водят на конкретни дати до парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

139Д [заличен]

139Ж [заличен]

139М [заличен]

139О С МСФО 9, издаден през юли 2014 г., се изменят параграфи 7, 68, 71, 82, 93, 95, 96, 106 и 123 и се заличават параграфи 139Д, 139Ж и 139М. Предприятието прилага тези изменения, когато прилага МСФО 9.

МСС 2 Материални запаси

В23 Параграф 2 се изменя, както следва, параграфи 40А, 40Б и 40Г се заличават и параграф 40Е се добавя:

2. Настоящият стандарт следва да се прилага за всички материални запаси с изключение на:

- а) [заличени]
- б) **финансови инструменти (вж. МСС 32 Финансови инструменти: представяне и МСФО 9 Финансови инструменти); и**
- в) ...

40А [заличен]

40Б [заличен]

40Г [заличен]

40Е С МСФО 9, публикуван през юли 2014 г., се изменя параграф 2 и се заличават параграфи 40А, 40Б и 40Г. Предприятието прилага тези изменения, когато прилага МСФО 9.

МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки

В24 Параграф 53 се изменя, както следва, параграфи 54А, 54Б и 54Г се заличават и параграф 54Д се добавя:

53. При прилагането на новоприета счетоводна политика за предходен период или коригиране на суми към предходен период не трябва да се използва последваща оценка за това какви е трябвало да бъдат намеренията на ръководството през предходния период или за изчисляване на признатите, оценени или оповестени суми в предходния период. Например, когато предприятието коригира грешка от предходен период във връзка с изчисляването на задължения по натрупани болнични на своите служители в съответствие с МСС 19 *Доходи на наети лица*, то не взема предвид информацията за необичайно тежка грипна епидемия, получена в последващ период, след като финансовите отчети са били утвърдени за издаване. Фактът, че често се налага да се изготвят значителни приблизителни оценки с цел коригиране на представена за предходни периоди сравнителна информация не означава, че не могат да бъдат направени надеждни поправки или корекции на тази информация.

54А [заличен]

54Б [заличен]

54Г [заличен]

54Д С МСФО 9 *Финансови инструменти*, публикуван през юли 2014 г., се изменя параграф 53 и се заличават параграфи 54А, 54Б и 54Г. Предприятието прилага тези изменения, когато прилага МСФО 9.

МСС 10 Събития след отчетния период

B25 Параграф 9 се изменя, както следва, и се добавя параграф 23Б.

9. Следните събития са примери на коригиращи събития след края на отчетния период, които изискват предприятието да коригира сумите, признати във финансовите отчети, или да признае статии, които не са били признати преди:

а) ...

б) получаване на информация след отчетния период, показваща, че даден актив е бил обезценен към края на отчетния период или че сумата на предварително признатата загуба от обезценка на този актив трябва да бъде коригирана. например:

и) несъстоятелност на клиент, възникнала след края на отчетния период, обикновено потвърждава, че към края на отчетния период клиентът е бил с кредитна обезценка;

23Б С МСФО 9 *Финансови инструменти*, публикуван през юли 2014 г., се изменя параграф 9. Предприятието прилага това изменение, когато прилага МСФО 9.

МСС 12 Данъци върху дохода

B26 Параграф 20 се изменя, както следва, параграфи 96, 97 и 98Г се заличават и параграф 98Е се добавя:

20. МСФО позволяват или изискват определени активи да бъдат отчитани по справедлива стойност или да бъдат преоценявани (вж. например МСС 16 *Имоти, машини и съоръжения*, МСС 38 *Нематериални активи*, МСС 40 *Инвестиционни имоти* и МСФО 9 *Финансови инструменти*). При някои законодателства преоценката или друго преизчисляване на актив до справедливата му стойност се отразява върху облагаемата печалба/загуба за текущия период. В резултат на това данъчната основа на актива се коригира и не възникват временни разлики. При други законодателства преоценката или преизчисляването на активите не влияе върху облагаемата печалба за периода на преоценката или преизчисляването и като следствие данъчната основа на актива не се коригира. Въпреки това бъдещото възстановяване на балансовата стойност ще доведе до облагаем поток от икономически ползи и сумата, която ще подлежи на приспадане за данъчни цели, ще се различава от сумата на тези икономически ползи. Разликата между балансовата стойност на преоценения актив и неговата данъчна основа е временна разлика и поражда отсрочен данъчен пасив или актив. Това е вярно дори когато:

а) ...

96. [заличен]

97. [заличен]

98Г [заличен]

98Е С МСФО 9, публикуван през юли 2014 г., се изменя параграф 20 и се заличават параграфи 96, 97 и 98Г. Предприятието прилага тези изменения, когато прилага МСФО 9.

МСС 20 Счетоводно отчитане на безвъзмездни средства, предоставени от държавата, и оповестяване на държавна помощ

B27 Параграф 10А се изменя, както следва, параграфи 44 и 47 се заличават и параграф 48 се добавя:

10А Ползата на правителствен заем с лихва под пазарния процент се третира като безвъзмездни средства, предоставени от държавата. Заемът се признава и оценява съгласно МСФО 9 *Финансови инструменти*. Ползата от лихвата под пазарния процент се оценява като разликата между началната балансова стойност на заема, определена съгласно МСФО 9 и получените постъпления. Ползата се отчита съгласно настоящия стандарт. Предприятието взема предвид условията и задълженията, които са били или трябва да бъдат изпълнени при определяне на разходите, които е предназначена да компенсира ползата от заема.

44. [заличен]
47. [заличен]
48. С МСФО 9, публикуван през юли 2014 г., се изменя параграф 10А и се заличават параграфи 44 и 47. Предприятието прилага тези изменения, когато прилага МСФО 9.

МСС 21 Ефекти от промените в обменните курсове

- B28 [изискванията не се прилагат]
- B29 Параграфи 3, 4, 5, 27 и 52 се изменят, както следва, параграфи 60В, 60Д и 60И се заличават и параграф 64Й се добавя:

3. Настоящият стандарт се прилага: [бележката под линия се пропуска]

- а) **при отчитане на сделки и салда в чуждестранна валута, с изключение на тези сделки с деривативи, които се разглеждат в МСФО 9 Финансови инструменти;**
- б) ...
4. МСФО 9 се прилага за редица деривативни инструменти в чуждестранна валута, които съответно са изключени от обхвата на настоящия стандарт. За редица деривативни инструменти, които обаче не попадат в обхвата на МСФО 9 (например деривативни инструменти в чуждестранна валута, които са част от други договори) се прилага настоящият стандарт. Настоящият стандарт се прилага и в случаите, когато едно предприятие превалутира суми, свързани с деривативни инструменти, от тяхната функционална валута във валутата на представяне.
5. Настоящият стандарт не се прилага при отчитане на хеджирането на позиции в чуждестранна валута, включително хеджирането на нетната инвестиция в чуждестранна дейност. За отчитане на хеджирането се прилага МСФО 9.
27. Както е отбелязано в параграф 3, буква а) и параграф 5, МСФО 9 се прилага при отчитане на хеджирането на позиции в чуждестранна валута. Отчитането на хеджирането изисква едно предприятие да отчита някои курсови разлики различно от начина, посочен в настоящия стандарт. Например МСФО 9 изисква курсовите разлики, свързани с парични позиции, които се определят като хеджиращи инструменти при хеджиране на паричен поток, първоначално да се признават в друг всеобхватен доход, докато хеджирането е в сила.

52. Предприятието оповестява:

- а) **сумата на курсовите разлики, призната в печалбата или загубата, с изключение на тези, възникнали при финансови инструменти, оценявани по справедлива стойност, чрез печалба или загуба в съответствие с МСФО 9; и**
- б) ...

60В [заличен]

60Д [заличен]

60И [заличен]

60Й С МСФО 9, публикуван през юли 2014 г., се изменят параграфи 13, 4, 5, 27 и 52 и се заличават параграфи 60В, 60Д и 60И. Предприятието прилага тези изменения, когато прилага МСФО 9.

МСС 23 Разходи по заеми

- B30 Параграф 6 се изменя, както следва, и се добавя параграф 29Б:

6. Разходите по заеми могат да включват:
- а) **разходи за лихви, изчислени чрез използването на метода на ефективната лихва, както е описан в МСФО 9;**
- б) ...

29Б С МСФО 9, публикуван през юли 2014 г., се изменя параграф 6. Предприятието прилага това изменение, когато прилага МСФО 9.

МСС 28 Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия

В31 Параграфи 40—42 се изменят, и параграфи 41А—41В и 45А се добавят:

40. След прилагане на метода на собствения капитал, включително след признаване на загубите на асоциираното предприятие или съвместното предприятие съгласно параграф 38, предприятието прилага параграфи 41А—41В, за да определи дали има обективни доказателства, че нетната му инвестиция в асоциираното предприятие или съвместното предприятие е обезценена.
41. Предприятието прилага изискванията за обезценка по МСФО 9 спрямо другите си участия в асоциираното предприятие или съвместното предприятие, които са в обхвата на МСФО 9 и не съставляват част от нетната инвестиция.
- 41А Нетна инвестиция в асоциирано или съвместно предприятие се счита за обезценена и са възникнали загуби от обезценка, когато и само когато са налице обективни доказателства за обезценка, произхождащи от едно или повече събития, които са настъпили след първоначалното признаване на нетната инвестиция (събитие „загуба“) и когато това събитие загуба (или събития) има ефект върху приблизително оценените бъдещи парични потоци от нетната инвестиция, които могат да се оценят приблизително по надежден начин. Може да не е възможно да се идентифицира единично, самостоятелно събитие, което е причинило обезценката. По-скоро обезценката може да е причинена от комбинирания ефект на няколко събития. Загубите, които се очакват в резултат на бъдещите събития, независимо от тяхната вероятност, не се признават. Обективните доказателства за обезценката на нетната инвестиция включват наблюдаеми данни, които са предоставени на вниманието на предприятието и касаят следните събития загуба:
- а) значително финансово затруднение на асоциираното предприятие или съвместното предприятие;
 - б) нарушаване на договор като неизпълнение на условия или просрочие в плащанията от страна на асоциираното предприятие или съвместното предприятие;
 - в) когато предприятието по икономически или правни причини, свързани с финансовото затруднение на асоциираното предприятие или съвместното предприятие, прави отстъпка на асоциираното предприятие или съвместното предприятие, каквато предприятието не би направило при други обстоятелства;
 - г) става вероятно, че асоциираното предприятие или съвместното предприятие ще бъде обявено в несъстоятелност или ще подлежи на друго финансово оздравяване; или
 - д) изчезване на активен пазар за тази нетна инвестиция заради финансови затруднения на асоциираното предприятие или съвместното предприятие.
- 41Б Изчезването на активен пазар, заради това, че акциите или финансовите инструменти на асоциираното предприятие или съвместното предприятие вече не се търгуват публично, не е доказателство за обезценка. Понижаването на кредитния рейтинг на асоциираното предприятие или съвместното предприятие или спадът в справедливата стойност на асоциираното предприятие или съвместното предприятие само по себе си не е доказателство за обезценка, въпреки че може да бъде доказателство за обезценка, когато се разглежда заедно с друга налична информация.
- 41В Освен видовете събития по параграф 41А, обективно доказателство за обезценка на нетна инвестиция в капиталови инструменти на асоциираното предприятие или съвместното предприятие включва информация за значителни промени с неблагоприятен ефект, които са настъпили в технологичната, пазарната, икономическата или правната среда, в която функционира на асоциираното предприятие или съвместното предприятие, и показват, че цената на придобиване на инвестицията в капиталовия инструмент не може да се възстанови. Значителен или продължителен спад в справедливата стойност на инвестиция в капиталов инструмент под нейната цена на придобиване също е обективно доказателство за обезценка.
42. Положителната репутация, включена в балансовата стойност на нетната инвестиция в асоциирано предприятие или съвместно предприятие, не се отчита самостоятелно и поради това тя не се проверява отделно за обезценка чрез прилагане на изискванията за проверка на обезценката на репутацията съгласно МСС 36 *Обезценка на активи*. Вместо това цялата балансова стойност на инвестицията се проверява за обезценка съгласно МСС 36 като един актив, като се сравнява нейната възстановима стойност (по-високата от стойността в употреба и справедливата стойност минус разходите за продажба) с балансовата ѝ стойност в случаите, когато прилагането на параграфи 41А—41В показва, че инвестицията може да се е обезценила. Признатата при тези обстоятелства загуба от обезценка не се разпределя на никой актив, включително репутацията, който е част от балансовата стойност на нетната инвестиция в асоциираното предприятие или съвместното предприятие. Следователно всяко

обратно проявление на тази загуба от обезценка се признава в съответствие с МСС 36 до степента, в която възстановимата стойност на нетната инвестиция впоследствие се увеличава. При определянето на стойността в употреба на нетната инвестиция предприятието оценява приблизително:

- а) своя дял от настоящата стойност на приблизително изчислените бъдещи парични потоци, които се очаква да бъдат генерирани от асоциираното предприятие или съвместното предприятие, включително паричните потоци от дейността на асоциираното предприятие или съвместното предприятие и постъпленията при окончателното освобождаване от инвестицията; или
- б) настоящата стойност на приблизително изчислените бъдещи парични потоци, които се очаква да възникнат от разпределяне на дивидентите от инвестицията и от окончателното освобождаване от инвестицията.

При верни допускания и двата метода дават един и същ резултат.

45А С МСФО 9, публикуван през юли 2014 г., се изменят параграф 40—42 и се добавят параграфи 41А—41В. Предприятието прилага тези изменения, когато прилага МСФО 9.

МСС 32 *Финансови инструменти: представяне*

В32 [изискванията не се прилагат]

В33 Параграфи 3, 4, 8, 12, 23, 31, 42 и 96В се изменят, както следва, параграфи 97Е, 97З и 97П се заличават и параграф 97С се добавя:

3. Принципите в настоящия стандарт допълват принципите за признаване и оценяване на финансови активи и финансови пасиви в МСФО 9 *Финансови инструменти*, и за оповестяване на информация за тях в МСФО 7 *Финансови инструменти: оповестяване*.

ОБХВАТ

4. Настоящият стандарт се прилага от всички предприятия по отношение на всички видове финансови инструменти, с изключение на:

- а) тези дялове в дъщерни предприятия, асоциирани предприятия или съвместни предприятия, които се отчитат счетоводно съгласно МСФО 10 *Консолидирани финансови отчети*, МСС 27 *Индивидуални финансови отчети* или МСС 28 *Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия*. В някои случаи обаче МСФО 10, МСС 27 или МСС 28 изискват или разрешават предприятието да отчете дял в дъщерно, асоциирано или съвместно предприятие, като използва МСФО 9; в тези случаи предприятията прилагат изискванията на настоящия стандарт. Предприятията прилагат настоящия стандарт и по отношение на всички деривативни инструменти за дялове в дъщерни, асоциирани или съвместни предприятия;
- б) ...
- г) застрахователните договори, както са дефинирани в МСФО 4 *Застрахователни договори*. Настоящият стандарт обаче се прилага по отношение на деривативи, които са внедрени в застрахователни договори, ако МСФО 9 изисква от предприятието да ги отчита отделно. Освен това емитентът прилага настоящия стандарт за договорите за финансова гаранция, ако той прилага МСФО 9 при признаването и оценяването на договорите, но прилага МСФО 4, ако избира в съответствие с параграф 4, буква г) от МСФО 4, да прилага МСФО 4 при признаването и оценяването им;
- д) финансови инструменти, които са в рамките на обхвата на МСФО 4, тъй като съдържат допълнителен негарантиран доход. Емитентът на тези инструменти е освободен от прилагането на параграфи 15—32 и НП25—НП35 от настоящия стандарт към тези характеристики относно разграничението между финансови пасиви и инструменти на собствения капитал. Тези инструменти обаче са предмет на всички останали изисквания на настоящия стандарт. Нещо повече, настоящият стандарт се прилага по отношение на деривативи, които са внедрени в тези инструменти (вж. МСФО 9);
- е) ...

8. Настоящият стандарт се прилага към тези договори за покупка или продажба на нефинансова позиция, които могат да бъдат уредени нетно в парични средства или друг финансов инструмент, или чрез размяна на финансови инструменти, все едно че договорите са финансови инструменти, с изключение на договорите, които са сключени и продължават да бъдат държани за целите на получаване или предоставяне на нефинансова позиция в съответствие с очаквани потребности на предприятието от покупка, продажба или използване. Настоящият стандарт се прилага обаче към тези договори, които предприятието определя като оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата в съответствие с параграф 2.5 от МСФО 9 *Финансови инструменти*.
12. Следните термини са определени в допълнение А към МСФО 9 или параграф 9 от МСС 39 *Финансови инструменти: признаване и оценяване* и се използват в настоящия стандарт със значението, посочено в МСС 39 и МСФО 9.
- амортизирана стойност на финансов актив или финансов пасив
 - отписване
 - дериватив
 - метод на ефективната лихва
 - договор за финансова гаранция
 - финансов пасив по справедлива стойност през печалбата или загубата
 - неотменим ангажимент
 - прогнозна операция
 - ефективност на хеджирането
 - хеджирана позиция
 - хеджиращ инструмент
 - държан за търгуване
 - обичайна покупка или продажба
 - разходи по операцията.
23. С изключение на обстоятелствата, описани в параграфи 16А и 16Б или параграфи 16В и 16Г, договор, който съдържа задължение на предприятието да закупи свои инструменти на собствения капитал срещу парични средства или друг финансов актив, води до финансов пасив за настоящата стойност на сумата на обратното изкупуване (например в размер на настоящата стойност на форуърдната цена на обратно изкупуване, цената на упражняване на опция или друга сума на обратното изкупуване). Това е така дори и ако договорът сам по себе си е инструмент на собствения капитал. Един пример е задължението на предприятието по форуърден договор да закупи свои инструменти на собствения капитал срещу парични средства. Финансовият пасив се признава първоначално по настоящата стойност на сумата на обратното изкупуване и се прекласифицира от собствения капитал. Впоследствие финансовият пасив се оценява в съответствие с МСФО 9. Ако договорът изтече без предоставяне на актив, балансовата стойност на финансовия пасив се прекласифицира към собствения капитал. Договорно задължение на предприятието да закупи свои инструменти на собствения капитал води до финансов пасив в размер на настоящата стойност на сумата на обратното изкупуване дори ако задължението за покупка е в зависимост от упражняването на правото на обратно изкупуване от контрагента (напр. издадена пут опция, която дава на контрагента правото да продаде инструменти на собствения капитал на предприятието на фиксирана цена).

31. МСФО 9 разглежда оценяването на финансови активи и финансови пасиви. Инструменти на собствения капитал са инструментите, които доказват остатъчен дял от активите на дадено предприятие след приспадане на всички негови пасиви. Следователно, когато първоначалната балансова стойност на съставен финансов инструмент се разпределя към неговите компоненти на собствен капитал и пасив, към капиталовия компонент се отнася остатъчната стойност след приспадане на сумата, определена отделно за компонента пасив, от справедливата стойност на инструмента като цяло. Стойността на всеки дериватив (например кол-опция), внедрен в съставен финансов инструмент, различен от компонент собствен капитал (например опция за конвертиране в собствен капитал), се включва в компонента пасив. Сумата на балансовите стойности, разпределени към компонентите пасив и собствен капитал при първоначалното признаване, е винаги равна на справедливата стойност, която би била определена за инструмента като цяло. От първоначалното признаване на компонентите на инструмента поотделно не възниква нито печалба, нито загуба.

42. Финансовите активи и финансовите пасиви се компенсират и нетната сума се представя в отчета за финансовото състояние, когато и само когато предприятието:

а) ...

При счетоводното отчитане на прехвърлянето на финансов актив, който не отговаря на изискванията за отписване, предприятието не компенсира прехвърления актив и свързания пасив (вж. МСФО 9, параграф 3.2.22).

96В Класифицирането на инструменти по силата на това изключение се ограничава само до отчитането на такъв инструмент съгласно МСС 1, МСС 32, МСС 39, МСФО 7 и МСФО 9. Инструментът не се смята за инструмент на собствения капитал съгласно други насоки, например МСФО 2.

97Е [заличен]

97З [заличен]

97П [заличен]

97С С МСФО 9, издаден през юли 2014 г., се изменят параграфи 3, 4, 8, 12, 23, 31, 42, 96В, НП2 и НП30 и се заличават параграфи 97Е, 97З и 97П. Предприятието прилага тези изменения, когато прилага МСФО 9.

В34 В допълнението се изменят параграфи НП2 и НП30, както следва:

НП2 Стандартът не разглежда признаването или оценяването на финансови инструменти. Изискванията за признаване и оценяване на финансови активи и финансови пасиви са изложени в МСФО 9.

НП30 Параграф 28 се прилага само по отношение на емитенти на недеривативни съставни финансови инструменти. Параграф 28 не разглежда съставни финансови инструменти от гледна точка на притежателите. МСФО 9 разглежда класифицирането и оценяването на финансови активи, които са съставни финансови инструменти от гледна точка на притежателя.

МСС 33 Нетна печалба на акция

В35 Параграф 34 се изменя, както следва, и параграф 74Д се добавя:

34. След като потенциалните обикновени акции бъдат конвертирани в обикновени акции, статиите, посочени в параграфи 33, букви а)–в), престават да съществуват. За сметка на това, новите обикновени акции ще имат правото да участват в нетната печалба или загуба, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции в предприятието майка. Поради това печалбата или загубата, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции в предприятието майка, изчислена в съответствие с параграф 12, се коригира със сумата на статиите, посочени в параграф 33, букви а)–в), и други свързани данъци. Разходите, свързани с потенциалните обикновени акции, включват разходи и дисконт по сделки, осчетоводени в съответствие с метода на ефективната лихва (вж. МСФО 9).

74Д С МСФО 9 *Финансови инструменти*, публикуван през юли 2014 г., се изменя параграф 34. Предприятието прилага това изменение, когато прилага МСФО 9.

МСС 36 *Обезценка на активи*

В36 Параграфи 2, 4 и 5 се изменят, както следва, параграфи 140Е, 140Ж и 140К се заличават и параграф 140М се добавя:

2. Настоящият стандарт следва да се прилага при отчитането на обезценката на всички активи, освен:

а) ...

д) **финансови активи, включени в обхвата на МСФО 9 *Финансови инструменти*;**

е) ...

4. Настоящият стандарт се прилага за финансови активи, класифицирани като:

а) дъщерни предприятия, съгласно МСФО 10 *Консолидирани финансови отчети*;

б) асоциирани предприятия, съгласно МСС 28 *Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия*; и

в) съвместни предприятия, съгласно МСФО 11 *Съвместни споразумения*.

За обезценката на други финансови активи се прилага МСФО 9.

5. Настоящият стандарт не се прилага за финансовите активи в обхвата на МСФО 9, оценявани по справедлива стойност инвестиционни имоти в обхвата на МСС 40 или оценявани по справедлива стойност, намалена с разходите за продажба, биологични активи, отнасящите се до земеделска дейност, в обхвата на МСС 41. Настоящият стандарт обаче се прилага към активите, които се отчитат по преоценена стойност (т.е. справедливата стойност към датата на преоценката минус всички последвали натрупани амортизации, както и последвалите натрупани загуби от обезценка) в съответствие с други МСФО, като например с модела за преоценка в МСС 16 *Имоти, машини и съоръжения* и МСС 38 *Нематериални активи*. Единствената разлика между справедливата стойност на актива и справедливата му стойност, намалена с разходите за освобождаване от него, са преките допълнителни разходи в резултат на освобождаването от актива.

а) ...

140Е [заличен]

140Ж [заличен]

140К [заличен]

140М С МСФО 9, публикуван през юли 2014 г., се изменят параграфи 2, 4 и 5 и се заличават параграфи 140Е, 140Ж и 140К. Предприятието прилага тези изменения, когато прилага МСФО 9.

МСС 37 *Провизии, условни пасиви и условни активи*

В37 Параграф 2 се изменя, както следва, параграфи 97 и 98 се заличават и параграф 101 се добавя:

2. Настоящият стандарт не се прилага за финансови инструменти (включително гаранции), които са в обхвата на МСФО 9 *Финансови инструменти*.

97. [заличен]

98. [заличен]

101. С МСФО 9, публикуван през юли 2014 г., се изменя параграф 2 и се заличават параграфи 97 и 98. Предприятието прилага тези изменения, когато прилага МСФО 9.

МСС 39 Финансови инструменти: признаване и оценяване

B38 [изискванията не се прилагат]

B39 Заглавието над параграф 1 и параграф 1 се заличават.

B40 Параграф 2 се изменя, както следва, и параграфи 4—7 се заличават:

2. Настоящият стандарт се прилага от всички предприятия по отношение на всички финансови инструменти, попадащи в обхвата на МСФО 9 Финансови инструменти, ако и до степента, до която:

- а) МСФО 9 позволява да се прилагат изискванията за отчитане на хеджирането по настоящия стандарт; и**
- б) финансовият инструмент е част от хеджиращо взаимоотношение, което отговаря на условията за отчитане на хеджирането в съответствие с настоящия стандарт.**

4—7 [заличени]

B41 Параграфи 8 и 9 се изменят, както следва:

8. Понятията, дефинирани в МСФО 13, МСФО 9 и МСС 32, са използвани в настоящия стандарт със значенията, посочени в допълнение А към МСФО 13, допълнение А към МСФО 9 и параграф 11 от МСС 32. В МСФО 13, МСФО 9 и МСС 32 са дефинирани следните понятия:

- амортизирана стойност на финансов актив или финансов пасив
- отписване
- дериватив
- метод на ефективната лихва
- ефективен лихвен процент
- инструмент на собствения капитал (капиталов инструмент)
- справедлива стойност
- финансов актив
- финансов инструмент
- финансов пасив

и дават насоки за прилагането на тези определения.

В параграф 9 се заличават „Определение за дериватив“, „Определения за четири категории финансови инструменти“, „Определение на договор за финансова гаранция“ и „Определения, отнасящи се до признаването и оценяването“.

B42 Заглавието и параграфи 10—70 и параграф 79 се заличават.

B43 Параграфи 71, 88—90 и 96 се изменят, както следва:

71. Ако предприятието прилага МСФО 9 и не е избрало като своя счетоводна политика да продължи да прилага изискванията за отчитане на хеджирането по настоящия стандарт (вж. параграф 7.2.19 от МСФО 9), то прилага изискванията за отчитане на хеджирането по глава 6 от МСФО 9. При хеджиране на справедлива стойност на лихвена експозиция по дял от портфейл от финансови активи или финансови пасиви предприятието може обаче, в съответствие с параграф 6.1.3 от МСФО 9, да приложи изискванията за отчитане на хеджирането по настоящия стандарт вместо посочените в МСФО 9. В този случай предприятието трябва също да приложи специфичните изисквания за отчитане на хеджирането на справедлива стойност при хеджиране на портфейл срещу лихвен риск (вж. параграфи 81А, 89А и НП114—НП132).

88. Хеджиращо взаимоотношение отговаря на условията за отчитане на хеджирането съгласно параграфи 89—102, когато и само когато са изпълнени всички от следните условия:

- a) ...
- г) ефективността на хеджирането може да бъде оценена по надежден начин, т.е. могат да бъдат надеждно оценени справедливата стойност или паричните потоци на хеджираната позиция, които се дължат на хеджирания риск, както и справедливата стойност на хеджиращия инструмент.
- д) ...

Хеджиране на справедлива стойност

89. Ако през периода хеджирането на справедлива стойност отговаря на условията в параграф 88, то се отчита по следния начин:

- a) ...
- б) печалбата или загубата от хеджираната позиция, която се дължи на хеджирания риск, коригира балансовата стойност на хеджираната позиция и се признава в отчета за доходите. Това се прилага дори ако хеджираната позиция при други обстоятелства се оценява по цена на придобиване. Признаването в отчета за доходите на печалбата или загубата, която се дължи на хеджирания риск, се прилага, ако хеджираната позиция е финансов актив, оценяван по справедлива стойност през друг всеобхватен доход в съответствие с параграф 4.1.2А от МСФО 9.

90. Ако само конкретни рискове, които се отнасят за хеджирана позиция, бъдат хеджирани, признатите промени в справедливата стойност на хеджираната позиция, които не са свързани с хеджирания риск, се признават, както е посочено в параграф 5.7.1 от МСФО 9.

96. По-конкретно хеджирането на паричен поток се отчита по следния начин:

- a) ...
- в) ако документираната стратегия на предприятието за управление на риска, касаеща конкретно хеджиращо взаимоотношение, изключва от оценката на ефективността на хеджирането специфичен компонент от печалбата или загубата или свързани парични потоци от хеджиращия инструмент (вж. параграфи 74 и 75 и параграф 88, буква а), този изключен компонент на печалба или загуба се признава в съответствие с параграф 5.7.1 от МСФО 9.

B44 Параграфи 103В, 103Г, 103Е, 103К, 104 и 108В се изменят, както следва, параграфи 103Б, 103З—103Й, 103Л—103П, 103Т, 105—107А и 108Д—108Е се заличават и се добавя параграф 103Ф:

103Б [заличен]

103В МСС 1 (преработен през 2007 г.) изменя терминологията, използвана във всички МСФО. Освен това се изменят параграфи 95, буква а), параграфи 97, 98, 100, 102 и 108 и НП99Б. Предприятието прилага тези изменения за годишните периоди, започващи на или след 1 януари 2009 г. Ако предприятието прилага МСС 1 (преработен през 2007 г.) за по-ранен период, тези изменения се прилагат за този по-ранен период.

103Г [заличен]

103Е [заличен]

103З—103Й [заличени]

- 103K Параграф 2, буква ж), както и параграфи 97 и 100 бяха изменени от публикуваните през април 2009 г. *Подобрения на МСФО*. Предприятието прилага измененията по тези параграфи със задна дата по отношение на всички неизтекли договори за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2010 г. По-ранното прилагане се разрешава. Ако предприятието прилага измененията за по-ранен период, то оповестява този факт.
- 103Л—103П [заличени]
- 103Т [заличен]
- 103Ф С МСФО 9, публикуван през юли 2014 г., се изменят параграфи 2, 8, 9, 71, 88—90, 96, НП95, НП114, НП118 и заглавията над НП133 и се заличават параграфи 1, 4—7, 10—70, 103Б, 103Г, 103Е, 103З—103Й, 103Л—103П, 103Т, 105—107А, 108Д—108Е, НП1—НП93 и НП96. Предприятието прилага тези изменения, когато прилага МСФО 9.
- 104 Настоящият стандарт се прилага със задна дата, освен в случаите, посочени в параграф 108. Началното салдо на неразпределената печалба за най-ранния представен период и всички други сравнителни суми се коригират, все едно че настоящият стандарт винаги е бил използван, освен ако преизчисляването на информацията е практически неприложимо. Ако е практически неприложимо да се преизчислява информацията, предприятието оповестява този факт и посочва степента, до която информацията е преизчислена.
- 105—107А [заличени]
- 108В Параграфи 73 и НП8 бяха изменени с публикуваните през май 2008 г. *Подобрения на МСФО*. Параграф 80 беше изменен с публикуваните през април 2009 г. *Подобрения на МСФО*. Предприятието трябва да прилага тези изменения за годишните периоди, започващи на или след 1 януари 2009 г. Разрешава се по-ранно прилагане на всички изменения. Ако предприятието прилага измененията за по-ранен период, то оповестява този факт.
- 108Д—108Е [заличени]
- B45 В допълнение А се заличават заглавията и параграфи НП1—НП93, както и параграф НП96.
- B46 В допълнение А параграфи НП95, НП114 и НП118 се изменят, както следва, а първата бележка под линия към параграф НП118, буква б) се заличава:
- НП95 Финансов актив, оценяван по амортизирана стойност, може да бъде определен като хеджиращ инструмент при хеджиране на валутен риск.
- НП114 При хеджиране на справедлива стойност на лихвен риск, свързан с портфейл от финансови активи или финансови пасиви, предприятието би отговорило на изискванията на настоящия стандарт, ако е изпълнило процедурите по букви а)—и) и параграфи НП115—НП132 по-долу.
- а) Като част от процеса на управление на риска, предприятието идентифицира портфейл от позиции, чиито лихвен риск желае да хеджира. Портфейлът може да се състои само от активи, само от пасиви или от активи и пасиви. Предприятието може да идентифицира два или повече портфейла, в който случай прилага насоките по-долу за всеки портфейл поотделно.
- б) ...
- НП118 Като пример за определянето, посочено в параграф НП114, буква в), ако в конкретен времеви период на преоценка предприятието оцени, че има активи с фиксиран лихвен процент от 100 ВЕ и пасиви с фиксиран лихвен процент от 80 ВЕ, и реши да хеджира цялата нетна позиция от 20 ВЕ, то определя като хеджирана позиция активи в размер на 20 ВЕ (част от активите). Определянето се изразява като „сума от валута“ (например сума от долари, евро, лири стерлинги или рандове), а не като отделни активи. От това следва, че всички активи (или пасиви), от които се взима хеджираната сума — т.е. целите 100 ВЕ от активите в горния пример — трябва да бъдат ...

B47 В допълнение А заглавието над параграф НП133 се изменя, както следва:

ПРЕХОДНИ РАЗПОРЕДБИ (ПАРАГРАФИ 103—108В)

КРМСФО Разяснение 2 Дялове на членове в кооперации и сходни инструменти

B48 Под заглавието „Препратки“ препратката към МСС 39 се заличава и се добавя препратката към МСФО 9 *Финансови инструменти*. Параграфи 15 и 18 се заличават и се добавя параграф 19.

15. [заличен]

18. [заличен]

19. С МСФО 9, публикуван през юли 2014 г., се изменят параграфи Д8 и Д10 и се заличават параграфи 15 и 18. Предприятието прилага тези изменения, когато прилага МСФО 9.

B49 В допълнението параграфи Д8 и Д10 се изменят, както следва:

Д8 Дяловете на членове, превишаващи забраната за обратно изкупуване, са финансови пасиви. Кооперативното предприятие оценява този финансов пасив по справедлива стойност при първоначалното признаване. Тъй като дяловете подлежат на обратно изкупуване при поискване, кооперативното предприятие оценява справедливата стойност на такива финансови пасиви в съответствие с параграф 47 от МСФО 13: „Справедливата стойност на финансов пасив с характеристика „при поискване“ (напр. депозит „до поискване“) не е по-малка от сумата, платима при поискване ...“. Съответно, кооперативното предприятие класифицира като финансови пасиви максималната сума, подлежаща на плащане при поискване съгласно клаузите за обратно изкупуване.

Д10 След промяната на своя устав от кооперативното предприятие вече може да се изисква да изкупи обратно максимум 25 % от своите дялове в обращение или максимум 50 000 дялове по 20 ВЕ всеки. Съответно на 1 януари 20X3 кооперативното предприятие класифицира като финансови пасиви сумата от 1 000 000 ВЕ, която е максималната сума, подлежаща на плащане при поискване съгласно клаузите за обратно изкупуване, както е определена в съответствие с параграф 47 от МСФО 13. Следователно на 1 януари 20X3 то прехвърля от собствения капитал във финансовите пасиви сумата от 200 000 ВЕ, оставяйки 2 000 000 ВЕ, класифицирани като собствен капитал. В този пример предприятието не признава печалба или загуба от прехвърлянето.

КРМСФО Разяснение 5 Права на участие във фондове за извеждане от експлоатация и възстановяване на околната среда

B50 Под заглавието „Препратки“ препратката към МСС 39 се заличава и се добавя препратката към МСФО 9 *Финансови инструменти*. Параграф 5 се изменя, както следва, параграфи 14А и 14В се заличават и параграф 14Г се добавя:

5. Остатъчното участие в даден фонд, което превишава правото на възстановяване на разходи, като например договорното право на разпределение, след като възстановяването на разходи е приключило или при закриване на фонда, може да представлява капиталов инструмент, който е в обхвата на МСФО 9 и не е в обхвата на настоящото разяснение.

14А [заличен]

14В [заличен]

14Г С МСФО 9, публикуван през юли 2014 г., се изменя параграф 5 и се заличават параграфи 14А и 14В. Предприятието прилага тези изменения, когато прилага МСФО 9.

КРМСФО Разяснение 10 Междинно финансово отчитане и обезценка

B51 Под заглавието „Препратки“ препратката към МСС 39 се заличава и се добавя препратката към МСФО 9 *Финансови инструменти*. Параграфи 1, 2, 7 и 8 се изменят, както следва, параграфи 5, 6, 11—13 се заличават и параграф 14 се добавя:

1. От предприятието се изисква да оценява положителната репутация за обезценка на края на всеки отчетен период и, ако е необходимо, да признава загуба от обезценка на тази дата в съответствие с МСС 36. В края на следващия отчетен период обаче условията може да са се променили така че загубата от обезценката да бъде намалена или избегната в случай, че оценяването за обезценка се извърши единствено на тази дата. Настоящото разяснение дава насоки за това дали подобни загуби от обезценка следва изобщо да бъдат обратно възстановявани.

2. Разяснението разглежда взаимодействието между изискванията на МСС 34 и признаването на загубите от обезценка на положителната репутация в МСС 36, както и ефекта от това взаимодействие върху последващи междинни и годишни финансови отчети.
5. [заличен]
6. [заличен]
7. Настоящото разяснение разглежда следния въпрос:
- Възстановява ли предприятието признати в междинен период загуби от обезценка на положителна репутация, ако такива загуби не биха били признати или биха били признати в по-малък размер, в случай че оценяването за обезценка се извършва само в края на последващия отчетен период?

КОНСЕНСУС

8. Предприятието не възстановява признати в предходен междинен период загуби от обезценка по отношение на положителната репутация.
- 11—13 [заличени]
14. С МСФО 9, публикуван през юли 2014 г., се изменят параграфи 1, 2, 7 и 8 и се заличават параграфи 5, 6, 11—13. Предприятието прилага тези изменения, когато прилага МСФО 9.

КРМСФО Разяснение 12 Концесионни споразумения за услуги

- B52 Под заглавието „Препратки“ препратката към МСС 39 се заличава и се добавя препратката към МСФО 9 *Финансови инструменти*. Параграф 23—25 се изменят, както следва, параграфи 28А—28В се заличават и параграф 28Д се добавя:
- 23 По отношение на финансовия актив, признат по силата на параграфи 16 и 18, се прилагат МСС 32 и МСФО 7 и 9.
- 24 Сумата, дължима от или по указание на възложителя, се отчита в съответствие с МСФО 9 като:
- а) амортизирана стойност;
- б) справедлива стойност през друг всеобхватен доход; или
- в) справедлива стойност през печалбата или загубата.
- 25 Ако сумата, дължима от възложителя, се оценява по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, МСФО 9 изисква лихвата, изчислена по метода на ефективната лихва, да се признава в печалбата или загубата.
- 28А—28В [заличени]
- 28Д С МСФО 9, публикуван през юли 2014 г., се изменят параграфи 23—25 и заличават параграфи 28А—28В. Предприятието прилага тези изменения, когато прилага МСФО 9.

КРМСФО Разяснение 16 Хеджиране на нетна инвестиция в чуждестранна дейност

- B53 Под заглавието „Препратки“ се добавя препратка към МСФО 9 *Финансови инструменти*.
- B54 Параграфи 3, 5—7, 14 и 16 се изменят, както следва, параграф 18А се заличава и параграф 18Б се добавя:
3. МСФО 9 изисква определяне на отговарящите на условията хеджирана позиция и хеджиращи инструменти в хеджиращо взаимоотношение. Ако има определено хеджиращо взаимоотношение, в случай на хеджиране на нетна инвестиция, печалбата или загубата от хеджиращия инструмент, който е определен като ефективно хеджиране на нетната инвестиция, се признава в друг всеобхватен доход и се включва в разликите от обменните курсове, възникващи от преизчисляване на резултатите и финансовото състояние на чуждестранната дейност.

5. МСФО 9 позволява предприятието да определи деривативен или недеривативен финансов инструмент (или комбинация от деривативен и недеривативен финансови инструменти) като хеджиращи инструменти на валутния риск. Настоящото разяснение предоставя насоки къде в групата трябва да се държат хеджиращи инструменти, с които се хеджира нетна инвестиция в чуждестранна дейност, за да отговорят на изискванията за отчитане на хеджирането.
 6. МСС 21 и МСФО 9 изискват кумулативните суми, признати в друг всеобхватен доход, отнасящи се както към разликите от обменни курсове, възникващи от преизчисляване на резултатите и финансовото състояние на чуждестранна дейност, така и към печалбата или загубата от хеджиращ инструмент, който е определен като ефективно хеджиране на нетната инвестиция, да бъдат прекласифицирани от собствен капитал към печалба или загуба като корекция от прекласификация, когато предприятието майка се освободи от чуждестранната дейност. Настоящото разяснение предоставя насоки как предприятието следва да определи сумите, които трябва да се прекласифицират от собствен капитал към печалба или загуба както за хеджиращия инструмент, така и за хеджираната позиция.
 7. Настоящото разяснение се прилага към предприятие, което хеджира валутния риск, произтичащ от неговите нетни инвестиции в чуждестранни дейности, и желае да изпълни изискванията за отчитане на хеджирането в съответствие с МСФО 9. За удобство настоящото разяснение нарича такова предприятие предприятие майка, а финансовите отчети, в които са включени нетните активи на чуждестранните дейности, консолидирани финансови отчети. Всички препратки към предприятие майка се прилагат равносилно към предприятие, което има нетна инвестиция в чуждестранна дейност, която е съвместно предприятие, асоциирано предприятие или клон.
 14. Деривативен или недеривативен инструмент (или комбинация от деривативен или недеривативен инструменти) може да се определи като хеджиращ инструмент при хеджиране на нетна инвестиция в чуждестранна дейност. Хеджиращият инструмент(и) може да бъде държан от всяко предприятие или предприятия в рамките на групата при условие че са удовлетворени изискванията за определяне, документиране и ефективност по параграф 6.4.1 от МСФО 9, отнасящи се до хеджирането на нетна инвестиция. По-конкретно, стратегията на хеджиране на групата следва да бъде ясно документирана поради възможността от различни определяния на различни нива в групата.
 16. При освобождаване от чуждестранна дейност, която е била хеджирана, сумата, прекласифицирана към печалба или загуба като корекция от прекласификация от резерва за преизчисляване на чуждестранна валута в консолидираните финансови отчети на предприятието-майка по отношение на хеджиращия инструмент, е сумата, чието установяване се изисква съгласно параграф 6.5.14 от МСФО 9. Тази сума е кумулативната печалба или загуба от хеджиращия инструмент, която е била определена като ефективно хеджиране.
- 18А [заличен]
- 18Б С МСФО 9, публикуван през юли 2014 г., се изменят параграфи 3, 5—7, 14, 16, НП1 и НП8 и се заличава параграф 18А. Предприятието прилага тези изменения, когато прилага МСФО 9.

B55

В допълнението се изменят параграфи НП1 и НП8, както следва:

- НП1 Настоящото допълнение илюстрира прилагането на разяснението при използване на посочената подолу корпоративна структура. Във всички случаи описаните хеджиращи взаимоотношения се подлагат на тест за ефективност в съответствие с МСФО 9, макар че самият тест не се разглежда в настоящото допълнение. Предприятието майка, което е крайното предприятие майка, представя своите консолидирани финансови отчети в своята функционална валута евро (EUR). Всяко от дъщерните дружества е притежавано изцяло. Нетната инвестиция на предприятието майка от 500 милиона GBP в Дъщерно дружество Б (функционална валута британски лири (GBP) включва еквивалент на 159 млн. GBP от нетната инвестиция на Дъщерно дружество Б от 300 млн. USD в Дъщерно дружество В (функционална валута щатски долар (USD)). С други думи, нетните активи на Дъщерно дружество Б, различни от нетната му инвестиция в Дъщерно дружество В, са 341 млн. GBP.
- НП8 Когато Дъщерно предприятие В бъде извадено от употреба, сумите, прекласифицирани към печалба или загуба в консолидираните финансови отчети на предприятието майка от неговия резерв от преизчисляване на чуждестранна валута (РПЧВ), са:
- а) по отношение на външния заем от 300 млн. USD на Дъщерно предприятие А сумата, която МСФО 9 изисква да бъде установена, т.е. общата промяна в стойността по отношение на риска от обменните курсове, призната в друг всеобхватен доход като ефективна част от хеджирането; и
 - б) ...

КРМСФО Разяснение 19 Погасяване на финансови пасиви с инструменти на собствения капитал

B56 Под заглавието „Препратки“ препратката към МСС 39 се заличава и се добавя препратката към МСФО 9 *Финансови инструменти*. Параграфи 4, 5, 7, 9 и 10 се изменят, както следва, параграфи 14 и 16 се заличават и параграф 17 се добавя:

4. Настоящото разяснение разглежда следните въпроси:

- а) Представяват ли инструменти на собствения капитал на предприятието, емитирани с цел погасяването изцяло или частично на финансов пасив, „платено възнаграждение“ в съответствие с параграф 3.3.3 от МСФО 9?
- б) ...

КОНСЕНСУС

- 5. Емитирането на инструменти на собствения капитал на предприятието в полза на кредитор с цел погасяване изцяло или частично на финансов пасив представлява „платено възнаграждение“ в съответствие с параграф 3.3.3 от МСФО 9. Предприятието премахва финансовия пасив (или част от финансовия пасив) от своя отчет за финансово състояние, само и единствено ако той е погасен в съответствие с параграф 3.3.1 от МСФО 9.
- 7. Ако справедливата стойност на емитираните инструменти на собствения капитал не може да бъде надеждно оценена, тогава инструментите на собствения капитал се оценяват така, че да отразяват справедливата стойност на погасения финансов пасив. При оценяването на справедливата стойност на погасен финансов пасив, който включва характеристика „при поискване“ (напр. депозит „до поискване“), параграф 47 от МСФО 13 не се прилага.
- 9. Разликата между балансовата стойност на погасения финансов пасив (или погасената част от финансовия пасив) и платеното възнаграждение се признава в отчета за доходите в съответствие с параграф 3.3.3 от МСФО 9. Емитираните инструменти на собствения капитал се признават първоначално и се измерват към датата, на която финансовият пасив (или частта от този финансов пасив) е бил погасен.
- 10. Когато само част от финансовия пасив е погасена, възнаграждението се разпределя в съответствие с параграф 8. Възнаграждението, разпределено към оставащия пасив, се взема предвид, когато се преценява дали условията на този оставащ пасив са променени в значителна степен. Ако оставащият пасив е бил съществено променен, предприятието отчита изменението като погасяване на оригиналния пасив и признаване на нов пасив, според изискванията на параграф 3.3.2 от МСФО 9.
- 14. [заличен]
- 16. [заличен]
- 17. С МСФО 9, публикуван през юли 2014 г., се изменят параграфи 4, 5, 7, 9 и 10 и се заличават параграфи 14 и 16. Предприятието прилага тези изменения, когато прилага МСФО 9.

ПКР РАЗЯСНЕНИЕ 27 Оценяване на съдържанието на операции, включващи правната форма на лизинг

B57 Под заглавието „Препратки“ препратката към МСС 39 се заличава и се добавя препратката към МСФО 9 *Финансови инструменти*. Параграф 7 и разделът под „Дата на влизане в сила“ се изменят, както следва:

- 7. Другите задължения по дадено споразумение, включително предоставените гаранции и понесените задължения при преждевременно прекратяване, се отчитат според предписанията на МСС 37, МСФО 4 или МСФО 9 в зависимост от условията.

ДАТА НА ВЛИЗАНЕ В СИЛА

Настоящото разяснение влиза в сила на 31 декември 2001 г. Промените в счетоводната политика се отчитат в съответствие с МСС 8.

С МСФО 9 бе изменен параграф 7. Предприятието прилага това изменение, когато прилага МСФО 9.
